

A Baptista
Teológiai Akadémia
évkönyve
a 117. tanévről

2022/2023.

A BAPTISTA
TEOLÓGIAI AKADÉMIA
ÉVKÖNYVE
A 117. TANÉVRŐL

2022/2023.

Budapest, 2023.

A Baptista Teológiai Akadémia évkönyve
a 117. tanévről, 2022/2023.

Felelős szerkesztő: Dr. Mészáros Kálmán
Főszerkesztő: Bereczki Lajos
Szerkesztés és tördelés: Huszta Csaba

© Baptista Teológiai Akadémia, 2023.

Minden jog fenntartva.
All rights reserved.
A kéziratok lektorálásának jogát fenntartjuk.

HU ISSN 2676-8275

Kiadja: Baptista Teológiai Akadémia
Fellelős kiadó: Dr. Mészáros Kálmán rektor

Borítófotó, borítóterv: Papp Szabolcs
Nyomtatás: Delach 2016 Kft.

TARTALOMJEGYZÉK

I. AKADÉMIÁNK ÉLETÉBŐL	7
1. ÜNNEPNAPOK	9
Tanévnyitó ünnepi istentisztelet	9
<i>Kinek tartod Jézus Krisztust? .....</i>	9
<i>Rektori beszéd .....</i>	17
<i>Udvarnoki András-díj .....</i>	23
<i>Megkezdte 117. tanévét a Baptista Teológiai Akadémia ...</i>	29
A Teológia a misszió szíve	32
Évforduló 2022-ben	41
<i>Ötszáz éve 1522 szeptemberében jelent meg az</i>	
<i>Újszövetség német fordítása .....</i>	41
<i>„Nagyon tiszta a beszéded, szolgál szereti azt” .....</i>	44
Diplomaosztó és tanévzáró ünnepi istentisztelet	50
<i>Éljük az Igét hitelesen! .....</i>	50
<i>Rektori beszéd .....</i>	56
<i>Évforduló 2023-ban .....</i>	66
<i>117. Tanévzáró és diplomaosztó ünnepség a BTA-n .....</i>	68
2. HÉTKÖZNAPOK	75
Tanulmányi kirándulások	75
Közösségépítő nap a Teológia munkatársai számára ..	82
Legációs beszámolók	85
<i>Karácsonyi legáció .....</i>	85
<i>Húsvéti legáció .....</i>	99
Akadémiai hallgatói istentiszteletek	105
3. KIEMELKEDŐ ESEMÉNYEK	111
Baptisták együttműködése a kolozsvári	
tudományegyetemmel	111
Lelkipásztor-avatás és beiktatás a Nap utcában	114
Magyar Korona 45	119

4. ESEMÉNYNAPTÁR	125
5. EGYES TERÜLETEK BESZÁMOLÓI	173
Tanszékvezetők beszámolói	173
A BTA Könyvtára és 2022. évi működése	193
II. TEOLÓGIAI TANULMÁNYOK	205
„Engem várnak a szigetek!”	207
A hegyháti német nyelvű misszió kezdetei	215
Az 1848-as egyházi vonatkozású törvények és a felekezetek törekvései	233
III. ADATTÁR	247
1. 2022/23-as tanévre beiratkozott hallgatók névsora	249
Teológia – BA alapszak	249
Kántor – BA alapszak	250
Teológia – MA mesterszak	251
2. 2023-ban diplomázott hallgatók névsora	252
Teológia BA alapszak	252
Kántor BA alapszak	253
Teológia MA mesterszak	253
3. Kötüntetésben, jutalomban részesült hallgatók	254
4. Oktatók és munkatársak a 2022/23-as tanévben	255
Vezetők	255
Oktatók	255
Munkatársak	256

I.
AKADÉMIÁNK
ÉLETÉBŐL

1. ÜNNEPNAPOK

Tanévnyitó ünnepi istentisztelet

Tóth Sándor

Kinek tartod Jézus Krisztust?

Ünnepi igehirdetés¹

Kedves Ünneplő Gyülekezet!

Krisztus szeretetével köszöntök minden jelenlévőt intézményünk tanévnyitó istentiszteletén.

Alapigénk: Mt 16,13-17; 21-26 és Zsid 8,10-11

Amikor Jézus Cézárea Filippi területére ért, megkérdezte tanítványait: „Kinek mondják az emberek az Emberfiát?” Ők így válaszoltak: „Némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, megint mások pedig Jeremiásnak vagy valamelyik prófétának.” Erre megkérdezte tőlük: „Hát ti kinek mondotok engem?” Simon Péter megszólalt, és így felelt: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.” Jézus így válaszolt neki: „Boldog vagy, Simon, Jóna fia, mert nem test és vér fedte fel ezt előtted, hanem az én mennyei Atyám.”

Ettől fogva kezdte el Jézus Krisztus mondani tanítványainak, hogy Jeruzsálembe kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, meg kell öletnie, de harmadnapon fel kell támadnia. Péter ekkor magához vonta őt, és feddeni kezdte: „Isten mentsen, Uram, ez nem történhet meg veled!” Ő pedig megfordult, és így szólt Péterhez: „Távozz tőlem, Sátán, botránkoztatsz engem, mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint.” Akkor Jézus ezt mondta tanítványainak: „Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja

¹ Elhangzott a BTA tanévnyitó ünnepi istentiszteletén 2022. szeptember 18-án, a Nap utcai Baptista Gyülekezet Templomában

meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni az életét, elveszti, aki pedig elveszti az életét érterem, megtalálja. Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? Vagy mit adhat az ember váltságdíjúl a lelkéért?”

Zsid 8,10-11: De ez lesz az a szövetség, amelyet Izráel házával ama napok múltán kötök, így szól az Úr; törvényeimet elméjükbe adom, és szívükbe írom azokat, és Istenük leszek, ők pedig az én népemmé lesznek. Akkor senki sem tanítja többé így a társát és testvérét: Ismerd meg az Urat! Mivel mindenki ismerni fog engem, a kicsinyek és nagyok egyaránt.

Ezékiel nagy ívű látomása az új templomról, amely befogadja majd a Messiást, nagyon részletes. És van egy megdöböntő szűrő benne, hogy körülmetélt szívű és körülmetélt testű emberek mehetnek be oda. Az ószövetségi templomban a szűrő, a testi körülmetélkedés volt. Az új – a messiási – korszakban a szív körülmetélésével egészül ez ki, hozzá kapcsolódik a megtért újjászületett emberek serege.

Mindhárom szinoptikus evangéliumban megtaláljuk feljegyezve ezt a történetet, mármint Péter vallástételét, amit olvastunk, és más-más környezetbe helyezik el az evangélisták. Talán nem véletlenül, hiszen mind a három bevezetés üzenettel bír. Máté a farizeusok és a szadduceusok kovászatól, tanításától való óvás ígeit említi. Márk a betsaidai vak meggyógyítását, aki ugye először úgy látta az embereket, mintha fák lennének, majd teljesen visszanyeri a szeme világát. Lukács pedig az ötezer ember megvendégelésének történetével vezeti be Péter vallástételének feljegyzését.

Milyen érdekes együtt látni a közvetlen előzményeket: a tanítás tisztasága, a látás kitisztulása, az emberek táplálása! Mi is lehetne, ha nem ez a Krisztustól elhívott szolgálattevők feladata és küldetése. Milyen gyönyörű! De hogyan is végezhetnénk ezt mennyei látás, Istentől való felismerés, belátás, megtérés és hitre jutás nélkül!

Máté a helyet is feljegyzi, ahol a beszélgetés elhangzik, és az evangéliumokban arról is olvassunk, hogy Jézus először kezd beszélni arról: milyen szenvedések várnak órá. Máté azt mondja, hogy Cézarea Filippi területén zajlik a megvallás, ez a

beszélgetés. Tudjuk, hogy Jézus soha nem tett semmit véletlenül. Tehát ezeknek mindig van jelentősége, hogy mi hol történik. Ugye, ez a Cézárea nem az a kikötőváros volt, ahol például Fülöp evangélista élt, vagy Pál apostol évekig raboskodott, hanem északon, Palesztina legészakabb részén, a Libanon lábainál fekvő településről volt szó, amely Augustus császár tiszteletére épült, majd Tiberius császár tiszteletére bővül ki Fülöp idején, és így lesz a neve Fülöp Cézárea.

Jézus korában híres volt a császár-kultuszról ez a település. Közismerten bálványimádó, többisten-hívő nép lakta. Az eszmeiségében nagyon korszerű, nagyon világi és nagyon modern volt a szemléletmódja, látásmódja, tanítása, és éppen e város szellemisége közepén hívja vallástételre a mi Urunk, Jézus Krisztus a tanítványokat és teszi fel nekik a kérdést.

Három nagy téma, amit most érinthetünk: (1) Kinek tartják Jézust az emberek? (2) Péter vallástétele és tanulságai, és aztán (3) Péter óva intése, amivel az Úrhoz fordul.

Az első kérdés Jézustól a tanítványok felé így hangzik: Kinek mondják az emberek az Emberfiát? Különös kérdés, hát miért nem tér egyből a tárgyra? Hogyan szolgálhatnánk az emberek felé az evangéliummal, ha azt sem tudjuk, hogyan gondolkodnak. De mikor fogjuk tudni, hogy hogyan gondolkodnak az emberek? Akkor, ha beszélgetünk velük Krisztusról, a Szentírásról, a hit dolgairól, és meghallgatjuk őket.

Benne vagyok egy Fradi-csoportban, és a török bajnokkal való meccset éppen a B középben néztem végig a szurkolókkal. Odaszólt a jegyem a B középbe a csapattal, akik elmentünk Debrecenből. Egyik férfi már bemerítkezett a csapatból, és van, aki érdeklődik. Úgy hívnak, hogy atya. Kínáltam a kezemben lévő kekszket és mondtam, nyugodjatok meg, ez nem ostya... tehát nagyon jól elvagyunk, mindenki megölel mindenkit, amikor gól van, mint egy család. És akkor megyek, mutatom a jegyemet az ott ülő kopasz srácoknak, mondtam nekik, hogy fiúk, ide szól a jegyünk. Rám néz az egyik, azt mondja, hogy ez nem színház, ez a B közép. Keress helyet, ahol van. Ugye a szabály az szabály! Nem ismertük annak a helynek a szabályait. S rájöttem, hogy miért mentek ők fél hétkor oda, hogy jó helyet szerezzenek.

Milyen csodálatos dolog ugye, ha átvisszük a mennyei világba, már lehet róla prédikálni! A mennyországban sincs foglalt hely, nincs biztosított, emberileg megvásárolható jegy. Oda érkezési sorrendben lehet bejutni, Krisztus által lehet bejutni. Jó lehetőség beszélgetni az emberekkel, ha köztük vagyunk, és tudjuk képviselni, eléjük élni a Krisztust. Ha nem vagyunk közöttük, honnan tudnánk, hogyan gondolkodnak? Túl sokszor fantáziálunk. Túl sok prédikációban mondjuk meg, hogyan gondolkodnak, miközben nem is beszélgettünk velük, és lehet, hogy már rég nem is úgy gondolkodnak, nem is az foglalkoztatja őket.

És nézzük meg, hogy a tanítványok igenis tudták, hogyan gondolkodnak az emberek. Tudták a válaszokat. Ebből azt szűrhetjük le, hogy ők beszélgettek a Názáreti Jézussal kapcsolatosan a sokasággal, az emberekkel, a rokonokkal, barátokkal, ismerősökkel. Ahogy mentek, sétáltak, érdeklődtek: te mit tudsz róla, mit gondolsz róla? Képben voltak, hogy hogyan gondolkodnak akkor és ott az emberek, és nyilván ennek megvolt az alapja. Azt mondja az Írás, hogy némelyek Bemerítő Jánosnak tartanak téged, Uram! És hát miért is volt ez a hiedelem? Heródesről tudjuk – aki kivégeztette Bemerítő Jánost –, hogy amikor hallja, hogy Jézus csodákat tesz és tanít, megrémül és megfogalmazza, hogy biztos Bemerítő János támadt fel és ő tesz csodákat. Megjelenik ez a közhiedelem, hogy valaki a halálból jött vissza, ezért csinál ilyen természetfeletti dolgokat.

Mások, akik pallérozottabbak voltak teológiailag, azt mondták, hogy Illés érkezett meg. Az ószövetségi Szentírás utolsó soraira építették ezt a szemléletmódot: Illésnek el kell jönnie, aki az apák szívét a fiakhoz fogja téríteni, bizonyára Illés érkezett meg.

Aztán megint mások azt mondták, hogy a próféták közül egy, talán Jeremiás. Ő jött vissza a halálból, mert biztos, hogy csak így lehet ez a természetfeletti munka, ami megjelenik az emberek között. A régiek közül támadt fel valaki, olvassuk a Lukács evangéliumában. Tehát a tanítványok tudatában voltak annak, hogy mit gondolnak az emberek.

Jézust azonban érdekelte, hogy az ő véleményüket az határozza meg, amit az emberek gondolnak, vagy másképpen látják.

Néha a keresztyének azért óvakodnak a világi emberekkel kapcsolatban lenni, nehogy hatással legyen rájuk a világ. Régen rossz, ha ettől kell félnünk, nem pedig mi vagyunk hatással a körülöttünk élőkre, akkor ki kellene vonulnunk a világból, hogy szentül megőrizzük magunkat. Pont ellenkezőleg! Jézus tehát felteszi a következő kérdést, jelezve, hogy ő másképp tekint a tanítványokra, mint a világra. Más választ vár tőlük, mert ha meglegedett volna ezzel a válasszal, nem teszi fel a következő kérdést: Ti kinek mondotok engem?

Péter lehet valakinek szimpatikus, másnak nem az, de nem azt mondta Jézus, hogy Péter, te kinek mondasz engem, hanem azt kérdezi Jézus, hogy ti kinek mondotok engem? Tehát a kérdés minden tanítványnak szólt. Péter azonban a rá jellemző vehemenciával elsőként válaszol, és ennek a válasznak, amit ő ad, a jelentőségét éppen Cézária Filippi szellemisége adja meg. Tehát az a város, amely Izráel területéhez tartozik, de a legmarkánsabban bálványimádó. Progresszív. A világ aktuális imádat kultuszának, szellemi és politikai kultuszának képviselője. Mind a tömeg, mind a társadalom véleménye, mind pedig ez a fajta szellemiség markánsan van jelen ezen a helyen. És Jézus erre a helyre viszi el a tanítványait, és itt kérdezi meg tőlük, hogy ti kinek mondotok engem? Nem valami csendes, nyugodt természeti helyen, lágy szellő, csicseregnek a madarak, süt a nap, gyönyörű szép kék az ég... ti kinek mondotok engem? Hanem a legsűrűbb helyen, a legsűrűbb szellemi áramlatok között kérdezi meg Jézus. Mert azt gondolom, hogy ezekben a szituációkban dől el, hogy kik is vagyunk valójában. És ezekben a helyzetekben látjuk be, hogy mennyire kegyelemre szoruló emberek vagyunk. Mily törékeny, esendő, Krisztusra szoruló életünk van!

Péter vallástétele nagyszerű: te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia. És fokozza e vallástétel nagyszerűségét a közeg, ahol elhangzik. *„Ha tehát száddal Úrnak vallod Jézust, és szíveddel hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor üdvözülsz. Mert szívvel hiszünk, hogy megigazuljunk, és szájjal teszünk vallást, hogy üdvözüljünk.”* (Róm 10,9) Az Írás így szól: *„Aki hisz őbenne, nem szégyenül meg”* – olvassuk a római levélben. (Róm 10,11) Péter tehát

megvallotta a szívében megszületett hitet. Talán maga is meglepődött ezen a nagyon egyenes, markáns, világos hitvalláson, ami a szívéből tört elő, a körülményektől függetlenül. És Péter nem gondolkodik azon, hogy ez most politikailag korrekt-e. Ez most tetszeni fog-e azoknak, akik hallják? Hanem őszintén azt mondta, ami a szívében van, amiben hisz.

Boldog vagy Simon, Jóna fia – mondja az Úr Jézus –, mert nem test és vér fedte fel ezt előtted, hanem az én mennyei Atyám.

Apokalipszis, lelepleződés, felfedés, feltárlás, mintha egy függönyt széthúztak volna, és belátott volna a függöny mögé. Az emberi test gyarlósága és korlátai, melybe belealázkodik az Isten, testé lett az Isten, eljött az Isten a Fiában, Krisztusban, és túllát a burkolaton. Mennyre nagy szükségünk van arra, hogy ne test szerint ismerjük egymást, hanem Krisztust ismerjük fel egymásban! Ettől leszünk testvérek. Más minőség a kapcsolatokban.

Az Atyám fedte fel és jelentette ki. Az Atyám húzta el a függönyt előtted Péter, ezért ismerted ezt fel!

„Senki sem jöhet énhozzám – mondja az Úr –, ha nem vonzza őt az Atya, aki elküldött engem.” (Jn 6,44) Az Atya az, aki eljuttat valakit a hitre, mert a hit egy ajándék. Keresni nekünk kell. De hogy mikor születik meg a hit, nem tudjuk. Aki hitre jutott, nem tudja megmondani, hogy melyik pillanatban, melyik percben, melyik másodpercben kezdett el hinni. Egyszer csak ráébredt, hogy hisz. Péter is valahogy így lehetett. Ráébredt, hogy hiszek. Csodálatos: van egy mennyei szó. Halleluja!

Imádkozhatunk azonban magunkért, hogy jelentse ki nekünk az Isten magát. Adjon hitet, hogy személyesen higgyünk Jézus Krisztusban, ne csupán vallásos hitünk legyen, mint a szaduceusoknak, farizeusoknak. Ne a világ általános istenhite legyen a miénk, hanem személyes Krisztus hitünk legyen. És hallgathatjuk az igét, mert a hit hallásból van, a hallás pedig Isten beszéde által. Járjunk gyülekezetbe, hallgassuk az igét, keressük az igével való közösséget!

Aztán a történet folytatódik és az emberi törekénység szembe jön velünk.

Ettől fogva kezdte Jézus Krisztus mondani tanítványainak, hogy Jeruzsálembé kell mennie, sokat kell szenvedni a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, meg kell öletni és harmadnapon fel kell majd támadnia. Péter ekkor magához vonta az Urat és feddeni kezdte: Isten ments Uram, nem történhet meg ez veled! Ő pedig megfordult és így szólt Péterhez: távozz tőlem, Sátán! Botránkoztatasz engem, mert nem Isten szerint gondolkozol, hanem emberek szerint. Pár perc telik el csupán, hogy valaki hitből fakadóan az Isten kijelentésének hatása alatt vallást tesz Jézus Krisztusról, utána pedig az emberek véleményét kezdi szajkózni. Megrendítő! Pár perc!

Nem volt még olyan, hogy a legátszellemültebb pillanat után rálépett valaki a tyúkszemünkre, a gyerek, a feleség, a testvér, a szomszéd?... Csodálatos istentisztelet, majd szembejött velünk a valóság. És akkor előjött belőlünk az ember.

Mennyire igaz, hogy az én Atyám fedte fel előttem, és ezt nem én értem el. Hogy ez nem valami olyan dolog, ami az én teljesítményem, hanem ajándék, kegyelem.

Az emberek véleménye akkor az volt, hogy eljön a politikai messiás, és elhozza a földön a mennyországot. Hány keresztyénnek nevezett tévtanítás születik évszázadok óta a földi mennyországról, a gazdagságról, az egészségről, a minden jó lesz hiedelemről! És Jézus totálisan másról beszél, hogy meg fogják ölni, szenvedni fog. Olyan dologról, amit Péter nem tudott elképzelni.

Nem a kijelentésre hagyatkozik, hanem az emberek véleményére. Tehát kérem, el kell jönnie a politikai Messiásnak. Újra dicsőségesnek kell lennie Izráelnek. Nem fér bele a képbe. Emberileg gondolkodik.

Nagyon kevés idő kellett ehhez, hogy más arcát ismerjük meg Péternek.

Az ige figyelmezteti a szívünket: *„az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig épít.”* (1Kor 8,1) Másik helyen: *„Az Úr félelme bölcsességre int, és aki tisztességet akar, előbb legyen alázatos.”* (Péld 15,33) *„Egymással egyetértésben legyetek, ne legyetek nagyratörők, hanem az alázatosokhoz tartsátok magatokat. Ne legyetek bölcsek önmagatok szerint.”* (Róm 12,16) Vagy más helyen: *„És ha prófétálni*

is tudok, ha minden titkot ismerek is, és minden bölcsességnek birtokában vagyok, és ha teljes hitem van is, úgyhogy hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincs bennem, semmi vagyok.” (1Kor 13,2)

Járjunk tovább alázatos szívvel az Úr útján. És akarjunk tanárként, diákként továbbra is tőle tanulni szelídséget és alázatot. Tanulni kell, mert nem fakad belőlünk. Gondoljunk vissza az elmúlt órákra vagy napokra. Hányszor viselkedtünk gőgösen azokkal szemben, akiről úgy gondoltuk, hogy gyengébbek, mint mi. Hányszor engedtünk meg magunknak olyan indulatokat, szavakat a családtagjaink felé, mert úgy gondoltuk, hogy nekik ez belefér, nekik ezt el kell viselni. Ezek a pillanatok kell, hogy odaszorítsanak bennünket Krisztushoz. Kell, hogy azt mondassák a szívünkben Uram, taníts, szelídségre, alázatra! Figyelek rád, aki néma maradtál a téged gyalázók gyalázkodásakor. Uram, taníts, kérlek, taníts!

Mert Jézus mondja: „Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám boldogító és az én terhem könnyű.” (Mt 11,29-30)

Tóth Sándor

a BTA óraadó tanára

Dr. Mészáros Kálmán Rektori beszéd²

„Te azért, fiam, erősödjél meg a kegyelemben, amely Krisztus Jézusban van. És amit tőlem hallottál sok tanú előtt, azokat add át megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek. Vállald velem együtt a szenvedést, mint Krisztus Jézus jó katonája.” (2Tim 2,1-3)

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a Baptista Teológiai Akadémia 117. évnyitó ünnepére eljött vendégeinket. Hittudományi akadémiánk fenntartójának, a Magyarországi Baptista Egyház elnökségének képviselőit. Intézményünk korábbi és jelenlegi vezetőit, aktív és nyugalmazott tanárait, hallgatóit, különösen az elsőéves diákjait, intézményünk dolgozóit. Köszönjük, hogy elfogadták meghívásunkat.

Történelmi helyen gyűltünk össze itt Budapest szívében erre az évnyitó ünnepre, a Nap utcai Baptista Templomban. 117 évvel ezelőtt ennek az épületnek az udvarán, és utcafronti épületének alagsorában jöttek össze az első hallgatók Udvarnoki András alapító igazgatónk vezetésével. Vezérigéjük ez volt: *„Krisztus minden, mindenkben!”* (Kol 3,11)

Udvarnoki az első képzett magyarországi baptista teológus, aki Németországban, Hamburgban tanult és szerzett teológiai diplomát. Addig csak rövidebb átfutású tanfolyamokat tartottak az igehirdetők számára. 1906-tól kezdve rendszeres bentlakásos, folyamatos képzés indult és – a háborús rendkívüli időket leszámítva – mindmáig folyamatos tanítás folyik iskolánkban. Alapítónk emlékére „Udvarnoki András-díjat” adományozunk ebben az évben is olyan tanárainknak, akiknek több évtizedes kiváló munkásságukat szeretnénk ezáltal is elismerni és megjutalmazni.

² Elhangzott a BTA tanévnyitó ünnepi istentiszteletén, 2022. szeptember 18-án, a Nap utcai Baptista Gyülekezet Templomában

A korábbi évtizedekben – ahogyan napjainkban is – a hallgatók toborzása többek között a magyarországi baptisták hetilapjában, a Békehírnök hasábjain keresztül történt. Példaként hadd álljon itt egy kereken 100 esztendővel ezelőtt a hetilapunkban megjelent hirdetmény:

„Értesítés!

Az érdekelt testvéreknek tudomására adom, hogy 1922. év szeptember havában a misszióiskola új tanulókat vesz fel. Aki a felvétel iránt érdeklődik, a bejelentést mielőbb hozzám juttatni szíveskedjék.

A felvételhez szükséges általános feltételek:

- Legalább két évi gyülekezeti tagság. Ez idő alatt kifogástalan keresztyéni életet élt és fenyték alatt nem volt.
- A pásztori szolgálatra alkalmas voltát bebizonyította azzal, hogy a misszió terén már eddig is kedvvel és eredményesen dolgozott.
- Testben egészséges: jó tüdő, torok, és értelmes beszélőképességgel bír.
- A gyülekezet ajánlja.
- A jelentkező a fenti pontok figyelembevételével közölje röviden életrajzi adatait.

Jámbor Lajos
szemináriumi bizottsági titkár
Budapest, VI. kerület, Király u. 106.”

Azóta már több ezer diák végzett, lelkipásztorok és gyülekezeti szolgálattelvők, szociális munkások, karvezetők és énekzenei együttesek kántorai vagy dicsőítés vezetői, akik megállták a helyüket a különböző megbízatásaikban, mint Jézus Krisztus jó vitéze.

Mit jelent „baptistának” lenni?

Iskolánk nevében hordozza küldetésünk lényegét, hogy ez „baptista” elkötelezettségű felsőoktatási intézmény. Mit takar valójában ez a görög eredeti Bibliában használt szakrális kifejezés számunkra, mai keresztyéneknek? Egyszerűen úgy szoktuk megfogalmazni, hogy „a baptisták olyan Krisztus-követők, akik

részt vettek saját temetésükön és túléltek”. Ugyanis a víz hullámsírjában eltemették jelképesen őemberüket, és Krisztus fel-támadásával azonosulva a víz hullámai közül kiemelkedve új és tiszta életre szentelték oda hátralevő életüket.

Ezt nem Keresztelő János találta ki. (A „keresztelő” szó egyébként is teljesen helytelen, hisz azt a középkorban találták ki, amikor a pap a keresztvízbe mártott ujjával keresztet rajzolt a csecsemő homlokára.) Mi egyébként a Biblia eredeti szavához ragaszkodva „Bemerítő” Jánosnak hívjuk őt, hisz a kereszthez neki semmi köze nem volt, mivel Jézus Krisztus keresztalála előtt már vértanúhalált szenvedett.

Azért ragaszkodunk a „baptista/bemerítő” bibliai igazság-hoz és gyakorlathoz, mert ezt életünk megmentője, Jézus Krisztus is mennyei eredetűnek, és fontosnak tartotta és így gyakorolta. Miután a Jordánban harminc éves kora körül ő maga is bemerítkezett, Isten jelentette ki a mennyből, hogy „ez az én szeretett fiam, akiben én gyönyörködöm!” (Lk 9,7)

Mielőtt a mennybe emelkedett, ezt a tanítványainak is parancsba adta: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítóványá minden népet, bemerítve/megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,18-20)

Erre az önkéntes döntésre, bátor hitvallástételre, nyilvános elköteleződésre, egy életre szóló Krisztuskövetésre kerül rá ez a szentségi pecsét. Azért hangsúlyozom ezt most határozottabban, mert a 2022/2023-as tanévünk a Baptista-500 jubileumi éveként a Kárpát-medencébe 500 éve érkező, hitvalló bemerítést/keresztiséget hirdető reformátorok, és vértanúvá vált igehirdetők bátor missziómunkájáról is megemlékezünk.

Fogadalomtétel

Ma egy új liturgiai elemmel bővül ünnepi istentiszteletünk, ennek keretében nyilvános fogadalomtételre is sor fog kerülni. A kimondott szónak visszaható ereje van. Kérem, fontolják meg minden szavát, amit később is visszaidézhetnek önmaguk és diák-társaik számára. A fogadalomtétel így hangzik:

Az első éves hallgatók fogadalomtételét Balla Péter vezeti

„HÁLÁS VAGYOK ISTENNEK ÉS MEGTISZTELŐNEK TARTOM, HOGY A BAPTISTA TEOLÓGIAI AKADÉMIA HALLGATÓI KÖZÖSSÉGÉNEK TAGJA LEHETEK.

AZ ITT ELTÖLTENDŐ ÉVEK ALATT A SZENTÍRÁS MÉLYEBB MEGISMERÉSÉRE TÖREKSZEM. JÉZUS KRISZTUS ÉLETPÉLDÁJÁT ÉS TANÍTÁSÁT KÖVETENDŐNEK TARTOM.

ODASZÁNOM IDŐMET ÉS KÉPESSÉGEIMET A TEOLÓGIA TANÍTÁNYI KÖZÖSSÉGÉNEK ÉPÍTÉSÉRE ÉS A SZERETET MEGÉLÉSÉRE.

JÓ SZÁNDÉKKAL ÉS TISZTA SZÍVVEL FOGADOM TANULMÁNYAIM SORÁN TANÁRAIM VEZETÉSÉT ÉS SEGÍTSÉGÉT.

ELKÖTELEZEM MAGAM ARRA, HOGY A MINDENHATÓ TERVE VALÓSULJON MEG AZ ÉLETEMBEN, ÉS EZ ŐT DICSŐÍTSE!

MINDEHHEZ, ISTEN SEGÍTSÉGÉT KÉREM! ÁMEN!”

Teológiánk jeligéje ez évtől megváltozik

Korábban was volt olvasható címerünkben és honlapunk fejlécén: „Teljes igyekezettel, a ti hitetek mellé ragasztatok... tudományt!” (2Pt 1,5) Természetesen továbbra is súlyponti kérdés lesz a hitünk mellé ragasztott tudomány, ez valószínű érzékelhető lesz a tanórákon elhangzó tanításban és a vizsgák minősítésében. Szeretnénk ezt a szemeszterenként nyilvánosan meghirdetett „Hittudományi Napok!” keretében saját hallgató-

ink és az intézményen kívülről jött érdeklődők számára is nyitott fórumukon is látogathatóvá tenni.

Ez évtől kezdődően Akadémiánk logóján, zászlóján és közösségi platformján Jézus Krisztus nagy misszióparancsának hangsúlyos mondata olvasható: „*Tegyetek tanítvánnyá minden népet!*” (Mt 28,19) Ezzel jelezni kívánjuk, hogy a magasabb szintű tudományos oktatás mellett a tanítványképzés, a gyakorlati misszió kerül a fókuszba.

Baptista misszióink kezdettől fogva vallotta: „Minden újjászületett baptista, egyúttal egy bátor hitvalló misszionárius!” Joggal nevezték elődeink lelkipásztorképző iskolánkat – szemináriumunkat – a „misszió szívének”. Az a vágyunk és fohászunk, hogy ez a jövőben is igaz legyen.

Szeretnénk, ha a Biblia-fókuszú tudományos előadásokon túl, az órák testvéri, konstruktív, interaktív, hitre ébresztő és azt elmélyítő alkalmak lennének. Megőrizve az önálló gondolkodás szabadságát, a döntés komolyságát és intézményünk legfőbb értékét a közösségi összetartást és a családias légkört.

Erre bátorítom tanár testvéreimet és a szorgalmas tanulóifjúságot. Legyünk aktívak, minél nagyobb óraszámban vegyünk részt személyesen az előadásokon, mivel online oktatásra – amennyiben erre indokolt ok nincs – nem lesz mód ebben a tanévben. Helyette inkább a BTA központi épületében, illetve évfolyamonként és szemeszterenként egyszer hétvégén vidéki oktatási bázison – Balatonföldváron, Parádfürdőn, Dömösön, Tóalmáson, illetve Vajtán – kerül sor.

A múlt esztendőkből sajnálatos módon többször kellett rendkívüli helyzetekben is helytállni az oktatás területén. Két évvel ezelőtt a Covid világjárvány kényszerített bennünket a képernyők mögé, úgy a tanárokat, mint a diákokat is komoly próba elé alítva. Ez év februárjától pedig a szomszédságunkban dúló ukrán-orosz háború katasztrofális következményeivel kell szembenéznie Európának, benne hazánknak – már több, mint egymillió ukrán menekült ellátásával és további sorsuk rendezésével. Ebből a Nap utcai gyülekezet is kivette részét, amiért tisztelettel tartozunk.

Ezen túl pedig egy gazdasági háború, infláció, az üzemanyag áraknak és az intézmény fenntartásának drasztikus emelkedésével kell szembenéznünk. Csak remélni tudjuk, hogy emiatt nem kényszerülünk rendkívüli intézkedésekre, ami az oktatás nyugalmát megzavarná. Persze minden eshetőségre fel kell készülnünk amellet, hogy Isten gondviselésében bízva naponta kérjük segítségét.

Az elmúlt esztendőben Budapesten 70 fő, Kárpátalján 30 fő (összesen 100 hallgató) vehette át diplomáját. Örömmel jelentem, hogy ez év őszén közel 106 elsőéves kezdheti meg tanulmányát Akadémiánkon. Ezek között a BA szakra 84 fő, az MA képzésünkre 18 fő, a Kántor szakra 5 fő jelentkezett. A lelkipásztori képzésünkön 25 fő tanul, közülük 20 fő baptista lelkipásztornak készül. Fakultatív Konzultációs Központunkban (Békéscsaba) 40 fő tanul ebben az évben. Mindent összevetve, ez esztendőben 500 fő kezdheti meg hittudományi képzését a Baptista Teológiai Akadémián.

Köszönjük az ehhez nyújtott egyházfenntartói támogatást, az állami akkreditációt és az ezt fedező kormányzati támogatást. Ezek felett közösségünk imádságos lelki támogatását és bátorítását. Mindezekért Istennek adunk hálát, aki 117 éven keresztül töretlenül fenntartotta Teológiánkat és sok lelki-munkásnak adott felkészülési lehetőséget, akik a missziómezőn megállták a helyüket.

Csak megerősíteni tudom a beköszöntő ige üzenetét: *„Amit tőlem hallottál sok tanú előtt, azokat add át megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek.”* Igazodva Jézus Krisztus misszióparancsához: *„Tegyetek tanítvánnyá minden népet!”* Kevesebbel ne elégedjete meg! A tanároknak fáradhatatlan tanítást, a hallgatóknak jó és eredményes tanulást, intézményünk dolgozóinak pedig kitartó munkát kívánok.

Fel a szent munkára! Soli Deo Gloria!

Dr. Mészáros Kálmán,
a BTA rektora

*Udvarnoki András-díj*³

2022

A Baptista Teológiai Akadémia Szenátusa 2016-ban megalapította az Udvarnoki András-díjat, a kiemelkedő színvonalon végzett oktatói, kutatói, tudományos, publikációs, művészeti, vezetői vagy ezeket hatékonyan segítő munkának, továbbá a Baptista Teológiai Akadémia hagyományai és értékei megőrzésének és gyarapításának elismerésére.

2022-ben a Baptista Teológiai Akadémia Szenátusa *Prof. Em. Dr. Almási Mihály* és *Hegyí András* részére adományozza az Udvarnoki András-díjat.

Laudáció

Professor Emeritus Dr. Almási Mihály, Udvarnoki András-díjának átadása alkalmából a Baptista Teológiai Akadémián.

Dr. Almási Mihály baptista lelkipásztor, teológiai tanár, a Baptista Teológiai Akadémia professzor emeritusa baptista családban született Kiskunhalason, 1945. február 8-án. Édesapja is lelkipásztorként szolgált, de nagyapja is, mint igehirdető gyülekezeti vén lelki vezetője volt a kiskunhalasi gyülekezetnek. Ahogyan dr. Szebeni Olivér, egykori lelkipásztora megfogalmazta: „Családjukban mindenekelőtt, az Úr szolgálatát tekintették életük legfontosabb részének.” Ilyen örökséggel indult Almási Mihály a Kecskeméten szerzett érettségije után 1964-ben a Baptista Teológiai Szemináriumba, mivel elhívást kapott a lelkipásztori szolgálatra. Miután 1969-ben megszerzte az alapfokú (ThB) lelkészi diplomáját, a Debreceni Re-

³ Elhangzott a BTA tanévnyitó ünnepi istentiszteletén, 2022. szeptember 18-án, a Nap utcai Baptista Gyülekezet Templomában

formátus Teológiai Akadémián képezte tovább magát, ahol 1976-ban teológiai mester-fokozatot, (ThM), majd 1981-ben teológiai doktori fokozatot szerzett. 1998-ban ugyanitt vette át PhD oklevelét.

1968-ban házasságot kötött Nagy Máriával, aki hűséges társa a szolgálatban. Két gyermeket neveltek fel.

Lelkipásztorrá avatása 1969-ben, Noszvajon történt. 1974-től Szigetszentmiklóson folytatta szolgálatát, mígnem 1982-ben meghívást kapott az Egyesült Államokbeli Cleveland-be (OH), a Bethánia Magyar Baptista Gyülekezetbe, hogy a Lelkészcseré Program keretében négy esztendőn át, 1982–1986 között pásztorolja a gyülekezetet. Ez idő alatt, 1984–1985-ben az amerikai Déli Baptista Szövetség Louisville-i teológiáján vendég kutatóként (visiting scholar) dolgozott. 1986-ban Szigetszentmiklóson folytatta lelkipásztori munkáját, ahol 1996-ban vezetésével felépült az új szigetszentmiklósi baptista imaház, amelynek megnyitásán (templomszentelés) részt vett Jimmy Carter, volt amerikai elnök is. 2001–2011 között a Pesterzsébeti Baptista Gyülekezet lelkipásztora volt, 2011-től pedig a dömsödi baptista gyülekezetet pásztorolta.

Oktatói munkássága jelentős. 1978-tól tanára volt a Gyülekezeti Munkásképző Tanfolyamnak, és megbízott előadója lett a Baptista Teológiai Szemináriumnak. 1981-ben kapott rendes tanári kinevezést, 2005 óta tanszékvezető egyetemi tanár. Szakterülete a keresztyén teológia, szűkebb szakterülete az egyháztan, az ekkleziológia. Amerikai szolgálata idején, 1982-ben részt vett az Amerikai Magyar Baptista Szövetség teológiai szemináriumának munkájában. Az intézet tanára és dékánja is volt.

2015-ben Professor Emeritus címet kapott a BTA-n. 2021 tavaszán – 40 éves oktatói tevékenység után – végleg nyugalomba vonult a teológiai oktatásból.

Közegyházi szolgálata is jelentősek. 1973–1975 között az MBE országos titkára volt, 1975-től a Szabadegyházak Tanácsa

titkára, sajtótitkár, az Irodalmi és a Tanulmányi Bizottság titkára. 1978–1982 között a Baptista Levéltárat vezette. 1977-ben főtít-kár-helyettese volt Billy Graham első magyarországi látogatását előkészítő és szervező bizottságnak. Az 1970-es évek második felétől dr. Haraszi Sándor, Billy Graham és Jimmy Carter mellett tevékeny szerepe volt a Szent Korona hazahozatalának elő-készítésében.

1996–2000 között a baptista egyház elnökeként szolgált. Szá-mos esemény mellett nevéhez fűződik 1998-ban a Magyar-orosz Baptista Egyház és a Magyar Köztársaság Kormánya közti megállapodás aláírása, valamint 2000-ben a Benczúr utcai missziói központ új épületének, és a Történelmi Emlékparknak az átadása. Mint egyházelnök, tagja volt az Egyházak Világta-nácsa Főtanácsának, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának és a Magyar Bibliatársulatnak, ahol alelnökként is szolgált. 1990-ben alapító elnöke a „Napsugár” Gyermekmentő Alapítványnak. 1996-ban a Baptista Szeretetszolgálat első alel-nöke volt. 1999–2000 között elnöke volt a Magyar Baptisták Vi-lágszövetségének (MABAVISZ).

Irodalmi tevékenysége folytán tagja volt a *Békehírnök* szer-kesztőbizottságának, mint teológiai szaklektor. 1982–1986 kö-zött szerkesztette az Amerikában megjelent „A Kürt” magyar baptista folyóiratot (The Trumpet). A „Tolle Lege” Magyar Irat-missziós Társaság keretében számos könyv szerzője és felelős kiadója volt. 2004-ben megalapította a Jó Pásztor Alapítványt, amelynek elnöke, valamint szerkesztette az alapítvány lapját, a „Jó Pásztort”. 15 könyv szerzője és több tucat szerkesztője és ki-adója, valamint jelentős számú tanulmányt és cikket írt, melyek különböző sajtótermékekben jelentek meg.

2018. március 15-én a magyarság érdekében végzett szolgál-táért, különös figyelemmel a Szent Korona hazahozatalának elő-készítését szolgáló diplomáciai tevékenysége elismeréseként számára a köztársasági elnök a Magyar Érdemrend tiszti ke-resztje kitüntetését adományozta.

Laudáció

Hegyi András, Udvarnoki András-díjának átadása alkalmából a Baptista Teológiai Akadémián.

Hegyi András 1943. október 3-án született Csepelen, Hricsovinyi Sámuel és Fehér Margit ötödik gyermekeként. Nagyszülei voltak baptisták. (Szülei az Élő Isten Gyülekezete tagjai voltak.)

Középiskoláit Csepelen a Jedlik Ányos Gimnáziumban végezte. Már ekkor érdeklődése a humán tárgyak felé irányult. Az akkor működő szabadegyetemen ókori, középkori művészettörténetet tanult.

Csepelen, 1959. augusztus 10-én merítkezett be. Formakészítő asztalosként dolgozott, a munkapad mellől kapta a szolgálatra elhívást, és így került be a Baptista Teológiai Szemináriumba 1968-ban. A szemináriumi évek alatt 1970-ben házasságot kötött Sajti Zsuzsannával. Házasságukat Isten öt gyermekkel áldotta meg.

Tanulmányok: 1968-1972-ig a Baptista Teológiai Szemináriumban tanult, ahol jeles eredménnyel tette le vizsgáit.

1975-ben a debreceni Református Teológiai Akadémián lelkészképzés vizsgát tett jeles eredménnyel. 1983-ban és 1985-ben Rüsclikonban vett részt a SITE programban, ahol ószövetségi, újszövetségi, valamint gyakorlati teológiai stúdiómokat és kutatásokat folytatott. 1989-től 1995-ig a TCM-ben folytatott tanulmányok eredményeként Master of Art in Practical Ministries fokozatot szerzett.

Gyülekezeti szolgálatai: Első szolgálati helye Jánoshalma, itt avatták lelkipásztorrá 1972-ben, és 1975-ig volt a gyülekezet lelkipásztora. 1975-1984 között a Gyulai Baptista Gyülekezetet pásztorolta, és a Körösvidéki Missziókerület titkára is volt egyben. 1984-1990 között Dombóvár és Körzete lelkészeként szolgált. 1991-1997 között a Balatonszemesi Baptista Gyülekezet

lelkipásztora. 1997-2004 között a Budapest József utcai Baptista Gyülekezet lelkipásztora, valamint az MBE Központi Énekharának lelkigondozó lelkésze.

Nyugdíjasként a Veszprémi, majd a Balatonszemes-Mécses gyülekezetben töltött be lelkipásztori szolgálatot néhány éven keresztül.

Oktatói munkássága: Az 1980-as években működő Gyülekezeti Munkásképző Tanfolyamon kezdte meg oktatói pályafutását. Ekkor bibliai földrajzot és archeológiát, valamint öszövétségi írásmagyarazatot tanított.

1992-ben a Baptista Teológiai Akadémia keretében megalakult ún. Misszióiskolában oktatott, ahol gyakorlati teológiai tárgyakkal bővült oktatói tevékenysége. 1996-tól a Benczúr utcai Akadémiai Székház elkészültével, és a Misszióiskola integrálásával a Gyakorlati Teológiai Tanszék tanszékvezetőjeként, majd docenseként tevékenykedett.

1992-2015 között a BTA oktatója a Gyakorlati Teológiai Tanszéken 23 éven át.

1996-2000 között tanszékvezető docens, majd 2000-2015-ig főiskolai docens. 2004-től az Egyháztörténeti és Bevezetés-tudományi Tanszéken főiskolai docens.

1996-tól részt vett a Protestáns Missziói Intézet munkájában.

Kutatási területe a számára igen kedves ókori történelem és irodalom folyamatos tanulmányozása. Emellett a tradicionális európai, ezen belül a magyar kulturális örökség őrzése.

Az általa oktatott tárgyak: Bevezetés-tudomány tárgyai: bibliai földrajz és archeológia, bevezetés a gyakorlati teológiába, katechetika, missziológia, gyülekezetépítés, kórházi lelkigondozás, evangélizáció és gyülekezetplántálás, poimenika. Oktatói munkája során számos szakdolgozat elkészítésében konzulensként működött közre.

Publikációi: A *Békehírnökben* több száz – többségében bibliamagyaró – cikke jelent meg 1971-től kezdődően, napjainkig.

Az „Életjel” c. ifjúsági lapban teológiai jellegű írásai jelentek meg 1994-1995-ben; a *Szolgotársban* 1995-től, napjainkig publikál. 1993-tól 2013-ig több tucat teológiai oktatási anyagként szolgáló *jegyzete* jelent meg.

2013 tavaszán hívta haza az Úr mellőle feleségét, Zsuzsa asszonyt, aki mindvégig hűséges társa és odaadó támogatója volt a szolgálatban.

2015. szeptember 1-től nyugdíjba vonult a teológiai oktatásból. A BTA épület második emeletének folyosóján az általa készített tárlókban keze munkáját őrzi és dicséri a szentföldi jeles épületek makettjei, valamint az ókori kelet flóráját és faunáját bemutató mikro kiállítás.

Megkezdte 117. tanévét a Baptista Teológiai Akadémia⁴

2022. szeptember 18-án tartotta tanévnnyitó ünnepségét a Baptista Teológiai Akadémia a Nap Utcai Baptista Templomban. A 117. tanév megnyitásaként a zászlós bevonulás alatt a teológia himnuszaként is jegyzett „Hálás szívvel áldunk”, Elgar zenéje csendült fel.

Dr. Mészáros Kálmán rektor imádsággal nyitotta meg az alkalmat, majd László Gábor, a BTA főtitkára – aki egyben az esemény liturgusa is volt – köszöntötte a résztvevőket. A tanévnnyitó istentiszteleten Tóth Sándor, a debreceni Új Remény Baptista Gyülekezet lelképásztora Máté evangéliuma 16. fejezete és a Zsidókhöz írt levél alapján hirdette Isten ígétjét. Jézus kérdése – Kinek mondják az emberek az Emberfiát? – arra bátorít bennünket, hogy megismerjük azt a Krisztust, akit képviselünk, akit be akarunk mutatni másoknak. Másrészt az emberekkel kapcsolatban kell lennünk, köztük kell lennünk ahhoz, hogy tudjuk, mit gondolnak, mert csak így tudunk releváns válaszokat

Tóth Sándor ígét hirdet

⁴ Forrás: <https://www.bta.hu/2022/09/29/megkezdte-117-tanevet-a-bta/>

adni. Jézus másik kérdése – „*És ti kinek mondotok engem?*” – ma hozzánk is szól. Péter vallástétele, „*Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia*”, üzenet számunkra is: tudnunk kell, kihez tartozunk, kit követünk, kit akarunk megismertetni a világgal.

Kelédi Márton, a Tanulmányi Osztály vezetője imádságát követően dr. Mészáros Kálmán rektor megtartotta tanévnnyitó beszédét. A Timóteushoz írt levél alapján kitért a hitelesség és hűség fontosságára. Udvarnoki András, teológiánk alapítójának példáján keresztül is arra bátorította a hallgatókat, hogy váljanak tanítványokká, köteleződjenek el és kapcsolódjanak Krisztushoz, hiszen ez illeszkedik Isten tervébe. A tanítványok számára fontos a misszió, és a küldetés része, hogy át kell adni mindazt, amit tanultak. Jézus parancsa ez: Tegyetek tanítvánnyá minden népet!

Az elmúlt esztendőben 100 hallgató végzett az intézményünkben, ebből 30-an Kárpátaljáról. Idén 106-an nyertek felvételt. A gyülekezeti lelkipásztori specializáción 25-en tanulnak, közülük 20-an baptista gyülekezeti lelkipásztori szolgálatra készülnek.

Teológiánk hagyományaiban új liturgiai elemként az elsőéves hallgatók fogadalomtétele következett, amelyet Paróczi Zsolt rektorhelyettes és Balla Péter gazdasági főigazgató vezetett.

Az első éves hallgatók fogadalomtétele

Papp János egyházelnök Isten áldását kérte az előttünk álló tanévre, a hallgatókra, oktatókra. Ezt követően került sor az

Udvarnoki András-díj átadására, amelyet a Covid-helyzet következtében tavaly kimaradt év miatt két személy vehetett át. Az intézményt és Krisztust hűségesen követő, kiváló oktatók, kutatók számára adományozható a díj. Az Udvarnoki-díjat idén Prof. Em. Dr. Almási Mihály nyugalmazott egyetemi tanár, lelkipásztor, és Hegyi András nyugalmazott főiskolai docens,

*Lénárd Ferenc átveszi
a Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjat*

lelkipásztor kapta. A következőkben a Nemzeti felsőoktatási Ösztöndíjak átadására került sor, amelyeket idén Veres Norbert Csaba, Rechnitzer László és Lénárd Ferenc vehetett át.

Berczki Lajos rektorhelyettes ismertette a Páth

Géza-díj létrehozásáról szóló szenátusi döntést. A díj évente egyszer adható a kiváló, hiteles keresztyén életet élő hallgatóknak.

A zenei szolgálatot Pető István, a BTA mesteroktatója végezte.

Az ünnepélyes tanévnyitó László Gábor főtitkár áldáskérő imádságával és a nemzeti Himnusz közös éneklésével zárult.

Kovács Viktória,
a BTA intézményi kommunikátora

Dr. Mészáros Kálmán
A Teológia a misszió szíve
Közgyűlési beszámoló⁵

Örömmel számolok be a missziónk szíveként is számon tartott lelkipásztor- és missziómunkás-képző intézményünk, a Baptista Teológiai Akadémia múlt évének mozgalmas eseményeiről, a jelenben tapasztalt fejlődéséről és reményteljes jövőjével kapcsolatos terveinkről.

Akadémiánk 117. tanévnnyitó ünnepségére 2022. szeptember 18-án került sor a Budapest–Nap utcai – nemrég felújított – baptista templomban. Visszaemlékeztünk a küzdelmes kezdeti évekre, amikor „prédikátorképző iskolánk” első hallgatói ennek az imaháznak az udvarán, az utcafronti épületének alagsorában jöttek össze Udvarnoki András alapító igazgatónk vezetésével. Vezérigéjük ez volt: „Krisztus minden mindenkiben!” (A Kol 3,11 alapján.)

Udvarnoki András az első képzett magyarországi baptista teológus volt, aki Németországban, Hamburgban tanult és szerzett teológiai diplomát. Addig csak rövidebb átfutású tanfolyamokat tartottak az igehirdetők számára. 1906-tól kezdve rendszeres bentlakásos képzés indult, és a háborús rendkívüli időket leszámítva mindmáig folyamatos a tanítás iskolánkban.

Azóta már több ezer diák végzett intézményünkben, akik nagyszerű lelkipásztorok és gyülekezeti szolgálattevők, szociális munkások, karvezetők és ének-zenei együttesek kántorai vagy dicsőítésvezetők lettek és hűségesen megállták a helyüket a különböző megbízatásaikban, mint Jézus Krisztus jó vitézei. Alapítónk emlékére a korábbi esztendőknél létrehoztuk az Udvarnoki András-díjat, amelyet ebben az évben *dr. Almási Mihály* és *Hegyí András* nyugalomba vonult tanárainknak adományoztunk, akiknek több évtizedes kiváló munkásságát igyekeztünk ezzel is értékelni.

---

⁵ Baptista Egyház: Közgyűlés, Beszámoló-gyűjtemény 2023. 171. o.

Mit jelent az, hogy teológiánk „baptista” elkötelezettségű? Iskolánk nevében hordozza küldetésünk lényegét, hogy ez egy „baptista” hitvallású felsőoktatási intézmény. Mit takar valójában ez a görög eredetű, Bibliában használt szakrális kifejezés a mai keresztyének számára? Egyszerűen úgy szoktuk megfogalmazni, hogy „a baptisták olyan Krisztus-követők, akik részt vettek a saját temetésükön, és azt túléltek”. Ugyanis a víz hullámsírjában eltemették jelképesen óemberüket, és Krisztussal együtt feltámadva, vele hitben azonosulva, a víz hullámai közül kiemelkedve, új és tiszta életre szentelték oda hátralevő életüket.

A Nap utcai imaházban megtartott BTA tanévnyitó istentisztelet résztvevői

Ezt nem Keresztelő János találta ki. (A „keresztelő” szó egyébként is teljesen helytelen, hisz a „keresztelés” szót a középkorban találták ki, amikor a pap a keresztvízbe mártott ujjával keresztet rajzolt a csecsemő homlokára.) Mi a Biblia eredeti szavához ragaszkodva „Bemerítő” Jánosnak hívjuk őt, hisz a kereszthez neki semmi köze nem volt, mivel Jézus Krisztus keresztalála előtt már vértanúhalált szenvedett.

Azért ragaszkodunk a „baptista/bemerítő” bibliai igazsághoz és gyakorlathoz, mert ezt életünk megmentője, Jézus Krisztus is mennyei eredetűnek tartotta, ő maga is ezt fontosnak ítélte és azt így gyakorolta. Miután a Jordánban harmincéves kora körül ő maga is bemerítkezett, Isten jelentette ki a mennyből, hogy „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm” (Mt 3,17).

Mielőtt a mennybe emelkedett, ezt a tanítványainak is parancsba adta: *„Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjete el tehát, tegyete tanítóánnyá minden népet, bemeítve/megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”* (Mt 28,18–20)

Erre az önkéntes döntésre, bátor hitvallástételre, nyilvános elköteleződésre, egy életre szóló Krisztus-követésre került rá ez a szentségi pecsét. Azért hangsúlyozom ezt most határozottabban, mert a 2022/2023-as tanévünkben, a Baptista500 jubileumi évében a Kárpát-medencébe 500 éve érkező, hitvalló bemeítést/kereszttséget hirdető reformátorok és vértanúvá vált igehirdetők bátor missziómunkájáról Akadémiánkon is különböző formában és alkalmakon fogunk megemlékezni.

Teológiánk jelígeje ettől az évtől kezdődően megváltozott. Korábban ez volt olvasható címerünkben és iskolánk fejlécén: *„Teljes igyekezettel, a ti hitetek mellé ragasszatok... tudományt!”* (2Pt 1,5) Természetesen továbbra is súlyponti kérdés lesz a hitünk mellé ragasztott tudomány, ez valószínűleg érzékelhető lesz a tanórákon elhangzó tanításban és a vizsgák minősítésében. Szeretnénk ezt a szemeszterenként nyilvánosan meghirdetett hittudományi napok keretében saját hallgatóink és az intézménybe kívülről jött érdeklődők számára is nyitott fórumon látogathatóvá tenni. Ezekben a nagy érdeklődést kiváltó tudományos napokon a tanszékek vezetői, tanárai és doktoranduszai ismertethetik kutatásaik eredményeit, amit nemcsak az intézet hallgatói, hanem külsős érdeklődők is megismerhetnek. Legközelebb a Baptista500 jubileumi rendezvénysorozat részeként 2023. április 14-én kerül sor egy ilyen rangos egyháztörténeti témájú eseményre a Magyar Tudományos Akadémián egyházunk és Teológiánk közös szervezésében, amire ezennel a közgyűlés résztvevőit is szeretettel meghívjuk!

Ez évtől kezdődően Akadémiánk logóján, zászlóján és közösségi oldalain Jézus Krisztus nagy misszióparancsának hangsúlyos mondata olvasható: *„Tegyete tanítóánnyá minden népet!”* (Mt 28,19) Ezzel jelezni kívánjuk, hogy a magasabb szintű tudományos oktatás mellett a tanítványképzés, a gyakorlati misszió kerül a fókuszba.

Baptista misszióink kezdettől fogva vallotta, hogy „minden újjászületett baptista legyen együttal egy bátor hitvalló misszionárius is. Joggal nevezték elődeink lelkipásztorképző iskolánkat – szemináriumunkat – a „misszió szívének”. Az a vágyunk és fohászkunk, hogy ez a jövőben is igaz legyen.

Szeretnénk, ha a Biblia-fókuszú tudományos előadásokon túl az órák testvéri, konstruktív, interaktív, hitre ébresztő és azt elmélyítő alkalmak lennének. Megőrizve az önálló gondolkodás szabadságát, a döntés komolyságát és intézményünk legfőbb értékét, a közösségi összetartást és családi légkört.

Erre igyekszem bátorítani tanár testvéreimet, hogy legyünk aktívak és kreatívak az oktatásban, a hallgatókat pedig arra, hogy minél nagyobb óraszámban vegyenek részt személyesen az előadásokon. Online oktatásra ugyanis nem volt és nem is lesz mód ebben a tanévben, hacsak valamilyen elháríthatatlan akadály nem gátolja a személyes oktatás lehetőségét. Az online órák helyett inkább a BTA központi épületében, illetve évfolyamonként és sze-

A Baptista Teológiai Akadémia 2022-ben végzett hallgatói a tanári karral

meszterenként egy-egy hosszú hétvégén vidéki oktatási bázisokon – Balatonföldváron, Parádfürdőn, Dömösön, Tóalmáson – tartottunk többnapos közösségépítő oktatási napokat, amelyek nagyon hatékonyak és népszerűek voltak hallgatóink körében.

Az elmúlt esztendőknben ugyanis sajnálatos módon többször kellett rendkívüli helyzetekben is helytállni az oktatás területén.

Két évvel ezelőtt a Covid-világjárvány kényszerített bennünket a képernyők mögé, úgy a tanárokat, mint a diákokat is komoly próba elé állítva. Az elmúlt év februárjától pedig a szomszédságunkban dúló ukrán–orosz háború katasztrofális következményeivel kell szembenéznie Európának – benne hazánknak – már több mint egymillió ukrán menekült ellátásával és további sorsuk rendezésével. Ebből a Teológiánk egyik oktatási helyszíne, a Nap utcai gyülekezet épülete is az ukrán/ orosz menekültek egyik bázisává és istentiszteleti helyévé vált az elmúlt esztendőben, amiért tisztelettel tartozunk a helyi gyülekezet tagjainak is.

Ezen túl pedig egy gazdasági háború, infláció, az üzemanyagárak és az intézmény fenntartási költségeinek drasztikus emelkedésével kellett szembenéznünk. Emiatt részleges nyitvatartással, de a jelenléti oktatás korlátozása nélkül sikerült eddig a tanítást megszerveznünk és zökkenőmentessé tennünk. Csak remélni tudjuk, hogy emiatt nem kényszerülünk rendkívüli intézkedésekre a jövőben, ami az oktatás nyugalma megzavarná. Persze minden eshetőségre fel kell készülnünk amellet, hogy Isten gondviselésében bízva naponta kérjük segítségét.

A létszámnövekedés és a helyi adottságok miatt az elmúlt esztendőben a Teológia fővárosi központján kívül vidéki fakultatív oktatási központokban – Pécsen, Szegeden, Békéscsabán, Debrecenben, Nyíregyházán, Kárpátalján Zápszonyban, valamint Erdélyben, Nagyváradon – történt a teológiai továbbképzés úgy, hogy a záróvizsgákat Budapesten kellett letenni, illetve a diplomamunkákat is ott kellett megvédeni.

Örömmel számolok be arról is, hogy az elmúlt esztendőben Budapesten 70 fő vehette át a diplomáját a kispesti imaházban 2022. július 9-én megtartott évvárón. Kárpátalján 28 fő végzett, akik a háború miatt nem tudtak teljes létszámban részt venni a BTA udvarán 2022. augusztus 30-án a hithősök fala előtt tartott spontán diplomaosztó ünnepen.

Nagyváradon 9 magyar hallgató vehette át 2022. október 30-án ünnepélyes keretek között diplomáját a Nagyvárad-Belvárosi Magyar Baptista Gyülekezetben megtartott évváró istentiszteleten.

Hálaadással jelentem azt is, hogy az elmúlt év őszén, a 2022/2023. tanév kezdetén 106 elsőéves hallgató kezdhetette meg tanulmányait Akadémiánkon. A BA képzésre 84 fő, az MA képzésünkre 18 fő, a kántor szakra 5 fő jelentkezett. A lelkipásztori képzésünkön 25 fő tanul, közülük 20 fő baptista lelkipásztornak készül. Fakultatív Képzési Központunkban (BCs) 40 fő tanul ebben az évben. Mindent összevetve, ebben az esztendőben mintegy 500 fő kezdhetette meg hittudományi képzését a Baptista Teológiai Akadémián.

Intézményünk szerkezeti felépítésében a hatékonyabb és átláthatóbb irányítás, valamint felelősségteljes döntések meghozatalában bizonyos átalakításokra volt szükség. Az intézményfenntartó – a Magyarországi Baptista Egyház és a BTA vezetőiből álló Fenntartói és Fejlesztői Tanács (FFT) – felügyeli iskolánk szerkezeti és szellemi irányvonalát. A mindennapi operatív munkát a teológiai Rektori Kabinet (RK) hét fős testülete irányítja. A BTA negyedévenként összeülő Szenátusa pedig a közösen meghozott döntések végrehajtását ügyeli rendszeresen. Hálaadással mondhatom, hogy mindezekben a testületekben jó rend, testvéri együttműködés és békességes légkör uralkodik.

A Baptista Teológiai Akadémia lelkipásztori szolgálatara készülő hallgatói számára szemeszterenként tartunk továbbképzést a Mátra csodálatos szépségű hegyvidékén található Parádfürdőn. Ebben a tanévben 2022. október 23–26. között került sor erre az elvonulásra. A többi évfolyamon tanuló hallgatók számára pedig egyházunk üdülője biztosított több hosszú hétvégén továbbképzési lehetőséget Balatonföldváron.

A Baptista Teológiai Akadémia nemes hagyományához tartozik, hogy havi rendszerességgel teológusnapot, illetve teológiai napokat tartunk vidéki gyülekezetekben. Ebben a tanévben Albertirsán, Kaposváron, Baján, Győrben, Pécs-Somogyon, Békéscsabán és Debrecenben tartottunk közösségépítő napokat a teológiai hallgatóink aktív részvételével. Ennek során a BTA lelkipásztornak készülő hallgatói a rektor vagy valamelyik teológiai tanárunk vezetésével különböző gyülekezeteket látogattak meg, ahol rövid bizonyágtételekkel, énekekkel, igehirdetéssel szolgáltak. Erre adódott lehetőség 2022. november 13-án, vasár-

nap, amikor a Kaposvári Békevár Baptista Gyülekezet és körzetének meghívását elfogadva, 18 fő részvételével tartottunk teológusnapot. Ezen kívül fontos gyakorlatként vezettük be Teológiánk összes hallgatója és teológiai tanárai számára a havonta meghirdetett akadémiai istentiszteleteket, amelyeken időnként több százan is részt vesznek hallgatóink közvetlen családtagjaik és baráti körük kíséretében, amely alkalmak nagyon népszerűek diákjaink körében.

A Teológiánkon dolgozó munkatársak között is jó összhang tapasztalható. Ehhez a hetente megtartott közös istentiszteleti alkalmak és a munkaterületek rendszeres csoportos megbeszélései is hozzájárulnak. Évente közös munkatársi elvonulást tartunk, amire legutóbb 2022. október 10-én, Dömösön a Biblia Centrumban került sor, ahol lelki továbbképzésen is részt vettünk.

A BTA dolgozói a dömösi Biblia Centrum épülete előtt

Teológiánk igyekszik nemzetközi és hazai szinten is kapcsolatokat kiépíteni baptista, illetve más testvéregyházi felsőoktatási intézményekkel. Így együttműködési megállapodást kötöttünk 2022. március 30-án az észak-amerikai Texas államban működő Southwestern Baptista Teológiai Szemináriummal (SWBTS) a magyarországi intézmény oktatás infrastrukturális fejlesztésének támogatására, illetve az oktatás színvonalának, a keresztyén vezetőképzés hatékonyságának növelésére. Ennek keretében szeretnénk minden segítséget megadni ahhoz, hogy

megerősödjön a BTA oktatási-szolgálati tevékenysége (vezetőképzés, könyvtárfejlesztés, evangelizáció, tanítványozás, gyülekezetplántálás, szociális tevékenységek, stb.). Ennek keretében ez év tavaszán 15 fős munkacsoport érkezik a BTA könyvtárának fejlesztése ügyében, és végzi a vonalkódok könyvekre való felvitelét.

Ezen túl történelmi megállapodásra került sor a kolozsvári Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel is 2022. december 5-én Kolozsváron, Bocskai István erdélyi fejedelem szülőházában, amely a kolozsvári egyetem székhelye. A megállapodás színhelye is autentikusnak mondható, hisz Bocskai István erdélyi fejedelem szülőháza Mátyás király szülőháza mellett áll, csupán néhány lépésre a Kolozsvár főterén álló Szent Mihály-katedrálístól, ahol 400 évvel ezelőtt, 1622. július 4-én hirdette ki Bethlen Gábor er-

A megállapodás aláírói: Dr. Tonik Márton SEMT rektor, Dr. Mészáros Kálmán BTA rektor, valamint Dr. Szilágyi Béla BSZA elnök

délyi fejedelem az anabaptisták vallásszabadságát és szabad letelepedési jogát. Erről is megemlékeztünk a jubileumi év kapcsán.

Teológiánk nemzetközi megítélését pozitívan befolyásolja, hogy magasabb tudományos felkészültséggel rendelkező hazai és határon túli oktatóink mellett egyre több teológiai tanár taníthatott vendégprofesszorként az elmúlt években intézményünkben. Például *dr. Rihard Blake* (USA), homiletika, teljes kurzus; *dr. Daniel Sanchez* (USA), missziológia, teljes kurzus; *dr.*

Robert Merecz (Lengyelország), ószövetségi exegézis, teljes kurzus; *dr. Mateusz Wichary* (Lengyelország), dogmatika, teljes kurzus; *dr. Harry Lewis* (USA), újszövetségi exegézis, teljes kurzus; *dr. David Mahfouz* (USA), dogmatika, teljes kurzus; *dr. Avi Schneider* (Izrael), Ószövetség, előadás; *dr. Berszán Lília* (Erdély, Babes-Bolyai University), előadás-sorozat; *dr. Chris Dowson* (Jordánia), bibliai archeológia, teljes kurzus.

Végül szeretném megköszönni közösségünk vezetőinek a zökkenőmentes oktatáshoz nyújtott egyházfenntartói támogatást. Köszönettel tartozunk az állami akkreditációhoz eddig nyújtott segítségért, valamint az intézményi infrastruktúrát és hosszú távú működtetést biztosító kormányzati támogatásért. Ezek felett köszönjük közösségünk imádságos lelki támogatását és bátorítását. Mindezekért Istennek adunk hálát, aki 117 éven keresztül töretlenül fenntartotta Teológiánkat, és sok lelkimunkásnak adott felkészülési lehetőséget, akik a missziómezőn megállták a helyüket. A tanároknak további fáradhatatlan tanítást, a hallgatóknak jó és eredményes tanulást, intézményünk dolgozóinak pedig kitartó munkát kívánok.

Ebben a jubileumi évben új bibliai köszöntést vezettünk be a BTA hallgatói számára, amit közösségünk egészére nézve is szívesen ajánlunk: „Immánuel! – Velünk az Isten!”

Dr. Mészáros Kálmán,
a BTA rektora, tanszékvezető egyetemi docens

Bereczki Lajos Évforduló 2022-ben

Ötszáz éve, 1522 szeptemberében jelent meg az Újszövetség német fordítása

A 16. században a reformátorok a deformálódott egyházi gondolkozást és gyakorlatot szerették volna visszaalakítani az eredetire, olyanra, amilyenek a Szentírásból megismerhetjük. Emiatt is volt olyan fontos számukra a Biblia tanítása. *Luther Márton* 1519-ben a lipcsei hitvitán kijelentette, hogy számára az egyház tanításának és rendjének végső normája kizárólag a Szentírás. *Kálvin János* Genfben prédikálta: „Ha kényszeríteni akarnak olyasmit tennem, ami Isten szava szerint nem engedhető meg, akkor lehetetlen munkámat tovább folytatnom.” *Hubmayer Baltazár* anabaptista reformátor ugyancsak a Bibliát tekintette mércének, mivel a „Szentírás Isten igazságos barátja, amelyben Krisztus tartózkodik és nyugszik, nem található abban semmi hamis.”

A római katolikus egyház sem tagadta a Szentírás tekintélyét, azonban azt állította, hogy a hitnek és a hitélet szabályainak forrása a Bibliában és a hagyományokban keresendő. A Biblia egyetlen elfogadható, törvényes és tévedhetetlen értelmezéseként Róma a pápai és zsinati határozatokat jelölte meg. Magát a Bibliát azonban kevesek olvasták. Alig-alig volt olyan egyháztag, aki tudta volna, mit is mond, mit is üzen az Írás, lényegében elfogadták az egyház hivatalos álláspontját. A reformátorok úgy látták, hogy minden hívőnek joga és kötelessége rendszeresen olvasni a Bibliát, s ezért le kell fordítani a különböző népek nyelvére a teljes Szentírást.

Ha a Szentírás mértékadó a keresztyén hit számára, és a hívők egyetemes papságáról vallott tétel megállja a helyét, akkor az egyszerű hívő számára is lehetővé kell tenni, hogy németül olvassa a Bibliát – érvelt Luther munkatársa és barátja – *Philipp Melanchthon*, s azt tanácsolta Luther Mártonnak, lásson hozzá a fordításhoz.

A Bibliának széles társadalmi körökben való megismertetését a nagy humanista tudós *Erasmus* hirdette meg a legnagyobb hatással, a reformáció megindulását megelőző évben. Így írt: „Azt szeretném, ha még az egyszerű asszonynepek is olvashatnák az Evangéliumot és Pál leveleit. Vajha lefordítanák őket minden nyelvre. Vajha a földműves belőlük énekelgetne az ekeszarva mellett, a takács ezt zümmögné a szövőszéknél és az utazó ennek történeteivel oszlatná útjának fáradsalmait.” Az erasmusi elveket a reformátorok is felkarolták.

Ötszáz éve, 1522 szeptemberében jelent meg az Újszövetség német fordítása. Luther nem a Vulgata, a szokásos latin bibliafordítás alapján dolgozott, hanem elsősorban az eredeti görög szövegre támaszkodott. Mindössze két esztendő alatt tizennégy, a fordító által jóváhagyott kiadás és hatvanhat utánnyomás jelent meg német földön. 1534-ben aztán megjelent a teljes Szentírás németül. Összegezve az eddigieket, megállapíthatjuk, hogy a reformátorok nyomatékosan hangsúlyozták: a hívő, a gyülekezet és az egyház számára az egyedüli normatív tekintély Isten Igéje.

Itt emlékezhetünk meg néhány mondatban a hazánkban készült fordításokról. Amint a reformáció eszméi Magyarországon terjedni kezdtek, megjelentek a magyar nyelvű bibliafordítások. E fordítások eleinte a Biblia egyes könyveit tartalmazták, majd kinyomtatták az Újszövetség, rövidesen pedig a teljes Biblia magyarra fordított szövegét. A magyar nyelven megjelent Bibliának az emberek lelkére és gondolkodására gyakorolt hatása óriási volt.

Túlzás nélkül állítható az is, hogy a magyar irodalmi nyelv kialakulását a bibliafordításoknak köszönhetjük. A magyar fogalmi szókincs létrejöttében, az anyanyelvi próza és költészet kialakulásában meghatározó szerepet játszott a nemzet nyelvén kiadott Biblia. Az első magyar nyelvű (töredékes) bibliafordítás

az előreformáció szellemi terméke, az ún. Huszita Biblia volt. Fordítói: Pécsi Tamás és Újlaki Bálint papok az 1430-1450-es években. Az első, magyar földön megjelent, magyar nyelvű Szentírás a Sylvester János által fordított, 1541-ben Sárváron nyomtatott teljes Újszövetség volt.

Az első magyar nyelven megjelent teljes Biblia a Károli Gáspár és munkatársai által fordított, 1590-ben kiadott ún. Vizsolyi Biblia. Ennek előszavában írta Károli Gáspár a következőket: „Nemcsak azt akarja az Isten, hogy papok olvassák a Szentírást és a község azoknak a szájokból hallja, hanem azt is akarja, hogy az Ó- és Új-Testamentum könyvei minden nemzetségnek nyelven legyenek és azokat olvassák, hányják-vessék mindenek, szegények, gazdagok, kicsinyek, nagyok, férfiak és asszonyok. Mert az Isten egyaránt minden rendbéli embereket akar üdvözíteni.” Majd hozzátette, közvetlenül az olvasókhöz fordulva: „Azért nemcsak az templomban hallgassátok azt mit mondunk, hanem mikor otthon vagytok is, a Szentírást olvassátok.”

Bereczki Lajos,
a BTA rektorhelyettese

Marton Zsolt
*„Nagyon tiszta a beszéded,
szolgád szereti azt”*

Ünnepi köszöntő és Tanulmánykötet bemutató

Hetényi Attila Baptista Teológiai Akadémia nyugalmazott tanszékvezető tanára és volt főigazgató-helyettese 90. születésnapja alkalmából.

Hetényi Attilát – mindannyiunk Attila bácsiját – méltó módon szeretettük volna köszönteni 90. születésnapja alkalmából. E kezdeményezést jónak tartotta, és örömmel társult a MBE és a BTA vezetősége is, és közös támogatás és finanszírozás keretében születhetett meg a Tanulmánykötet, mely az első ilyen jellegű kiadvány baptista körökben – bízunk benne, hogy ezzel egy jó hagyományt is tudunk teremteni.

2022. december 14-én a BTA nagytermébe hívtuk Hetényi testvért – aki elől igyekeztünk titokban tartani a kötet ötletét és formálódását –, valamint a családtagjait, héberes és ószövetséges kollégáit, volt tanítványait és minden kedves érdeklődőt. Az ünnepi alkalom levezetője *Bereczki Lajos* rektorhelyettes volt. A Magyarországi Baptista Egyház részéről *Papp János* elnök testvér köszöntőjét, majd *dr. Mészáros Kálmán* a BTA rektora köszöntését hallgattuk meg – mindketten Hetényi testvér tanítványai voltak. Zenei szolgálatokkal *Oláh Miklós* csellóművész és *Oláh Gábor* karnagy (zongora) örvendeztették meg a jelenlévőket. Rövid köszöntések hangzottak el *Szommer Hajnalka* és *Marton Zsolt* részéről.

A kötetet *Lórik Levente* (hebraista, a Gödöllői Baptista Gyülekezet lelkipásztora) mutatta be. A kötet szerkesztői feladatát *Lórik Levente*, *Nemeshegyi Dávid* és *Marton Zsolt* végezték. A szerzők (16 fő) különböző teológiák, egyetemek professzorai,

volt hallgatók és a BTA-n jelenleg is aktív oktatói munkában résztvevők voltak.

A könyvbemutató után lehetőséget kapott az ünnepelt a benne megfogalmazódott gondolatok megosztására. Attila bácsira jellemzően gondolatait összefoglalva azzal zárta: „köszönöm, hogy nem engem, hanem velem ünnepeltek és adtok hálát Istennek mindenért.”

A köszöntő alkalom állófogadással zárult, mely alatt dedikálásra is sor került.

A szerkesztők nevében:

Marton Zsolt

mb. ösztöveztségi tanszékvezető

Laudáció⁶

Hetényi Attila baptista lelkipásztor, a Baptista Teológiai Akadémia nyugalmazott tanszékvezető tanára és volt főigazgató-helyettese 90 évvel ezelőtt, 1932. december 4-én született Gyomán, lelkipásztor családban. Hatással volt rá szüleinek – édesapja *Hetényi (Herter) Pál*, édesanyja *Eiler Zsuzsanna* – nevelése, hite és élet példája. Harmadik generációs baptista, hiszen már nagyszülei is baptisták voltak. Megtérését követően 1951. szeptember 1-én merítkezett be Kondoroson édesapja által.

Iskolai tanulmányainak alakulását édesapja lelkipásztor-hívatása, és a történelmi események is befolyásolták. Elemi iskoláit Törökszentmiklóson, a zsidó iskolában kezdte, majd később tanulmányait ugyanitt a református iskolában folytatta. Középiskolába Szarvason, Békésen és Budapesten járt, 1952-ben érett-

⁶ Marosi Nagy Lajos szerk.: Baptista Lexikon

ségizett. Miután elhívást érzett a lelkipásztori szolgálatra, jelentkezett a Baptista Teológiai Szemináriumba, ahol 1957-ben fejezte be tanulmányait.

Lelkipásztori szolgálatát 1958-ban Pestlőrincen kezdte meg, majd 1961–1973 között Nagyvarsányban volt a gyülekezet és a körzet lelkipásztora. 1974-től Budapest legrégebbi gyülekezetében, a Wesselényi utcában volt lelkipásztor, ahol 1993-ig hirdette Isten igéjét.

Oktatói munkásságát 1967-ben óraadó tanárként kezdte a Baptista Teológiai Szemináriumban. 1969-től tanársegédként, 1971-től pedig az Ószövetségi Tanszék tanszékvezető tanáraként a héber nyelv, és az ószövetségi bibliatudományok oktatását végezte. A héber nyelvoktatás elismert szaktekintélye. Vallja, hogy az Újszövetséget is csak az Ószövetség felől lehet megérteni. E kettős bibliai alapon nyugszik hite és igehirdetése. 1977–1981 között a Baptista Teológiai Akadémia dékánja, 1996-tól csaknem tíz éven át az intézmény főigazgató-helyettese volt.

Közegyházi szolgálatként fontos munkát végzett az Irodalmi és Tanulmányi Bizottság elnökeként, valamint 1967-ben a Baptista Hitvallás egyik szerkesztőjeként. Részt vett az Énekeskönyv-bizottságok munkájában: 1960-ban A hit hangjai reformkiadásakor a szövegi rész átdolgozásában, 2003-ban pedig a Baptista Gyülekezeti Énekeskönyv szövegeinek teológiai lektorálásában. 1980-ban teológiai tudományos kutatóprogramban vett részt Rüschnikonban, a Nemzetközi Baptista Teológiai Szemináriumban. Tagként működött a Magyar Bibliatanács Ószövetségi Szakfordító Bizottságában, és a Keresztyén-Zsidó Társaságban. Fordítója volt a Magyar Bibliatársulat által kiadott „Bibliai Atlasznak”, és lektora a „Deuterokanonikus bibliai könyvek” című kiadványnak. Szaklektora számos más, Magyarországon megjelent könyvnek is.

Oktatói szolgálata nyomán számos teológus nemzedék Biblia iránti szeretetét, hittudományi ismeretének elmélyítését és tudományos elkötelezettségét munkálta. Munkássága elismeréseként a Magyarországi Baptista Egyház 2006-ban Spurgeon-díjjal, a Baptista Teológiai Akadémia 2016-ban Udvarnoki András-díjjal tüntette ki.

Levél Attila bácsinak Attila bácsiról

Sokan lennének most szívesen a helyemben, akik mind hálásak érted, Attila bácsi, azért, hogy nemcsak a történelemkönyvekből olvashatnak rólad valamikor, hanem veled együtt élve ismerhetnek, személyesen tőled tanulhatnak. Mivel tudom, milyen megtiszteltetés itt állni és szólni, nincs is bátorságom hozzá, ezért inkább írtam neked egy levelet. Attila bácsinak Attila bácsiról. A felvezetésben elhangzott, hogy prózai szolgálat következik. Ez a levél ilyen. Ne félj, nincs benne semmi fennköltség, prózai lesz és őszinte.

Szommer Hajnalka köszönti Hetényi Attila testvért

Kedves Attila Bácsi!

Van nekünk egy közös barátunk. Így mondom, jelen időben, bár ő már nem ezen a földön él, de hármunk közt most ő a legboldogabb, ebben biztos vagyok. Te érdem szerint lettél a barátja, én kegyelembe fogadottként. Páth Géza bácsi – hiszen róla van szó – a kórházi betegágyán, 89 évesen azt kívánta nekem szíve teljes szeretetével:

- Sose öregedj meg!

Attila bácsi, neked ez már nem sikerült, nekem még van rá esélyem.

Hogyan is ismertük meg egymást? Úgy, hogy jelentkeztem a Teológiára a múlt évezredben. Más szelek fújtak még akkor, kizáró ok volt a jelentkezésnél, ha valaki lánynak született. Miért jelentkeztem mégis? Mert Isten mondta. És ha ő mond valamit, akkor nem érdemes másfelé menni. Majd ő tesz arról, hogy Jerikó falai leomoljanak.

* * *

Akkor mi még nem ismertük egymást, de Isten szólt Attila bácsinak is. Hogyan? A térdein. Egy alkalommal odatérdelt Isten elé útbaigazításért a női szolgálattevők kérdésében. Őt idézem: „Úgy térdeltem le, hogy nem tudtam, mi lesz Isten válasza akkor, amikor majd felállok.” Aztán megkapta a választ. Az Istennel való beszélgetéséről én akkor még nem tudtam, de van egy hangkazettám, amin beszámol erről egy konferencián.

Ilyen embernek ismertem meg őt, aki őszintén kéri Isten vezetését, és radikálisan követi azt.

Biztosan észrevettétek már, hogy most nem a professzorról vallok – ezt megteszik helyettem ma mások –, hanem az emberről.

Arról, aki a héber és magyar nyelvi tsemegék (így, ts-sel) mellett delfines történeteket gyűjt annak a diákjának, akiről úgy tudja, hogy különösen is vonzódik ezekhez a különleges teremtményekhez.

Arról, aki nem esik kétségbe, amikor szembesül a test gyengülésével, és igyekszik egyedi humorával oldani az érte aggódók feszültségét például egy mágneses rezonanciavizsgálatra menet, ahogy kijelenti: „Most megyek MR-re, ahol majd megmondják, merre menjek amarra.”

Arról az emberről, aki a leghúságesebb könyvtárlátogató, ezért a könyvtárosok legnagyobb öröme és dicsősége, ugyanakkor (és most túlzok) legnagyobb félelme is egyben, mivel a füle teljesen érzéketlen „A könyvtár bezár” elhangzásakor. Előfordul, hogy még „Az épület bezár” folyosói elkiáltásakor is. Így esett meg, hogy Attila bácsi aludt is már a könyvtárban legalább egy éjszakányit egy elmélyült kutatómunkáját követően.

Amikor szembesült a ténnyel, hogy bezárták, hirtelen egészen másfajta és egészen kiterjedt kutatómunkába kellett kezdenie. Cukros lévén, bajos lett volna éhgyomorral kivárni a reggeli portást. Mobiltelefon előtti időről beszélünk. A polcokon a könyvek mögött sajnos sehol nem lelt elrejtett kolbász rudakra, ám egy szekrényben rátalált a nyári Baptista Egyetemisták és Főiskolások Testvéri Találkozója, vagyis rövid nevén a BEFŐTT előadóinak szánt meggybefőttekre, így megmenekült.

Arról az emberről szólok, aki egy válságos helyzetben a főnökömként azt mondta:

- Olyat tettem érted, amit magamért se tennék.

Talán nem véletlen, hogy amikor elkezdtem a teológiát, és egy kicsi faluból a fővárosba költöztem, nagymamám azzal bocsátott útnak, hogy a jó Isten után Attila bácsira és Géza bácsira bízam magam. Holott hármuk közül csak a jó Istent ismerte, de őt alaposan.

És arról az emberről is szólok most, aki egyszer azt mondta a könyvtárban, miközben egy igehirdetésre készült:

- Tudod, már régen nem azért izgulok, hogy ki tudok-e tölteni a szószéken háromnegyed órát, hanem hogy azt mondom-e, amit az Isten éppen most akar mondani a gyülekezetnek.

* * *

Sokak nevében mondom:

- Attila bácsi, hálásak vagyunk azért, hogy ismerhetünk, a mi élettörténetünk szerves része is vagy. Isten áldjon meg és éltesen sokáig!

Szeretettel (ahogyan te szólítottál, ha nagyon kedves akartál lenni velem):

Tücsök

Szommer Hajnalka,
a BTA korábbi könyvtárosa

Diplomaosztó és tanévzáró ünnepi istentisztelet

Papp János
Éljük az Igét hitelesen!
Ünnepi igehirdetés⁷

**Ünnepelő gyülekezet, kedves testvéreim
az Úr Jézus Krisztusban!**

Kedves győztesek, akik diploma átvételre készültök és mindenki, aki együtt ünnepel veletek. Engedjétek meg, hogy a Bibliából a második Timóteusi levél 4. fejezetéből néhány bibliaverssel köszöntselek benneteket, illetve ez alapján hirdessem felétek, és mindannyiunk felé az Isten üzenetét.

A II. Timóteusi levél 4. fejezetének az első versétől kezdve a következőket olvashatjuk:

„Kérve kérlek az Isten és a Krisztus Jézus színe előtt, aki ítélni fog élőket és holtakat; az ő eljövetelére és országára kérlek: hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő, feddj, ints, biztass teljes türelemmel és tanítással. Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük. Az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mondákhoz odafordulnak. Te azonban légy józan mindenben, a bajokat szenvedd el, végezd az evangélista munkáját, töltsd be szolgálatodat.”

Plennie L. Wingo, egy amerikai úriember, aki bő száz évvel ezelőtt született. Amikor a vállalkozása tönkrement, akkor ki-

⁷ Elhangzott a BTA Diplomaosztó és tanévzáró istentiszteletén, 2023. július 1-én, a Nap utcai Baptista Imaházban

találta, hogy hogyan fog majd pénzt keresni, és elhatározta, hogy hátra menetbe kapcsol. Tolatni fog. Elhatározta, hogy úgy fog pénzt keresni, hogy végigsétálja a világot hátrafele. Mert hogy ezt még nem csinálta senki és ezzel lesz híres és ezzel keres sok pénzt. Még Magyarországra is eljutott, az akkori egyik újság készített vele egy riportot 1931-ben. De aztán Törökországnál megállították és meggyőzték, hogy ne menjen tovább, úgyhogy visszament az Egyesült Államokba. Ezzel együtt legyalogolt hátramenetben 12.875 kilométert. Miért mondom ezt?

Papp János MBE egyházelnök igét hirdet

Azért, mert mintha hátramenetbe kapcsolt volna az egyház és a teológia az elmúlt 100 évben. Hátrálásban van. Legalábbis sokszor így látjuk, így látják. Megjelent a felvilágosodás, a humanizmus, a szocializmus, a liberalizmus, a szexuális forradalom, a genderizmus és sok-sok minden más, és az egyház, valamint a teológia, mint egy udvarias, jól nevelt ember, szépen lépett hátra, teret adott ezeknek az ideológiáknak: Ha nincs rám annyira szükség, nem fontos az, amit képviselek, akkor adok helyet, hogy csináljátok úgy, ahogyan gondoljátok. Hátramenetbe kapcsolt a teológia, az egyház az elmúlt évszázadokban.

Mit is jelent ez a mi környezetünkben, e mostani kontextusban? Sokszor olyan kérdésekkel és állításokkal, olyan társa-

dalmi, erkölcsi és gondolkodásbeli magyarázatokkal állnak elő emberek, amelyeknek nincs bibliai, teológiai alapja. Más alapról indul. Arról indul, hogy mihez van kedvünk, mit szeretnénk, vagy mit nem szeretnénk. A Biblia így fogalmazza: Viszket a fülük és keresnek valakit, valami olyat, ami jobban hangzik, ami kedvesebb, ami izgalmasabb.

A társadalmi nyomás a másik nagy vezényszó. Igazodjunk ahhoz, amit várnak tőlünk. És megjelennek különböző gondolatok, gondolkodások, áramlatok, amelyeknek aztán a minden napokban, de akár az egyház életében is valamifajta nyoma jelenik meg.

Mintha hátramenetbe kapcsolt volna az egyház és a teológia, és utat enged: Jó, ha ez a társadalmi igény, ha ezt akarják az emberek, ez az elvárás, ez a szokásjog, ez az általános gyakorlat, akkor igazodjunk ehhez.

Vagy bezárkóznak teológiai, egyházi, lelki vezetők a maguk biztonságos palotáikba, legyenek azok könyvekkel, szószékekkel, szép templomi padokkal megrakva. Ott, ahol az élet forga- tagától és váratlanságaitól biztonságban lehetünk. Mintha hátramenetbe kapcsolt volna az egyház, a teológia.

„De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk” – ahogy a zsidókhoz írt levélben a szerző erre biztat a 10. fejezet utolsó versében –, *„hogyan elvesszünk, hanem a hitét, hogy életet nyerjünk”*, akik azt akarjuk követni, amit a mi Urunk nekünk adott, amit az elődeink ránk hagytak, amit a Szentírásban látunk. Az apostol erre biztatja Timóteust. Bőven lenne oka arra, hogy az apostol is hátramenetbe kapcsoljon, kicsit lejjebb adja, mert a körülmények nem ideálisak. Az ellenség sok. A szolgálatának következménye – mondjuk így – életveszélyes.

De sem ő nem hajlandó hátramenetbe kapcsolni, hanem arra biztatja Timóteust és arra biztat bennünket is, hogy ma is és minden korban bátran, erőteljesen, hitelesen, kezdeményező módon hirdessük az evangéliumot, amely az Isten ereje és az Isten válasza ennek a világnak az élet minden kérdésére. Hiszünk abban, hogy Jézus Krisztus által van az üdvösség és Ő ál-

tala tudjuk megélni ezt a mindennapi életet is úgy, hogy az teljessé lehessen. Hiszünk abban, hogy ő a legmodernebb, legérdekesebb, legkülönlegesebb személyiség, akiben nem csupán a múlt tudott gyönyörködni, hanem a jelen és a jövő is felfedezheti a maga kincseit.

Jézus Krisztus evangéliuma az, amelyet hirdetnünk és beleélnünk kell ebbe a világba. Egy kicsit furcsát fogok mondani: nem tudós teológusokra van szükség, hanem olyan teológusokra, akik tudományos megalapozottsággal beleélik a hiteles életüket a mindennapokba. Azaz nem olyanokra, akik visszavonulunk a világtól és a magunk biztos környezetébe tudjuk csak megélni a mindennapokban a hiteles életünket, hanem beleöntjük ebbe a világba, azt az igazságot, azokat az értékeket, kincseket, magát az evangéliumot, Jézus jelenlétét, amire mindenkinek szüksége van. Hisszük, hogy ő az erősebb, a meggyőző, ő a válasz és őt nem kell félteni a korok újabb és újabb kihívásaitól és izmusaitól.

Nem kell hátrálnunk, vagy bocsánatot kérnünk azért, mert meggyőződésesen gondolkodunk. Nem kell a szentírási meggyőződéses gondolkodásunkból visszalépni és igazodni a mindennapok elvárásához és az emberi szokásjogokhoz, hanem azt, amit kaptunk az Istentől odatárni, és az formálja mindazt, ami körbevesz bennünket. Ne értse félre senki, ez nem azt jelenti, hogy nem tisztelettel és szeretettel figyelni minden korok körülöttünk élő embereire, szükségéire, kérdéseire és helyzetére. Csak az igazodási pontunk nem az emberek elvárásában van, nem a saját bűnös gondolkodásunk különböző szempontjaiban van, nem az emberek szokásaiban van, hanem az Isten igéjében, és legfőképpen végső fokon a Lélek által élénk tárt és bennünk megjelenő Krisztusban.

Kedves jelenlévők, hívlak benneteket arra, hogy éljük meg, éljük bele Krisztust ebbe a világba. Persze, hogyan lehetséges ez? Úgy, hogyha bennünk él az elpusztíthatatlan, a mindig életet hozó, mindig megerősítő, tanácsoló, vezető Krisztus. Ha ott van az életünk ösvényén, mint cél és mint társ, akkor tudjuk

megélni a vele való közösséget és beleélni a világba az ő jelenlétét, hogyha így vagyunk, és így élünk vele.

De mit kezdünk a társadalmi hatásokkal, amelyek körbevesznek bennünket? Egyházi vezetőként, szolgálattevőként újból és újból látom, hogy az egyházak és az egyházi vezetők milyen présben vannak manapság.

Éppen a tegnapi nap folyamán, amikor átadtuk a Baptista Házat, beszélgettem *Elijah Brown* baptista főtitkár testvérrel, és elmesélte, hogy a következő néhány napra – a Baptista Világszövetség Kongresszusára, ami Norvégiában lesz – úgy készül, hogy még soha nem volt olyan, ami most várható. Merthogy a világszövetség alkalmára jönnek a világ minden részéről baptisták és Amerikából jön egy baptista atyafi, azért, hogy az alkalmon végig protestáljon, egy táblát felemelve. Miért? Azért, mert az elmúlt időszakban ő férfiként elvett egy másik férfit. És a világszövetség vezetői úgy döntöttek, hogy ez nem összeegyeztethető azzal a látással, bibliai meggyőződéssel, amit mi képviselünk, és abból a bizottságból, amelynek ő is illusztris tagja volt – megköszönve eddigi munkáját – elbocsátották. Ezt ő nagyon sérelmezte. Chicagói újságok címlapjára próbált ennek kapcsán bekerülni és meggyőzően a maga igazát keresve.

Kedves Jelenlévők! Olyan változó világban élünk, amelyben présben vagyunk. Mégpedig a tekintetben, hogy minden áron valahogyan formálni akarnának bennünket. Formálni akarnák a gondolkodásunkat, és időnként ezt rafináltan is tudják tenni.

Milyen jó, hogy a Szentírás alapján a lelkiismereti és a vallásszabadság elvéhez ragaszkodva képviselhetünk valami nagyon egyszerűt! Azt, hogy hiszünk mindabban, ami a Bibliában megíratott. Ahogy a Szentlélek által ezt megmutatta nekünk az Isten. És mindenkinek szabad a meggyőződése, de mi az igazodási pontunkat lecövekeltük, leraktuk, bebetonoztuk és nem kívánjuk elmozdítani. De ebben a mozdíthatatlanságban nem visszavonulunk, nem hátrálunk, hanem előre szeretnénk menni. Bátran képviselni azt, amit kaptunk az Istentől. Azt az igazságot, azokat az értékeket, azokat a kincseket, amiket kaphattunk,

amiket láthatunk. Ahogyan az utolsó olvasott vers szól, amely ebben az évben, a baptista egyház mottó igéje: *„Te azonban légy józan mindenben, a bajokat szenvedd el, végezd az evangélista munkáját, töltsd be szolgálatodat.”* (2Tim 4,5)

Erre hívlak benneteket, és erre hívjuk az egész közösségünket. Hogy vannak helyzetek, amelyek között eligazodni nem nagyon tudunk, de kell a józanság. Az a fajta tiszta, helyes gondolkodás, amellyel meg tudjuk mérni mindazt, ami körülöttünk van. Elhordozni azt, amit kell, mert nem lehet mindent el és kikerülni. De mindeközben koncentrálni az evangéliumra, Jézus Krisztus szeretetére, és azokat a kincseket, amit Istentől kapunk, kezdeményező módon továbbadni, és a ránk bízottakat teljes egészében elvégezni.

Ebben az évben még egy különleges alkalomra készülünk. Engedjétek meg, hogy ezt a meghívót is hadd adjam most át. November 19-én a Papp László Sportarénában vasárnap délután öt órakor szeretnénk minél többekkel találkozni. Gyertek el erre a különleges ünnepre, a Baptista500 záróünnepére, ahol az evangéliumot fogjuk hirdetni, és Isten szeretetét szeretnénk továbbadni. Egy 500 fős kórossal várunk benneteket, és dicsérni, magasztalni fogjuk Istent mindazért, amit ő cselekedett. Szeretnénk szolgálatunkat betölteni azzal is, hogy veletek és sokakkal együtt megtapasztaljuk az Isten jelenlétének mostani közösségét és áldását.

Hirdesd az igét! Éljük az igét hitelesen és kezdeményezően ott, ahova Isten helyezett bennünket! És találkozzunk november 19-én az Arénában. Isten áldjon benneteket!

Papp János,
MBE egyházelnök

Dr. Mészáros Kálmán
Rektori beszéd⁸

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a Baptista Teológiai Akadémia 117. tanévzáró ünnepségére eljött vendégeinket.

Intézményünk korábbi és jelenlegi vezetőit, aktív és nyugalmazott tanárait, hallgatóit, különösen Teológiánk végzős diákjait és a velük érkezett családtagokat, valamint intézményünk dolgozóit. Nem utolsó sorban Hittudományi Akadémiánk fenntartójának, a Magyarországi Baptista Egyház elnökségének képviselőit. Köszönjük, hogy elfogadták meghívásunkat.

Örömmel számolok be a „missziónk szíveként” is számon tartott lelkipásztor és missziómunkás képző intézményünk, a Baptista Teológiai Akadémia múlt évének mozgalmas eseményeiről, a jelenben tapasztalt fejlődéséről és reményteljes jövőjével kapcsolatos terveinkről.

„Amikor Jézus a Galileai-tenger partján járt, meglátott két testvért, Simont, akit Péternek hívtak, és testvérét, Andrást, amint hálójukat a tengerbe vetették, mivel halászok voltak. Így szólt hozzájuk: „Jöjjetek utánam, és én emberhalászká teszlek titeket.” Ők pedig azonnal otthagyták hálójukat, és követték őt [...] Azután bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógáikban, hirdette a mennyek országának evangéliumát, és gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget a nép körében. El is terjedt a híre egész Szíriában, és hozzá vitték a sokféle betegségtől és kíntól gyötört szenvedőket [...] Nagy sokaság követte Galileából, a Tízvárosból, Jeruzsálemből, Júdeából és a Jordánon túlról.” (Máté 4,18-25)

Amint az ismeretes, ebben az esztendőben emlékezünk meg arról, hogy 500 évvel ezelőtt érkeztek hazánkba – Wittenbergből, Zürichből – azok a baptista alapelveket hirdető anabaptista reformátorok, akik közül többen vértanúvá is váltak a megtérés-

⁸ Elhangzott a BTA Diplomaosztó és tanévzáró istentiszteletén, 2023. július 1-én, a Nap utcai Baptista Imaházban

ről és önkéntesen megvallott Krisztus-követésükről szóló bátor bizonyágtételük miatt.

Dr. Mészáros Kálmán rektori beszédet mond

Akkor még valószínű nem gondolták, hogy eljön az idő, amikor nem üldözés, és börtön, netán mártírhalál vár (*Hubmayer Baltazár, Fischer András*) a bátor hitvallókra, hanem megbecsülés, tisztelet, elismerés missziómunkájuk végzésében. Ennek első jele volt, amikor az Európa-szerte üldözött hitelódeinket *Bethlen Gábor*, Erdély nagytekintélyű fejedelme 400 évvel ezelőtt törvényes védelembe vette. Bár az ellenreformáció ellenséges időszakában el kellett hagyniuk hazánk területét, és a határokon túlra, sőt az óceánon túlra kellett menekülni hitük miatt.

175 évvel ezelőtt azonban néhány magyar fiatalember – *Rottmayer János* és társai – érkezett hazánkba Hamburgból, akik megértették mentoruk, *Johann Gerhard Oncken*, az „európai baptizmus atyja” jellegét: „Minden újjászületett baptista egy miszionárius”.

150 évvel ezelőtt pedig egy egyszerű bibliaterjesztő evangélista, *Meyer Henrik* személyében ismét meggyökerezhetett és elindulhatott a szervezett baptista hitélet és aktív misszió. Akkor még rendszeres rendőrségi zaklatás, feljelentések, sőt időnként közápor fogadta a bátor tanúságtevőket. Ebben jelentős változást hozott az 1905-ös állami elismerés, amely tör-

vényes védelembe vette a baptista gyülekezetek evangélistáit és tagjait.

Ezt az állami elismerést követte az 1906-ban *Udvarnoki András*, a Hamburgi Baptista Teológiáról hazaérkezett képzett teológus által szorgalmazott és létrehozott lelkes- és misszionáriusképzés is, a Baptista Teológiai Akadémia „prédikátor-, próféta-, misszióiskola”, amely immár a 117. tanévét zárhatja itt ezen a napon a Nap utcai Baptista Templomban.

Az alapítástól napjainkig több ezer diák végzett intézményünkben, akik nagyszerű lelkipásztorok és gyülekezeti szolgálattevők, szociális munkások, karvezetők és ének-zenei együttesek kántorai vagy dicsőítésvezetők lettek, és hűségesen megállták a helyüket, mint Jézus Krisztus jó vitézei.

A Baptista Teológiai Akadémia nevében hordozza küldetését.

Baptista: a (görög baptidzó, alámeríteni szó) azaz felnőtt korban, önkéntes döntésre, bátor hitvallástételre, nyilvánosan felvállalt elköteleződésre utal, amely a bemerítés keresztségében ábrázolódik ki: „Mögöttem a világ, előttem Jézus, nincs vissza út!”. Erre a nyilvános elköteleződésre, egy életre szóló Krisztuskövetésre került rá ez a szentségi pecsét, a vízbe és Szentlélekbe való bele merülés.

Teológia: theologia (a gör. Theosz, ‘Isten’ és logos, ‘beszéd, tudomány, tan’ szavakból tevődik össze), doctrina sacra, ‘szent tudomány’, hittudomány forrására utal. Az a hely, ahol az isteni kinyilatkoztatáson alapuló hit alapjait és felépítését kutatjuk és ismerhetjük fel. A teológia tehát az a tudományág, amely Isten világát, országának titkait szeretné megismerni és megérteni hit által.

Akadémia: (a görög „Akadémeia” Athén közelében található szentély névéből ered) amely eredetileg a görög filozófusok (bölcsséget szerető, keresők) fóruma volt. Ebbe a tudós körbe csak kiválasztott, értelmes, kiváló szellemi képességgel rendelkező tehetséges bölcselek tartozhattak, akik fogadalmat tettek, hogy megszerzett ismereteiket minél szélesebb körben adják majd tovább.

(Korábban Szeminárium <latin: seminarium <seminarius (magról hajtató, „magos”) <semen (mag) <sero (ültet, vet) bibliai ismeretek elsajátítására szervezett, megbeszélésekből álló

oktatási alkalom, ill. ezek sorozata. Egyetemen, főiskolán a tan-székek mellett szervezett, a hallgatókat öntevékenységre ser-kentő kutatómunkába bevezető intézmény.)

Akadémiánk logóján, zászlóján és közösségi oldalain Jézus Krisztus nagy misszióparancsának hangsúlyos mondata olvas-ható: „*Tegyetek tanítvánnyá minden népet!*” (Máté 28,19) Ezzel je-lezni kívánjuk, hogy a magasabb szintű tudományos oktatás fókuszában a szemináriumszerű tanítványképzés, a hétköznapi életben megvalósuló gyakorlati misszió került.

Baptista misszióink kezdetől fogva vallotta, hogy „Minden újjászületett baptista, legyen egyúttal egy bátor hitvalló misszio-nárius is!” Joggal nevezték elődeink lelkipásztorképző iskolánkat – szemináriumunkat – a „misszió szívének”. Az a vágyunk és fohászuk, hogy ez a jövőben is igaz legyen.

Szeretnénk, ha iskolánkban a Biblia fókuszú tudományos elő-adásokon túl, az órák testvéri, konstruktív, interaktív, hitre éb-resztő és azt elmélyítő alkalmak lennének. Megőrizve az önálló gondolkodás szabadságát, a döntés komolyságát és intézmé-nyünk legfőbb értékét, a közösségi összetartást és családi lég-kört. Nem feledve azt az igazságot, hogy csak a Szentlélek tudja természetünket megváltoztatni, jellemformáló hatását az újjá-született emberben kifejteni.

Emiatt törekedtük ebben a tanévben arra, hogy az intéz-ményünkben megtartott tanórák mellett évfolyamonként és szemeszterenként egy-egy hosszú hétvégén vidéki oktatási bázisokon – Balatonföldváron, Parádfürdőn, Dömösön, Tóal-máson, – többnapos közösségépítő oktatási napokat is tölt-sünk diákjaikkal, hogy a száraz tananyagok elsajátítása mellett, életközösségben, nagyobb intenzitásban, hatéko-nyabban ismerjék meg a hallgatók a Biblia igazságait.

Az elmúlt esztendőinkben sajnálatos módon többször kellett rendkívüli helyzetekben is helytállni az oktatás területén. Két évvel ezelőtt a Covid világjárvány kényszerített bennünket a képernyők mögé, úgy a tanárokat, mint a diákokat is komoly próba elé állítva.

Az elmúlt év februárjától pedig a szomszédságunkban dúló ukrán-orosz háború katasztrofális következményeivel

kell szembenéznie Európának, benne hazánknak is, hisz több mint egymillió ukrán menekült ellátása és további sorsa vár rendezésre.

Ebből a teológiánk egyik oktatási helyszíne, a Nap utcai gyülekezet épülete is az ukrán/orosz menekültek egyik bázisává és istentiszteleti helyévé vált az elmúlt esztendőben, amiért tisztelettel tartozunk a helyi gyülekezet tagjainak is.

Ezen túl pedig egy gazdasági háború, infláció, az üzemanyag árak és az intézmény fenntartási költségeinek drasztikus emelkedésével kellett szembenéznünk. Emiatt részleges nyitvatartással, de a jelenléti oktatás korlátozása nélkül sikerült eddig a tanítást megszerveznünk és zökkenőmentessé tennünk.

Hálaadással számolok be arról, hogy az elmúlt év őszén, a 2022/2023. tanév kezdetén 106 első éves hallgató kezdte meg tanulmányait Akadémiánkon. A BA szakon 83 fő, az MA képzésünkön 18 fő, a Kántor szakon 5 fő vett részt a képzésünkben. A lelkipásztori szakon 25 fő tanul, közülük 19 fő szeretne baptista lelkipásztorként szolgálni gyülekezeteinkben. Mindent összegezve, ebben az esztendőben 464 fő folytatta hittudományi tanulmányait a Baptista Teológiai Akadémián.

Örömmel számolok be arról is, hogy ebben az esztendőben 96 hallgató tett sikeres vizsgát és veheti át diplomáját a mai napon. Köztük vannak olyanok, akik 6, illetve 8 szemeszteres BA alapszintű teológiai képzésben részesültek; és vannak köztük olyanok is, akik 4 szemeszteres képzést követően MA teológus mesterdiplomát vehetnek át.

Arról is örömmel adok tájékoztatást, hogy a 2023/2024. tanévre meghirdetett jelentkezők száma eddig 72 fő. Remélhetőleg a nyár végéig még több jelentkezőnk lesz.

Intézményünk szerkezeti felépítésében a hatékonyabb és átláthatóbb irányítás, valamint felelősségteljes döntések meghozatalában bizonyos átalakításokra volt szükség. Az intézményfenntartó – a Magyarországi Baptista Egyház és a BTA vezetőiből álló Fenntartó és Fejlesztő Tanács (FFT) – felügyeli iskolánk szervezeti és szellemi irányvonalát.

A mindennapi operatív munkát a Rektori Kabinet (RK) 7 fős testülete irányítja. Legutóbb Erdélyben (Aradon) tartottunk ki-

A Rektori Kabinet ülészik

bővített tanácskozást. A negyedévenként összeülő BTA Szenátusa pedig a közösen meghozott döntések végrehajtását ügyeli rendszeresen. Hálaadással mondhatom, hogy mindezekben a testületekben jó rend, testvéri együttműködés és békességes légkör uralkodik.

A Baptista Teológiai Akadémia lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatói számára szemeszterenként tartunk továbbkép-

Lelkészi szolgálatra készülő hallgatók Parádafürdőn

zést a Mátra csodálatos szépségű hegyvidékén található Parád-fürdőn. Ebben a tanévben, 2022 őszén és 2023 tavaszán került sor erre az elvonulásra. A többi évfolyamon pedig egyházunk üdülője biztosított több hosszú hétvégén továbbképzési lehetőséget Balatonföldváron.

A Baptista Teológiai Akadémia nemes hagyományához tartozik, hogy havi rendszerességgel teológusnapot, illetve teológiai napokat tartunk vidéki gyülekezetekben. Ebben a tanévben Albertirsán, Kaposváron, Baján, Győrben, Pécs-Somogyon, Békéscsabán, Szokolyán, Tahitótfalun tartottunk közösségépítő napokat hallgatóink aktív részvételével.

Ennek során a BTA lekipásztornak készülő hallgatói a rektor, vagy valamelyik teológiai tanárunk vezetésével különböző gyülekezeteket látogattak meg, ahol rövid bizonyágtételekkel, énekekkel, igehirdetéssel szolgáltak. Erre adódott lehetőség az ősszel, a Kaposvári Békevár Baptista Gyülekezet és Körzetének meghívását elfogadva, 18 fő részvételével tartottunk teológusnapot.

Teológus nap Kaposváron

Ezen kívül fontos gyakorlatként vezettük be Teológiánk összes hallgatója és teológiai tanárai számára a havonta meghirdetett Akadémiai istentiszteleteket itt a Nap utcai templomban, amelyen időnként több, mint százan is részt vesznek hallgatóink közvetlen családtagjainak és baráti körének kíséretében, amelyek nagyon népszerűek diákjaink körében.

Az intézményünkben dolgozó munkatársak között is jó összhang tapasztalható. Ehhez a hetente megtartott közös istentiszteleti alkalmak és a munkaterületek rendszeres csoportos megbeszélései is hozzájárulnak. Évente közös munkatársi elvonulást tartunk, amire legutóbb 2022 őszén, Dömösön a Biblia Centrumban került sor, ahol lelki továbbképzésen is részt vettünk.

Teológiánk igyekszik nemzetközi és hazai szinten is kapcsolatokat kiépíteni baptista, illetve más testvéregyházi felsőoktatási intézményekkel. (WOL Élet Szava, Tóalmás)

Így együttműködési megállapodást kötöttünk 2022. március 30-án az észak-amerikai Texas államban működő Southwestern Baptista Teológiai Szemináriummal (SWBTS), a magyarországi intézmény oktatási-infrastrukturális fejlesztésének támogatására, illetve az oktatás színvonalának, a keresztyén vezetőképzés hatékonyságának növelésére.

Ennek keretében szeretnének minden segítséget megadni ahhoz, hogy megerősödjön a BTA oktatási-szolgálati tevékenysége (vezetőképzés, könyvtárfejlesztés, evangelizáció, tanítványozás, gyülekezetplántálás, szociális tevékenységek, stb.). Ennek keretében ez év tavaszán 15 fős munkacsoport érkezett a BTA könyvtárának fejlesztése ügyében.

Dr. David Mahfouz előadása, tolmácsa Dr. Bukovszky Ákos

Ezen túl történelmi megállapodásra került sor a kolozsvári Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel is, 2022. december 5-én, Kolozsváron, Bocskai István erdélyi fejedelem szülőházában, amely a kolozsvári egyetem székhelye.

A megállapodás színhelye is autentikusnak mondható, hisz Bocskai István erdélyi fejedelem szülőháza, Mátyás Király szülőháza mellett áll, csupán néhány lépésre a Kolozsvár főterén álló Szent Mihály katedrálisról, ahol 400 évvel ezelőtt 1622. június 4-én hirdette ki Bethlen Gábor erdélyi fejedelem az anabaptisták vallásszabadságát és szabad letelepedési jogát. Erről is megemlékeztünk a jubileumi év kapcsán.

Teológiánk nemzetközi megítélését pozitívan befolyásolja, hogy magasabb tudományos felkészültséggel rendelkező hazai és határon túli oktatóink mellett egyre több teológiai tanár taníthatott vendégprofesszorként az elmúlt években, intézményünkben.

Ennek keretében 10 vendégtanár tanított a BTA-n ebben az évben: 5 fő USA-ból, 2 fő Lengyelországból, 1 fő Izráelből, 1 fő Jordániából, 1 fő Romániából.

Dr. Rihard Blake (USA), homiletika, teljes kurzus,
Dr. Daniel Sanchez (USA), missziológia, teljes kurzus,
Dr. Robert Merecz (PL), ószövetségi exegézis, teljes kurzus,
Dr. Mateusz Wichary (PL), dogmatika, teljes kurzus,
Dr. Harry Lewis (USA), újszövetségi exegézis, teljes kurzus,
Dr. David Mahfouz (USA), dogmatika, teljes kurzus,
Dr. Avi Schneider (Izráel), ószövetség, előadás,
Dr. Berszán Lídia (Erdély, Babes-Bolyai), előadás sorozat,
Dr. Chris Dowson (Jord.), bibliai archeológia, teljes kurzus,
Dr. Daniel Sanchez (USA), missziológia, teljes kurzus.

Végül szeretném megköszönni közösségünk vezetőinek a zökkenőmentes oktatáshoz nyújtott egyházfenntartói támogatást. Köszönettel tartozunk az állami akkreditációhoz eddig nyújtott segítségért, valamint az intézményi infrastruktúrát és hosszútávú működtetést biztosító kormányzati támogatást. Ezek felett közösségünk imádságos lelki támogatását és bátorítását.

Mindezekért Istennek adunk hálát, aki 117 éven keresztül töretlenül fenntartotta Teológiánkat és sok lelkimunkásnak adott felkészülési lehetőséget, akik a missziómezőn megállták a helyüket. Köszönöm tanárainknak az elmúlt év során tapasztalt becsületes helytállását, a hallgatóknak a szorgalmas és eredményes tanulást, intézményünk dolgozóinak pedig a kitartó munkát. Mindenkinek pihentető nyári hónapokat kívánok.

Ebben a jubileumi évben új bibliai köszöntést vezettünk be a BTA hallgatói számára, amit közösségünk egészére nézve is szívesen ajánlunk: „Immánuel, Velünk az Isten!”

Dr. Mészáros Kálmán,
a BTA rektora

Bereczki Lajos Évforduló 2023-ban

Száz éve született Dr. Páth Géza (1923-2012)

Baptista lelkipásztor, teológiai tanár és egyházzenesész.

Középiskolai tanulmányait követően, a Baptista Teológiai Szemináriumban szerzett lelkészi oklevelet 1945-ben. A Pázmány Péter Bölcsészettudományi Egyetem görög-latin-művészettörténet szakán szerzett tanári diplomát 1950-ben, majd ugyanott doktori fokozatot 1959-ben. Egyetemi tanulmányaival párhuzamosan zenei tanulmányokat is végzett hegedű, orgona és zeneszerzés szakokon. Teológiai, nyelvészeti és zenei tanulmányai során szerzett tudását bőven kamatoztatta egyházunkban és Teológiánkon végzett szolgálatai idején.

Dr. Páth Géza

1951-ben a Rákospalotai Baptista Gyülekezet segédlelkészeként avatták lelkipásztorrá, majd pásztori szolgálatát 1953-tól a Budapest Nap utcai Baptista Gyülekezetben folytatta. Még 1949-ben kezdte meg oktatói tevékenységét a Baptista Teológiai Szemináriumban, az intézetünkben 1958-tól 1961-ig az igazgatói tisztséget is betöltötte. Az ő igazgatói szolgálata idején került sor a tanulmányi rend és a teológiai képzés módosítására. Attól az időtől kezdve érettségihez kötötték a teológiai felvételt, és nagy hangsúly helyeződött a héber és görög nyelv oktatására is.

Hátratélt is szenvedett az akkori államhatalom részéről. Felszólították, hogy válasszon a polgári és a lelkészi állás között. (Az akkori hatalmi rendszer az oktatást polgári állásnak tekintette.) Dr. Páth Géza a lelkipásztori szolgálatot választotta, és 1961 tavaszán lemondott a teológiai tanárságról. Nem sokkal

később azonban elvették a lelkészi igazolványát azzal az „indokkal”, hogy túl sokat foglalkozik a fiatalokkal. A lelkészi igazolványát többé nem is kapta vissza. 1972-től azonban a Teológiára visszakerülhetett tanítani.

1990-től az intézmény dékánja lett, majd miután az 1993. évi felsőoktatási törvény a Baptista Teológiai Akadémiát főiskolai besorolásba részesítette, 1994-1996 között intézményünk főigazgatói tisztségét töltötte be.

Zenei munkássága is jelentős. 1949-1953 között a rákospalotai énekkar karvezetője, az 1960-as években a Nap utcai gyülekezet orgonistája volt. „A hit hangjai” gyülekezeti énekeskönyv (1960) szövegi bizottságában az „Evangéliumi vegyeskarok” (1968) szerkesztőbizottságában, valamint az „Énekeljünk az Úrnak!” (1985) kórusgyűjtemény szövegi és zenei szerkesztésében vett részt, nagyszerűen hasznosítva egyházzenei műveltségét. A Magyarországi Baptista Egyház 2002-ben Spurgeon-díjjal ismerte el sokrétű munkásságát.

Dr. Páth Géza testvér odaszánt élete és gyümölcsöző szolgálata tündöklő példa előttünk. A Baptista Teológiai Akadémia Szenátusa 2022. augusztus 31-i ülésén teljes egységben hozott döntést a Páth Géza-díj alapításáról és szabályzatának elfogadásáról.

A szabályzat 1. paragrafusa így szól: „A Baptista Teológiai Akadémia Szenátusa a főiskola egykori dékánja tiszteletére Páth Géza-díjat alapít. A díj célja a kiemelkedő tanulmányi eredményeket elérő, a hallgatói közösségben aktívan szolgáló, a gyakorlőhelyen példásan helytálló, hiteles keresztyén életet élő hallgatók elismerése.”

*Bereczki Lajos,
a BTA rektorhelyettese*

117. Tanévzáró és diplomaosztó ünnepség a BTA-n

2023. július 1-én az immár hagyománnyá vált zászlós bevonulással kezdetét vette a Baptista Teológiai Akadémia 117. évzáró és diplomaosztó ünnepsége.

Zászlós bevonulás

László Gábor főtitkár – aki az alkalom levezető elnöke is volt – nyitó imádságát követően *Bereczki Lajos* rektorhelyettes köszöntötte a résztvevőket, majd beszélt arról, hogy a *Dr. Páth Géza* baptista lelkipásztorról elnevezett díj először kerül átadásra a mai ünnepi alkalmon. *Dr. Páth Géza* életútjának bemutatása után elmondta, hogy a 2022-ben alapított díjat a kiemelkedő tanulmányi eredményeket elérő, a hallgatói közösségben aktívan szolgáló, a gyakorlőhelyen példásan helytálló, hiteles keresztyén életet élő hallgató kaphatja meg évente egy alkalommal.

Papp János egyházelnök a *Timóteushoz* írt második levél 4. része alapján mondott komoly igei üzenetet a közel 400 fős hall-

A szolgálattevők

gatóság előtt. *„Hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő, feddj, ints, biztass teljes türelemmel és tanítással. Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük.”* – a Biblia szavait a mai kontextusba helyezve úgy tűnik, mintha hátramenetbe kapcsolt volna az egyház és a teológia az elmúlt évszázadokban. Megjelent a felvilágosodás, a humanizmus, a szocializmus, a liberalizmus, a szexuális forradalom, a genderizmus és sok-sok minden más... az egyház és a teológia pedig meghátrált és teret adott ezeknek az eszméknek a bibliai igazságok rovására. Sokszor olyan társadalmi, erkölcsi és gondolkodásbeli magyarázatokkal állnak elő emberek, amelyeknek nincs bibliai, teológiai alapja, hanem az emberi vágy és kényelem motivációjából születtek. Napjainkban a másik, ami nagy hatással van az emberekre, az a társadalmi nyomás. Igazodjunk, ahhoz, amit elvárnak tőlünk, így a mindennapok részévé válnak bibliai alapot nélkülöző gondolatok, áramlatok, amelyek akár az egyház életébe is begyűrűznek. Sokan – teológiai, egyházi, lelki vezetők is – bezárkóznak a maguk biztonságos világába és nem merik hallatni a hangjukat. *„De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hanem a hitéi!”* Mi az Urat akarjuk követni, tovább adni

a Szentírásból azt, amit az elődeink ránk bízta! Nem adhatjuk lejjebb azért, mert a körülmények nem ideálisak. Pál apostol arra biztat bennünket is, hogy bátran, erőteljesen, hitelesen, kezdeményező módon hirdessük az evangéliumot, amely az Isten ereje és az Isten válasza az élet minden kérdésére. Hiszünk abban, hogy Jézus Krisztus által van az üdvösség és Jézus Krisztus által tudjuk megélni a mindennapi életet úgy, hogy az teljessé lehessen. Ma olyan teológusokra van szükség, akik tudományos megalapozottsággal, hitelesen élük meg a hitüket a mindennapokban.

Dr. Mészáros Kálmán a rektori beszédben megköszönte a bátor beszédet Papp Jánosnak. A rektor beszámolt a misszió szíveként is számon tartott lelkipásztor- és missziómunkásképző Teológiai Akadémiánk elmúlt évének mozgalmas eseményeiről, a jelenben tapasztalt fejlődéséről és a reményteljes jövőjével kapcsolatos terveiről. Az igei üzenetben a Máté evangéliuma 4,18-25 alapján beszélt az 500 évvel ezelőtt hazánkba érkezett bátor anabaptista igehirdetőkről, akik közül többen mártírokká is váltak a Krisztusról szóló bizonyágtételük következtében. Felidézte a 175 évvel ezelőtt induló, majd a 150 évvel ezelőtt újrainduló baptista misszió tanúságtevőinek kitartó, hűséges szolgálatát is. Az 1905-ös állami elismerést követően, 1906-ban Udvarnoki

Balogh Roland és Rontó Kitty szolgálata

*Kovács Benjámint MA/1. éves hallgató
Páth Géza-díjjal kapott 2023-ban*

András – a Hamburgi Baptista Teológián képzést nyert lelkipásztor – szorgalmazására elindulhatott a lelkész- és misszionárius-képzés a Baptista Teológiai Akadémia „prédikátor-, próféta- és misszióiskolában.” A BTA nevében hordozza küldetését: baptista – az önkéntes döntésre, nyilvánosan felvállalt elköteleződésre utal, amely a bemerítésben ábrázolódik ki; teológia – az a tudományág, amely Isten világát szeretné megismerni és megérteni hit által; akadémia – értelmes, kiváló szellemi képességgel rendelkező egyének, akik ismereteiket tovább adják. Így lehet legjobb módon betölteni küldetésünket és engedelmessé válni Krisztus nagy misszióparancsának: „*Tegyetek tanítvánnyá minden népet!*” (Máté 28,19)

A 2022/2023. tanév kezdetén 106 elsőéves hallgató kezdhetett meg tanulmányait az Akadémián. Gyülekezeti lelkipásztori képzésben 25 fő tanul, közülük 19 fő szeretne baptista lelkipásztorként szolgálni gyülekezeteinkben. Mindent összegezve, ebben az esztendőben 464 fő folytatta hittudományi tanulmányait a Baptista Teológiai Akadémián.

László Gábor nyugalmazott lelkipásztor hatvan éve kapott diplomát a Teológián

Prof. Em. Dr. Veres Sándor Péter imádságát követően került sor a diplomák ünnepélyes átadására a 96 végzett hallgató számára, akiknek további életére Papp János kért áldást imádságában.

Balogh Roland, Junior Prima-díjas hallgató hálát adott, amiért itt tanulhatott, majd testvérel, *Balogh Zoltánnal* és *Rontó Kitty*-vel közösen dicsőítő énekekkel is kifejezték hálájukat.

Kovács Benjámin lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató vehette át az első Páth Géza-díjat és az ezzel járó jutalmat.

Paróczy Zsolt rektorhelyettes hálás visszatekintéssel köszöntötte a jubiláns hallgatókat: *László Gábor*, *Zentai László* (60), *Szlepák Lajos* (50), *Dóczé Bálint*, *Papp Dániel*, *Tömöri Gábor* (25) testvérek személyében, akik 60, 50 és 25 éve vették át a diplomájukat, példák és hűségesek voltak ezidáig.

Papp Dániel testvér visszaemlékezésének mondanivalóját a „Ak” – kezdet, közösség, költözés, követés – köré építette, Szlepák Lajos testvér pedig imában adott hálát Istennek az elmúlt időszakért, a szolgálat lehetőségéért.

Balla Péter gazdasági főigazgató, aki egyben a Nap utcai gyülekezet lelkipásztora, *Molnár József* testvértől búcsúzott. Molnár testvér leteszi a gondnokságot és a jegyzettárban dolgozik to-

A friss diplomások tanáraikkal

vább. Ezt követően Balla Péter méltatta a kiváló eredményeket elérő hallgatókat, a közösségi munkájáért pedig *Balogh Benjámint* kapott különdíjat.

Az ünnepélyes tanévzáró és diplomaosztó ünnepségen a BTA énekkara és zenekara szolgált, *Kónyáné Puskás Laura* vezetésével. Orgonán kísért *Dr. Garai Zsolt* orgonaművész, a kántor szak szakvezetője. A Himnusz eléneklése után az ünnepi istentisztelet szeretetvendégséggel zárult.

Kovács Viktória
a BTA kommunikátora

2.

HÉTKÖZNAPOK

Tanulmányi kirándulások

Szociális tanulmányi kirándulás

2022. október 6-8.

A Baptista Teológiai Akadémia és a Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ közösen szervezett szociális tanulmányutat 2022. október 6-8-ig. A tereptúrára több mint 30 hallgató jelentkezett.

A háromnapos tanulmányi kirándulás elsődleges célja a Teológián tanuló szociális lelkigondozó hallgatók érzékenyítése, képzése volt szociális szolgáltatási elemek bemutatásával, például a drogrehabilitáció, szociális alapszolgáltatások, szakosított idős és fogyatékos ellátások, a hajléktalan ellátás megismertetésével.

A kirándulás további célja volt, hogy személyes találkozási lehetőséget teremtsen a gyógyult vagy terápián résztvevő szenvedélybetegek, ellátottak és hallgatói csoportunk tagjai között.

Hajléktalan Ellátó Centrum
Dunaújváros

A három nap alatt a következő intézményeket látogattuk meg.

- Hajléktalan Ellátó Centrum – Dunaújváros

A tanulmányi utunk első megállója a dunaújvárosi Hajléktalan Ellátó Centrum volt.

Itt betekintést nyerhettünk a hajléktalan ellátással kapcsolatos szolgáltatásokba. Megismertük néhány ellátott életének egy szakaszát.

- Ízlelő Családbarát Étterem – Szekszárd

A hely különlegessége, hogy megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztatnak különféle munkakörökben. Ebéd közben az étteremvezető bemutatta az Alapítvány működését. Kiderült, hogy az ételkészítésen kívül még kézműves termékekkel és csokoládégyártással is foglalkoznak. Jó volt látni, hogy a munkaerőpiacon helye van a csökkent munkabírású embereknek is, ezzel javítva mind az anyagi helyzetüket, az önálló képességüket, a hasznosságuk erősítését, hogy értékes tagjai lehessenek a társadalomnak.

- KIMMTA Drográpiás Intézet – Zsibrik

Első napunk utolsó megállóhelye Zsibrik volt. A gyógyult szenvedélybetegek részére létesült rehabilitációs intézet alkoholbetegek és droghasználók terápiás gyógyulását segíti. Itt hosszas bemutatást kaptunk a prevencióról, a rehabilitációról, az utógondozásról, a fejlesztő foglalkoztatásokról. A rehabilitá-

A szociális túra résztvevőinek egy része

ciós programon résztvevők elmondása szerint a hit, a vallás megjelenik a mindennapjaikban. Betekintést nyerhettünk a rehabilitáción résztvevők mindennapjaiba, illetve a programban résztvevők felé kérdésekkel fordulhattunk, amelyekre a válaszokat meg is kaptuk. A különálló kis épületek, a lakóházak összessége egy falu képét, benyomását keltette.

A második napot Komlón kezdtük.

- Leo Amici 2002 Addiktológiai Alapítvány Rehabilitációs Intézete – Komló

Az intézet is gyógyult szenvedélybetegek számára nyújt segítséget és rehabilitációt, hosszú távon. A zsidóvárosi intézettel ellentétben itt egy főépület és egy melléképület szolgál a rehabilitációs programok megvalósítására. A két intézmény végső célja ugyanaz, bár módszerük, végrehajtási formájuk esetenként eltérő. Ami mégis közös az eddig látott két intézményben, hogy az ellátottak építik a kapcsolatot Istennel. Interaktív beszélgetést folytathattunk a programon résztvevőkkel és az intézmény dolgozóival, a saját történeteik, a sajátos szabályok bemutatásával.

- Baptista Életminőség Fejlesztő Szolgáltatások Intézménye – Pécs

Itt egy finom ebéd elfogyasztása után megtekinthettünk egy judo bemutatót az ellátottak részvételével, ezután jártuk körbe az intézményt. A körbevezetés során láthattuk a bentlakók kiváló munkáit és alkotásait, beszélgethettünk ellátottakkal.

- Támasz Alapítvány – Pécs

Az Alapítványnál a hajléktalanok szociális ellátásával kapcsolatos feladatokról, feladatkörökről kaptunk teljeskörű tájékoztatást, majd megnéztük az intézményt: a nappali melegedőt, az átmeneti szállót, megismertük az utcai szociális szolgáltatást, a háziorvosi ellátásokat, a kiléptető rendszert.

- Bázis Addiktológia Szolgálat – Pécs

Főleg drog és alkohol problémákkal küzdők rehabilitációja történik ebben az intézményben is. Nagyon részletes beszámoló

során ismertük meg a szolgálatban működő egyes tevékenységeket, információkat kaptunk a szenvedélybetegségről, függőségről, járulékos ártalmakról, tanácsadást a rehabilitációs lehetőségekről. Betekintést nyertünk az igénybevétel folyamatába, a krízishelyzetben történő segítségnyújtás gyakorlatába. Többféle csoportfoglalkozás működik az intézményben és érezhető a hit fontossága a programok során. Megismerhettük a „tisza ház” rehabilitáció projektjét. Lehetővé tették számunkra, hogy a programban résztvevőktől kérdezzünk a szolgáltatással, a programmal kapcsolatban.

A kirándulás végén a pécsi Malomvölgyi Szeretetotthon aulájában körbe ülve, a látottakat feldolgozó beszélgetés keretében mesélték el a résztvevők az út során szerzett élményeiket. A résztvevőknek beszámolót is kellett írni a szakmai területen szerzett kiemelt tapasztalataikról, melyet néhány napon belül meg kellett küldeni értékelésre.

*Kereskedő Emőke,
Serafin József,
a BTA főiskolai docense*

Szociális tanulmányi terep látogatás Békés megyében

2023. május 27-29.

A Baptista Teológiai Akadémia és a Baptista Szociális Módszertani Központ szervezésében tavasszal ismét szociális intézmény látogatásra került sor, melynek során betekintést nyerhettünk a szociális ellátó rendszer több intézményének munkájába, működésébe Békés megyében.

Utunk során először Szarvason jártunk, az *Ótemplomi Szeretetszolgálat* szolgáltatásait ismerhettük meg. Szenvedélybetegeknek adnak új esélyt az önálló életbe való visszatéréshez támogatott lakhatásban, de sokféle alapszolgáltatást is működtetnek.

Második helyszín a *Mécses Szolgáltató Közösség Egyesületének* intézményei voltak Mezőberényben. Az Egyesület 1999-ben alakult, 12 alapító taggal, magukat hívő keresztyéneknek valló baráti csoport tagjaiból. Az ügyvezető elnök: *Nelhuber Oláh Henrietta* beszámolója szerint eleinte a fogyatékos gyermekek felügyeletével, segítségével indult kisebb létszámmal a program. Mára már 8 telephelyen működnek a városban: Támogató Szolgálatot, Fogyatékos nappali ellátást, Pszichiátriai betegek nappali otthonát, Szociális étkeztetést, Otthoni segítséget nyújtja az egyesület. Ezeken felül többféle foglalkoztatást üzemeltetnek: kertészet, varroda, kosárfonás, kábelszerelés, papírzacskók, papírszatyrok gyártása, képeslapok készítése, szövés, rongyvarrás, illetve főző és tálaló konyha működtetése, és még tervbe van cukrászda indítása is.

Másnap a Baptista Szeretetszolgálat által üzemeltetett: *Csillagmajor Családok Átmeneti Otthonát* látogattuk meg először, ahol a nehéz helyzetbe került családok kapnak átmeneti otthonot, és nyújtanak segítséget az újrakezdéshez, hogy egyszer ismét önálló életet élhessenek. Az intézmény jelenleg 20 férőhelyes, de tervezik a 40 főre bővítést. Az intézmény vezetőnő *Toszczyk Re-*

náta beszámolt arról az emberfeletti küzdelemről is, melyet az emberkereskedelem elleni küzdelem terén folytatnak. Az emberek illegális áruba bocsájtása terén, elsősorban iparosodott szexuális kihasználás és kényszermunka céljából fogságba esett emberek kiszabadítása és biztonságba helyezése nem könnyű feladat. Már csak azért sem, mert a kimentett áldozatok, akik megvannak fosztva papírjaiktól, pénzüktől és emberi méltóságuktól is, nagyon sok esetben mégis visszamennek fogvatartóikhoz, vagy félelemből, vagy, mert kialakult a függőségi viszony és egyedül képtelennek érzik magukat a helyreálláshoz. Van, akiket kétszer, háromszor is ki kell menteni, mire eljut oda, hogy szakítani tudjon kizsákmányolóival.

Második látogatási helyszínünkön, a *Gadara házban* – ahol elsősorban pszichiátriai betegeknek nyújtanak segítséget – az intézmény munkatársain kívül egy ellátott is elmondta élete történetét, mit jelent számára a szolgáltatás.

Harmadikként Gyulán a *Baptista Tevékeny Szeretet szenvedélybetegek számára működő támogatott lakhatását* ismerhettük meg a helyi munkatársak részletes beszámolójából. Ezt követően nem

A szociális túra résztvevői a Szabadkígyósi Wenckheim kastély előtt

szakmai program keretében a Szabadkígyósi kastélyt jártuk be a csoporttal.

Harmadik napon fertőzés veszély miatt elmaradt a *Csongrádi Aranysziget Idősek Otthona* látogatása. Délelőttünket viszont kitöltötte a szenvedélybetegek nappali intézmények részletes megismerése. Az utat feldolgozó beszélgetéssel zártuk, és indultunk Budapestre.

Bárhol jártunk ezalatt a három nap alatt, mindenütt érezhető volt Isten jelenléte és a Szentlélek munkája. A Mécses Alapítvány egy kicsiny kezdeményezése mivé nőtte ki magát Istenünk által elhívott embereken keresztül! Láthattuk, hogy az emberkereskedelem elleni küzdelemben való önfeláldozó munkához is csak Isten tud adni elég erőt, bátorságot és elszántságot. Isten áldja meg valamennyi szolgáltatás segítő tevékenységét.

Serafin József
a BTA főiskolai docense

Közösségépítő nap a BTA munkatársai számára

A Baptista Teológiai Akadémia vezetése igyekszik sokirányú módon elmélyíteni a testvéri közösséget mind a hallgatók, a tanárok, mind az iskolában dolgozó munkatársak között is. Most a tanév kezdetén az intézményben naponta helytálló munkatársak számára szerveztünk egy kreatív közösségépítő napot 2022. október 10-én.

A tanulmányi kirándulással egybekötött közösségi nap helyszíne a Duna partján található Dömös település Biblia Centrumának konferenciai központja volt. A munkatársak a délelőtti folyamán először a Biblia mellett csendesedtek el Mézsáros Kálmán rektor testvér vezetésével, majd egy önismeret

A munkatársi közösség Dömösön

fejlesztő csoportbeszélgetésben vettünk részt *László Gábor* főtákos irányításával. A dicsőítő énekekkel, imádságokkal és személyes megtapasztalásokkal átszótt program nagy segítséget jelentett a közösségi kapcsolatok elmélyülésében a Teológia munkatársai között.

Délután szabadtéri közös kirándulással folytatódott a program. Ennek keretében felkerestük a Dunakanyar legszebb kilátását biztosító dömösi hegyoldalt, ahol valamikori Árpád-házi királyaink által ezer évvel ezelőtt építtetett uralkodói palota-együttese és egyházi központja (prépostsága) állt. Ma már csak romjaiban csodálhatjuk meg a hatalmas katedrális helyreállított

Az Árpád-házi prépostság katedrálisának romjainál

altemplomát, amit jelenleg a dömösi felekezeti evangéliumi közösség használ istentiszteleti célból.

A templom különleges múltjáról rövid történelmi kitekintést és igei üzenetet *Csanádi Viktor* helyi lelkipásztortól hallottunk, aki a BTA mesterszakának korábban végzett hallgatója.

Ezt követően az őszi táj szépségét csodálhattuk meg nem csak a Duna partján, hanem a török megszállás idejét idéző „Búbánat völgye”, ma már csodálatos szépségű tavainak partjain időzve. A felszabadult, örömteli közösségi nap végén hálaadás-sal a szívünkben indultunk vissza otthonainkba.

Soli Deo Gloria!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Legációs beszámolók

Karácsonyi legáció

Püspökszilágy

A 2022-es karácsonyi legációs időszakban a váci körzetben teljesítettem szolgálatot a Püspökszilágyi Baptista Gyülekezetben. A legációra nem egyedül érkeztem, mivel megbeszéltük Ullmann Sándor gyülekezetvezetővel, hogy szüleim is szívesen jönnek ének-zenei szolgálattal, mivel az nagy segítség lenne a gyülekezet számára. December 26-án a délelőtti és délutáni alkalmon, továbbá a január 1-i délutáni alkalmon szolgáltunk a gyülekezetben.

A karácsonyi délelőtti alkalmon Ullmann Sándor testvér vezette az imaórát, majd ezt követően prédikációt tartottam a Lukács 2,1-20 alapján. A prédikáció főüzenete az volt, hogy Krisztus születése és a pásztorok története megmutatja számunkra, hogy Isten munkája csendben történik a rejtett helyeken, amiket sokszor nem látunk és olyan egyszerűséggel, amely a mai ember számára szinte érthetetlen, hiszen az önreklámozás elég gyakran egyfajta életformát jelent az emberek számára. Ebből fakadóan a keresztyéneknek alázattal kell szolgálniuk Istent, a versengést és magamutogatást elhagyva.

Az alkalmat követően az Ullmann-család vendéglát meg minket ebédelőben. A délutáni alkalmon a Máté 2,1-12 alapján tartottam tanítást a napkeleti bölcsek fontosságáról, az akkori csillagállások babilóniai magyarázatáról és a Jézus születésekor bekövetkező látványos asztronómiai eseményekről, amelyek a teremtés többi részével együtt hirdették a megígért Messiás megszületését. Mindkét alkalom során szüleim vezették az ének-zenei szolgálatot, legfőképpen klasszikus karácsonyi énekkel. Nagy öröömre szolgált, hogy Balla Péter testvér is meglátogatta a gyülekezetet a délutáni alkalom során, hogy meghallgassa a prédikációt.

Végül január elsején a délutáni újévi istentiszteleten szolgáltunk. A prédikáció vezérigéje a 91. zsoltár volt és a tanítás főüzenete az Isten védelmére és gondoskodására való emlékezés és az abban való megerősödés volt a 2023-as évre vonatkozóan.

A gyülekezeti tagok kedvesek és melegszívűek, valódi egymást segítő szeretetközösség van a gyülekezetben. Bizonyosságtételeik és imádságaik alapján úgy gondolom, hogy a gyülekezeti tagok komoly lelkeséggel és jó bibliai alapokkal rendelkeznek, és kívánom, hogy a gyülekezet tovább tudjon növekedni a 2023-as évben is.

Halász Győző Mihály
(BA/I.)

Bér

István András vagyok és az a megtiszteltetés ért, hogy december 25-én délelőtt és január elsején délelőtt a Béri Baptista Gyülekezetben szolgálhattam. Ebben a családias, közvetlen közösségben nagyon nagy szeretettel és megértéssel fogadtak.

25-én a pásztorok történetével foglalkoztunk, felismerve, hogy Isten bárkit, még akár minket is tud használni az ő tervében, és a pásztorokról példát véve nekünk is fel kell buzdulnunk, hogy elvigyük az ő üzenetét szerte a világba.

Az újévi istentiszteleten a kísértésekről volt szó, és megnéztük, hogy Jézus példáján keresztül hogyan tanít minket Isten ellenállni a kísértéseknek. Az Istenbe vetett bizalom, az igazságban való meggyökerezés és az Isten imádása mind nagy hangsúlyt kapott a böjt és az igeismeret mellett. Hiszem, hogy Isten üzenete el tudott jutni a szívekhez és ez képes életet megváltoztatni.

A személyes beszélgetések által szintén sokat épültem, jó volt beletekinteni egy másik gyülekezet és más emberek életébe. Kívánom, hogy Isten áldása legyen és maradjon velük is.

István András
(BA/I.)

Nyírbogát, Nyírmeggyes

2023. január elsején mondtam el életem első prédikációját, Nyírbogáton. Örültem, hogy ide szervezte az Úr a hivatásom megkezdését, mert dédnagyapám is ebben, és a környéken lévő falvakban prédikált. Nagy bátorítás volt ez számomra és egyben jelzés is Atyámtól, hogy fiam, vidd tovább a prédikálás szolgálatát, ez a tervem számodra!

Úgy gondoltam, hogyha ez életem első alkalma, akkor hadd szóljak arról, ami az egyik legfontosabb íge a számomra, és ugyanakkor nagyon illik az év első istentiszteletéhez is, ami a Máté 6,33-ban olvasható, hogy „Keressétek először Istennek országát...”

A prédikáció jól ment, de azért van még mit fejlődni, tanulni, tapasztalni ezen a téren. A lényeg most az számomra, amit visszajelzésből tudok, hogy volt üzenet a hallgatóknak, így elérte célját a szolgálat, még ha gyermekcipőben járt is.

A szentekkel öröm volt az istentisztelet után megismerkedni, beszélgetni, és örömeimre meghívtak ebédelni is.

Ezután mentem a következő faluba, Nyírmeggyesre, ahol ugyanazt az üzenetet adtam át, kisebb töldségekkel, alkalmassá téve a különböző hallgatóságoknak.

Máskor is szívesen megyek legációba, ha hívnak, Istenre bízva az erre készülődést. Hasznosnak tartom a különböző gyülekezetekben való szolgálatot, mert segít a bátor kiállásban, a rugalmasság elsajátításában, a testvérek megismerésében, és az ő hasznos visszajelzéseikben. Köszönöm a lehetőséget!

Zubor Ákos
(BA/I.)

Budakeszi

A 2022. évi karácsonyi ünnepkörben sor került az első legációs szolgálataimra a Budakeszi Baptista Gyülekezetben. A készülés során volt bennem egy kis izgatottság, mivel először kellett olyan gyülekezetben ígét hirdetnem, amit egyáltalán nem ismerek, nem tudom mi foglalkoztatja a gyülekezet tagjait,

milyen kihívásokkal néznek szembe, stb. Az persze megnyugtató volt, hogy még ha én nem is ismerem őket, az Úr igen és Ő nagyon jól tudja, hogy mire van szükségük.

A karácsonyi alkalomra való készülés során megtapasztaltam, hogy milyen nagy szükségem van a Szentlélek vezetésére, miközben készülök. Egy ideig ugyanis úgy éreztem, mintha csak önmagamból próbálnék valamit kisajtolni, aminek semmi értelme nincs, míg végül többszöri újrakezdés után nyugodhattam meg abban, hogy az akkorra kiformalódott üzenettel már a gyülekezet elé állhatok.

A másik szolgálati alkalmam újév napja kellett volna, hogy legyen, viszont közvetlenül előtte lebetegedtem, így helyettesítést kellett kérnem a gyülekezet ügyintéző pásztorától, ami kicsit elkésért, mert ott úgy éreztem, mintha jól ment volna a készülés és most mégsem adhatom át az üzenetet a gyülekezetnek. Két héttel később azonban tudtam pótolni az elmaradt szolgálatot, amit miközben végeztem, majd pedig beszélgettem az emberekkel, úgy tűnt, hogy ennek itt és most volt helye, nem két héttel korábban. Mindkét alkalomból jó gyakorlati tanulság volt az, amit elméletben eddig is tudtam: Isten akkor és úgy nyilatkoztatja ki az Ő szavát, amikor és ahogyan Ő akarja, és nem az én elképzelésem szerint. Ez pedig így tökéletes.

Mindezekért a tapasztalatokért, mind a Budakeszi gyülekezet tagjaitól megtapasztalt szeretetteljes fogadtatásért hálás vagyok. Kiváltság, hogy az Úr még engem is használ az Ő tökéletes terve megvalósulásában. Hála és dicsőség neki mind ezért!

Gőczy János
(BA/II.)

Derecske

A 2022-es tanév karácsonyi, illetve az ezt követő újévi szolgálatomat a Derecskei Baptista Gyülekezetben töltöttem be.

A ráhangolódás a karácsonyi szolgálatra már az Újvári Ferenc testvér által megtartott igetextus értelmezési órán elkezdő-

dött, ugyanis sok építő, áldott gondolat és üzenet elhangzott ott számomra.

A Derecskei Baptista Gyülekezet tagjainak egy részét régebből már ismertem, mivel e tanév első teológusnapja ott került megrendezésre, illetve hálaadó napi szolgálatra kaptam meghívást a testvérek részéről, így feleségemmel együtt örömmel ott lehettünk köreikben.

December 25-én, karácsony első napján délelőtt a Lukács 2,1-7 alapján vittem az üzenetet a testvéreknek Jézus Krisztus születése történetéről. Áhítattal kezdődhetett ez alkalom, amikor Jézus Krisztus földre jöttéért adhattunk hálát. Továbbiakban a gyerekek szolgálata következett, akik egy hosszabb programmal készültek dicsőíteni az Urat: énekek, versek, igeversek fonódtak össze. Az igehirdetés főüzenete az volt, hogy Jézus Urunk még meg sem született, de már közölték velem, hogy nincs hely a számára. Ez sajnos 2000 év elteltével változatlan maradt. Ezzel egybecsengett az ifjúsági csoport jelenete, ahol hasonlóan ez volt a főüzenet: „Nincs hely!” Isten Szentlelke munkálkodott, és ami megpecsételte ezt, az talán a „Nincs helyed Jézus számára?” című záróének volt.

Délután a Lukács 2,8-20 textus alapján szolgáltam igehirdetéssel, illetőleg a gyülekezetvezető idősebb fiával közös zenei szolgálattal is készültünk, mely buzdította a jelenlevőket a bizonyoságtézésre, hálaadásra.

A kezdődő 2023-as évre vonatkozóan kérdés volt bennem, hogy milyen ígét vihetek testvéreimnek. Ezt az Úr megválaszolta a Nehémiás 4,4 igeversben. A történet körülményeit és azt, hogy kitől érkeztek az elhangzott mondatok, a Jákóbtól származó áldás került megvizsgálásra, majd megállapítottuk, hogy az emberek életében ma is sok a törmelék. El kell döntenünk több ponton, hogy feladjuk a harcot, vagy küzdve kitartunk.

Biztatásként pedig az Ézsaiás 40,29-31 igéjét olvastam fel, hálaival tartozva az Istennek és a testvéreknek a kapott áldásokért, a gyülekezeti közösség szeretetteljes és őszinte fogadtatásáért.

Herczegh Sándor
(BA/III.)

Noszvaji körzet

December 25-én karácsonykor a noszvaji körzetben szolgálhattam. Reggel már hajnalban korán indultam, mivel szeretek mindig időben érkezni, sőt még ha lehet, hamarabb is egy fél órával, hogy az autóban még át tudjam olvasni a jegyzeteimet.

Nagyon szép volt az út Bükkzsérc felé, szép, hegyes-dombos vidék. Délelőtt Bükkzsércen szolgáltam. A terveim szerint oda is értem fél tízre, így gondoltam magamban, hogy akkor lesz időm átolvasni a jegyzeteimet, de láttam, hogy az imaház nyitva van.

Bementem az imaházban nem volt senki, jó hangosan köszöntem, hogy „áldjon az Úr!” De senki nem jött elő, nem kívánt viszont áldást. Körbenéztem a szép régi stílusú imaházban, elővettem a trombitámat, gondoltam, addig behangolom a hangszer, felállítom a kottatartót. Még mindig nem jött senki, ezért elkezdtem játszani azokat a karácsonyi énekeket, amikkel készültem. A szószék felé fordulva fújtam. Nem is vettem észre, hogy mögöttem volt már a gyülekezet, akik hallgatták, ahogy játszom.

Nagyon kedves kis közösség fogadott, megmutatták az ot-tani régi rézfúvós hangszereket, hogy ők azzal játszottak, amikor volt még zenekaruk. Ki is próbáltam egy régi trombita szárnykürtöt, ami valószínűleg már régebb óta szolgált, mint én. Hamiskás és öreges volt, voltak rajta horpadások, és a dugattyúkra is ráfért volna egy kis olajozás, de még így is a belőle jövő hang szép és felemelő volt számomra, hogy a hitelődeim ezzel a hangszerrel dicsérték az Urat, és mily szépen szólhatott akkor.

Ezek után egyeztettünk a zongoristával az énekekkel kapcsolatban és elkezdtük az istentiszteletet. Kezdőimádság után elmondtam a megtérésem történetét, majd felolvastam az istentisztelet alapigéjét Lukács 2,1-7-et, ami után imádkoztunk és énekeltünk. Ezt követően elmondtam az igehirdetést, aminek a központi gondolata az volt: Nem volt számukra hely! Mi mivel töltjük meg a szívünket ebben a problémás világban? Migrációtól való félelem, háború a szomszédos országban, infláció meddig növekszik még, és lehetne még sorolni. Ezek valós problémák és mindezekért imádkoznunk kell. Ne hagyjuk,

hogy félelem, rettegés és kétely szülessen meg a szívünkben! Ránk ne legyen az igaz, hogy Jézus számára nincs hely.

Az igehirdetés után jöttek a bizonyágtételek, a klasszikus szép versek, és személyes történetek, majd trombitáltam pár éneket, és ezek után záróének és ima következett.

Az alkalom végén még megmutatták a képeket a régi zenekarról, jó volt látni ezeket. Nagyon jól éreztem magam a gyülekezetben, mintha otthon lettem volna, családias volt és mellesleg sokan vannak ott névrokonaim, a Martonok. Ezek után a gyülekezetvezető testvér és családja hívott meg ebédre.

Délután elmentünk Tardra, elkísértek a vendéglátóim is. A Tardi Baptista Imaház nagyon szép belülről, olyan békét és megihittséget sugall. Az istentisztelet elején dicsőítő énekeket énekeltek a youtube és Pintér Béla segítségével. Utána elmondtam az elhívásom történetét, majd az igehirdetést. Ezt követően jöttek a bizonyágtételek és utána ismét trombitáltam. Mivel nagyon tetszett a testvéreknek, az összes zeneszámot eljátszottam, ami nálam volt, körülbelül 10 éneket.

Az alkalom végén még beszélgettünk a testvérekkel és meghívtak a névrokonomhoz egy „kis” családi szeretetvendégségbe, ahol sok finomság volt. Áldott volt az asztalközösség, jókat nevtünk és beszélgettünk. Este volt már, amikor elköszöntem a nagy Marton családtól. Kikísértek az autómhoz, átadtak egy nagy szeretetcsomagot a családomnak, amit nem akartam elfogadni, mert kaptam már a bükkzsérci testvérektől is, de teljesen hiábavaló volt a tiltakozásom, mert már láttam is, hogy az autóban landolt a csomag.

Elindultam hazafelé. Nem tudtam gyorsan menni, mert féltem, hogy egy őz vagy valamilyen más vadállat ugrik az autóm elé. Az Úr velem volt az úton, és épségben hazaértem a családomhoz. Hálás voltam, hogy a karácsonyi legációmat a noszvaji körzet testvéreinek egy részével tölthettem. Hálás vagyok a karácsonyért, az ünnepért, hogy Jézus a földre jött és megszülethetett az én szívemben is és ezt hirdethetem.

Marton Teofil
(BA/IV.)

Gyulai körzet, és Bp-Wesselényi utca

A 2022. év végén lehetőségem adódott ünnepi istentiszteleteken szolgálni úgy a Gyulai körzetben, mint a Wesselényi utcai Baptista Gyülekezetben.

Karácsony ünnepének jelentős részét Gyulán töltöttem. December 25-én a gyulai körzethez tartozó sarkadi gyülekezetben szolgáltam. A gyülekezet létszámban nem nagy, vendégszeretetben azonban annál inkább. Inspiráló hatással volt rám az, hogy a szívük nyitottsága nem csak a vendégszeretetben, hanem az Istenhez való kapcsolódásban is megnyilvánult. A hit és a megtapasztalás viszonyáról beszéltem János apostol első levelének első része alapján, bátorítva őket, hogy az ünnepelt Krisztus valósággal tapasztalható napjainkban is. Igehirdetés közben és istentisztelet után is egyértelmű volt számomra, hogy értékelték az üzenetet a sarkadi testvérek. Különös színfoltja a sarkadi gyülekezetnek a lelkes és dinamikus közös éneklés.

Még aznap délután, egy sarkadi asztalközösség után Gyulára utaztam, ahol délután egy gyermekkarácsonyi programot tartott a gyülekezet. Itt egy rövid bizonyoságtétellel szolgálhattam, majd elénekeltem egy saját szerzésű dalt, az „Előbb szeretté” címűt.

Másnap délelőtt, december 26-án a Gyulai Baptista Gyülekezetben ünnepelhettem a testvérekkel együtt. Öröm volt látni, hogy a gyülekezet létszáma csaknem meghaladja az imaterem kapacitását. A közös éneklés itt is különleges élmény volt számomra, a gyülekezet nagy hangerővel és lelkesedéssel kapcsolódott be a dicsőítésbe, amelyet a Magyarországi Baptista Ifjúsági Misszió (MABIM) zenekarával vezettünk. Az igét az 1Jn 1,1-4 és a Jn 1,14 alapján hirdettem, kiemelve a Isten hit általi tapinthatóságát, amely a testet öltés, az inkarnáció egyik legnagyobb csodája és misztériuma.

Az új gyulai környezet után szilveszter estéjét és az új év első istentiszteletét a jóval ismerősebb Wesselényi utcai Baptista Gyülekezetben töltöttem, amelyet már több mint hat

éve lelki otthonomnak mondhatok. Itt legfőképp zenei szolgálatokban vettem részt, a közös dicsőítést vezettem úgy az óévi, mind az újévi alkalmon, ill. az ifjúsági szilveszterezés keretében is.

Koncsárd Balázs
(MA/minor)

Baja

A 2022-es karácsonyi legáció számomra több okból is különleges volt. Először is, ez volt az első olyan legációm, amikor az ünnepi hét kezdetén és végén – karácsonykor és újévkor – is szolgálatra kértek. Másodsor, ilyen messzire (300 km) szolgálat miatt még nem kellett utaznom. Harmadszor pedig, az ünnepek alatt nem csupán szolgálatra, de családi találkozóra is lehetőségünk nyílt feleségemmel, ugyanis nővéremék Kiskőrösön élnek, ami éppen útba esett Baja felé menet.

A Bajai körzet mind a négy gyülekezetében volt lehetőségem egy vagy két alkalommal megfordulni és ígét hirdetni az ünnepek alatt. Karácsony első napján, Bátmonostoron, Dávodon és Baján szolgálhattam igehirdetéssel, az ünnep másnapján pedig a déli határ mellett fekvő, Hercegszántói kis gyülekezetben. Úgy egyeztünk meg Lados István lelkipásztorral, hogy ő készül az áhítat szerinti textusokból, én pedig tetszőlegesen választhatok a karácsonyhoz köthető igeszakaszok közül. Két igehirdetés fogalmazódott meg a szívemben, mind a kettőt két-két gyülekezetben sikerült elmondanom. Az első üzenet karácsony lényegéről, az ünnep valódi tartalmáról szólt. Tudniillik, hogy Jézus megszületett, azért jött, hogy szabadulást hozzon és, hogy velünk lehessen. Karácsony a Megváltónk születésnapja, de több, mint egy egyszerű megemlékezés. Karácsony ünnepe egy újbóli, friss átélése lehet annak az igazságnak, hogy „Velünk az Isten!” Jóllehet karácsony csodája, hogy az Isten emberré lett, már önmagában véve is lenyűgöző. Ám Krisztus mégsem azért jött, hogy megszülessen, hanem hogy meghaljon értünk, és fel-támadásával legyőzze a halált.

A második ünnepi igehirdetés fő kérdése az volt, hogy „kit látunk a megszületett kis Jézusban?” Ő csak egy kedves, aranyos kisgyermek, netán egy olyan uralkodó, aki veszélyt jelent a saját királyságunkra, vagy egy olyan király, akit örömmel fogadunk, mert szabadítást kapunk tőle? Jézus békés szándékkal érkezett, hogy békességet hozzon, de mégis azért jött, hogy király lehessen és Úr az életünk fölött. Így hirdettem a testvéreknek az evangéliumot, hogy fogadjuk be Krisztus békét hozó uralmát az életünkbe, de ne csak karácsonykor, hanem az év minden napján.

A két ünnep közötti napokat családi körben töltöttük, majd következett az újévi szolgálatok sorozata. Három helyen szolgálhattam a Zsidók 12,1-3 alapján azzal az üzenettel, hogy tegyük le, ami visszahúz, állhatatosan fussuk meg a 2023-as év pályáját, és a küzdelmes pillanatainkban nézzünk fel Jézusra, akinél erőt, békességet, útmutatást és bátorítást találunk. Mivel egy győztes Vezérünk van, ezért mi is győztesek lehetünk, ha szabályszerűen és kitartóan futunk a hatalmas Istenünk jobbján.

Nagy öröm volt számomra, hogy nem csak szolgálni mehetünk, hanem a kapcsolatok épülése által mi is nagy áldást nyerünk. Nagy szeretettel láttak minket vendégül feleségemmel ebédekre, vacsorákra és több éjszakára is. Minden vendéglátó testvérrel és a lelkipásztor családjával is öröm volt megismerkedni, és időt tölteni velük. Élő hitet és valódi, isteni bölcseséggel teljes élettapasztalatot ismerhettünk meg bennük. Sokat épültem a bizonyosságaikból, és remélhetőleg a mi hitünk is építő volt a testvéreknek. Ahogy minden legációra, úgy erre a bajai szolgálati útra is nagy hálával és örömmel emlékezek vissza, és kíváncsian várom a következő alkalmat.

Kovács Benjámin
(MA/I.)

Biharugra

A 2022. évi karácsonyi legációt a gyakornoki szolgálatom helyszínén, a Biharugrai Baptista Gyülekezetben és körzetében

töltöttem, immáron, mint helybéli lakos, ugyanis szeptember 1-je óta kis családommal Biharugrán lakunk. Ez már a második ünnepi legációm volt itt, így van összehasonlítási alapom mind az ünnep egészét, mind pedig saját szolgálatomat illetően.

Már az adventi időszak is tartalmasan telt: sikerült jobban ki-vennem a részemet a körzet ünnepi készülődéséből, mind testi, mind lelki vonatkozásokban. Advent harmadik vasárnapján, Biharugrán teltházás Adventi Zenés Áhítatot tartottunk, felélesztve egy COVID előtti szép hagyományt. *Szabó László* hajdúböszörményi lelkipásztor testvér és az őt elkísérő szolgáló csoport szolgált közöttünk ígével, bizonyágtételekkel, énekekkel. Advent negyedik vasárnapján pedig Körösszegapátiban szolgáltunk az ottani testvérekkel a református gyülekezet szervezésében megtartott, szintén hagyománynak tekinthető adventi gyertyagyújtási alkalmon. Jómagam rövid igei gondolatokkal, majd a gyülekezettel együtt énekekkel szolgáltunk a jelenlévők felé.

Mindemellett természetesen készültem, készültünk karácsony ünnepére. Ezúttal igyekeztem nemcsak az igehirdetéseket, hanem az ünnepi liturgiákat is gondosan előkészíteni. Igyekeztem gyülekezeti tagokat is bevonni az istentiszteleti szolgálatba: áldáskérő, valamint hálaadó imádságra is (előre egyeztetve) felkértem testvéreket. Eddig ezeket is én végeztem, most viszont szerettem volna bevonni a testvéreket, hogy ne csak hallgatók, résztvevők legyenek, hanem valamilyen szinten közreműködők is. Törekvésem kedvező visszhangot keltett, így a továbbiakban is alkalmazni fogom ezt a gyakorlatot.

Külön örömteli tapasztalat volt, hogy nem kellett mindent nekem csinálnom, hanem voltak olyan feladatok a készülődés során, amelyeket rá tudtam bízni másokra. Többek között a felelőségem például önként vetette fel az ötletet és vállalta annak lebonyolítását, hogy felkérjen testvéreket szolgálatra (bizonyágtétel, szavalat stb.). Ezt lelkiismeretesen el is végezte, és végül mindhárom gyülekezetben volt legalább két-három szolgálat a testvérek részéről. Ez nagy segítség volt számomra, mert nekem már nem lett volna kapacitásom erre. Ezáltal még emelkedettebbé, bensőségesebbé, áldásosabbá váltak az ünnepi alkalmak.

Ezúttal csak az ünnep első napján szolgáltam. Mindhárom körzetállomáson a Lukács 2,1–20 alapján hirdettem az igét. Röviden bemutattam az Úr Jézus személyének, születéstörténetének történelmi hitelességét, mint ahogyan erre az evangélium írója is törekedett; majd kifejtettem, miért is „nagy öröm” Jézus születése: mert a bűntől való szabadulás ígérete rejlik benne; végül hirdettem, hogy ez ma, számunkra is öröm lehet, ha megragadjuk, hittel magunkévá tesszük.

Így hát összességében úgy érzem, hogy az ünnepi istentiszteletek különösen szép, tartalmas, áldott alkalmak voltak. Hálas vagyok az én Uramnak, hogy erőt adott, megsegített és megáldott a szolgálatban, és hogy minden esetleges hiányosság, szépséghiba ellenére méltóképpen megünnepelhettük a mi Urunk Jézus Krisztus születése ünnepét.

Jámbor Ádám
(MA/II.)

Ukrán Baptista Gyülekezet Budapest

A tavalyi évhez képest számtalan eseménnyel, öröm- és szomorúságkönyvekkel, kellemetlen csalódásokkal, kellemes meglepetésekkel, saját erőtlenségünk tudatosítása és Istentől való teljes függésének felismerésével, az emberek félreértésével és Isten vezetésébe vetett bizalommal telt meg ez a legáció. December második felében minden nap különféle kihívásokkal telt, amikor nem szokványos döntéseket kellett meghoznunk.

Gyülekezetként új helyre kellett költöznünk. Családként új helyre kellett költöznünk. De mindez nem akadályozta meg, hogy továbbra is szolgáljunk Budapest orosz és ukrán nyelvű lakosai, valamint az ukránjai menekültek felé. Karácsony napján, december 25-én sikerült istentiszteletet tartani. Meggyújtottuk az utolsó adventi gyertyát, énekeltünk, imádkoztunk, beszélgettünk. Két rövid prédikációt tartottunk Karácsony témájában.

Gyülekezetünk december 30-án gyermekevangelizációt tartott az ukránjai menekült gyermekek számára. Felejthetetlen volt. Összesen 100 gyerekkel számoltunk. De egy kicsit több re-

gisztrált. Mivel az új helyszínen még felújítás alatt állt, úgy döntöttünk, hogy a gyerekeket két csoportra osztjuk. Egyik felét hívtuk délelőttre, a másikat délutánra. Ez a találkozó egy előadás formájában zajlott, melynek témája: „A Karácsony igazi értelme”. Öröm volt nézni a csapatunk munkáját. Valódi tehetségeket fedeztünk fel. Különösen kellemesen meglepett, hogy a gyerekeim mennyire beleélték magukat a szerepükbe. A jelenet végén Jézus Krisztus, a világ Megváltója születéséről prédikáltam. Az egész találkozó végén ajándékokat osztottunk a gyerekeknek. Külön köszönet a Baptista Szeretetszolgálatnak és Budaörsi Baptista Gyülekezetnek a kapott ajándékokért.

A december 31-i szilveszteri istentisztelet nagyon jó hangulatban zajlott. Az istentiszteletet két részre osztottuk: egy mindenki számára és egy a fiataloknak szóló részre. Az első részben is két részre osztottuk az istentiszteletet: Dicsőítés, két rövid prédikáció, majd közösség az asztaloknál.

Mindenki hozott valami ennivalót. Senki sem ment haza éhesen, sem lelkileg, sem fizikailag. A második rész a fiataloknak szólt. Csapatjátékokat játszottunk, ismerkedtünk, majd elmentünk megnézni a tűzijátékot. A családommal hazamentünk aludni. A fiatalok még majdnem reggelig ültek az imaházban.

Ahogy az elején is mondtam, életem végéig emlékezni fogok erre a legációra, mert összehozta a csapatot. Egy csapat, amely jó alapja lett a Budapesti Új Élet Biblia Gyülekezetnek.

Megtanultam kimondani a „mi” szót az Istentől kapott csapatban. Megtanulom, hogy ne legyek túlságosan feldúlt vagy dühös azok miatt, akik rosszul bánnak velem, a családommal és a gyülekezetünkkel. Mert ez csak arra tanít, hogy még jobban és jobban bízzak Istenben, hogy az általuk elkövetett rosszat Ő jóra fordítja.

Cifrinec Sándor
(MA/II.)

Nagyvarsány

A BTA szervezésével idén is eljuthattunk legációba különféle településekre az egész ország területén.

A Nagyvarsányi körzetbe látogathattam el, ahol ünnepi körben tölthettem a karácsonyi napokat. Ekkor még négyhónapos kisfiam és feleségem sajnos nem tudott elkísérni, így egymagam mentem erre az útra.

Szólláth Imre lelkipásztor és kedves családja látott vendégül. Nagy örömmre szolgált, hogy közelebb kerülhettünk egymáshoz és megismerhettem családi életüket. A szerteágazó és sokrétű pásztori munkát nagy lelkiismeretességgel végzi, melyben hűségesen támogatja családja is. Hálás vagyok, hogy megismerhettem a gyülekezetből többeket, és ebéd- és vacsora meghívásokkal több testvért is jobban megismertem. Nagyon vendégszerető, alázatos, nyitott szívű közösséggel találkoztam, akik a karácsony ünnepének lényegére tudtak fókuszálni. Alkalmaik valóban Istenre tekintő, Őt dicsőítő alkalmak voltak. Megtiszteltetés számomra, mint vendégnek, betekintést nyerni a gyülekezeti életükbe, akik önzetlenül osztoztak ünneplésükben velem. 25-én vasárnap prédikációval szolgálhattam délelőtt a Nagyvarsányi gyülekezetben, délután Ilk és Vásárosnamény gyülekezeteiben is. Este, mint résztvevő figyelhettem és osztozhattam a nagyvarsányi gyülekezet ünnepi istentiszteletében, amikor is a gyermekek szolgálatai kapták a főszerepet. 26-án hétfőn egy istentisztelet volt a körzetben a Nagyvarsányi gyülekezetben, melyen szintén Isten Igéjével szolgálhattam.

A közösségi és ünnepi élményen túl nagy tapasztalat volt számomra ez az ünnep a szolgálataim révén is. Isten ezúttal is kipótolt kegyelmével és képessé tett a sűrű napok között a felkészülésre. Megtapasztalhattam ismét, hogy Neki van üzenete az emberek számára és már készülés közben elragadott az a szeretet, amivel meg kívánta szólítani az ottani embereket Isten, akiket ekkor még nem ismerhettem. Áldom Istent, hogy részese lehettem munkájának és használt ezen az ünnepen.

Egyedül Istené a dicsőség!

Molnár Ambrus
(MA/II.)

Húsvéti legáció

Gyula, Sarkad

A 2023-as húsvéti legációs időszakban a gyulai körzetben teljesítettem szolgálatot a Gyulai és a Sarkadi Baptista Gyülekezetben. A legációra egyedül érkeztem és *Kiss Tibor* lelkipásztor és felesége adott szállást a legáció idejére.

Április 7-én, Nagypénteken, Sarkadon, a délutáni alkalmon szolgáltam, szombaton délután a gyulai ifjúsági csoportnak tartottam tanítást, vasárnap pedig délelőtt Sarkadon, délután pedig Gyulán hirdetem a feltámadás jó hírét. A nagypénteki délutáni alkalmon *Tóth Ferenc* presbiter testvér néhány bevezető gondolatot olvasott fel John Piper egyik könyvéből, majd ezt követően prédikációt tartottam a János 19,28-37 alapján. A prédikáció főüzenete az volt, hogy Jézus miként teljesítette be az ószövetségi ígéretekét és áldozata a Tóra szerinti tökéletes áldozat volt, és mennyire fontos volt számunkra ez a helyettes áldozat, hiszen mi önmagunkat nem tudjuk megvédeni. Kitértem arra is, hogy szomorú azt látni, hogy bizonyos keresztyének mondott tanítók mennyire elbagatellizálják vagy elutasítják a helyettes áldozatot.

Szombaton *Merényi Zoltán* lelkipásztornál és családjánál ebédeltam, majd ezt követően délután a gyulai ifjúsági csoportnak tartottam tanítást Krisztus áldozatáról, hogy milyen sokat tett értünk és milyen messze ment el értünk tetteivel. A szombat este jelentős részét az ifjúság együtt töltötte.

Vasárnap délelőtt Sarkadon az 1Korinthus 15,12-22 textus alapján a kereszt és az üres sír kapcsolatáról és fontosságáról tanítottam, kiemelve azt a gondolatot, hogy a kettő üdvtörténeti esemény nincs meg egymás nélkül. Az alkalmon további bemutatkozásként elmondtam a gyülekezetnek, hogy miként fogadtam el Krisztust személyes Megváltómnak és milyen kalandos út vezetett számomra a BTA-ig. Ezt követően a *Szaniszlai* család látott vendégül ebédre.

Gyulán, a vasárnap délutáni istentiszteleten szolgáltam, ahol a missziói parancs volt a tanítás témája a Máté 28,16-20 alapján,

amelyen keresztül a tanítványi lét és a tanítvánnyá tétel részleteibe mentünk bele. Ezt követően a gyulai gyülekezetben is elmondtam a megtérésem és az egyházhoz való kapcsolódásom történetét.

Húsvéthétfőn részt vettem a délelőtti istentisztelten, Merényi Zoltán lelkipásztor hirdette az Igét a János 20,19-23 textus alapján. Véleményem szerint komoly és mélyenszántó prédikáció volt, amely sokakat megérintett. Az istentiszteletet követően az egyik fiatal házaspárnál ebédeltem, ahol a férj csak angolul és románul tud és véleményem szerint nagyon örült, hogy sokat tudtunk angolul beszélni, mivel azt láttam, hogy erre kevés lehetősége van Gyulán.

Összességében tehát nagyon intenzív és felüdítő volt a sok találkozás és beszélgetés és a szolgálatot is örömteli szívvel végeztem, mindezek formáltak engem belülről és sok bennem kavargó kérdésben megnyugtattak.

Halász Győző Mihály
(BA/I.)

Szokolya, Püspökszilágy, Nyíregyháza

Szokolyán Nagypéntek délelőtt, Püspökszilágyon Nagypéntek délután, Nyíregyházán Húsvét vasárnap délután végezhettem a legációs gyakorlatot.

A nagypénteki témapredikációm címe:

Hogyan mutatta meg Isten nekünk a szeretetét?

A húsvét vasárnapi témapredikáció címe:

Hogyan tudjuk mi viszonzni Isten szeretetét?

Nagy örömökre volt, hogy megismerkedhettem újabb két gyülekezettel, és számomra a legfontosabb dologgal, az igehirdetéssel szolgálhattam közöttük. Máskor is szívesen megyek ezekhez a közösségekhez. Örömmel váltunk el egymástól.

A lelkipásztori visszajelzésből azt hallottam, hogy a gyülekezet épült a szolgálatból, így eredményesnek tekintem azt.

Az alakalom után sikerült új emberekkel megismerkedni, egymást erősíteni. Örülök, hogy Isten lelkipásztori szolgálatra hívott el.

Zubor Ákos
(BA/I.)

Bér

Isten kegyelméből húsvét vasárnapján lehetőségem nyílt a Béri Baptista Gyülekezetben tölteni a legációk gyakorlatomat. Ez egy Nógrád megyei faluban lévő kis gyülekezet, ahol annál nagyobb szeretettel fogadtak. Délelőtt és délután is adódott lehetőségem Jézus Krisztus feltámadásának az örömhírét hirdetni az istentiszteleti alkalmakon. Ismét azt tapasztaltam meg, amit már korábban is: a vidéki gyülekezetek gyakran kis létszámúak, de nagy nyitottsággal és szeretettel fogadják a szolgálattevőket. Azt is jó volt látni, hogy az alacsony taglétszám és a környékre jellemző elvándorlás ellenére, arányaiban sok fiatal is jelen volt mindkét alkalmon.

Az istentiszteletek között ebédmehívást kaptam egy nagyon kedves nyugdíjas házaspárhoz, akiktől építő volt hallani az élet-történetüket. A délutáni alkalom után pedig a gyülekezet egy részével, kis csoportban is alkalmam adódott beszélgetni. Mivel nem volt sok időm az induló buszjárat miatt, többnyire csak az ő kérdéseikre jutott idő, de így is öröm volt részt venni a beszélgetésben.

Hálás vagyok, hogy részt vehettem ebben a szolgálatban és remélem, hogy ad majd még az Úr lehetőséget az ismételt találkozásra.

Góczy János
(BA/II.)

Nagyvarsány

Idén a húsvéti ünnepeket *Szólláth Imre* lelkipásztor vezetésével a Nagyvarsányi Gyülekezet és körzetében töltöttem. Nagy-

pénteken, illetve húsvét első és második napján vettem részt feleségemmel az alkalmakon, és szolgáltam igével a testvérek között.

Nagypéntek délelőtt Nagyvarsányban, délután pedig Aranyosapátiban, egy néhány fős közösségben hirdettem igét a Jézussal keresztre feszített két gonosztevőről.

Vasárnap Ilken, Vásárosnaményban és Nagyvarsányban hirdettem igét, Magdalai Mária első találkozásáról a feltámadt Jézussal (textus: János 20,11-18). Mária nagyon szerette Jézust, hiszen mélyről szabadította meg őt az Úr. Hatalmas fájdalmat jelentett neki, hogy elvesztette szeretett Mesterét, ezért a krízisben odamenekült arra a helyre, ahol utoljára látta Őt, a sírhoz. Mária reményt, örömet és életerőt kapott, amikor találkozott a feltámadott Úrral, és kész volt bizonyágot tenni róla, hogy Jézus él!

Végezetül, húsvét második napján a Nagyvarsányi Gyülekezetben Ábrahám Mórija-hegyi áldozata alapján hirdetem a testvéreknek, hogy milyen nagy áldozatot hozott értünk az Atya, amikor megszülte Fiát, hogy mi megmeneküljünk általa. Izsák, mint a szeretett, de áldozatra szánt gyermek csodálatos előképe Jézus Krisztusnak, és lenyűgözően tárja elénk a húsvéti történetet csaknem kétezer évvel a feltámadás előtt.

A szolgálat öröme túl, nagy áldás volt számunkra új testvéreket is megismerni a közösség minden generációjából. Sokat jelentett a lelkipásztor testvér őszintesége, ahogy a lelkészélet kihívásairól és örömeiről beszélt. Nagyon jó volt azt is látni, ahogy életük végén járó idős testvérek szellemileg mennyire frissek és étellel teliek tudnak lenni, ha az Úrra támaszkodnak, és benne bíznak minden időben. Nem egyszer küzdöttem a könnyeimmel, amikor azzal találkoztam, hogy a városi ember számára távoli és jelentéktelennek tűnő helyeken élő idős hívő emberek milyen nagy szeretettel és buzgósággal bátorítanak minket az Úr munkájában való kitartásra. Az volt az érzésem, hogy ők nagyon várták a „fiatal teológussal” való találkozást, és Isten előtt tiszta szívvel készültek, hogy mivel erősíthetnek, építhetnek minket feleségemmel. Tovább akartak adni valamit abból a jobból, amit életük során az Úrtól kaptak, és sikerült nekik.

Sok-sok élmény, újabb testvéri kapcsolatok és számos lelki áldás az, amivel gazdagabbak lettünk ezen a hétvégén. Dicsőség és nagy hála az Úrnak, amiért ilyen bőkezű és jó volt hozzánk!

Kovács Benjámín
(MA/I.)

Biharugra

A 2023. évi húsvéti legáció – a karácsonyhoz hasonlóan – a lelkipásztor-gyakornoki szolgálatom helyszínén, a Biharugrai Baptista Gyülekezetben és körzetében töltöttem. Noha már jó ideje jelen vagyok e gyülekezetek életében, mégis újdonságként hatott ez a legáció, ugyanis a húsvéti ünnepkört most ünnepeltem itt először. Virágvasárnap, húsvétvasárnap és húsvéthétfőn én szolgáltam igével a három gyülekezetben (Biharugra, Köröszegapáti, Berekböszörmény), nagypénteken pedig a mentor-lelkipásztorem, Pető András testvér prédikált.

Virágvasárnap mellett, hogy az Úr Jézusnak Jeruzsálemben történő bevonulásáról megemlékeztünk, figyelmünket a ma is élő, feltámadott és Királyként uralkodó Krisztusra is irányítottuk, Akié minden hatalom mennyen és földön. Különlegesség volt, hogy Biharugrán a nemrégiben indult gyermek-bibliakör is szolgálatképpen kiállt egy ének eléneklésére a gyülekezet elé, mindenkinek nagy örömére.

A nagypéntek sem gyászos hangulatban telt, hanem Jézus Krisztus halálának ténye és jelentősége fölött elmélkedve, komoly szívvel emlékeztünk meg arról, hogy Ő a mi bűneinkért vállalta a halált, és hogy halálakor bebizonyosodott: bizony, Ő valóban Isten Fia volt!

Noha az ünnepkör minden alkalma kellőképp ünnepélyes volt, mégis a húsvétvasárnapi istentisztelet kiemelkedett a többi közül. Nem is csoda, hiszen az egyházi év legjelentősebb ünnepe a húsvét: az evangélium örömmüzenetét hordozza magában, mégpedig azt, hogy a mi megváltó Jézus Krisztusunk feltámadt a halálból, teljesen elvégezve ezzel a megváltás drága művét. Ennek megfelelően az istentisztelet is különösen ün-

nepélyes, fennkölt hangulatban teltek. Körösszegapátiban például a szokásosnál nagyobb létszámban ünnepeltük Urunk feltámadását, és igen nagyszámú, többféle szolgálat hangzott el a résztvevők részéről. Így az alkalom után együtt nyugtáztuk: igen gazdag és áldott alkalmunk lehetett Isten kegyelméből.

Húsvéthétfőn csak a biharugrai gyülekezet tartott istentiszteletet, amely azonban ugyanolyan ünnepélyes volt, mint a többi. Afölött elméltünk, hogy milyen módon formálja át az életünket a feltámadott, ma is élő, Királyként uralkodó Krisztus.

Visszaemlékezve a húsvéti legáció élményeire, hálás vagyok az Úrnak, hogy ennek köszönhetően még jobban bevonódhattam a körzet életébe. Számos kellemes és fontos élménnyel, tapasztalattal gazdagodhattam, amelyek a jövőben segítségemre lesznek, amikor hasonló, ünnepi alkalmakra fogok készülni.

Jámbor Ádám
(MA/II.)

Akadémiai hallgatói istentiszteletek

2022. október 9.

A 2022/23-as tanév első hallgatói istentiszteletére 2022. október 9-én került sor a Nap utcai imaházban.

Ezen az alkalmon *dr. Sebján-Farkas Zsolt* lelkipásztor, a BTA főiskolai docense hirdette az igét. A zenei szolgálatot *Jobbágy Le-*

Dr. Sebján-Farkas Zsolt igét hirdet

vente, a BTA elsőéves orgonaszakos hallgatója végezte. Az istentisztelet liturgusa *Balla Péter* testvér, a BTA tanársegédje volt, a zárszót *Paróczy Zsolt* lelkipásztor, a BTA rektorhelyettese mondta. Az alkalom most is szeretetvendégséggel zárult.

Mindenért Istené a dicsőség!

2022. november 6.

Zsúfolásig megtelt a Nap utcai Baptista Imaház az Akadémiai Hallgatói Istentiszteleten. Az igét *dr. Richard Blake* texasi lelkipásztor és teológiai tanár hirdette, *dr. Bukovszky Ákos* tolmácsolásával. Pál apostol történetén keresztül bátorította a hall-

Bolyki Balázs énekel fiaival

gatósságot és hozta a reménység üzenetét: ahogyan az apostol korában, ugyanúgy ma is Jézus Krisztusra van szüksége az embernek.

A zenei szolgálatban teológiai hallgatóink – *Bolyki Balázs* és két fia, *Dávid* és *Máté* – működtek közre. Bizonyosságot tettek *Molnár Ambrus* és *Marton Teofil* lelkészi szolgálatra készülő teológiai hallgatók. Az alkalom liturgusa *Balla Péter*, a BTA gazdasági főigazgatója volt.

2022. december 11.

A beszámoló a „Lelkipásztor-avatás és beiktatás a Nap utcában” címmel a Kiemelkedő események sorában található a 114. oldalon.

2023. február 12.

A tavaszi szemeszter első Akadémiai Hallgatói Istentiszteletét február 12-én, a Nap utcai imaházban tartottuk meg. Ezen alkalommal *Bacsó Benjámín* lelkipásztor hirdette az Igét, és a BTA zenei együttese vezette a dicsőítést. Bizonyosságot tett *Jámbor Ádám* és *Gőczy János* lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatók. Istené a dicsőség minden áldásért és a közösségért.

Igehirdető: Bacsó Benjámín

2023. március 12.

Az Akadémiai Hallgatói Istentiszteleten a Nap utcai Baptista imaházban *dr. Robert Mercz*, a Varsói Baptista Teológiai Szeminárium dékánja, a BTA vendégoktatója hirdette az igét 2022. március 12-én. A tolmácsolás szolgálatát *dr. Bukovszky Ákos* vé-

Dr. Robert Mercz-et tolmácsolja dr. Bukovszky Ákos

gezte, a közös éneklést *Pető István* a BTA mesteroktatója, és debreceni zenész testvérek vezették. Két bizonyágtétel hangzott el: *Hrotkó Dávid* és *István András Sámuel* lelkeszi szolgálatra készülő hallgatóktól.

2023. április 16.

Az áprilisi hallgatói istentiszteletre 16-án délután került sor a Nap utcai imaházban. Ezen az alkalmon *dr. Giorgiov D. Adrián*, a nagyváradi Emánuel Egyetem dékánja, Akadémiánk oktatója hirdette az ígét. Szintén Nagyváradról érkeztek az ének-zenei

Dr. Giorgiov D. Adrián ígét hirdet

szolgálatot végző testvérek. Néhány távolabbi külföldi vendég is részt vett az istentiszteleten, akik röviden köszöntötték is az egybegyűlteket. Bizonyágtétellel *Cifrinec Sándor* lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató, valamint a vendégek részéről *Szabadi Gedeon* testvér szolgált. A testvéri beszélgetések alkalmá, a szeretetvendégség most sem maradt el.

2023. május 14.

A tavaszi szemeszter utolsó Akadémiai Hallgatói istentisztelete május 14-én volt a Nap utcai imaházban. Az istentisztelet során *Nemeshegyi Zoltán* hirdette az ígét Isten dicsőítésére buz-

Nemeshegyi Zoltán az igehirdető

dítva a gyülekezetet. Két bizonyágtétel hangzott el, egyrészt *Halász Győző Mihály* BA/I., másrészt *Lénárt Ferenc* MA/II. lelkipásztori szolgálatra készülők részéről. Az énekszolgálatot a BTA kórusa végezte, amely egyben a végzős kántor szakos hallgatók vizsgakoncertje is volt. Istené a dicsőség az egész tanévben nyert áldásokért!

3. Kiemelkedő események

2022. december 5.

Baptisták együttműködése a kolozsvári tudományegyetemmel

Történelmi megállapodásra került sor a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, a budapesti székhelyű Baptista Teológiai Akadémia és a magyarországi Baptista Szeretetszolgálat képviselői részvételével 2022. december 5-én Kolozsváron.

A Bocskai István szülőházában megrendezett eseményen az együttműködést rögzítő dokumentumot a szakmai egyeztetést követően az erdélyi felsőoktatási intézmény részéről *dr. Tonk Márton* rektor, a teológiai akadémiától *dr. Mészáros Kálmán* rektor, valamint *dr. Szilágyi Béla*, a magyarországi segélyszervezet elnöke látta el kézjegyével.

Az egyeztetés résztvevői

Az egyeztetésen a szerződést aláíró vezetők mellett részt vett a Baptista Szeretetszolgálat részéről *dr. Szabó Csaba* oktatási fő-

igazgató, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem részéről pedig *dr. Balog Adalbert* tudományos rektorhelyettes és *dr. Lázár Ede*, a Csíkszeredai Kar dékánja is.

Az egyezmény aláírói

A közös egyeztető tárgyalás egy kölcsönösen előnyösnek ígérkező háromoldalú „Együtműködési Megállapodás” ünnepléses aláírásával végződött. Ennek Preambuluma többek között a következőket tartalmazza:

„A Felek képviselői aláírásukkal megerősítik, hogy támogatják és fejleszteni kívánják a szervezetek közötti oktatási, kutatási és tudományos együttműködést. Ebben az a meggyőződés vezet őket, hogy jelen megállapodás elősegíti az együttműködő Felek szakmai megerősödését, az európai színvonalú oktatást és tudományos kutatást, az európai integrációt, a »Régiók Európája« eszméjének valóra váltását, különös tekintettel a humán erőforrás fejlesztésére.”

Az elképzelések között egyebek mellett oktatók, kutatók és hallgatók cseréje – utóbbi esetben részképzéssel, áthallgatással, terepgyakorlattal –, könyvtárak, kutatói programok közötti rendszeres együttműködés, intézményfejlesztés, valamint közös programok és továbbképzések megszervezése is szerepel. A

megállapodást egyelőre öt évre kötötték meg a tudományegyetem székhelyén.

A megállapodás színhelye is autentikusnak mondható, hisz Bocskai István erdélyi fejedelem szülőháza, Mátyás Király szülőháza mellett áll, csupán néhány lépésre a Kolozsvár főterén álló Szent Mihály katedrálisról, ahol 400 évvel ezelőtt 1622. július 4-én hirdette ki *Bethlen Gábor* erdélyi fejedelem az anabaptisták vallásszabadságát és szabad letelepedési jogát.

Sőt egy utcával arrébb található az az épület is, amit *Rottmayer János* Hamburgból hazatérő bibliaterjesztő misszionárius vásárolt Bibliaházként Kolozsváron, a valamikori Kárpát u. 18. szám alatt, amely 1865-1901 között az erdélyi baptista misszió centrumává vált.

A magyar küldöttség tagjai mindegyik említett történelmi helyszínen csendes főhajtással emlékezett meg hitvalló magyar elődeink példamutató életéről. Különös érzés volt nemzetünk nagyjainak Kolozsvárhoz köthető emlékeit felidézni, történelmi hangulatot idéző épületekben járni, terein és utcáin sétálni.

Mindezek után emlékezetes ajándékként vették kézbe vendéglátóink a „Könyvetske, az igaz keresztyén keresztség” című magyar nyelvű anabaptista hitvédelmi könyv reprint kiadványát, aminek eredetijét 1570-ben nyomtatta ki *Heltai Gáspár* Kolozsváron.

Az ünnepi alkalom a város főterén található Rhédey Kávéházban fejeződött be, amiről tudható, hogy tulajdonosának felmenői között az angol trón egyenes ági rokonsága is bizonyítható. A Rhédey palota napjainkban a debreceni református kollégium tulajdona.

Soli Deo Gloria!

2022. december 11.

Lelkipásztor-avatás és beiktatás a Nap utcában

Különleges eseményre került sor a Nap utcai baptista templomban 2022. december 11-én. Még egy 130 éves gyülekezet életében is különleges, hogy ugyanazon alkalommal történjen egy új lelkipásztor felavatása és gyülekezeti szolgálatba állítása. Egy közösség számára természetesen kiemelkedő fontossággal bír, amikor új lelkipásztor áll szolgálatba, de a lakókörnyezetre és helyi társadalmi életre is hatással lehet egy friss, megújuló gyülekezet. *Balla Péter* testvér lelkipásztorrá avatása és beiktatása során erre a fontos szolgálatra, feladatra kérték Isten áldását a nagyszámú vendégsereg előtt ezen a napon.

Délután 3-kor zsúfolásig megteltek a földszinti és karzati padosorok a nemrégiben felújított templomban. *Prof. Dr. Almási Tibor* korábbi lelkipásztor áldást kérő imádságát *Boros Dávidnak*, a Budapesti Egyházkerület elnökének köszöntő szavai követték, aki egyben az ünnepség liturgusa is volt.

Az ünnepi istentiszteleten *Durkó István*, a Magyarországi Baptista Egyház missziói igazgatója hirdette az igét. Józsue könyvének 4. fejezetéből hozott egy olyan történetet, amikor Isten népe egy különleges csodát élt át. Izráel népe azon a napon

A szószéki szolgálók

száraz lábbal kelt át a Jordánon. Mindenki számára egyértelmű volt, hogy Isten hatalmas csodáját élik át, ezért Józsué megparancsolta, hogy minden törzsből egy-egy férfi emeljen ki a Jordán medréből egy követ. A kövek kiemelése pedagógiai célt szolgált, amely emlékezteti majd őket és az utánuk következő generációt arra, hogy soha ne felejtsek el, milyen hatalmas csodát tett velük az Úr. Nekünk, keresztyéneknek is az a küldetésünk, hogy újra és újra elbeszéljük Isten tetteit, hatalmát, csodáit az életünkben. Ahogyan a kőrakás mellett is kellett valaki, hogy elbeszélje Isten tetteit, hatalmát, úgy ma a lelkipásztor, a gyülekezet az, aki erről hitelesen bizonytságot tehet. Ugyanakkor nekünk magunknak is meg kell találni azokat az „emlékköveket”, amelyek az Isten áldásainak, az isteni kapcsolódásoknak, az Ő szeretete és irgalma megtapasztalásának állítanak emléket a magunk számára. Amikor az emlékművekről beszélünk, akkor azok nem csak kövek lehetnek, hanem akár egy embernek az élete, életműve is egy emlékmű, ezekre találhatunk pozitív és negatív példákat is a Bibliában. A mi életünk is egy életmű: a lelkipásztore is, mert az egész gyülekezet figyeli, de a gyülekezetbe járó emberek élete is egy példa, amely az embereket kö-

A fogadalomtétel

zelebb viheti vagy eltávolíthatja Istentől. Ezen az ünnepnapon együtt élhetjük át, hogy Balla Péter testvér lelkipásztorra avatásával egy ilyen emlékkő került a gyülekezet életébe. Mindig nagy kérdés, amikor egy új indulás, egy korszakváltás, egy stafétaátadás van, hogy valami új kezdődik, és most ez jobb lesz, vagy több lesz, mint ami korábban volt? Ha Jézus Krisztus keresztjére tekintünk, Ő van a középpontban, akkor reménységünk lehet abban, hogy a gyülekezet előre megy, sok csoda, sok öröm és áldás vár majd ránk.

Az avatási szertartást Durkó István testvér vezette, felolvasta a Magyarországi Baptista Egyház szolgálati rendtartásából a lelkipásztor feladatait, a szolgálati elvárásokat, amelyekre Balla Péter testvér egyértelműen és őszinte szívvel igennel válaszolt. Ugyanígy a jelenlévő Nap utcai gyülekezet tagsága is kinyilvánította elfogadását, megbecsülését és szeretetét új lelkipásztora felé.

Ezt követően Durkó István az egyház részéről, Almási Tibor a helyi gyülekezet volt lelkipásztoraéént, *Barbarics Péter*, a Presbiteri Tanács vezetőjeként, *Meláth Attila*, a kibocsátó gyülekezet részéről, Boros Dávid a Budapesti Egyházkerület, illetve *Mészáros Kálmán* rektor a Baptista Teológiai Akadémia részéről kézzrátétellel imádkozott Balla Péter lelkipásztorért. Az avatást

Az új lelkipásztor megáldása

követően a szószéki Bibliát Almási Tibor testvér adta át az új lelkipásztor részére.

Ezután Balla Péter bizonyágtétele következett, amelyben beszélt a megtéréséről, Isten elhívásáról és a lelkipásztori szolgálathoz vezető útról. Az 1Korinthus 2,2 az az ige, amely előrevetíti a gyülekezet jövőjét, ez pedig így hangzik: *„Nem akarok másról tudni köztetek, csak Jézus Krisztusról, a megfeszítettéről.”* Mert Jézus Krisztus keresztje az, ami az abszolút szeretetről beszél, arról, hogy Isten igent mondott ránk. Igent mondott ránk

Balla Péter székfoglaló beszédet mond

karácsonykor, otthagya a menny dicsőségét, és igent mondott ránk a legrosszabb állapotunkban is, nem csak a jó időszakokban, nemcsak a jó tulajdonságainkra, a szolgálatainkra. Mondjunk igent Istennek mi is, válaszoljunk az ő hívására, bízzuk rá az életünket, mert ő szeret minket, ismer minket, és terve van az életünkkel. Engedjünk neki minden napon. Legyen így. Ámen.

Az énekkar szolgálatát követően Szili-Darók Ildikó, a VIII. kerület, Józsefvárosi alpolgármester asszony, majd a társegyházak képviselői, Kovács Dávid Emil református lelkész, illetve Michels Antal atya köszöntötte az új lelkipásztort, ezután a jelenlevő lel-

Dr. Mészáros Kálmán köszönti az új pásztor

kipásztorok, szolgatársak, a gyülekezet vezetősége, a volt csoporttársak bátorító, áldást kérő szavai, zenei szolgálatai következtek a köszöntések sorában.

Dr. Mészáros Kálmán, a BTA rektora Mózes szavaival bátorította Balla Pétert: *„Megparancsoltam néked, hogy légy erős és bátor, ne félj, ne rettegj, mert veled van Istened az Úr, mindenütt, amerre jársz.”* A gyülekezet nőtestvérei nevében *Jobbágy Ferencné* mondott köszöntőt, és arra kérte ifjú lelkipásztorukat, hogy a bölcsesség és engedelmesség bibliai tulajdonságaival felvértezve induljon el ezen a szolgálati úton.

A meghitt, örömteli hangulatú ünnepi istentiszteleten a BTA és a helyi gyülekezet összevont kórusa szolgált. Isten áldja a frissen szolgálatba álló testvérünket, Balla Pétert, a Nap utcai Baptista gyülekezet lelkipásztorát.

Kovács Viktória
a BTA kommunikátora

2023. január 6.

Magyar Korona 45

A Magyar Korona hazahozatalának 45. évfordulója alkalmából hálaadó megemlékezésre került sor 2023. január 6-án a zsúfolásig megtelt Budapest-Belváros Nagyboldogasszony Főplébánia-templomban, mely a főváros legrégebbi temploma.

Az ünnepségen többek között *Vargha Tamás*, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, *David Pressman*, az Egyesült Államok magyarországi nagykövete és *dr. Mészáros Kálmán* egyháztörténész, a Baptista Teológiai Akadémia rektora mondott alkalmi beszédet.

Korona örök a Magyar Koronával

A történelmi megemlékezésen kiemelt lehetőség jutott a baptistáknak, a Korona hazatérésében játszott kimagasló szerepükért. Ennek háttéréről és jelentőségéről Mészáros testvér a következőket mondta:

„Amint azt talán Önök közül többen tudhatják a Magyar Korona 45 évvel ezelőtti visszahozatalában, mások őszinte próbálkozásai mellett a magyar baptistáknak is fontos szerep jutott. Ennek a ténynek a felelevenítésében meg kell említenem, hogy

dr. Billy Graham 1977 őszén hazánkba látogatott. Csodával határos módon kapott engedélyt arra, hogy az akkor még ateista, keresztyénellenes ideológiai alapokon álló keleti blokk erős bástyájának gondolt Magyarországon több tízezer ember előtt hirdesse Isten megtérésre hívó üzenetét.

Dr. Haraszti Sándor, a magyar származású amerikai baptista lelkipásztor és orvos misszionárius, aki az evangélista útjának előkészítője és tolmácsa is volt 45 évvel ezelőtt, a következő sorokat vetette papírra:

»Graham megkérdezte tőlem, hogy miért hívják meg őt Magyarországra? – A válaszom ez volt: Valószínű nem a két szép kék szemedért. A magyar kommunista kormányzatot nem az evangélium érdekli, hanem a Korona hazahozatala és a legnagyobb kereskedelmi kedvezmény.«

Ünnepség a Bp-Belváros Nagyboldogasszony Főplébánia-templomban

Mivel Graham szoros baráti kapcsolatot ápolt a ma is élő 99. évében járó *Jimmy Carterrel*, az USA akkori, ugyancsak baptista vallású elnökével, a korona visszaadása valóban reális esélynek tűnt. Majd így folytatódik *Dr. Haraszti* feljegyzése:

»Carter elnök telefonon felhívta Graham-et közvetlenül a magyarországi útja előtt, hogy áldáskívánását adja át Magyarországnak. A koronáról is tárgyaltak. Az elnök arról biztosította, hogy az ügy az asztalán fekszik és hamarosan jóindulatú döntést hoz a kérés teljesítésében. Ezzel az ígérettel indult Graham Magyarországra, ami néhány hónap után valósággá vált.«

Azóta többször járt Jimmy Carter hazánkban, egyházunk vendégeként is feleségével Rosalynnal együtt. Sőt részt vett és ünnepi beszédet mondott a szigetszentmiklósi új baptista templomunk felszentelési ünnepségén 1996-ban. Jimmy Carter, az Amerikai Egyesült Államok 39. Nobel-békedíjas elnökének, a Magyar Korona hazatérésének jubileumi alkalmára ezt az üzenetet küldte:

»Tisztelettel a Magyar Baptistáknak és Magyarország Népeinek! Örömmel csatlakozom Önökhöz Szent István koronája visszatérésének jubileumi évfordulóján rendezett megemlékező ünnepséghez. Már csak azért is, mert ezzel kezdetét vette a két ország közötti kapcsolatok javulása, és Magyarország megkapta az USA-tól a Legnagyobb Kedvezményben részesített Nemzet státuszát. Együtt örülünk annak is, hogy a magyarországi baptisták által fenntartott iskolákban – mintegy 16.000 középiskolás diáknak és óvodásnak – taníthatják nyilvánosan a Biblia igazságait. Feleségemmel Rosalynnal együtt küldjük jókívánságunkat. Testvéri üdvözzel: Jimmy Carter«

Nem tartjuk véletlennek, hogy 45 évvel ezelőtt éppen ezen a napon (Január 6.), a világkeresztyénség legősibb ünnepnapján, Vízkereszt vigíliáján érkeztek vissza Magyarországra a Koronázó Ékszerék. Az új kegyelmi korszak kezdetét jelentő »Epifánia«, azaz »Urunk színrelépése« emléknapiján, amikor Megváltó Krisztus Jézusunknak a Jordán folyó vizében való bemerítkezésére emlékezünk világszerte. Itt hallotta az őt körülvevő ünneplő sokaság a mennyei szózatot: »*Íme, az én szeretett Fiam, akiben én gyönyörködöm.*«

Kétezer évvel ezelőtt ezzel indult el Isten eljövendő királyságának látható előretörése. Aztán folytatódott Krisztus kereszt-

Az ünnepség egyik előadója: Dr. Mészáros Kálmán rektor

áldozata által a bűn erejének megtörése. Halálból való feltámasztásával pedig az örök élet diadala. Ennek világgraszoló örömhírét aztán kiválasztott apostolaira bízta.

Ezer évvel ezelőtt ezt az apostoli küldetést értette meg Szent István királyunk is, aki miután felnőtt férfiúvá érett, elhagyta pogány életvitelét és addig használt Vajk nevét, és az első Jeruzsálemi gyülekezet vértanújának, István diakónusnak a nevét vette fel a hitvalló keresztségében, melynek jelentése »Stefanus«, azaz »Győzelmi korona«

Azt sem tartjuk véletlennek, hogy ő volt az utolsó európai uralkodó, aki a keleti és nyugati keresztyénség határán Bizánc és Róma jóváhagyásával és áldásával lehetett Közép-Európa egyik legtekintélyesebb uralkodója. Megteremtve ezzel egy keresztyén alapokon álló egységes országot itt a Kárpátok ölelte Pannon-medencében, amely a történelem földindulásai ellenére ma is szilárd alapokon nyugszik. Amely 1000 éven át ellenállt minden ellenséges erőnek és bennünket letiporni szándékozó világhuralmi eszmerendszernek.

Mi magyar baptisták 2023-ban jubileumi esztendőhöz érkezünk. Ebben az évben emlékezünk meg azokról a bátor reformátorokról, akik 500 évvel ezelőtt érkeztek hazánkba és a megtérés és újjászületés evangéliumát hirdetve, a Jézus Krisztus követése melletti nyilvános vallástétel baptista tanítását osztották meg a Kárpát-medence népeivel.

Bár a sok viharos évszázad után a koronán megdőlt a kereszt, mégis minden keresztyénellenes összefogás ellenére a Krisztus keresztje ma is ott ragyog és diadalmaskodik a korona csúcscsúcsként. Mert nincs korona kereszt nélkül! Mint ahogy nincs örökélet koronája sem Krisztushoz mindhalálíg hű kereszthordozás nélkül!

A Biblia azt mondja: *»Ha megalázza magát népem, amelyet az én nevemről neveznek, ha imádkozva, keresik az én orcámat, és megtérnek gonosz utaikról, én is meghallgatom a mennyből, megbocsátom vétüküket, és meggyógyítom országukat...«* (2Krón 7,14)

Isten áldja meg Magyar Hazánkat és benne minden népet!"

Dr. Mészáros Kálmán,
a BTA rektora

4. Eseménynaptár

2022. augusztus 30.

Hálaadás a kárpátaljai hallgatókért

2022-ben 28 kárpátaljai hallgató fejezte be sikeresen tanulmányait a Baptista Teológiai Akadémián, Budapesten. A 28 hallgató közül 12 MA, 16 pedig BA képzésben részesült. Mivel az ukrán-orosz háború miatt megnehezült a közlekedés a határon, így a kárpátaljai hallgatók végzős csoportja számára a BTA kertjében, a „Hithősök Fala” előtt tartottunk egy spontán diplomaosztó előzetes hálaadási ünnepet. Reméljük, hogy később lesz még alkalom egy ünnepélyesebb megemlékezésre, de addig is Isten áldását kívánjuk a végzős hallgatók életére és szolgálataira. Adjon békességet otthonaikban, jó előmenetelt gyülekezeteikben és hűséges ragaszkodást szülőföldjük népéhez!

Kárpátaljai diplomások néhány oktatóval

A végzős diákok ezt írták: „Köszönjük, és hálásak vagyunk: dr. Mészáros Kálmán, Marton Zsolt, Nemeshegyi-Horvát Anna, Kéledi Márton, Balla Péter, dr. Várady Endre, dr. Sebjan-Farkas Zsolt,

dr. Hubert Imre, dr. Kovács József, Urbán Gedeon, dr. Urbán Szabolcs, Bacsó Benjámín, Újvári Anikó, dr. Almási Tibor, dr. Almási Mihály, László Gábor, dr. Veres Sándor Péter, Nemeshegyi Zoltán, Nagy-Kaszáné Somogyi Ilona áldozatos, és lelkiismeretes szolgálatáért.”

„Az igaz virul, mint a pálmafa, magasra nő, mint a libanoni cédrus. Az Úr házában vannak elültetve, ott virulnak Istenünk udvarain. Öreg korban is sarjat hajtanak, dús lombúak és zöldek maradnak, és hirdetik: Igaz az Úr, kösziklám ő, akiben nincs álnokság!” (Zsolt 92,13-16)

Soli Deo Gloria!

2022. szeptember 16.

Összoktatói értekezlet a BTA-n

Szeptember 16-án, a 117. tanév kezdetén összoktatói értekezletet tartott a BTA oktatói testülete, *Paróczy Zsolt* rektorhelyettes vezetésével. *Dr. Mészáros Kálmán*, intézményünk rektora köszöntötte az oktatókat, munkatársakat és Isten áldását kérte a BTA-n folyó munkára. Az értekezleten áttekintették a 2022/23-as tanév feladatait.

Az értekezlet résztvevői

2022. szeptember 23.

Találkozás – BTA Közösségi Est

A Baptista Teológiai Akadémia Rektori Kabinetje – Találkozás címmel – dicsőítő alkalmak szervezését kezdeményezte, havonkénti megrendezéssel. A szervezés feladatát *Balla Péter* gazdasági főigazgató vállalta.

Az első Találkozás 2022. szeptember 23-án 18 órai kezdettel lett megtartva, a Benczúr utca 31. szám alatt, az 1-es teremben. Sok hallgató és ismerős jött el erre a rendezvényre. *Balla Péter* a közösségről tanított, *Baranyi Barnabás* vezette az énekeket, majd *Dávid* és *Góliát* történetén keresztül buzdított, *Molnár Ambrus* pedig bátorított minket bizonyoságtevéssel.

Urbán Stella énekel

A Találkozás a terített asztaloknál folytatódott kötetlen beszélgetésekkel és ismerkedéssel. Áldott alkalom volt ez az evangélium közlésére és megélésére, valamint a közösség gyakorlására. Nagy várakozással tekint mindenki a következő alkalmak elé. Istené a dicsőség mindenért!

A 2022/23-as tanév további „Találkozás” alkalmai:

2022. október 28. – Téma: *Dávid és Góliát*; igehirdető: *Baranyi Barnabás*; bizonyoságtevő: *Molnár Ambrus*; zenei szolgálat: *Molnár Ambrus, Koncsárd Balázs, Zubor Zoltán*.

A zenei szolgálatot végzők

2022. november 25. – Téma: *Illés próféta*; igehirdető: *Molnár Ambrus*; bizonyoságtévő: *Baranyi Barnabás*; zenei szolgálat: *Szoukup Gergely, Paulheim Kinga*.

Molnár Ambrus igét hirdet

2022. december 16. – Téma: *Követés*; igehirdető: *Balla Péter*; bizonyoságtévő: *Nagy Gábor*; zenei szolgálat: *Molnár Ambrus, Szoukup Gergely, Paulheim Kinga, Brokhauzer Áron*.

Kiscsoportokban elmélkedés és imádkozás

2023. február 24. – Téma: Isten godoskodik; igehirdető: Balla Péter; bizonyágtevő: Baranyi Barnabás; zenei szolgálat: Molnár Ambrus, Baranyi Barnabás és társaik.

A dicsőítés vezetők

2023. március 24. – Téma: Tiszta szívűség; igehirdető: Marton Teofil; bizonyágtevő: Mottl Buonsante Ágnes, Katáné Farkas Erzsébet; zenei szolgálat: Mészáros Gyöngyvirág, Golgota csoport.

Mészáros Gyöngyvirág énekel

2023. április 28. – Téma: *Romokból életet*; igehirdető: *Horogh Gergely*; bizonyoságtévő: *Baranyi Barnabás*; zenei szolgálat: *Szoukup Gergely, Paulheim Kinga*.

Szoukup Gergely és Paulheim Kinga

2023. május 19. – Téma: *Bizalom Istenben*; igehirdető: *Baranyi Barnabás*; bizonyoságtévő: *dr. Mateusz Wichary*; zenei szolgálat: *Molnár Ambrus, Paulheim Kinga, Szoukup Gergely*.

Papp Jonatán tolmácsolja dr. Mateusz Wichary bizonyágtételét

2022.szeptember 26.

Az Aliansz elnökségének látogatása a BTA-n

A Magyar Evangéliumi Szövetség – Aliansz, a magyarországi evangéliumi felekezetek és missziós szervezetek képviselő testülete. A Nemzetközi Evangéliumi Aliansz imamozgalom ere-

Az Aliansz vezetősége

detileg Londonban alakult meg 1846-ban. Már a 19. század második felében Magyarországon is tevékeny szerepet vállalt a különböző evangéliumi irányzatok értékeinek megőrzésében, bibliai konferenciák és imahetek előkészítésében, korunk aktuális hitigazságainak megvitatásában és teológiai műhelyek szervezésében.

Miután a Magyar Evangéliumi Szövetség a közelmúltban új vezetőséget választott, az Aliansz elnöksége első bemutatkozó látogatása során 2022. szeptember 26-án a Baptista Teológiai Akadémiát kereste fel. Teológiánk rektora *dr. Mészáros Kálmán*, aki egyúttal a Magyar Evangéliumi Szövetség – Aliansz – egyik alelnöke, köszöntötte a megjelenteket és bemutatta intézményünk gazdag múltját, virágzó jelenét és ismertette a reményteljes jövő távlatait.

Ezt követően *Szuhánszky Gábor*, az Evangéliumi Aliansz elnöke, metodista lelkipásztor beszámolt a szövetség eddigi munkájáról és a jövő terveiről. *Szeverényi János* alelnök, evangélikus lelkipásztor missziós szervezete munkájáról adott tájékoztatást: a tanítványképzés, a mélyszegénységben élők felé kifejtett tevékenységükről, a Híd Magazin, az evangéliumi rádiós szolgálat áldásairól beszélt.

Dani Eszter Aliansz alelnök, református lelkipásztor, missziószervezetekben végzett munkájáról szólt. *D. Szabó Dániel*, az Aliansz tiszteletbeli elnöke, a református presbiteri szövetség korábbi elnöke, Kárpátalján végzett missziós szolgálatáról és az ukrán menekültek között végzett szociális segítségnyújtással közösen végzett szociális segélyszervezetekkel közösen végzett szolgálatokról adott áttekintést.

Dr. Kovács Géza, az Aliansz másik tiszteletbeli elnöke a tanítványság szükségyszerű Jézusi parancsára hívta fel a figyelmet a gyülekezeti és teológiai képzésben, valamint a cigányság felé végzett küldetéséről adott összefoglalót. *Kapocs Attila* az Aliansz választmányi tagja a Balaton-NET koordinátora az idejében esztendő áldásairól és további terveiről szólt.

László Viktor, az Aliansz alelnöke nem tudott személyesen jelen lenni, ezért távhívással jelentkezett be és adott átfogó képet az Ez az a nap! nyári eseményéről és nemzetközileg is jelentős elismertségéről.

Végül *Horváth István* az Aliansz főtitkára szolt az előkészületben lévő Hírlevél tartalmáról és szerzőiről, valamint a jövő évi imahét előkészületeiről.

A tanácskozás végén a Magyarországi Baptista Egyház elnöke *Papp János* és főtitkára *Varga László Ottó* is bekapcsolódott a tanácskozásba, ahol ismertették egyházunk jelenlegi missziós stratégiáját, a jövő esztendőben esedékes Baptista500 jubileumi eseménysorozat terveit.

Soli Deo Gloria!

2022. október 3.

Napi áhítatok a BTA rektorhelyettesétől

Paróczi Zsolt, a BTA rektorhelyettese naponta tesz közzé igei gondolatokat a BTA Facebook oldalán Napi felülről címmel. Ezek a következő linken érhetők el:

<https://www.facebook.com/hashtag/napifelulrol> (#napifelulrol hashtag)

A 2022. október 3-ai gondolatok

Pál levele a rómaiakhoz 8. rész 24. vers: „Mert üdvösségünk reménységre szól. Viszont az a reménység, amelyet már látunk, nem is reménység, hiszen amit lát valaki, azt miért kellene remélnie?”

τῆ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὁ γὰρ βλέπει τίς ἐλπίζει;

spe enim salvi facti sumus spes autem quae videtur non est spes nam quod videt quis quid sperat

Áldott hétfőt, reménnyel, hittel és életerővel teljes hetet kívánok minden testvérem számára!

A remény gyermekei vagyunk. Ígéretekből bízunk, amelyek beteljesülése még előttünk áll, de várjuk azt az időt, amikor lát-

ható lesz az, amiről most csak álmodozunk. A gyermek nyughatatlan izgalma, mindaddig, amíg kezébe nem veheti ajándékát. A szerelmesek mély vágya, hogy találkozhassanak. A szülők készülődése egy új élet fogadására. A nagyszülők vára-kozása, hogy unokájuk betoppanjon. Ezek azok a reménységek, amelyek emberiek ugyan, de őszinték, erősek és működnek. Addig van rájuk szükségünk, amíg a megtapasztalások át nem veszik a stafétabotot.

A reménység tehát nem egy mankó vagy pótszer, hanem az a hajtóerő, ami elsegít a célig. A mennyei Atya megmentő szeretetének csak egy kicsiny részét tudjuk átélni testünkben. Igaz, ez pont elég ahhoz, hogy belépjünk a megmenekülésünk ajtaján és elinduljunk a felfelé vezető úton. Kaptunk hozzá útmutatást, segítőtársakat és feladatokat is, de még nem érkeztünk meg, nem vagyunk az igazi otthonunkban. A reménységünk arról szól, hogy Istennel együtt győztesek lehetünk még akkor is, ha mi elrontunk valamit!

Mennyei Atyám, köszönöm, hogy reménységben élhetek, ígéreteid biztos reménységében!

Paróczy Zsolt
a BTA rektorhelyettese

2022. október 9.

Hálaadó & Akadémiai nap Békéscsabán

A Békéscsabai Baptista Gyülekezet 2022. október 9-én tartotta őszi hálaadónapi ünnepét. Ezen a napon került sor a Baptista Teológiai Akadémia békéscsabai Fakultatív Konzultációs Központ ú.n. Akadémiai istentiszteletére is, amelyen igehirdetésre kérte a gyülekezet lelkipásztora – *Takács Zoltán* testvér – *Dr. Mézáros Kálmán* testvért, a BTA rektorát.

Az első évfolyam 2011/12-es tanévben kezdte meg tanulmányait a Fakultatív Konzultációs Központban 69 jelentkezővel. Azóta több, mint 200 hallgató tanult itt az elmúlt 10 esztendőben és végzett BA, valamint MA teológiai tanulmányokat, akik nagyrészt a városból, illetve a környékről, országunk dél-keleti

Az ünneplő gyülekezet

régiójából érkeztek és vállalták a bibliai ismeretek szorgalmas elsajátítását.

Dél előtt jó volt együtt emlékezni a hálaadó oltár körül Isten nagy tetteire, ezen túl Krisztustól kapott elhívásunkra és küldetésünkre, a nagy misszióparancsra: „*Menjetek el és tegyetek tanítvánnyá minden népet...*” Máté 28,16-20.

Délután a résztvevők élő biznyságtétele csatlakozott az „*Örüljete az Úrban! Ne aggódjatok, hanem imádkozzatok!*” Filippi 4,4-7 bibliai üzenethez. A szolgálatokba a békéscsabaiak épp úgy bekapcsolódtak, mint a messzebről érkező – Debrecen, Sarkad, Kétegyháza, Gyula, Békés – résztvevők is. Nagyszerű volt az énekkar felkészült szolgálata *Bálint József* karvezető és *Tóka Szabolcs* orgonaszolgálatával.

Dr. Mészáros Kálmán ígét hirdet

Köszönet a gyülekezet szeretetteljes fogadtatásáért, az aszszonytestvérek bőséges vendéglátásáért!

Soli Deo Gloria!

2022. október 16.

Történelmi megemlékezés hálaadással Baján

Bajai Baptista Gyülekezet 2022. október 16-án tartotta őszi Hálaadó Napját. A délelőtti istentiszteleten „Mindenkör, mindenért hálát adjatok” címmel *Dr. Mészáros Kálmán* testvér – a Kispesti Baptista Gyülekezet lelkipásztora –, a Baptista Teológiai Akadémia rektora hirdette Isten igéjét.

A hálaadó gyülekezet

Délután az ünnepi hálaadó istentisztelet keretében „Hála az elmúlt 500 évért” címmel történelmi előadás hangzott el a Baptista 500 jubileumi évfordulóra emlékezve szintén Mészáros Kálmán, a BTA egyháztörténeti tanszék tanára részéről.

500 évvel ezelőtt érkeztek az első reformátorok a Kárpát-medence különböző országrészeibe, akik a megtérés-újjászületés evangéliumát és a hitvalló keresztség bibliai helyreállítását tűzték ki céljukként hazánkban, a keresztyén egyházban.

Soli Deo Gloria!

2022. október 23-26.

BTA lelkészhallgatók továbbképzése Parádfürdőn

A Baptista Teológiai Akadémia lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatói számára szemeszterenként tartunk továbbképzést a Mátra csodálatos szépségű hegyvidékén található Parádfürdőn. Ebben a tanévben 2022. október 23-26. között került sor erre az elvonulásra. Szerdai elmélkedésünket Jézus szavai indították: *„Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám boldogító, és az én terhem könnyű.”* (Máté 11,25-30)

A lelkészhallgatók tanáraikkal

Ezt követően „A lelkipásztori szolgálat bibliai alapjai” közösségépítő kurzus témája határozta meg a nyitó előadás és az azt követő interaktív párbeszéd bázisát. Az őszi lelki beszélgetéssel, sok istencicsérő énekkel, imaközösséggel, sportvetélkedéssel és pihenéssel eltöltött háromnapos csendesség úrvacsorai közösséggel zárult.

A közel négynapos közösségépítő tréning vezetői és az egyes „hegyi beszédek” előadói: *drs. Balla Péter, Háló Gyula, dr. Borzási Pál, dr. Sebjan-Farkas Zsolt és dr. Mészáros Kálmán*, a BTA tanárai voltak.

Soli Deo Gloria!

2022. október 29.

Baptista Kórusok Találkozóján jártunk Nagyváradon

A kórusok találkozójára a Nagyváradai Emánuel Baptista Egyetem ötszáz ülőhelyes Kápolnájában került sor 2022. október 29-én. Erre a kórustalálkozóra a budapesti Baptista Teológiai Akadémia énekkara és zenei együttese is meghívást kapott a Nagyvárad környéki kórusokkal együtt.

Az idei találkozó témája Jézus második eljövetele volt. Az énekek többsége, az ünnepi igehirdetés és a tanúságtételek is erről a bibliai igazságról szóltak.

Dr. Mészáros Kálmán a budapesti Baptista Teológiai Akadémia rektora igehirdetésében a Jelenések 21,1-4 alapján idézte fel Isten eljövendő országának már is megtapasztalható valóságát, erőterét és az ebből táplálkozó élő reménységünk forrását.

A BTA Kórusát vezényli Kónyáné Puskás Laura

A igei buzdítással és bizonyágtételekkel *Szűcs Sándor*, *Budai Lajos*, *Szabó László* lelkipásztorok szolgáltak. A különböző baptista gyülekezetekből érkező énekkarokat és énekegyütteseket *Kónyáné Puskás Laura*, *Egyed Ernő*, *dr. Garai Zsolt*, *Székely András*, *Bokor Barnabás*, *Sebestyén József*, *Pető István*, *Emanuel Balaceanu* karmesterek vezényelték.

Köszönet illeti *Szabó László*, *Székely András*, *dr. Garai Zsolt* testvérek kitartó munkáját, akik a találkozó nagyszerű szervezői voltak.

Soli Deo Gloria!

2022. október 30.

Évadzáró diplomaosztó ünnep Nagyváradon

A Baptista Teológiai Akadémiának (BTA) közel ötszáz hallgatója van. Ezek között vannak lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatók, valamint gyülekezeti missziómunkára, szociális munkakörre felkészülő diákok és kántor, azaz klasszikus énekzene és gospel szakon tanulók.

A létszámnövekedés és a helyi adottságok miatt az elmúlt esztendőben a Teológia fővárosi központján kívül vidéki Fakultatív Konzultációs Központokban – Pécs, Szeged, Békéscsaba, Debrecen, Nyíregyháza, Kárpátalján: Zápszonyban, valamint Erdélyben: Nagyváradon – történt a teológiai továbbképzés úgy, hogy a záróvizsgákat Budapesten kellett letenni, illetve a diplomamunkájukat is ott kellett megvédeni.

Friss diplomások tanáraikkal Nagyváradon

Így történt ez a Nagyváradon tanuló 9 magyar lelkészhallgatóval is, akik 2022. október 30-án, ünnepélyes keretek között vehették át diplomájukat a Nagyvárad-Belvárosi Magyar Baptista Gyülekezetben megtartott évadzáró istentiszteleten.

A diplomákat *dr. Mészáros Kálmán*, a budapesti BTA rektora és *dr. Giorgov D. Adrián* dékán, a BTA tanára, az Erdélyi Konzultációs Központ koordinátora adta át a végzős diákoknak. Az ünnepi igehirdetés és tanúságtételek témája a „Küldetés” volt 2Pt 1,12-21 alapján. Az évadzáró ünnepen a BTA kórusa szolgált Kó-

nyáné Puskás Laura karnagy és dr. Garai Zsolt zeneigazgató orgona-zongora kíséretével.

2022. november 6.

BTA hallgatók bemerítése Kispesten

„Íme, a víz, mi gátol, hogy bemerítkezzem?” – Ez az ige határozta meg annak az öt fiatalnak – köztük BTA hallgatók is voltak – a bizonyágtételét, akik Jézus példáját követve és parancsának engedelmeskedve hitvalló bemerítésben részesültek 2022. november 6-án a Kispesti Baptista Gyülekezet istentiszteletén.

A bemerítkezők a két pásztorral

Az evangéliumot *dr. Mészáros Kálmán*, a helyi gyülekezet lelkipásztora, egyben a BTA rektora hirdette, a bemerítés szolgálatát *Pollák Dávid* a gyülekezet társ lelkipásztora végezte. A bemerítést követően *dr. Richard Blake* texasi lelkipásztor és teológiai tanár igei buzdításával hívta a látogatókat megtérésre.

Legyen Isten áldása a most induló és a régebben csatlakozó Krisztus-követők életén és szolgálatán!

Soli Deo Gloria!

2022. november 13.

BTA teológusnap Kaposváron

A Baptista Teológiai Akadémia nemes hagyományához tartozik, hogy havi rendszerességgel teológusnapot, illetve teológiai napokat tart vidéki gyülekezetekben. Ennek során az Akadémia lekipásztornak készülő hallgatói a rektor, vagy valamelyik tanárunk vezetésével különböző gyülekezeteket látogatnak meg, ahol rövid bizonyágtételekkel, énekekkel, igehirdetéssel szolgálnak.

Erre adódott lehetőség 2022. november 13-án vasárnap, amikor a Kaposvári Békevár Baptista Gyülekezet és Körzetének meghívását elfogadva, 18 fő részvételével tartottunk teológusnapot. Kaposváron *Halász Győző Mihály, Gőczi János, Marton Teofil, Tóth András* és *Baranyi Barnabás László* lekipásztori szolgálatra készülő hallgatók tettek tanúbizonyágot és végeztek zenei szolgálatot.

Dr. Mészáros Kálmán rektor testvér igehirdetését és a Baptista500 jubileumi évvel kapcsolatos történelmi előadását követően hittudományi akadémiánkkal kapcsolatos hasznos információkat osztott meg, ezek között a Teológián folyó oktatásról szólt, melynek középpontjában a Biblia mára szóló üzenetének minél hatékonyabb megismerése, illetve a jövőre vonatkozó kijelentéseinek kutatása áll.

A teológusok családtagjaikkal és a rektorral

Három teológus hallgató a körzet egyik állomására, Nagyatádra utazott tovább, ahol *Dóczé Sándor Efraim* hirdette Isten igéjét, továbbá *András István* bizonyágtétele és *Koncsárd Balázs* zenei szolgálata tette áldottá és emlékezetessé az ott egybegyűlt testvériség istentiszteleti alkalmát.

Örülünk annak, hogy a teológus hallgatók egy részét közvetlen családtagjaik, így házastársuk, gyermekeik, vagy éppen szülei is elkísérték. Hálásan köszönjük a kaposvári testvérek vendégszeretetét!

Soli Deo Gloria!

2022. november 23.

A BTA és az Élet Szava Nemzetközi Bibliaiskola vezetőinek egyeztető tanácskozása

Az Élet Szava Nemzetközi Bibliaiskola vezetőinek meghívására hivatalos látogatásra került sor a Baptista Teológiai Akadémia Rektori Kabinet tagjaival 2022. november 23-án, Tóalmáson, a bibliaiskola székhelyén, az Andrásy Kastély aranytermében.

A tóalmási székhelyű nemzetközi bibliaiskola és a BTA közötti gyümölcsöző testvéri együttműködés áttekintése érdekében találkoztak egymással a két intézmény vezetői. A *dr.*

Kibővített Rektori Kabinet ülés Tóalmáson - 2022. november 23.

A találkozó résztvevői

Mészáros Kálmán által vezetett csoport és a vendéglátó intézmény leköszönő és leendő vezetője Alex Kónya és Kádár László vezette munkatársi közösség testvéri légkörű megbeszélésén számos új lehetőség fogalmazódott meg.

A látogatás során a házigazdák részletesen bemutatták a közelmúltban sokat fejlődött intézményi infrastruktúráját is. Mindkét szervezet alapvető küldetése a Jézus Krisztus parancsa szerinti tanítvánnyá tétel. A közös alapra épülő kapcsolat reménységünk szerint újabb területeken teljesebben ki a jövőben. A részletek kidolgozását és egyeztetését követően a kölcsönös együttműködés új szakasza az előzetes tervek szerint a következő év elején indul el.

Később részletesen is beszámolunk az emelt szintű közös oktatással kapcsolatos új megállapodásról.

Soli Deo Gloria!

2022. november 24.

Hittudományi nap a Baptista Teológiai Akadémián

A BTA 2022-ben indult tudományos konferenciasorozatának második alkalmát 2022. november 24-én tartottuk a főiskola épületében.

Dr. Mészáros Kálmán rektor igei köszöntőjével vette kezdetét a konferencia. Az első előadó, *Paróczy Zsolt* rektorhelyettes tovább hangolta gondolatainkat az Isten igéjére „Az élő Ige. A Biblia üzenete ma” című előadásával.

Dr. Kovács Ábrahám egyetemi tanár, aki a Debreceni Református Hittudományi Egyetem oktatója, „Felekezeti és szabadegyházi misszió? A református és baptista belmisszió közös gyökerei és teológiája” címmel tartott érdekfeszítő előadást.

Dr. Tokics Imre főiskolai tanár, az Adventista Teológiai Főiskola oktatója előadásában megemlékezett *dr. Szigeti Jenő* professzorról, és ismertette életútját, gazdag tudományos tevékenységét.

Drs. Balla Péter gazdasági főigazgató előadásának címe: „Kie a felelősség? A mediopasszív igealakok gyakorlati alkalmazása”.

A Hittudományi nap résztvevőinek egy része

Dr. Sebjan-Farkas Zsolt főiskolai docens a „Molinizmus. Isten szuverenitásának és az ember szabad akaratának egyensúlya?” címmel tartott előadást.

A konferencia levezető elnöke László Gábor főtktár volt.

A jelentős számú résztvevő a hallgatókból, oktatókból és az intézmény dolgozóiból állt össze, akik nagy érdeklődéssel követték az előadásokat.

2022. november 27.

BTA adventi teológiai nap Győrben

Advent első vasárnapján, 2022. november 27-én a Győri Hajnalszék Baptista Gyülekezetben is fellobbant az Úr közeli eljövételére emlékeztető első gyertyaláng. Visszaemlékeztem arra a több mint négy évtizeddel ezelőtti adventi vasárnapra, amikor először szolgáltam lelkipásztorként a győri gyülekezetben. Akkor még egy belvárosi lakásból átalakított imateremben zsúfolódtunk össze a reményteljes evangélium meghallgatására.

A folyamatos növekedés hatására új istentiszteleti helyre volt szüksége a gyülekezetnek. A rendszerváltás után a város főterén álló Vörös csillag Filmszínház tönkrement és eladásra került. Megjegyzem, hogy akkoriban mindössze egyszer jártam ebben a Vörös csillag moziban, amikor Jézus Krisztus a szupersztár

Dr. Mészáros Kálmán az ünnepi előadó

című rockopera filmes változatát vetítették ebben az épületben. Titokban azért imádkoztam ott a sötét vetítőteremben, bárcsak egyszer itt tehetnék tanúságot Jézus Krisztusról, nemcsak, mint „szupersztárról”, hanem mint fényes eljövendő „Hajnalcsillagról”... Akkoriban a győri baptisták nagyot álmodtak és imádkozni kezdtek azért, hogy amennyiben Isten ezt az épületet nekik szánta, akkor adjon olyan támogatókat, akik segítenek a mozi épületet Isten házává változtatni. És mit tesz Isten? Ma ott áll Győr főterén a helyi baptisták moziból lett temploma, ízlésesen felújítva, kívül-belül helyreállítva, minden lelki békére vágyó érdeklődő és Isten útján járó testvéri közösséggel. Természetesen a „Vörös csillag” lekerült az épület homlokzatáról, helyébe pedig egy kereszt és a „Hajnalcsillag Baptista Gyülekezet” felirat került.

Ma a gyülekezetnek 120 elkötelezett tagja van, ezen kívül legalább 60 fiatal és legalább ennyi gyerek jár vasárnaponként a gyülekezet alkalmaira. Ezen a vasárnapon az adventi üzenet Bemérlítő János Jordán-parti megtérésre és Isten országába hívogató történetével kezdődött, majd Jézus Krisztus bemérlítésének példaértékű eseményével és misszióparancsának korszakokon átívelő teljesülésének történetét tekintettük át egy vetített-képes bibliai előadás keretében. Link: <https://youtu.be/DwT7U3usNvo>

Az adventet ünneplő gyülekezet

Az istentiszteleten sok vendég vett részt a városból és környékéről, az egyetemi város hallgatóiból, a gyülekezet régi és új tagjaiból. Részt vett és bizonyoságot tett az istentiszteleten a BTA korábbi hallgatója *Selmeczi Nimród*, frissen Kiskőrösön felavatott lelkipásztor, aki feleségével együtt hozták el most anyagyülekezetükbe újszülött gyermeküket, hogy itt is hálát adjanak érte. A vendégek között volt és tanúságot tett *Vix József* Ausztriából, az anabaptista kutatások egyik elszánt munkatársa is.

Legyen Isten áldása a győri gyülekezet további „hajnalcsillag” szolgálatán a „teljes Világosság” eljöveteleig. Adjon böl-

Milánkovics Dániel és dr. Mészáros Kálmán

csességet új lelkipásztoruk, *Milánkovics Dániel* és kedves családja számára, a gyülekezet újonnan választott elöljáróságának felelősségteljes missziómunkájának Isten terve szerinti irányításában. Külön köszönet a Hegedűs család bőséges vendégszeretetéért!

Soli Deo Gloria!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

2022. november 27

Teológusnap Berettyóújfalun

Nagy örömmre szolgált, amikor megtudtam, hogy idén őszszel a Berettyóújfalui Baptista Gyülekezet is kérelmezte, hogy szervezzünk teológusnapot a gyülekezetükben. Számomra ugyanis megadatott, hogy a 2020/2021. tanévben az évközi gyakorlatomat ebben a gyülekezetben tölthettem, és sok szép élménnyel, tapasztalattal, áldással gazdagodhattam. Így hát arra való tekintettel, hogy hallgatótársaim közül én ismertem legjobban a gyülekezetet, készségesen elfogadtam a felkérést, hogy megszervezzem ezt az alkalmat.

A teológusnapot 2022. november 27-re szerveztük. A gyülekezet szokása szerint imaórával kezdtük a napot reggel 9 óra 30 perckor. Lehetőséget adtunk a helyi testvéreknek arra, hogy ők válasszanak kezdőéneket, így egy testvérnő kérésére az A mennybe' fenn a trónusnál kezdetű énekkel magasztaltuk az Urat az alkalom kezdetén. Imaórai buzdítással *Zubor Ákos* elsőéves BA hallgató testvérünk szolgált, melynek témája „A határozott Isten” volt, az 1Kir 13,11–25 alapján. Ezt követően imaközösségben fohászkodtunk az Úrhoz. Az imaóra záróéneke (Áldásod gazdag folyóit...) közben a gyermek-bibliakörösök bevonultak, és az ének utolsó versszaka előtt elmondták aranymondásukat, énekelték éneküket.

A záróének utolsó versszakát követően megkezdődött az istentisztelet, melynek liturgusaként én szolgáltam. A kezdőimádság után a teológushallgatók nevében köszöntöttem a

gyülekezetet a Gal 1,3–5-tel és azzal a gondolattal, hogy keresztyéni lelki közösségünk alapja Jézus Krisztus megváltó, szabadító cselekedete. Majd – teológusnap lévén – a 2Kor 4,5-öt alapul véve kijelentettem, hogy azért vagyunk itt, hogy szolgáljunk, hogy hirdessük a Krisztust. Ezt két közös ének követte: a Fel, mert közelg az éjjel!... és az Úgy szeretnék én szent lenni... kezdetű énekekkel hangoltuk szívünket az ige befogadására. Az igehirdetés szolgálatát *Kovács Benjámín* mesterszakos hallgató testvérünk végezte a 2Pt 3,1–14 alapján. Mivel aznap nemcsak teológusnap volt, hanem advent első vasárnapja is, így az üzenet Krisztus visszajövetelének várásáról szólt. Éberségre serkentő, önvizsgálatra készítető szolgálat volt.

Ezt imaközösség követte, melynek során lehetőséget adtunk, hogy akit megérintett az ige, válaszolhasson rá, imában. Egy újabb közös ének (Nézz az Úrra nagy hittel...) után az egyéb szolgálatok blokkja következett, amelyet *Molnár Ambrus* másodéves MA hallgató testvérünk kezdett egy bizonyágtétellel. *Herczegh Sándor* harmadéves BA hallgató testvérünk egy rövid bizonyágtétellel és egy Füle Lajos verssel szolgált, végül pedig én tettem bizonyágot egy nemrég átélt élményemről. Az istentisztelet utolsó énekeképpen a „Jézus, hű Megváltó...” kezdetű énekkel magasztaltuk a mi Urunkat, és egy záró imádsággal véget ért az alkalom.

Az istentiszteletet követően lehetőségünk nyílt közelebről is megismerkedni a gyülekezettel: személyes beszélgetésekben is megélhettük lelki közösségünket a Krisztusban. Hálával a szívünkben emlékezünk vissza arra, hogy ebédre is megvendégelt bennünket a gyülekezet, amelyet *Koszorús Tamás* gyülekezetvezető testvérrel és kedves feleségével együtt fogyaszthattunk el az imaház kistermében. A finom ételeknél már csak egy dolog esett jobban nekünk: az a krisztusi (vendég-) szeretet, amellyel a gyülekezet egész nap viseltetett irántunk.

Azt hiszem, mindannyiunk nevében kijelenthetem, hogy nagyon jól éreztük magunkat ezen a teológusnapon, lelkileg épültünk és felfrissültünk a szolgálat és a gyülekezet szerető légköre által, és reméljük, szolgálatunknak gyümölcse is lesz a Szent Lélek munkája által. Hálát adunk a mi Urunknak, hogy meg-

áldotta alkalmunkat, és kérjük további áldását a Berettyóújfalui Baptista Gyülekezet életére és szolgálatára!

Jámbor Ádám
BTA Teológia MA/II. évf.

2022. december 4.

A BTA Kórus szolgálata Vácott

Nem csupán hamisítatlan karácsonyi hangulat töltötte be a Váci Baptista Imaházat advent második vasárnapjának délutánján, hanem lelkületében és tartalmában is megelevenedett Megváltónk Földre születésének üzenete. Ebben egyaránt áldott eszköz volt úgy az instrumentális, mint a vokális zene, valamint próza, illetve – korántsem utolsósorban – a hirdetett Ige.

Adventi zenés áhítat keretében szólaltatott meg magas színvonalú műveket a Baptista Teológiai Akadémia kórusa, az intézményünk kántor szakán oktató *Könyáné Puskás Laura* és *Pető István* vezetésével. Orgonán szólolistaként, zongorán kíséreként működött közre *dr. Garai Zsolt*, zenei tanszékvezető főiskolai docens.

A BTA kórus és a „B4” kvintett

A *Bolyki Balázs* és négy fia alkotta „B4” kvintett által élvezetes stílusban előadott spirituálék színesítették a koncertet.

Az adventi reménység üzenetét *Paróczy Zsolt* lelkipásztor, a BTA egyik rektorhelyettese szőltta, hangsúlyozva, hogy amiként Mária áldottnak mondatott Jézust szíve alatt hordozva, úgy mindannyian áldottak (nem pedig nyomorultak!) vagyunk Isten szemében, ha Jézust a szívünkben hordozzuk.

Dr. Mészáros Kálmán lelkipásztor, a BTA rektora köszöntötte a népes érdeklődő gyülekezetet, rövid áttekintést adva intézményünk működéséről és küldetéséről. (Megtekinthető: <https://youtu.be/xJcW-bW4yTo>)

Dr. Várady Endre
a BTA főiskolai docense

2022. december 15.

Székházi karácsony a BTA-n

Meghitt, örömteli karácsonyi munkatársi napra került sor a BTA vezetőségének szervezésében december 15-én. *Balla Péter* gazdasági főigazgató, lelkipásztor áhítatát követően egy-egy rövid interjú készült *Paróczy Zsolt* és *Balla Péter* testvérekkel. Az együtt töltött délután során közös ebédrel, ajándékokkal kedveskedtek a szervezők, majd a munkatársak is megajándékozták egymást.

A BTA karácsony résztvevői

Felemelő volt érezni az egységet, békességet, jó volt együtt dicsérni az Urat énekekkel, valamint alkalom nyílt arra is, hogy a munkatársak jobban megismerjék egymást. Az alkalom végén elismerést kaptak a BTA-n legrégebb óta dolgozó munkatársak. *Dr. Mészáros Kálmán* rektor áldást kért az intézményben folyó munkára, a dolgozókra és reményét fejezte ki, hogy a Teológia sokak számára lehetőség arra, hogy rátaláljanak az Istenhez vezető útra, illetve felkészüljenek a különböző területeken végzett szolgálatra.

Soli Deo Gloria!

2022. december 19.

BTA Rektori Kabinet kibővített tanácskozása Rákoscsabán

A Baptista Teológiai Akadémia Rektori Kabinetének kibővített évadzáró tanácskozására került sor 2022. december 19-én Rákoscsabán. Hálaadással tekintettünk vissza a 2022/2023-as tanév őszi szemeszterére és reménységgel terveztük a tavaszi félév programjait, a jövőben elindítandó új szakok és specializációk lehetséges irányvonalait, személyi feltételeit és kereteit. Köszönjük a rákoscsabai testvérek vendégszeretetét és áldozatkészségét.

Soli Deo Gloria!

A kibővített Kabinet

2023. február 3.

Lelkipásztorok meglátogatása

Beszámoló a BTA lelkészi hallgatók lelkipásztor-látogatásáról

A koronavírus-járvány miatti lezárások óta immáron negyedik alkalommal került sor arra, hogy a Baptista Teológiai Akadémia lelkipásztorszakos hallgatói a Gyakorlati Teológiai Szakszeminárium keretein belül meglátogassanak két gyakorló lelkipásztort. Igen építő találkozások ezek, amikor is beleláthatunk a szolgálat sűrűjében helytálló szolgatársak múltjába, jelenébe és a jövőt illető reményeibe. Ilyenkor kicsit közelebről is megfigyelhetjük azt a valóságot, ami a diplomaszerezés és az avatás után várhat ránk – amikor is már élesben mennek a dolgok.

A 2022/2023. tanév őszi félévét lezárva, de még ahhoz kapcsolódóan 2023. február 3-án került sor az újabb látogatásra. Reggel 9 órakor indultunk a BTA épületétől, és a délelőttöt Tahitótfaluban, *Váradi Antal* lelkipásztor testvér vendégeként töltöttük. A

Látogatás Váradi Antal lelkipásztornál, Tahitótfaluban

beszélgetést azzal kezdtük, hogy röviden bemutatkoztunk, majd meghallgattuk Váradi testvér elhívásának és lelkipásztorrá válásának történetét. Megdöbbentő volt hallani, milyen hosszú időnek kellett eltelnie (12 év), míg az elhívástól az avatásig eljutott. E hosszú és lelki vívódásokkal teljes időszak alatt az Úr mégis

megtartotta, megerősítette, így végül 2018-ban Tahitótfaluban felavatták. Érdekes volt belelátni jelenlegi szolgálatába is. Azért is szeretjük ezeket a látogatásokat, mert ilyenkor mindig elleshetünk egy-két megoldást, praktikát, ötletet, ami esetleg számunkra is hasznosnak bizonyulhat majd. Váradi testvérrel például – többek között – abban tudtunk példát venni, hogy hogyan oldotta meg a családlátogatást a gyülekezetében. Beszélgetésünket végül imaközösséggel zártuk, melyben a hallottak alapján a lelkipásztor testvérünkért imádkoztunk, ő pedig értünk.

Délután Szokolyára látogattunk el, ahol *Gáspár Botond* lelkipásztor testvérünkkel találkozhattunk, beszélgethettünk. A kezdeti bemutatkozást követően neki is az elhívásának történetét, majd gyülekezetének, szolgálatának jelenlegi helyzetét ismerhettük meg. Lenyűgöző volt számunkra, milyen sokrétű szolgálatot végez, és hogy milyen lendülettel és aktivitással vesz részt a település életében. Mindezt hallva megérthettük, hogy

Látogatás Gáspár Botond lelkipásztornál, Szokolyán

egy lelkipásztornak, ha valóban lelkiismeretesen akarja végezni szolgálatát, nemcsak a gyülekezetben kell helytállnia és Istent hűen képviselnie, hanem „kifelé” is ilyen lelkiülettel kell megnyilvánulnia. Örömmel hallottuk, milyen gyümölcsöző szolgálatot végez a testvér a gyermekek felé is: a Royal Rangers szokolyai törzse nagy népszerűségnek örvend az egész telepü-

lésen. Mindemellett arra is emlékeztetett bennünket, hogy a szolgálat mellett a lelkipásztornak a családjára is elegendő figyelmet kell fordítania. A találkozást ezúttal is imaközösséggel fejeztük be.

Összességében e lelkipásztor-látogatás során is sok-sok élménnyel, tapasztalattal, érzéssel, gondolattal gazdagodhattunk. Hálásak vagyunk a két lelkipásztor testvérnek, hogy megosztották velünk önmagukat, életüket, szolgálatukat, valamint nem utolsó sorban *László Gábor* testvérünknek azért, hogy lehetővé tette és megszervezte számunkra ezt az alkalmat. Ezek a látogatások a tanulmányok mellett nélkülözhetetlen tapasztalatként járulnak hozzá lelkipásztorrá válásunk folyamatához

Jámbor Ádám
BTA MA/II.

2023. február 18.

Avi Snyder veterán misszionárius volt vendéglő- adónk a BTA-n

Különleges esemény színhelye volt a Baptista Teológiai Akadémia 2023. február 18-án. *Avi Snyder* veterán misszionárius volt vendéglőadónk, aki évtizedeken át végezte nemzetközi munkáját a „Zsidók Jézusért” európai igazgatójaként.

A lengyel-ukrán zsidó családból származó misszionárius az Egyesült Államokban nőtt fel, majd 1978-ban csatlakozott Los Angelesben a „Zsidók Jézusért” misszióhoz, melynek később igazgatója lett. A Szovjetunió összeomlása után Ukrajnába költözött. Itt kezdte ugartörő szolgálatát, melynek az volt a célja, hogy meggyőzze zsidó nemzettársait arról, hogy Jézus Krisztus a megígért Messiás, akit népe(k) megváltójaként küldött Isten ebbe a világba. *Avi Snyder* Ukrajnán kívül Oroszországban, Németországban és Magyarországon is végzett missziómunkát.

Minderről Teológiánk Ószövetségi Tanszékének meghívottjaként tartott érdekes előadást, melyet nagy érdeklődéssel

Avi Snyder előadását dr. Bukovszky Ákos tolmácsolta

hallgattak diákjaink, és a kívülről érkező vendégek is. Az előadó nagy átéléssel és lelkesedéssel számolt be bibliai látásáról és Oroszországban és Kelet-Európában a zsidók között végzett evangelizációs tapasztalatairól.

Avi Snyder teológiai tudományos képzettségét az amerikai Fuller Teológiai Szeminárium világmisszióra felkészítő iskolájában szerezte. Feleségével, Ruth-tal három felnőtt gyermekük van, Leah, Joel és Elizabeth.

Mészáros Kálmán a BTA rektora hozzászólásában Jézus Krisztus tanítványainak a Messiással való találkozásának történetét

A népes hallgatóság

idézte az evangéliumból: „*András elsőként testvérével, Simonnal találkozott, s azt mondta neki: »Megtaláltuk a Messiást, azaz a Fölkentet!« És elvitte Jézushoz. Jézus rátekintett, és így szólt: »Te Simon vagy, Jóna fia. Kéfás lesz a neved.« Ez azt jelenti, hogy Péter (vagyis Szikla).» (János 1,42-43)*

Az előadást *Dr. Bukovszky Ákos* a BTA külügyi titkára tolmácsolta nagy hozzáértéssel. Vendégünket *Marton Zsolt* a BTA öszövétségi tanszék megbízott vezetője hívta meg, mutatta be, majd vezette le az érdekesítő, sok kérdéssel és hozzászólással kísért ismeretterjesztő tudományos napot.

Immánuel! – Velünk az Isten!

(MK)

2023. február 20.

Interjú Dr. Mészáros Kálmánnal a PAX tv-ben

„Rektor, lelkipásztor, az egyháztörténelem doktora. Mondhatnánk, jól hangzik, szép karrier. De mi is rejtőzik egy-egy hivatás vagy titulus mögött?

Dr. Mészáros Kálmán, rektor

A nagy Tervező, a hatalmas Isten csodálatosan vezeti életünket már akkor, amikor az Ő munkáját még nem ismertük fel. Jelen van a családi háttér körülményeiben, a hitre jutásunk folyamatában. Meg-

tapasztalhatjuk az élő ige átformáló hatását, majd rácsodálkozunk az Úr Jézus Krisztustól kapott személyes megszólításra az elhíváson keresztül. Miközben tervezgetjük jövőnket, akár a csalódások és megpróbáltatások küzdelmei közepette, de meglátjuk az Úr útját, azt a pályát, amelyen látni akar bennünket.

Dr. Mészáros Kálmán testvéremmel személyes tapasztalatairól, az elhívásáról és szolgálatban eltöltött éveiről beszélgetünk.”

Kulcsár Ferenc
baptista lelkész műsora.

2023. március 16.

Összoktatói értekezlet

A 2022/23-as tanév tavaszi szemeszterében először ült össze az oktatói közösség, és az óralátogatások, valamint a szakdolgozati szemináriumok kérdését tárgyalták meg. *Dr. Mészáros Kálmán* rektor igei köszöntője után *Paróczy Zsolt* rektorhelyettes vezetésével taglalták a fenti témákat. *Kelédi Márton* tanulmányi osztályvezető, és *Urbán Gedeon* tanulmányi igazgató voltak az előterjesztők.

2023. március 23-31.

Az SWBTS munkacsoportjának látogatása

Egy évvel ezelőtt kötött partnerségi megállapodást a Dél-nyugati Baptista Teológiai Szeminárium és a Baptista Teológiai Akadémia. E szövetségkötés keretében idén tavasszal egy tizenhárom fős csoport érkezett Akadémiánkra, *dr. David Mahfouz* testvér vezetésével, azért, hogy a BTA Könyvtárnak könyveit

Az amerikai munkacsoport

integrálják az SWBTS kétmillió kötetes könyvtárába. Egy héten keresztül nagy szorgalommal dolgoztak közöttünk. 2023. március 26-án a Bp. József utcai Baptista Gyülekezetben szolgáltak. Az Úr Jézus áldása kísérje testvéreink további életét!

2023. március 25-26.

„Engem várnak a szigetek”

Ökumenikus Konferenciára és Missziói Napokra kaptam meghívást 2023. március 25-26-ra, amit a Debreceni Református Hittudományi Egyetem dísztermében tartottak meg, *Molnár Mária* misszionárius mártírhalálának 80. évfordulójára emlékezve, „Engem várnak a szigetek” címmel.

Az esemény *Fekete Károly* tiszántúli püspök köszöntőjével kezdődött. Ezt követően különböző földrészekén szolgáló külmissonáriusok példamutató életútjáról hangzottak el érdekfeszítő előadások.

A külmissoni mai lehetőségeiről pódiumbeszélgetés formájában osztottuk meg felekezeti tapasztalatainkat, majd egy kiállítás várta a nagyszámban résztvevő érdeklődőket a Debreceni Református Nagytemplomban.

A különböző előadások között most különös érzés volt korábbi debreceni tanulmányaim színhelyén korunk hithőséről, *Füredi Kamilla* (1951-2016) magyar baptista külmissonárius életútjáról előadást tartani, aki az afrikai Sierra Leone-ban vég-

Dr. Mészáros Kálmán, a BTA rektora előadását tartja

zett küzdelmes és mindhalálig hűséges szolgálatot az ott élő bennszülöttek között. Erről majd később több fórumon is szeretnék részletesen beszámolni...

Immánuel! – Velünk az Isten!

(MK)

2023. március 28.

Államtitkári látogatás a BTA-n

A Baptista Teológiai Akadémia rendkívüli napjaként tartjuk számon 2023. március 28-át abból a szempontból, hogy az amerikai Southwestern Baptista Teológiai Szeminárium 13 fős küldöttsége az épületünkben a könyvtár állományát regisztrálta és katalogizálta.

Ezt az alkalmat megragadva a felsőoktatásért, innovációért és szakképzésért, felnőttképzésért felelős államtitkár, *dr. Hankó Balázs* személyesen látogatott a BTA-ra. Egyrészt, hogy tájékoztassa az amerikai vendégeinket a magyar felsőoktatás legfontosabb kérdéseiről, az átalakulás pozitív fejleményeiről, és hogy az amerikai vendégeinken keresztül hírt adjon a nagyvilág számára is azokról a törekvésekről, ami a magyar állam és benne a felsőoktatás célkitűzései között is szerepel.

Dr. Hankó Balázs államtitkár

Angol-magyar nyelvű előadása során szemléletesen bemutatta az utóbbi évek változásait és pozitív fejleményeit. Az elő-

adást követően az amerikai munkacsoport nevében *dr. David Mahfouz* testvér a kinti egyetemmel kapcsolatos információkat osztotta meg úgy az államtitkárral, mint a résztvevőkkel, és nagyon pozitívan értékelte azt a törekvést, amit látott és tapasztalt a magyarországi kormányzat, illetve a felsőoktatási terület képviselője és a Teológia vezetése között.

Jelen volt *Papp János* egyházelnök is a találkozón, és ő is arról számolt be, hogy milyen fontos lépések történtek a Teológiánk és az állam kapcsolatában, illetve az infrastruktúra fejlesztésében, az intézmény oktatási színvonalának emelésében.

Az alkalom végén *dr. Mészáros Kálmán* a Teológia rektora is nagyra értékelte azokat a pozitív változásokat, ami a tanítás lelki- és tudományos szintjének igényességében, nemzetközi kapcsolataink kiszélesedésében, és a Kulturális és Innovációs Minisztériummal kialakult egyre szorosabb együttműködésben tapasztalható az utóbbi időben. A köszönetnyilvánítás után Isten áldását kérte a résztvevők életére és további munkájára.

Immánuel! Velünk az Isten!

(MK)

2023. március 31.

Istentisztelet a BTA-n

Amerikai testvéreink itteni munkája közös istentisztelettel zárult, amelyen *dr. David Mahfouz* testvér hirdette Isten Igéjét. *Dr. Mészáros Kálmán* rektor testvér megköszönte a vendégek ál-

Dr. David Mahfouz prédikál, *Dr. Bukovszky Ákos* tolmácsol

dozatos munkáját, majd az egyik vendéget köszöntötte születésnapja alkalmából a csoportjuk vezetője. Egy közös tortázással zárult a bensőséges alkalom.

2023. április 2-5-ig

Parádfürdői elvonulás a lelkeszi szolgálatra készülő hallgatóknak

Az elmúlt évek bevált és áldásos gyakorlata, hogy a lelkeszi szakirányos teológiai hallgatók minden félévben elmennek egy közös elvonulásra, intenzív kurzusra, ahol testileg pihenhetnek, a tudásukat gyarapíthatják, és jobban megismerhetik egymást, fejlődve a szeretetben, elfogadásban, és egymás véleményének meghallgatásában.

Ahogy a korábbi években, most is Parádfürdőn kapott helyet ez az esemény, az Erzsébet Hotelben, ami a Mátra erdős, hegyes-dombos, igazán vadregényes környezetében van. Emellett pedig nem utolsó szempont a hotel kényelmi szolgáltatásai, ahol a testi felfrissülésre a fürdőzés vagy a szauna ad lehetőséget. Az elvonulás időpontja április másodiktól ötödikéig tartott közvetlenül a nagyhét, és a húsvéti legáció előtt, ami azért is volt kifejezetten hasznos, mert lelkileg rá tudtunk hangolódni az ünnepekre és a közelgő szolgálatainkra. Nagy változás és öröm, hogy az előző évekhez képest rendkívül sokan, huszonketten vehettünk részt. Nem csak az akadémia tanulói, hanem erdélyi testvéreink, más mesterszakos hallgatók és tanárok is jelen voltak.

Az órákat hétfőn és kedden *Csáki Attila* tartotta, aki a pénzügyi tudatosságról beszélt, hasznos tanácsokat és szemléletmódot adva át az anyagiakkal kapcsolatban. Ezen kívül még héber óránk volt *Marton Zsolt* testvérrel, aki nemcsak a zsoltárok világába vitt el bennünket, hanem az ünnepekre való tekintettel a Széder vacsorának a menetét is ismertette velünk. *Balla Péter* testvér tartott még egy érdekes görög órát, ahol Jézus kereszten kimondott szavait elemeztük exegetikailag, de az óra második fele szabad volt arra, hogy megvitassuk a minket érintő teoló-

giai kérdéseket. Sajnos *Pafkó Tamás* nem lehetett köztünk, egy hirtelen jött rosszullét miatt, de érte is tudtunk imádkozni, és gyakorolni a közbenjárást. Utolsó nap volt lehetőség arra, hogy készüljünk a húsvéti ígéhirdetéseinkre, majd *Dr. Mészáros Kálmán* rektor testvér tartott egy húsvéti felkészítő órát, végül pedig együtt úrvacsoráztunk.

A tanuláson kívül viszont volt lehetőség finomakat enni, hosszan focizni, vagy éppen mélyeket beszélgetni. A beszélgetéseknek volt egy szervezett része, amikor vacsora után Balla Péter tanár testvér irányított kérdésekkel tette próbára a gondolkodásunkat. Ezekkel a körkérdésekkel jobban megismertük egymást, és megismertettük magunkat, a prioritásainkat, a lelki nehézségeinket, örömeinket, és az Istenkapcsolatunkat. Emellett mindannyiunk számára fontos része volt az együttlétünknek a személyes beszélgetések, akár négyszemközt, akár kisebb csoportokban. Sokat formálódtunk egymás hite által, és egy új lendületet nyerhettünk a szolgálatunkhoz.

István András
(BA/1)

Parádfürdői beszámoló

2023. április 2-5. között, húsvét nagyhetén, a magyarországi és erdélyi lelkipásztor szakirányos hallgatók közös eseményén vettünk részt Parádfürdőn. Az elvonulásnak kettős célja volt: továbbképzés és közösségépítés a hallgatók számára. Külön ajándéknak tartjuk, hogy Erdélyből hárman is részt vehettünk ezeken a csendes napokon. Bár esős idő fogadott érkezésünkkor, ború helyett derű és áldások jellemezték a Mátra elragadó környezetében töltött napokat.

Mindjárt az első estén összegyűltünk egy beszélgetésre, ahol bemutatkoztunk, majd a tanulmányi évek felé támasztott személyes elvárásainkat osztottuk meg. Ez hasznos volt mindannyiunk számára, ismerkedés szempontjából is, hiszen a földrajzi távolság miatt ritkán adódik rá lehetőség, hogy magyarországi és erdélyi diáktársak együtt beszélgessenek a teológiai tanulmányokról, lelki szolgálatról. Megnyugtató és felemelő volt

imádságban Isten kezébe tenni jövőnket, kérdéseinket, szolgálatunkat. A társalgást *Balla Péter* testvérünk vezette, aki a BTA tanári kara részéről kísért el minket, és szervezési teendői mellett idejét a hallgatók részére szentelte.

Az első reggeltől kezdődően a továbbképző előadások kaptak helyet: előadásokat hallgattunk a gyülekezeti életet érintő pénzügyi ismeretekről *Csáki Attila* testvér tolmácsolásában, *Marton Zsolt* testvér a Zsoltárok könyvébe vezetett be minket, *Balla Péter* testvérral pedig bibliai textusokat vizsgáltunk meg újszövetségi görög nyelven, mélyebbre jutva ezáltal az igék értelmezésében. Az utolsó közös alkalmunk *Mészáros Kálmán* testvérral, az Akadémia rektorával történt, aki a nagyheti események tükrében Jézus kereszthalálára irányította a figyelmünket. Ennek fényében ünnepélyes úrvacsorai közösséggel zártuk az együttlétet.

Áldás volt közösséget ápolni, megismerkedni a magyarországi diáktársainkkal és néhány tanárral. Örömet jelentett feltöltődni lélekben olyan emberek között, akik életpályája, elhívása és célja a mienkhez hasonló, valamint felüdülni testben is a focizás, wellnessezés, finom ételek nyújtotta körülményekben.

Istené a dicsőség minden jóért, amiben részesített minket!

Kiss Máté

BA/1. lp. szakirányos hallgató,
Erdély (Nagyvárad)

2023. április 15.

BTA Piknik

Az április 15-i „BTA Piknik” korábbi, ebédszünetben tartott közösségi alkalmak (piknik), illetve „Tea-lógia” folytatásaként valósult meg a Teológia alagsori termében. Az volt a vágyunk és szándékunk, hogy a hallgatók és a Teológián tanítók, illetve itt dolgozók pizza/üdítő elfogyasztása mellett kötetlenül beszélgethessenek egymással. Ezt a meghittebb beszélgetést énekekkel, igei üzenettel, illetve igekártyák osztásával szerettük volna előkészíteni, megerősíteni, bátorítani: behívni Jézust a közösségünkbe.

Plakát

„... nem igazságtalan az Isten, hogy elfelejtkezzék a ti cselekedeteitekről és a szeretetéről, melyet tanúsítottatok az ő neve iránt, mint akik szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek.” (Zsid 6,10)

A szünet után is jócskán maradtak a teremben beszélgetni, a visszajelzések pedig megerősítették, hogy áldott alkalmunk volt!

Hallgatók és oktatók az asztalok körül

Az alkalomra készülést imádkozással kísértük. Sokan segítettek az előkészületekben, illetve az adott napon különböző szolgálattal (plakát készítés, technika, énekes és hangszeres dicsőítés, igei üzenet, szervezés, pénzügyi lebonyolítás, igekártyák elkészítése és osztása, berendezés, pizza szeletelés, beszélgetés kezdeményezések, elrámolás, takarítás, stb.).

„... nem igazságtalan az Isten, hogy elfelejtkezzék a ti cselekedeteitekről és a szeretetéről, melyet tanúsítottatok az ő neve iránt, mint akik szolgált-

Reméljük, valóban épülésünkre szolgált, és azt is, hogy a jövőben lesznek még hasonló piknikék.

A HÖK képviselete

2023. április 21.

Holokauszt emléknapi a BTA-n

Színházi előadással egybekötött megemlékezést tartottak a magyarországi holokauszt áldozataira gondolva, 2023. április 21-én a Baptista Teológiai Akadémia dísztermében.

Dr. Mészáros Kálmán rektor nyitotta meg köszöntőjével, ezután *Rosenfeld Dániel Imre* kádisát (gyászimáját) majd a Sófár megfűzésát halhatták és láthatták, majd utána következett maga az előadás, *Sárdi Mária: Kislány a pokolban* c. holokauszt naplójából készült színpadi adaptációt láthatták a résztvevők.

A darabot *Kriszt László* – korábban a BTA-n végzett hallgató – rendezte, *Gunyecz Anna* színésznő adta elő magával ragadó drámaisággal.

Gunyecz Anna színésznő előadás közben

2023. május 4.

Tudományos Nap a Baptista Teológiai Akadémián

A Baptista Teológiai Akadémia 2022-ben indult Tudományos Konferencia-sorozatának idei első alkalmára 2023. május 4-én került sor a főiskola épületében.

Bereczki Lajos rektorhelyettes megnyitó beszédében kiemelte, hogy a konferenciákon rendszeres bemutatkozási lehetőség adódik az oktatók és hallgatók számára egyaránt, illetve egyes tanulmányok megjelennek majd a Veritas et vita akadémiai folyóiratban is.

Dr. Várady Endre tanszékvezető főiskolai docens bevezető áhítatában arról beszélt, hogy ciklikus és mégis lineáris a történelem. Minden emlékoszlop, minden történelmi feljegyzés óhatatlanul hátrafele irányítja a mi figyelmünket, hogy visszatekintsünk. Szabad és érdemes ezt tenni? Arra hív az ézsaiási igé, hogy ne a régi dolgokat emlegessük, és ne a múlton tündödjünk. Hogyan tegyük helyesen? A kulcs abban áll, hogy amikor a múltat emlegetjük, amikor visszatekintünk, akkor közben kire, mire tekintünk: Istenre vagy az emberre? Az igé arra bátorít bennünket, hogy akkor tesszük jól, ha Isten tetteit kutatjuk, azokat helyezzük el életünk emlékoszlopaiként.

Dr. Mészáros Kálmán rektor előadásában arról beszélt, hogy az identitásunk múlik azon, mennyire ismerjük a történetünket, ez

Az egyik előadó dr. Mészáros Kálmán rektor

pedig meghatározza a jövőnket is. Ebben az évben emlékezünk arra, hogy 500 évvel ezelőtt érkeztek hazánkba az első baptista elveket valló reformátorok, de a mai tudományos konferencia fókuszába a 150 évvel ezelőtti legújabb kori baptista misszió került, felidézve *Meyer Henrik* munkásságát, illetve azokat az arcokat, akik megalapozták a hazai baptista missziót és egészen a jelenhez vezetnek. A hallgatóság betekintést nyerhetett a misszió hőskorának (1873-1920) időszakába, megismerhették azoknak az eseményeknek, folyamatoknak a hátterét, ahogyan a Kárpát-medencei virágzó baptista misszióban munkálkodtak elhívott elődeink.

Macher Tivadar egyházkerületi elnök, FFT titkár a hegyháti német misszióról tartott előadásában elmondta, hogy amikor egy gyülekezettel kapcsolatba kerülünk, akkor nem csak a jelenébe, hanem múltjába is bekapcsolódunk. Azért is érdemes megvizsgálni egy-egy gyülekezet keletkezésének hátterét, mert fontos tanulságokkal szolgálhat az elődök szolgálata a mai tagság számára is.

Bacsó Benjámín tanársegéd az újkori baptista misszió kezdetét (1846-os vagy az 1873-as kezdet dilemmái), ezen belül is *Meyer Henrik*, *Rottmayer János*, *Novák Antal* és még más korabeli misszionáriusok szerepét boncolgatta. Megtudhattuk, mi segítette jobban a baptista missziót, a forradalom vagy a kiegyezés, vagy honnan ered az Isten dicsőségére és az emberek javára gondolat.

A szünet előtt a 98 éves Theologiai szemle szerkesztőbizottságának tagjai bemutatták a folyóiratot és felhívták a figyelmet arra, hogy tudományos írások mellett várnak ismeretterjesztő jellegű, laikus írásokat is a lapba.

A konferencia második részében *Csanádi Viktor* lelkipásztor előadásából megtudhattuk, hogy a betegségdémonok, az egyházi hiedelmek hogyan hatottak a klérusra, milyen módszereket alkalmaztak az elűzésükre. Ma is jelen vannak olyan hiedelmek, nézetek a közösségekben, amelyekkel a lelkipásztorok szembe-sülhetnek, ezért ezek ismerete fontos lehet abban, hogy releváns válaszokat tudjanak adni és lehetőleg ne kuruzslókhoz forduljanak az emberek. A népi gyógyítást használók sokszor alapvetően keresztyének, nem csak egy pogány szokáshalmaz, de visszahatását tapasztalhatjuk az egyházi rendszerre, pl. balázsolás.

Ifj. László Gábor óraadó oktató a Trianoni békediktátum hatását vizsgálta a baptista közösségre vonatkozóan 1920-1944 között. Megismerhette a hallgatóság, hogyan alakult a hazai és az utódállamokba került baptisták helyzete, történtek-e eltérések az etikai nézetekben vagy liturgikus szokásokban az idők folyamán, hogyan hatott a hívőkre a szellemi központtól való elszakadás, milyen lehetőségeik voltak a jogállásuk, képzésük, anyagiak tekintetében, hogyan néztek szembe az utódállamokban a nacionalizmussal.

Bereczki Lajos rektorhelyettes záró előadásában a Baptista500 programsorozat tekintetében is gyakran felmerülő kérdést bontotta ki, miért 2023 a közmegegyezéssel dátum, amikor is a Kárpát-medencei anabaptista nézetek 500 éves megjelenését ünnepeljük idén.

Népes hallgatóság figyeli az előadásokat

A tudományos konferencia *Paróczy Zsolt* rektorhelyettes gondolataival zárult. Az izgalmas konferencia előadások elérhetők a BTA YouTube csatornáján.

(KV)

2023. május 4-6.

Nyitott kurzus a BTA-n

„Baptista doktrínák” címmel tartott előadássorozatot *dr. David Mahfouz* texasi lelképásztor. A kurzus célja, hogy áttekin-

Dr. David Mahfouz, tolmács Dr. Bukovszky Ákos

tést nyújtson a baptista identitás kérdéseiről: melyek azok a jellemzők, amelyek meghatározzák a baptista gyülekezeteket és közösségeket. Az oktatás során egyenként kerültek tárgyalásra a baptista sajátosságok és hangszínek. A sorozat mindhárom napján aktívan bekapcsolódhattak az előadásokba a jelenlévő érdeklődők.

2023. május 11-13.

Újabb vendég előadó a BTA-n

E hétfőn *dr. Lewis Herry* az SWBTS újszövetségi professzora tartott előadásorozatot az újszövetségi írásmagyarázat tárgyköréből.

2023. május 13.

Rendhagyó tanévzáró Kárpátalján

A Baptista Teológiai Akadémia hat évvel ezelőtt nyitotta meg a továbbtanulás lehetőségét a Kárpátalján bibliaismeretet magasabb szinten tanulni vágyó hallgatói előtt. Sajnos az utóbbi időben az ukrán/ orosz háború miatt megnehezült a folyamatos oktatás és kapcsolattartás.

Ennek ellenére 25 hallgatónak sikerült az elmúlt esztendőben eredményes vizsgát tenni és BA / MA diplomát sze-

rezni, amit hálaadó istentisztelet keretében vehettek át a hallgatók 2023. május 13-án a Zápszonyi Baptista Gyülekezet imaházában.

Az ünnepi ígéhirdetésben Jézus Krisztus tanítványságra és missziós küldetésre felkészítő szolgálatára irányította a résztvevők figyelmét *dr. Mészáros Kálmán* a BTA rektora, aki további hűséges helytállásra biztatta a hallgatótársakat. Ezt követően a diákok tanúságtételére és köszönetnyilvánítására került sor.

A BTA képviselőiben *Balla Péter* gazdasági főigazgató köszönte meg azok munkáját, akik éveken át biztosították a továbbtanulás zökkenőmentes háttérszolgálatát, köztük *Nagy-Kaszáné Ilona* és *Dániel* lelkipásztor-házaspár önzetlen koordinátori szolgálatát.

Kárpátaljai diplomások oktatóikkal

Végül a diplomák ünnepélyes átadására került sor *Kelédi Márton*, a BTA tanulmányi osztály vezetője segítségével. A hálaadó istentisztelet bőséges szeretetvendégséggel zárult. Köszönet a nőtestvérek összefogásáért és áldozatos szolgálatáért.

„Immánuel! Velünk az Isten!”

(MK)

2023. május 15-16.

A BTA vezetőségének kihelyezett tanácskozása Dél-Erdélyben

A BTA Rektori Kabinet kibővített vezetősége kétnapos elvonulásra utazott Dél-Erdélybe 2023. május 15-16 között, hogy kiértékelje a teológiai oktatás elmúlt időszakának tapasztalatait és a jövőben kínálkozó lehetőségeit.

A tanácskozás helyszíne a hegyekkel, völgyekkel körülölelt Szurduk tó partján található baptista alapítású Precept Biblia-kutató Központ kiváló lehetőséget kínált a feladatok nyugodt áttekintésére, a nyitott kérdések békességes megbeszélésére, áldott légkörű imaközösségre és a reményteljes előretekintésre.

Az utazás során több baptista gyülekezetet is felkerestünk Aradon és környékén, ahol betekinthettünk magyar és román anyanyelvű közösségek, több száz tagú gyülekezetek missziómunkájába, általános iskolai, gimnáziumi és egyetemi szintű intézményeik szervezettségébe és bibliaközpontú oktatási rendszerébe.

Meg kell jegyeznünk, hogy például Aradon 19 magyar, román, cigány anyanyelvű baptista gyülekezet működik és 7 baptista iskolát tartanak fenn. Az első magyar baptista gyülekezet 1896-ban jött létre a városban. Az alapítók között volt a nagyszalontai származású *Kornya Mihály* parasztapostol is. Az első imaházat is ő avatta fel Aradon 1900. november 2-án. Azóta már több ezerre tehető a magyar és román gyülekezetek tagsága a városban.

Tiszteletünket tettük a magyar szabadságért életüket feláldozó 13 aradi vértanú obeliszkje előtt, valamint a város központjában, a Megbékélés parkjában ismét felállított Szabadság szobor előtt. Köszönet a nagyon tartalmas és inspiráló tanulmányút szervezőinek.

A tanácskozás résztvevői a következők voltak: *dr. Borzási István, dr. Borzási Pál, Balla Péter, dr. Veres Ernő, László Gábor, dr. Garai Zsolt, Urbán Gedeon, dr. Veres Sándor, Kelédi Márton, dr. Mészáros Kálmán, Paróczi Zsolt, dr. Giorgiov Adrián, dr. Hubert Imre, dr. Kis-Juhász Vilmos, dr. Kovács József, dr. Várady Endre, Székely András, és dr. Pafkó Tamás.*

Kibővített Kabinet Dél-Erdélyben

Kísérje továbbra is Isten bőséges áldása a magyarországi és erdélyi tanárok közös oktatói munkáját a lelkipásztori szolgálatra, gyülekezeti missziómunkára, szociális feladatokra és egyházzenei pályára készülő hallgatók lelki épülésére.

Soli Deo Gloria! – Immánuel, velünk az Isten!

(MK)

5. Egyes területek beszámolóí Tanszékvezetők beszámolóí

Beszámoló az Ószövetségi Tanszék 2022/2023. évi munkájáról

Az Ószövetség, amely egyszersmind a zsidó vallás Héber Bibliája is, a keresztyén Biblia első része, a hívő ember számára nélkülözhetetlen iratok gyűjteménye. A két Testamentum egyedülálló teológiai, irodalmi, spirituális, liturgikus, történeti és pedagógiai hagyományként áll előttünk, amely kanonikus formájában a keresztyén közösségek számára egyetlen Bibliát alkot.

Az Ószövetségi Tanszék az egyház által a Szentírás szerves és nélkülözhetetlen részének elfogadott Ószövetséget hivatott kutatni, üzenetét tudományos eszközökkel feltárni és azt megismertetni a Teológia hallgatóival.

Így tartozik a tanszék feladatai közé az Ószövetség eredeti nyelvének (bibliai héber) oktatása, ami alapozó kurzusként készíti elő a későbbi biblikus tanulmányokat. Erre épül az ószövetségi írásmagyarázat és exegézis szakmódszertanának megismertetése, az ószövetségi könyvek és iratcsoportok szerkezetének, tartalmának, előállításának, teológiájának kérdéseivel foglalkozó bevezetéstani előadássorozat, valamint az egyes könyvek tartalmi elemzését végző ószövetségi írásmagyarázat.

Az Ószövetség Tanszék munkatársai elkötelezettek vagyunk a bibliai héber nyelv élményt nyújtó oktatásában, az interdiszciplináris szakmai kapcsolatok erősítésében, a zsidó-keresztyén párbeszéd folytatásában. Kiemelkedőnek tartjuk és támogatjuk a zsidó embertársaink felé folytatott missziót, melyet felvilágosító előadásokkal (*dr. Avi Schneider, Zsidók Jézusért*) konferenciákkal kívánjuk közel hozni a hallgatókhoz. Fontosnak tartjuk

a kortárs kontextuális teológiák, hermeneutikai megközelítések megismertetését a hallgatókkal.

A tanszék mindezekén túl szemináriumi formában kínál fel speciális témákat (zsidó ünnepek, hétköznapi élet, vallástörténet) és ad teret a kutatás meghatározó kérdéseivel való csoportos foglalkozásnak. A hallgatók önálló kutatói munkájának mentorálása, szakmai témavezetése elsősorban az esszék és szakdolgozatok írása során, valamint a tehetséggondozás graduális (TDK) képzéskor igyekszik segítséget nyújtani. Örülünk, hogy a hallgatók egyre nagyobb számban készítenek ószövetségi témájú szakdolgozatot, és hogy megnőtt az érdeklődés az Ószövetséggel való foglalkozás iránt.

Igyekszünk jó kapcsolatot kialakítani az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetemmel (ORZSE), ahol számos oktató kolléga nyitottsága megteremtheti mindezt, valamint az egymástól tanulás lehetőségét is.

Örömünk, hogy az utóbbi időben több oktató bekapcsolódott a Tanszék munkájába, *dr. Hubert Imre* (Ószövetségi bibliaismeret és Bevezetés az Ószövetségbe), *dr. Pafkó Tamás* (Ószövetségi hermeneutika, Ószövetségi exegézis), *dr. Kovács József* (Ószövetségi teológia), *Marton Zsolt* (Bibliai héber nyelv és szövegolvasás, Ószövetségi írásmagyarázat és exegézis).

Stílusosan hadd fejezzem be e beszámolómat egy közismert igével:

Józs 1:8

Ne hagyd abba ennek a törvénykönyvnek az olvasását, hanem tanulmányozd éjjel-nappal, őrizd meg, és tartsd meg mindazt, ami ebben meg van írva. Akkor sikerrel jársz utadon, és boldogulsz.

Vagy, hogy stílusos legyen:

עשויהי 1:8

לִכְכּ תוֹשָׁעַל רַמְשֶׁת נְעַמְל הַלְלִלוּ מְוִי זָב תִּיגְהוּ דְיִפֵּמ הַזֶּה הָרוּתָה רָפֵס שׁוּמֵי אֵל
לִיכְשֶׁת נְאוּ הַבְּרִיד תָּא חִלְצַת נָא יִכ זָב בּוֹתְכָה:

Marton Zsolt

Ószövetségi Tanszék mb. vezetője

Az Újszövetségi Tanszék beszámolója

Jóllehet, az isteni inspirációjuk és a kánoni tekintélyük vonatkozásában nem tehetünk különbséget Ó- és Újszövetség között, mindazonáltal a keresztyén teológiánkat és hitünket tekintve, utóbbi kiemelkedő jelentőséggel bír, hiszen az Ószövetség messianisztikus próféciainak beteljesedett megvalósulását dokumentálja.

Ugyanakkor, nem csupán visszatekintenek az Újszövetségi Tanszék diszciplínái, hanem – előre is tekintve – ugyancsak foglalkoznak mindezeknek a rendszeres teológiában történő megfogalmazásával is. Sőt, még terebélyesebben interdiszciplináris az Újszövetségi Tanszék hatóköre, ha arra gondolunk, hogy az egyháztörténelem első néhány fejezete az újszövetségi Szentírás alapján született, vagy hogy a gyakorlati teológia téziseinek és módszereinek gyökere úgyszintén innen ered.

Tanszékünk tevékenységének központjában természetesen az Újszövetségi Szentírás szövege áll, amelynek értő elméleti el-sajátításában, valamint produktív értelmezésében, illetve alkalmazásában, egymásra épülő tantárgyak igyekeznek segítséget nyújtani. Így adja e rendszer magját az „Újszövetségi szövegismeret”, amely a vonatkozó bibliai könyvek egyszerre átfogó, összefüggésekre rámutató, és lényegi részletekre figyelmet felhívó ismertetésére törekszik. Amiként az étkezőasztalnál jóllakott kíváncsi vendég bekéredzkedik a konyhába, hogy lássa, hol és miként készültek a finomságok, úgy az Újszövetség szövegéből táplálkozva felmerül a jogos igény, hogy a szöveg mögé nézzünk. Ebben segít az „Újszövetségi bevezetés”, másnéven: „izagógika”, ami a kortárs politikai, kulturális és vallási általános háttér feltérképezésén túl az egyes könyvek szerzőségi kérdéseire próbál választ adni, úgymint: ki, kinek, hol, mikor és miért írta az adott könyvet? Az Újszövetség szövegének mélyebb megismerését munkálja a (koiné) görög nyelv szisztematikusan, egyben funkcionalitásra törekvő oktatása, majd az erre épülő kurzussorozat, a „Görög szövegolvasás”. Több szemeszteren át, néhány választott újszövetségi könyv (mindhárom témából, azaz történeti – tanítói – prófétai) applikációt elősegítő

részletes nyelvi elemzése zajlik két szinten: egyrészt anyanyelven „Újszövetségi írásmagyarázat” címen, másrészt az eredeti görög szöveg alapján „Újszövetségi exegézis” néven. Mindkettőnek módszertani alapot biztosít a teljes Szentírást felölelő „Bibliai hermeneutika” kurzuspár, amely a Bibliát történelmi-kulturális, kontextuális, nyelvi és teológiai, illetőleg retorikai és irodalmi analízisnek veti alá. Hasonlóan az egész Biblián átívelő kurzus a „Bibliai kortörténet”, a szentírási események történeti szálát és azok történelmi beágyazottságát vizsgálva.

Tanszékünk állandó újszövetséges tanárai: *Balla Péter, dr. Hubert Imre, dr. Várady Endre* (tanszékvezető). Az egyháztörténeti tanszék és az újszövetségi között *Bacsó Benjámín* képez hidat az említett „Biblia kortörténet” kurzussal. Rövidesen a „Biblikateológia” tárgy külön „Újszövetségi teológia” kurzusra is tagolódik, amely ilyenképpen tanszékünkhöz tartozik majd. Tanára, *dr. Kovács József* pedig a rendszeres teológiai tanszékkal köti össze munkánkat.

Nemzetközi intézményközi partneri kapcsolatunk keretében, tanszékünk tantárgyi palettáját színesítette *dr. Harry Lewis*-nak, az SWBTS professzorának jánosai iratokkal foglalkozó blokkkurzusa 2023 májusában.

dr. Várady Endre
az Újszövetségi Tanszék vezetője, főiskolai docens

A Rendszeres Teológia Tanszék működése

A BTA oktatási rendszerében az oktatás megszervezésében és megvalósításában a tanszékek fokozott fontossággal bírnak. A Rendszeres Teológia Tanszék azoknak az oktatóknak a munkáját koordinálja, akik hittételekkel kapcsolatos tárgyakat tanítanak. Ezek a tárgyak kiemelkedő fontossággal bírnak a lelki élet és szolgálat területén, ezért az ezzel a területtel foglalkozó tárgyaknak is gondos figyelmet kell szentelnünk.

A Rendszeres Teológia Tanszék koordinálásával kerülnek oktatásra a következő tárgyak:

- hitvallások ismerete,
- dogmatika (amely a keresztyén egyház Bibliára alapuló tanításait foglalja össze),
- a keresztyén etika különböző tárgyai, apologetika (a hit védelmének tudománya),
- a filozófiával kapcsolatos tárgyak,
- ökumenika (a keresztyén egyház hitegységének lehetőségét tanulmányozza),
- a különböző keresztyén szolgálatok teológiai alapjait vizsgáló tárgyak, mint például a gyülekezeti misszió teológiája és bibliai politika-teológia, és
- nem keresztyén vallási mozgalmak.

Ezen tárgyak közül egyesek az alapképzésben mások a mesterképzésben jelennek meg.

A tanszék feladatai közé tartozik, hogy a fenntartó által meghatározott képzési és kimeneteli követelmények fényében meghatározza az egyes tárgyak konkrét tartalmát és ezeket frissítse az újabb (tudományos) ismeretek és a képzésben részesülők konkrét szolgálati igényei szerint. A képzési és kimeneteli követelmények leírják, hogy a diák, aki egy bizonyos szakot elvéggez, milyen ismeretekkel, kompetenciákkal és attitűddel kell, hogy rendelkezzen az oktatási program befejeztével. A tanszék oktatói megbeszéléseik alkalmával megosztják egymással az oktatás során nyert tapasztalataikat, megbeszélik az oktatás hatékonyságát elősegítő javaslataikat, valamint a tárgyak tartalmát célzó szükséges változtatásokat.

A Rendszeres Teológia Tanszéken a következő oktatók szolgálnak: *Bacsó Benjámín, Balla Péter, dr. Borzási Pál, dr. Hubert Imre, dr. Kovács József* (tanszékvezető), *dr. Sebjan-Farkas Zsolt, Urbán Gedeon, dr. Urbán Szabolcs*. A tanszék oktatói rendszeresen részt vesznek a BTA által szervezett tudományos napokon, ahol előadásokat is tartanak. A legutóbbi konferenciákon elhangzott előadások: Dr. Kovács József: „A lelki ajándékok dinamikus értelmezése”; Balla Péter: „Kie a felelősség? A mediopasszív igealakok gyakorlati alkalmazásai”; Dr. Sebjan-Farkas Zsolt: „Molinizmus. Isten szuverenitásának és az ember szabad akaratának egyensúlya”; Bacsó Benjámín: „A magyarországi baptista misszió kezdeti éve”. Ezeknek az előadásoknak az írásos változata megjelenik a BTA teológiai szakfolyóiratában a *Veritas et Vita*-ban. Örvendünk a jó munkatársi kapcsolatnak, és kérjük Isten áldását a szolgálatunkra.

Dr. Kovács József
a Rendszeres Teológia Tanszék vezetője

Összefoglaló a BTA Egyháztörténeti és Segédtudományi Tanszékének, valamint az MBE Történelmi Emlékbizottságának ez évi tevékenységéről

A Baptista Teológiai Akadémia Egyháztörténeti Tanszéke ebben a jubileumi esztendőben különleges megbízásokat kapott a fenntartó egyház vezetése részéről az intézményben végzett rendszeres oktatás mellett.

A Baptista 500. ünnepi eseményeinek előkészítésére az Egyháztörténeti tanszék tanárai, valamint a Magyar Baptista Történelmi Bizottság tagjai részvételével 2022. április 20-án egy Történelmi Emlékbizottságot hozott létre a következő emlékek egyháztörténeti programjainak kivitelezésére.

1. Hittudományi Napok

Első lépésként 2022. május 5-én Hittudományi napot tartottunk a Baptista Teológiai Akadémia épületében. A konferenciát *Bereczki Lajos* rektorhelyettes nyitotta meg. A népes hallgatóság nagy érdeklődéssel követte az izgalmas témákat boncolgató előadásokat.

A nyitóelőadásban *Dr. Mészáros Kálmán* a BTA rektora beszélt az anabaptista mozgalmak 500 évvel ezelőtti megjelenéséről a Kárpát-medencében és küzdelmes, szenvedésekkel teli sorsokról.

Marton Zsolt tanársegéd a *Messiási judaizmus szentírási és egyházi kontextusai* című előadásában a korabeli zsidó-keresztény közösségeket mutatta be.

Dr. Várady Endre főiskolai docens *A judaizmus és a kereszténység szétválásának szempontjai* című előadásban vázolta azokat a dilemmákat, amelyekkel a zsidó és keresztény lett csoportok küzdöttek a korszakban.

A konferencia második blokkja *A bibliai lélektan jelentősége a keresztény pedagógiában* című előadással vette kezdetét, amelyet *Prof. Dr. Veres Sándor Péter*, a BTA Kutatóintézet igazgatója tartott. Előadásában olyan fontos és alapvető kérdéseket boncolgatott, amelyek a mai valóságvesztett világban dilemmát okozhatnak.

Dr. Kovács József főiskolai docens *A lelki ajándékok dinamikus értelmezése* című előadásában segített eligazodni a lelki ajándékok használatának kérdéseiben.

László Gábor főiskolai docens a konferencia záró előadásában érzékletesen mutatta be, miként változott a baptista vallásosság a korábbi időszakokhoz képest és ezeket a változásokat hogyan értékelhetjük.

Mindkét blokk után izgalmas diskurzus alakult ki, az előadások során olyan mélyreható kérdések is felvetődtek a hallgatóságban, amelyek akár egy következő konferencia témájául is szolgálhatnának.

A konferenciát *Paróczy Zsolt* rektorhelyettes zárta le, *Nemeshegyi Zoltán* lelkipásztor testvér pedig Isten áldását kérte az előadókra és a hallgatóságra.

2. Történelmi Emlékbizottság

Az emlékévhöz kapcsolódóan 2022. június 7-én könyvbemutatóra került sor a BTA dísztermében, amikor Dávid Ferenc „*Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről*” c. faksimile kiadvány szakmai ismertetésére került sor nagy részvétel kíséretében.

Az irodalom- és vallástörténeti kuriózumnak számító kiadvány, amely hármassal összefogásban, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ, az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyarországi Baptista Egyház közös projektjének keretében jelenhetett meg. A *Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről* című kiadvány tartalmazza a XVI. századi flandriai anabaptisták iratának Dávid Ferenc által magyar nyelven kiadott faksimile lapjait, és az 1570-ben megjelent kötet borítóját is láthatjuk.

Az eredeti XVI. századi mű magyar szövege alapján a karakter szerinti és az értelmező szövegátiratot Kelemen Sándor Tomi készítette. A kötet előszavát *dr. Mészáros Kálmán*, a Baptista Teológiai Akadémia rektora írta. A kiadvány megjelenését konzultációkkal segítette *Prof. Dr. Monok István*, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ főigazgatója, *dr. Boka László* irodalomtörténész és *Tóth Gábor*, az MTA KIK könyvtárosa. Egyháztörténeti szakértők is segítették ezt a munkát: *dr.*

Szebeni Olivér, dr. Mészáros Kálmán egyháztörténész, aki egyben az egyház Történelmi Bizottságának elnöke, és Bereczki Lajos, a Baptista Levéltár igazgatója. A kötet megjelenését kezdetől fogva támogatta Papp János, egyházunk elnöke.

Miért fontos számunkra ez a mai Belgium területén lévő valamikori flandriai anabaptista irat a hitvalló keresztségről, amely előbb németre, majd onnan magyar nyelvre lett lefordítva? Azért, mert nemcsak az anabaptistákat, hanem a mi baptista közösségünket is erősen meghatározza a lelkiismereti szabadság kérdése. Az anabaptistáknál is látjuk, hogy hangsúlyos volt a saját hit alapján történő döntés a megkeresztelkedésről, bemerítkezésről.

Papp János, egyházunk elnöke bevezető gondolataiban méltatta a kötetet, örömnappal nevezte a megjelenést, mivel egy, a hit-eleinktől származó érték közkinccsé lett, és immár megismerhető a mai hívők és a nem hívők számára egyaránt. Köszönetét fejezte ki a szerkesztő, a védnökök, a lektorok, a szakértők és minden munkatárs nagyszerű segítségével, a kitartó, magas színvonalú és hiánypótló szolgálatukért. Mi, az anabaptisták örökségének mai gondozói, értékeiknek bizonyos értelemben le-téteményesei felelősséggel tartozunk az ő küzdelmes és vérrel írott hitvallásuk nyomán örökül hagyott dolgokért.

Ez a könyvbemutató a 2023-as év beharangozása is egyben. A magyar baptisták közmegegyezéssel 1523-at fogadták el az anabaptista misszió megjelenési évének a Kárpát-medencében. Ehhez a fontos évfordulóhoz érkezünk el a következő esztendőben.

Ezt követően Prof. Dr. Monok István, az MTA KIK főigazgatója előadásában beszélt a könyv születésének művelődéstörténeti korszakáról. Kitért arra, hogy mit jelent a keresztyén Európa, és hogy a mai történések megértéséhez mindig vissza kell nyúl-nunk a történelemhez.

Dr. Boka László irodalomtörténész, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetének tudományos főmunkatársa előadásában a könyv megjelenéséhez vezető útról, annak háttéréről beszélt, betekintést engedve abba, hogyan zajlik egy-egy ilyen jellegű kutatás a megjelenésig.

A BTA rektora, dr. Mészáros Kálmán zárszavában elmondta, ez a 452 évvel ezelőtt nyomtatásban magyar nyelven megjelent mű óriási jelentőségű. Nemcsak nekünk, baptistáknak, akik ápoljuk elődeink hagyományát és történelmi kincseit, hanem hitünk és magyarságunk szempontjából is.

3. Egyháztörténelmi Szakmai Műhely

Egyházunk vezetése megbízta tanszékünk tanárait, többek között Bereczki Lajos történészt, *ifj. László Gábor* óraadó tanárt, hogy kutassák ki azt az 1523-as kéziratot, amelyre korábbi egyháztörténészek hivatkoztak az anabaptista tanítás Kárpát-medencei megjelenésének dátumaként.

Az eperjesi Evangélikus Levéltárban feltételezett kézirat kutatása érdekében felvettük a kapcsolatot *Tevely Arató Györggyel*, latin, német kora újkori filológiai jártassággal bíró történésszel, aki Eperjesen végzett alapos forráskutatást és adott hivatalos jelentést ezzel kapcsolatban. A tanulmány lektorálására Bereczki Lajos és dr. Mészáros Kálmán történészek kaptak megbízatást.

A tanulmányt angol nyelvre is szükséges majd lefordítani. Kívánatos, hogy a tanulmány egyszerű összefoglalása, a kutatás jelentősége, ezzel kapcsolatos interjú vagy beszélgetés minél több sajtóban lásson napvilágot.

2022. október 4-én egy Egyháztörténelmi Szakmai Műhely is megalakult, melynek célja, a Kárpát-medencei anabaptista és habán múlt, valamint az 1846-tól indult baptista misszió különbségének és viszonyának tisztázása, valamint a történelmi értelmezések változásainak és a változások okainak tisztázása a mai baptista egyháztörténetben. Ennek a szakmai műhelynek munkája közös nyilatkozattal zárult.

Történelmi emlékkonferenciára került sor Budapesten 2023. április 14-én a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Ennek célja a történész szakma és a társadalom elismertségének erősítése, a minket érintő ismeret és tudásanyag megjelenítése volt.

Meghívott előadók voltak *Balázs Mihály* (irodalomtörténész), *Dienes Dénes* (MRE Doktorok Kollégiuma egyháztörténelmi szekció elnöke), *dr. Martin Rothkegel* (berlini baptista egyháztörténész),

David W. Babington (brit történész), *Malcolm Yarnel* (Southwestern baptista egyetem) *Gudor Kund Botond* (gyulafehérvári református történész), *Mészáros Kálmán* (BTA egyháztörténész), *Bereczki Lajos* (BTA egyháztörténész munkacsoport), valamint *Bacsó Benjámín* tanársegéd is.

4. Jubileumi évek: Baptista500, Baptista150

A Baptista Teológiai Akadémia tavaszi Tudományos napjára 2023. május 4-én került sor a főiskola épületében. Bereczki Lajos rektorhelyettes megnyitó beszédében kiemelte, hogy a konferenciákon rendszeres bemutatkozási lehetőség adódik az oktatók és hallgatók számára egyaránt, illetve egyes tanulmányok megjelennek majd a *Veritas et vita* akadémiai folyóiratban is.

Dr. Várady Endre tanszékvezető főiskolai docens bevezető áhítatában arról beszélt, hogy ciklikus és mégis lineáris a történelem. Minden emlékoszlop, minden történelmi feljegyzés óhatatlanul hátrafele irányítja a mi figyelmünket, hogy visszatekintsünk. Szabad és érdemes ezt tenni? Arra hív az ézsaiási ige, hogy ne a régi dolgokat emlegessük, és ne a múlton tűnődjünk. Hogyan tegyük helyesen? A kulcs abban áll, hogy amikor a múltat emlegetjük, amikor visszatekintünk, akkor közben kire, mire tekintünk: Istenre vagy az emberre? Az ige arra bátorít bennünket, hogy akkor tesszük jól, ha Isten tetteit kutatjuk, azokat helyezzük el életünk emlékoszlopaiként.

Dr. Mészáros Kálmán rektor előadásában arról beszélt, hogy az identitásunk múlik azon, mennyire ismerjük a történetünket, ez pedig meghatározza a jövőnket is. Ebben az évben emlékezünk arra, hogy 500 évvel ezelőtt érkeztek hazánkba az első baptista elveket valló reformátorok, de a mai tudományos konferencia fókuszába a 150 évvel ezelőtti legújabb kori baptista misszió került, felidézve *Meyer Henrik* munkásságát, illetve azokat az arcokat, akik megalapozták a hazai missziót és egészen a jelenhez vezetnek. A hallgatóság betekintést nyerhetett a misszió hőskorának (1873-1920) időszakába, megismerhették azoknak az eseményeknek, folyamatoknak a hátterét, ahogyan a

Kárpát-medencei virágzó baptista misszióban munkálkodtak elhívott elődeink.

Macher Tivadar egyházkerületi elnök, FFT titkár a hegyháti német misszióról tartott előadásában elmondta, hogy amikor egy gyülekezettel kapcsolatba kerülünk, akkor nem csak a jelenébe, hanem múltjába is bekapcsolódunk. Azért is érdemes megvizsgálni egy-egy gyülekezet keletkezésének hátterét, mert fontos tanulságokkal szolgálhat az elődök szolgálata a mai tagság számára is.

Bacsó Benjámint tanársegéd az újkori baptista misszió kezdetét (1846-os vagy az 1873-as kezdet dilemmái), ezen belül is Meyer Henrik, *Rottmayer János*, *Novák Antal* és még más korabeli misszionáriusok szerepét boncolgatta. Megtudhattuk, mi segítette jobban a baptista missziót, a forradalom vagy a kiegyezés, vagy honnan ered az Isten dicsőségére és az emberek javára gondolat.

A szünet előtt a 98 éves Theologiai szemle szerkesztőbizottságának tagjai bemutatták a folyóiratot és felhívták a figyelmet arra, hogy tudományos írások mellett várnak ismeretterjesztő jellegű, laikus írásokat is lapjukba.

A konferencia második részében *Csanádi Viktor* lelkipásztor előadásából megtudhattuk, hogy a betegségdémonok, az egyházi hiedelmek hogyan hatottak a klérusra, milyen módszereket alkalmaztak az elűzésükre. Ma is jelen vannak olyan hiedelmek, nézetek a közösségekben, amelyekkel a lelkipásztorok szembesülhetnek, ezért ezek ismerete fontos lehet abban, hogy releváns válaszokat tudjanak adni és lehetőleg ne kuruzslókhöz forduljanak az emberek. A népi gyógyítást használók sokszor alapvetően keresztyének, nem csak egy pogány szokáshalmaz, de visszahatását tapasztalhatjuk az egyházi rendszerre, pl. balázsolás.

Ifj. László Gábor óraadó oktató a Trianoni békediktátum hatását vizsgálta a baptista közösségre vonatkozóan 1920-1944 között. Megismerhette a hallgatóság, hogyan alakult a hazai és az utódállamokba került baptisták helyzete, történtek-e eltérések az etikai nézetekben vagy liturgikus szokásokban az idők folyamán, hogyan hatott a hívőkre a szellemi központtól való elszá-

adás, milyen lehetőségeik voltak a jogállásuk, képzésük, anyagi tekintetében, hogyan néztek szembe az utódállamokban a nacionalizmussal.

Bereczki Lajos rektorhelyettes záró előadásában a Baptista500 programsorozat tekintetében is gyakran felmerülő kérdést bontotta ki, miért 2023 a közmegegyezéssel dátum, amikor is a Kárpát-medencei anabaptista nézetek 500 éves megjelenését ünnepeljük idén. A tudományos konferencia Paróczi Zsolt rektorhelyettes gondolataival zárult.

5. Egyháztörténeti Kiadványok

A Történelmi emlékbizottság tervei között szerepel egy „Könyvecskék az anabaptistákról” című összeállítás, melynek célja, hogy népszerűsítő kisregényszerű történelmi kiadványok jelenjenek meg az anabaptisták egy-egy meghatározó személyéről. Ezen kívül egy Gyermekkönyv is (mese, képeskönyv, kifestő, stb.), melynek célja, hogy népszerűsítő gyermekkiadványok jelenjenek meg az anabaptistákról vagy egy-egy meghatározó személyük életéről.

Szeretnénk egy állandó kiállítást, illetve egy vándorkiállítást is létrehozni, hogy az anabaptista történelemről és baptista múltunkról helyes és jó képet kapjanak gyülekezeteink, iskoláink. Az egyszerű mozgathatóság érdekében a kiállítás gerincét egy roll up sorozat fogja biztosítani.

Minden évben szervezünk a BTA hallgatóinak, illetve egyházunk történelme iránt érdeklődők számára Egyháztörténeti túrákat, utazásokat, úgy belföldre, mint a Felvidékre, Kárpát-aljára, Erdélybe, Ausztriába és a Délvidékre is, ahol anabaptista, vagy újkori baptista emlékhelyek találhatóak napjainkban. Ezek célja, hogy önköltséges módon az érdeklődőket megismertesse a Kárpát-medencei anabaptista múlt helyszíneivel, történeteivel.

Ebben a jubileumi esztendőben egy Egyháztörténeti dokumentumfilm is készült tanáraink és más történelmi szakértők bevonásával, melynek célja az volt, hogy a gyülekezetek és az iskolák érdekes formában utazás nélkül is megismerhessék az anabaptista történelmi múltat és helyszíneket.

Teológiánk kiadásában több tankönyvet és egyháztörténeti munkát is szeretnénk ezekben a jubileumi esztendőinkben kiadni. Ezek között szerepel Mészáros Kálmán: Baptisták a Kárpát-medencében, id. Mészáros Kálmán: A Pécsi Baptista Gyülekezet története.

Dr. Mészáros Kálmán,
a BTA rektora,
az Egyháztörténeti és Segédtudományi Tanszék vezetője

A keresztyén pedagógiáról és a BTA Neveléstudományi Tanszék küldetése

Mióta ember él a Földön, izgatja az igazság és a valóság viszonyának a kérdése. Mi az igazság? – kérdezte Pilátus Jézust. Mert, aki nem találja a valóságban az igazságot, azt kell hinnie, hogy nincs. Teológusok, filozófusok évszázadokon át merengtek e kérdés felett, anélkül, hogy személyesen az élő víz forrásához fordultak volna. Olykor ugyan tették, ám nem úgy, ahogyan az illendő. Hittel. Ezért az írások üzenete zárva maradt előttük. „*Én az Úr, igazat mondom, a valóságot jelentem ki.*” (Ézs 45:19) A keresztyén pedagógia ebből a credóból következik: Isten jelenben megnyíló országába vezetni a tanítványokat. Egy olyan országba, ahol az igazság és a valóság szövetséget alkot, ahol a szó és tett azonos tartalommal bír. Jézus ennek az országnak az eljövételét hirdette. Ő ezen a földön élt és halt, és ezen a földön támadt fel. A mi Földünkön. Ahol mi is élünk.

Az a valóság, amiben akkor és azóta sincs helye Jézusnak, hamis valóság. Nélkülözi az igazságot. Az emberek nem az igazság és a valóság szövetségében élnek, ámbár elméjükben akár ott lehet Jézus feltámadásának tudata is. Ennél mégis valóságosabbnak bizonyul a maguk választotta igazság és abból felépített társadalmi valóság (Berger-Luckmann). Az emberek nagy többsége szíve mélyén a valóságot nem tartja igazságosnak. A posztmodern felfogás alaptézise, hogy nincs abszolút igazság. Minden embernek van igazsága, és ezt tiszteletben kell tartani. Ezek az igazságok alkalmanként alapvetően kizárják egymást, így az egyetlen igazság csak zsarnokság lehet. Ha Jézus feltámadott, akkor most hol van? A harmadik világháború küszöbén? – így szól a posztmodern érv.

Ezek a gondolatok, különösen háborúk, katasztrófák, földrengések, járványok idején felettébb provokatívak. Kevesen ismerik fel, hogy éppen az igazság tagadása vezetett el bennünket ezekhez az eseményekhez. Ha a keresztyén pedagógusok mindennek ellenére képesek felébreszteni gyermekeinket arra, hogy Isten országa itt van közöttünk, akkor az élet értelmessé válik,

minden nehézsége és szörnyűsége ellenére is. Az Ő országában való földi létezés az emberi méltóság helyreállításának története. Ha a világ egészében nem is változik, a mennyek országának polgárai e földi létben só és világosságként az örök élet reménységét hirdethetik. Azon túl, hogy törvénytisztelő polgárai lehetnek valamely államnak, közösségnek, sokkal inkább Isten országának küldötteivé lesznek. Ami Pilátus számára elképzelhetetlen volt, az Igazság ott állt vele szemben. A tanítványok sem értették, amikor azt mondta: engedjék hozzám jönni a gyermekeket (Lk 18,16). Jézus arra tanította őket, hogy előbb nekik kell megtérniük. Ha ez megtörténik, a bennük végbemenő átváltozás Istenhez fogja vezetni tanítványaikat.

Herman Bavinck holland protestáns teológus a XX. század hajnalán figyelmeztette a keresztyén világot, hogy az új évezredben az akkor önállóuló pszichológia a pedagógián keresztül széles néprétegekben fogja terjeszteni azt a hamis felfogást, ami a láthatatlan valóságot, a világ természetfeletti jellegét ignorálja (*Francis Schaeffer*). Alig telt el 50 év, víziója beteljesedett. Isten helyére az ember kreativitása került. A humanista pszichológia meghódította a művelt világot. 1978-ban megjelent tényfeltáró írás már arról számolt be, hogy a pszichológia miképpen vette át a keresztyén vallás számos funkcióját, egyfajta szekuláris vallás szerepét betöltve a nyugati világban (*Martin Gross*). Alig telt el további 50 év és egy új keletű tudomány, az informatika juttatta az emberiséget odáig, hogy mára maga az ember kezd feleslegessé válni, az Isten ajándéka! Ebben a mindinkább embertelenné váló korban a pedagógia kényszerűen elszakadt éltető keresztyén gyökereitől, mert a teológia művelését sokkal inkább a korabeli tudományos élet előretörése kezdte orientálni, mintsem a Biblia emberre és annak pszichológiájára vonatkozó kijelentései. Miként névadójánál egykor a ház ura megbízta rabszolgáját (paidagogosz), hogy vezesse gyermekeit a bölcssekhez, akiktől értelmességet tanulhatnak, úgy hódolt be a keresztyén pedagógia is annak a gyakorlatnak, hogy ágensei a közgondolkodás szerint bölcsnek ítélt forráshoz vezessék gyermekeiket. Az elmúlt 200 évben alig történtek kísérletek arra, hogy a kijelentés fényében komolyan megvizsgálják, mit is tanítanak ezek

a források, vagy ha mégis születtek ilyen munkák, a keresztyén közösségek nem hallgattak alkotóikra, lelki vezetőik jelentős hányada elkötelezettje lett a korszerű tudományos gondolkodásnak. Maradt a közgondolkodás szerinti megállapítás: ki tudja, mi a bölcsesség?

Az emberlét kereteit azonban Isten határozta meg. Saját képmására teremtette az embert. Ez a képmás az ő sajátosságait hivatott megtestesíteni. Minden közösségi formán keresztül az ő tulajdonságai bontakozzanak ki. Ezekről tanít a Biblia a Genézis 1-11-től kezdődően az evangéliumokon keresztül egészen a pásztori levelekig. A keresztyén pedagógia a bibliai könyvek alapján hivatott a hallgatókat felkészíteni a szolgálatra, hogy tanítványokká legyenek és Isten rendjének a helyreállításában munkálkodjanak. A Bibliát úgy tanulmányozzák és éljék, hogy életükben Jézus rendje uralkodjon. Eme életbölcsesség alapján képesek legyenek a szekuláris pszichológiára épülő pedagógia és más tudományok eredményeit értékelni, ahogyan Pál Athénban tette a görög kultúrával, amikor az Ismeretlen Istenről szólva arról hozott hírt, akit ő személyesen ismert: a tudomány megváltójáról (*Jáki Szaniszló*).

A keresztyén pedagógus, Jézus tanítványa a teljes valóság megismerésére vezet. Személyesen ismeri a bölcsességet magát. Hiszen Isten neki adta. Ez az ismeret nem tudás, hanem életközösség. Nem megszerezhető tudományos fokozat, hanem ajándék.

A Baptista Teológiai Akadémián 2022-ben újjá szerveződött Pedagógiai Tanszék munkáját, irányultságát a tanítvány-képzés szemlélete határozza meg. Oktatási-nevelési célja, hogy a kortárs tudományoknak (ezen belül a biblikus tudományoknak is) olyan interpretációját kínálja hallgatóinak, amely az igazság és valóság egységét képviseli. A Léleknek és a kijelentésnek az emberi személyben történő összetalálkozását segíti elő. E találkozást akadályozó eszmék, szokások, hagyományok kiszűrése megfelelő biblikus válaszok kimunkálását igényli. Kutatásaink arra irányulnak, hogy ezeket a biblikus válaszokat megtaláljuk és kimunkáljuk. Munkánkat hitbéli elődeink alapozták meg, az erős ellenszélben mára tanításuk szilárd talapzata meggyengülni látszik. Meggyőződésünk, hogy alapvető változást hozhat

a misszióban és a keresztyén közfelfogásban, ha oktatásunk a társadalom-, történelem-, és természettudományok vizsgálatában a Szentlélek egyetemes munkájára összpontosít. Miként segít e tudományok eredményeinek biblikus értékelésére. Szükséges a férfi-nő kapcsolat, a család, illetve minden egyéb emberi társulási forma kurrens értelmezéseit a jelenlévő Szentlélek munkája szempontjából kiértékelni. A Biblia nyelvi és kulturális szerkezetének vizsgálata a Szentlélek vezetésével olyan készségek kialakítását ígéri, melyekkel hallgatóink eredményes segítői lehetnek különböző közösségeknek az Élet forrásával való megismerkedésében. A tanítványozás a keresztyén pedagógia Urához illő módja. Erőfeszítéseinkre továbbra is kérjük Mindenható Istenünk áldását!

Prof. Em. Dr. Veres Sándor Péter
a Neveléstudományi Tanszék vezetője

BTA Kántor Szak beszámoló a 2022/2023 tanévről

„Éneklek az ÚRnak, amíg élek, zsoltárt zengek Istenemnek, amíg csak leszek.” (Zsolt 104,33)

Isten iránti hálával és elismeréssel tartozunk az elmúlt év áldásaiért, örömeiért, kihívásaiért is, hisszük, hogy Ő folytatja a jó munkát, amit elkezdhettek odaszánt életű testvéreink, akik példaértékkel szolgáltak több évtizeden át a BTA Egyházzenei Tanszék keretén belül. Szeretnénk hivatásunkat jól és bölcsen betölteni és tovább vinni azokat az értékeket, amiket Isten általuk ránk hagyott és átadni az újabb generációnak, hogy az Ő neve legyen felmagasztalva a zenei szolgálatokban is. A zenei képzés elsődleges céljának tekintjük, hogy olyan lelki-zenei szolgálattelvéket neveljünk, akik képesek a gyülekezeti szolgálat szakszerű ellátására és az evangélium üzenetének hiteles átadására énekekben, zenében, a mai kor stílusának megfelelően.

Az elmúlt tanévben számos változáson ment át a Kántor Szak, többek között összevontuk az eddig két néven futó tanszakot, mégpedig a Zeneelmélet és Orgona-, illetve a Karvezetés és Himnológia Tanszakot, így egységesen az Egyházzenei Tanszék elnevezésre tértünk vissza. Ugyanakkor át kellett gondolni a szakleírást, szakmai kompetenciákat, tantárgyleírásokat, a tantervet és a Kántor alapképzés jellemzőit, célját.

Mindebben a munkában egy nagyszerű tanári gárda vette ki a részét és támogatta ezt a munkát is:

- *Kónyáné Puskás Laura* (Szolfézs, Zeneelmélet, Kórus);
- *Pető István* (Karvezetés, Vezénylési gyakorlat);
- *Muckné Király Éva* és *Munkácsi Bea* (Hangképzés, Magánének),
- *Dr. Kis-Juhász Vilmos* (Zenetörténet, Himnológia, Gyülekezeti ének),
- *Tóka Ágoston* (Orgona, Zongora, Partitúraolvasás);
- *Csíkos Attila* (Gitár); és
- *Dr. Garai Zsolt* (Stílus- és anyagismeret).

Örvendünk a jó munkatársi kapcsolatoknak és kérjük Isten áldását a következő évre is.

Nagy öröm és áldás, amikor együtt szolgálhatunk. Itt említeném meg a tanévnyitó és tanévzáró ünnepélyeket, ahol a BTA kórusa rendszerint szolgál, a karácsonyi koncertet, amit a Váci Baptista Imaházban tarthattunk meg, illetve az Akadémiai istentiszteleteken is alkalmanként szolgálhattunk különböző csoportokban, kamaraének és hangszeres kísérettel. Ezek mellett meghívásoknak vagy szolgálati lehetőségeknek is szeretnénk eleget tenni úgy a baptista közösségekben, mint a különböző ökumenikus összejöveteleken is. Igyekszünk jó kapcsolatot kialakítani más zenei intézetekkel is.

A tanszékünk oktatói, hallgatói rendszeresen részt vesznek a BTA által szervezett tudományos napokon, ahol előadásokat is tartanak. Szeretnénk ezt a lehetőséget a jövőben még jobban kihasználni. A kutatási munkához kapcsolódóan megfogalmazódott az a vágyunk is, hogy az eddigi színvonalas kórus kiadványokat kibővítsük újabb feldolgozásokkal, az aktuálisan használatban forgó anyaggal, amit évente szeretnénk megjeleníteni kisebb kötetek formájában.

Befejezésül, kérjük Istenünk áldását e munkára, szolgálatra és bölcsességet a helyes zenei irányadásban, kitartást az egészséges gyülekezeti zenei élet elősegítésében és megteremtésében.

Hadd zárjuk Pál apostol szavaival:

„Hogy van hát? Imádkozom a lélekkel, de imádkozom az értelemmel is; énekelek a lélekkel, de énekelek az értelemmel is.” (1Kor 14,15)

Dr. Garai Zsolt
Egyházzenei Tanszék vezetője

A BTA Könyvtára és 2022. évi működése

A könyvtár rövid története

Az 1906-ban alapított Baptista Teológiai Szemináriumban önálló könyvtárhelyiség 1920 körül jöhetett létre, de 1925-ben már biztosan létezett. A könyvtárra vonatkozó legelső írásos dokumentumok nagy része a II. világháborúban megsemmisült, így csupán szóbeli közlések és szórványos írásos feljegyzések állnak rendelkezésünkre, illetve az 1895-ben indult Békehírnök szolgálhat forrásul.

A könyvtár anyagi források híján külföldi, német és amerikai baptisták támogatásából, a teológiai tanárok ajándékaiból és hagyatékából gyarapodhatott. A magyarországi baptizmus úttörői közül pl. a német *Meyer Henrik* (1842-1919) nagy mennyiségű, német nyelvű, missziós célú könyvet hozott magával. Az állomány nagyobb része később is idegen nyelvű, zömmel angol volt.

Az Akadémia könyvtára nem az egyetlen magyarországi baptista (fenntartású) könyvtár. Arra is volt törekvés, hogy minden nagyobb gyülekezetben legyen kölcsönkönyvtár. Korábban (pl. a budapesti Nap utcai gyülekezet Spurgeon terme, ill. a József utcai gyülekezet gyűjteménye, valamint a jelenleg az egyház által fenntartott iskolák könyvtárai). 1913-ban pedig már beszámoltak arról, hogy a felekezetnek saját nyomdája is van, amely folyóiratokat, traktátusokat, énekeskönyveket stb. adott ki.

1944. december 25-én bombatalálat érte a Szeminárium épületét és benne a könyvtárat. Az épségben maradt köteteket kimentették. Az oktatás 1946-ban indult újra egy apró bérleményben, majd 1949-ben a Benczúr utcai épületbe költözve esztétikus könyvtári berendezéssel, magyar nyelvű szakirodalommal és szépirodalommal gazdagodott, ám 1950-ben ismét költözni kellett, mert az épületet kisajátította az állam. Az új helyen, hely hiá-

nyában, pincében, ládában maradt az állomány, melynek egy része tönkre is ment.

Könyvtárról csak 1959-től beszélhetünk újra, amikor a Bimbó útra költözött az intézmény, ahol önálló helyiséget kapott. A '60-as években a MEÖT-ön keresztül, külföldi segítséggel történt az állománygyarapítás. Az IBLA (International Baptist Lay Academy), amely korábban a BTA épületében, a Bimbó úton működött, szintén hozzájárult az állomány gyarapodásához.

A könyvtár kezelését a kezdetektől a hallgatók végezték. Főállású könyvtáros alkalmazására a '90-es évek elején került sor. Folyamatban volt akkoriban az európai baptista teológiák könyvtárai között egy egységes számítógépes katalógus kialakítása is. Ennek a szerteágazó együttműködésnek lehet felélesztése a nemrég indult Baptista Tudástár projekt, melynek keretében egyebek között egy közös állomány-nyilvántartási rendszerben lesznek feltárva és közös felületen kereshetővé téve a magyarországi és határon túli baptista gyűjtemények állományai, illetve jelentős digitalizálási munkálatok is zajlanak.

A könyvtár jelene

A BTA Könyvtára „korlátozottan nyilvános” felsőoktatási és szakkönyvtár. A nyilvános könyvtárak jegyzékén nem szerepel, elsősorban a Teológia oktatói és diákjai használják, de – korlátozott hozzáféréssel – nyitva áll minden, a teológia, a baptista egyháztörténet forrásai iránt érdeklődő olvasó előtt. Nem önállóan gazdálkodik, de éves könyvtári statisztikát ad le.

A Könyvtár irányítását a háromtagú Könyvtárbizottság végzi, amely évente kétszer ülésezik, amelyen a könyvtárosok tanácskozási joggal vesznek részt. Ez a rendszer a közelmúltban alakult ki, hogy a könyvtár szakmai tevékenységét felügyelje.

A könyvtár feladata az intézményben folyó teológiai oktatási munka segítése, illetve, hogy a Magyarországi Baptista Egyház legnagyobb, egyben országos feladatkörű szakkönyvtáraként lehetőség szerint teljes körűen gyűjtse, feltárja és megőrizze a BTA történetével és a magyar, külföldi, valamint határon túli magyar baptizmussal kapcsolatos dokumentumokat, a BTA ta-

nárainak, valamint az egyház tagjainak munkáit. Gyűjtjük a baptista hitvalláson alapuló tanulmányi anyagokat, a teológiai tudományok hazai és külföldi szakirodalmát felekezettől függetlenül; a BTA-val és a magyar baptizmussal kapcsolatos történeti értékű dokumentumokat, a BTA oktatóinak, kutatóinak munkáit, valamint jegyzeteit.

A teológiai és egyháztörténeti vonulat mellett válogatva gyűjtjük a kapcsolódó tudományterületek irodalmát, ilyen a történelem, régészet, pszichológia, filozófia, szociológia, pedagógia, illetve a szakdolgozatok.

2022. évi működési adatok

A BTA Könyvtára két⁹ (szakirányú végzettségű) alkalmazottal működik, 1 fő heti 30 órás, 1 fő heti 40 órás¹⁰; összesen heti 51:30 óra¹¹ nyitva tartási idővel, amely átlagban heti 5 munkanapra, illetve tanítási napokon a szombati napokra is kiterjed. A téli rendkívüli fűtési helyzet, ill. téli, nyári rektori szünetek esetében home office munkavégzés, illetve huzamosabb zárva tartás is előfordult.

Az állomány nagysága darabszám szerint: kb. 46.000 könyvtári egység, kb. 25.000.000,- Ft¹² értékben, melyből könyv: kb.¹³ 25.000 db, időszak kiadvány: kb. 11.200 db, egyéb dokumentum: kb. 9.000 db (audiovizuális, elektronikus dokumentum, kotta¹⁴ és szakdolgozat). A muzeális dokumentumok száma kb. 1.213 db.

A Könyvtárban 25 olvasótermi férőhely, és rendezvényekhez, órákhoz további 30 szék, összesen 55 férőhely, valamint hat olvasói számítógép (laptop) érhető el, utóbbiak nagy részét a Southwestern Baptist Theological Seminary-val (SWBTS) kötött

⁹ 2021. október 15.-től

¹⁰ 2021. október 15.-től

¹¹ 2021. október 15.-től; előtte heti 30 óra

¹² forrás: Szirén adatbázis összesítő KIR statisztika – 2022.12.31-ig

¹³ Az adatok becslések, mivel a könyvtár állományának jelentős része még nincs állományba véve, illetve katalogizálva.

¹⁴ A Zenei Gyűjtemény állománya kb. 5400 egység

együttműködés keretében, adományként kaptuk idén tavasszal. A könyvtárban wifi, valamint nyomtatási, másolási és szkennelési lehetőség áll az olvasók rendelkezésére.

Állománygyarapodás

Állománygyarapításra a Magyarországi Baptista Egyháztól 2022-ben 1.000.000,- Ft keretet kaptunk, ebből 998.412,- Ft került elköltésre. A BTA-hoz leadott számlák összege 681.665,- Ft, ebből könyvvásárlásra és folyóirat-előfizetésre fordított számlák összege 428.455,- (könyv: 353.375,-; folyóirat-előfizetés /2023-ra/: 75.080,-). Egyéb, dologi kiadás, tagdíj, konferencia-részvétel, könyvtári szoftver, papíráru, könyvtári berendezés: 253.210,- Ft. Igénybe vesszük ingyenes gyűjteménygyarapító programok támogatását is, mint az NKA és a Márai Program, illetve a Langham Literature Trust Library Grant keretében is kapunk évente ingyenesen könyveket.

Az állomány gyarapodása a tárgyévben darabszám szerint¹⁵: 4.314 db (könyv: 1.143, időszaki kiadvány: 452 szám (92 féle); egyéb dokumentum: 1.852 db (szakdolgozat print és CD/DVD formában, analitika rekordok, cikk rekordok, elektronikus dokumentumok (pdf). A dokumentumok közül a Baptista Teológiai Akadémia keretéből 116 db könyvet, az MBE keretből kb. 370 könyvet vásároltunk. A többi ajándékként vagy kötelezpéldányként érkezett, ill. retrospektív (visszamenőleges) feldolgozásból adódott. A tárgyévben a magyar nyelvű állomány bővült jelentősen, de összességében még mindig többségében idegen nyelvű, főleg angol kötetek képezik az állományt.

Az időszaki kiadványok (folyóiratok) tekintetében a Könyvtárban 2022-ben 92 féle szakfolyóirat, heti, havi és napilap, illetve hírlevél volt elérhető, kurrensen 39 féle tárgyévi. Ebből 2 idegen nyelvű. Előfizetéses formában 9 magyar nyelvű folyóirat érkezik, a többi tiszteletpéldányként, ajándékként. A külföldi teológiai szakfolyóiratokat digitálisan, az ATLA Religion Database + ATLA Serials adatbázisban voltak elérhetők, melyet 1.110.219,-Ft áron sikerült előfizetni 2022. évre (több mint 360 külföldi teológiai folyóirat kb. 700.000 teljes szöveges tanulmánya). Az intéz-

¹⁵ A katalógusban állományba véve, rögzítve.

ményvezetés döntése értelmében a szinte egyáltalán nem használt, külföldi, papír alapú szakfolyóiratok 2022-re sem lettek megrendelve. Az előfizetéssel beszerzett magyar időszaki kiadványok éves előfizetési díja 2022-re kb. 90.000 Ft volt.

Jelentősen gyarapodott az elektronikus dokumentumok száma, ezek nagy részét a tanulmánykötetek analitikus feldolgozása, illetve baptista vonatkozású, pdf formátumban lementett cikkek teszik ki, együtt 1.690 ilyen tétel került a katalógusba.

Muzeális állomány

A Nemzeti Kulturális Alaptól 2021-ben restaurálásra 940.000,- Ft támogatást nyertünk, a munkálatok 2022-ben lettek elvégezve. 5 db dokumentum került restaurálásra, főleg Bibliák. 2022-ben ismételt pályázaton 1.000.000,- Ft-ot nyertünk, ez majd 2023-ban kerül kifizetésre, illetve felhasználásra.

Könyvtárhasználat

A korlátozottan nyilvános könyvtár használói a BTA hallgatói és oktatói, esetenként más intézmények hallgatói és oktatói, valamint magánszemélyek (egyháztagok és természetes személyek). A 2022-ben újonnan beiratkozott olvasók száma 31 fő. 1.294 fő beiratkozott olvasónk van.¹⁶ Tekintve, hogy beiratkozás csak a kölcsönzéshez szükséges, és pontosan mérni csak a könyvtári integrált programmal rögzített állományforgalmat (kölcsönzés, visszavétel, hosszabbítás) lehet, ezért a könyvtárhasználat valós mutatóit csak becsülni lehet. Ugyanis a nem rögzített használati módok is hozzáadódnak (internethasználat, telefon, e-mail, OPAC (online katalógus), honlap, könyvtárközi kölcsönzés, irodalomkutatás, helyben használat stb.). Kb. 1.700 fő olvasó használta a könyvtárat valamilyen módon, a fenti használatokat is belevéve kb. 3.257 alkalommal. Tárgyévben 6.138 regisztrált dokumentumforgalom (kölcsönzés, visszavétel, hosszabbítás, db könyv) történt. Ehhez még kb. 500 helyben használt dokumentum adódik. A könyvtár a fűtéssel való takarékoskodás miatt bizonyos ideig zárva tartott.

¹⁶ A korábbi olvasói regisztrációk sem évülnek el.

Szakmai kapcsolatok, továbbképzések

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése tagjaként kollégáink részt vettek az egyesület több rendezvényén, egyebek között az EKE közgyűlésén, vagy az egyházi könyvtárak közös katalogizálásáról tartott szakmai napon. Más szervezetek által rendezett tematikus, jelenléti, ill. online szakmai napokon és konferenciákon, pl. EISz rendezvényeken, könyvtárszakmai programokon (Matarka, Magyar Könyvtárosok Egyesülete vándorgyűlés, Qulto [Huntéka könyvtári szoftver] szakmai nap). Részt vettünk több szakmai továbbképzésen, zömmel az Országos Széchényi Könyvtár szervezésében, pl. könyvtári digitalizálás, internet-archiválás, MTMT-oktatás, szerzői jog kurzus.

Jó kapcsolatokat ápolunk a Wesley János Lelkészképző Főiskola Könyvtárával, illetve folyóiratcsere kapcsolatot létesítettünk az Adventista Teológiai Főiskola Könyvtárával.

Magyar Tudományos Művek Tára

A BTA jelenlegi és volt oktatóinak publikációit 2022-ben kezdtük felrögzíteni a magyar nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázisba, tárgyévben 378 közlemény vagy idéző rekord került felvitelre, eddig 8 oktató, jelenlegi és volt intézményvezető publikációi találhatóak meg az adatbázisban az intézményhez rendelve.

A 2023. év eddigi eredményei*Előfizetett adatbázisok*

2023. évre az EISz Nemzeti Program keretében a Könyvtárban az alábbi adatbázisok érhetők el:

De Gruyter – Encyclopedia of the Bible and Its Reception Online: Az adatbázis a Biblia hatástörténetét feldolgozó, rendszeresen bővített kézikönyvhöz biztosít hozzáférést.

L'Harmattan Open Access és Archívum: A L'Harmattan Digitális Adatbázis utódként létrejött L'Harmattan Open Access és Archívum platformon a kiadó open access módon megjelent

és előfizetett kiadványai egyaránt hozzáférhetőek.

Oxford Handbooks Online: Az adatbázis közel 1000 Oxford-kézikönyv mintegy 35 ezer tételből álló szócikkanyagát tartalmazza. A kötetek 17 tudományterület anyagát fedik le, köztük a régészet, közgazdaság-tudomány, nyelvészet, filozófia, történelem és további bölcsészettudományokat.

Szaktárs – Osiris Kiadó: Az adatbázis több mint 1800 kötetet tartalmaz 20 tudományterületi kategóriába rendezve.

Az adatbázisok elérése IP-cím alapú, tehát a BTA területén / IP-címéről használhatóak.

Ígérletünk van arra, hogy az SWBTS több adatbázisához – pl. az EBSCO-hoz – is hozzáférést kapunk majd.

Gyümölcsöző együttműködések

A dallasi Southwestern Baptist Theological Seminary-val kötött együttműködési megállapodás keretében idén március 24–30. között 13 amerikai testvér végzett önkéntes állományrendezési tevékenységet a könyvtárban.

A Könyvtárban korábban használt Szirén 9.571 integrált könyvtári szoftvert a felhasználóbarátabb *Huntéka* rendszerre cseréltük, amely a Baptista Tudástár projekt közös állományfeltáró rendszere lesz, és egy felületen teszi kereshetővé a programban részt vevő hazai és határon túli baptista gyűjteményeket. Az online katalógus a könyvtár honlapjáról (www.konyvtar.bta.hu) elérhető.

Úgyszintén e program keretében – a Baptista500 emlékévhöz kapcsolódva – zajlik a jelentős baptista személyiségek életművének, fontos egyháztörténeti forrásoknak, kiadványoknak a digitalizálása, amelyek, a BTA-n született szakdolgozatokkal egyetemben, a közeljövőben egy repozitóriumban válnak majd online teljes szöveggel elérhetővé és kereshetővé.

Külön gyűjteményeink

Zenei gyűjtemény

A jelentős zenei külön gyűjtemény a tavalyi évben a félemeletről a 2. emeleti folyosó zárt szekrényeibe költözött. Kb. 5000 kötetes az állománya (más forrás szerint kb. 30000 tétel...), amelynek kialakítása több mint 40 évvel ezelőtt kezdődött el. Az állomány rendszerezésére nagy gondot fordított *Beharka Pál* és *Jobbágy István*. Az állomány gondozását évekig *Ráduly Emil* zeneszerző és „mindenes” végezte nagy lelkiismeretességgel. Benne gyülekezeti énekeskönyvek (ez az állományrész kiemelkedő), kórusművek, kották, zenei tárgyú könyvek, zenei tankönyvek találhatóak. Az állomány értékes részét képezik az 1800-as évekből származó kéziratos énekeskönyvek. A gyűjtemény állománya feldolgozásra kerül majd a könyvtári katalógusban is.

Bibliagyűjtemény

Másik külön gyűjteményünk a Bibliagyűjtemény, kb. 200 példány mintegy 60 nyelven kiadott Bibliát tartalmaz, köztük afrikai nyelveken is (bemba, zulu), illetve megtalálható pl. csuvas, tatár változat is. A magyar nyelvűek közül számos fordítás megtalálható a gyűjteményben.

Értékesebb darabok:

Hanauai Biblia, 1608: Kevesebb, mint húsz évvel a Vizsolyi Biblia megjelenése után azért vált szükségessé egy újabb kiadás, mert az első számos fordítási, illetve nyomtatási hibával jelent meg. Ennek maga Károli is tudatában volt, s kérte is a Vizsolyi előszavában, hogy az ezekkel kapcsolatos észrevételeket az olvasók juttassák el hozzá annak érdekében, hogy a következő kiadásban kijavíthassa azokat. E munkát azonban ő már nem tudta elvégezni, mert egy évvel a Vizsolyi Biblia megjelenése után meghalt. A hatalmas feladatot egyik tanítványa, a rövid ideig Göncön tanuló Szenczi Molnár Albert végezte el, melynek eredményeképp 1608-ban Hannoverben megjelentette a Bibliát, majd 1612-ben – mivel amaz négy év alatt teljesen elfogyott – a

szintén németországi Oppenheimben egy újabbat, mely további korrekciókat is tartalmazott. Ez az első „kézikönyv méretű” – a Vizsolyinál jelentősen kisebb – magyar nyelvű Biblia, Szenczi Molnár a kisebb mérettel szerette volna elérni, hogy könnyebben kezelhető legyen, illetve az olvasók számára elérhetőbb áron jelenjék meg. Könyvtárunkban az 1998-ban, Debrecenben kiadott faksimile kiadás mellett megtalálható egy eredeti, 1608-ból származó, restaurált Hanau-i Biblia.

Interlineáris Biblia (eredeti): Az 1657-ben Lipcsében kiadott kétkötetes (Ószövetség és Újszövetség), nagyalakú interlineáris Biblia Vida Sándor hagyatékából került a könyvtár állományába. Az Ószövetség héber és az Újszövetség görög sorai közé a Vulgata latinját illesztették a korabeli szerkesztők.

Faksimile (hasonmás) kiadásban megtalálható még a **Leningrádi kódex** (1010); ez az Ószövetség általunk ismert legrégebbi teljes héber–arámi szövegét tartalmazó kódex.

Sylvester János Új Testamentuma: Sylvester János készítette el az első teljes, korszerű, tudományos kritikát kiálló magyar Újszövetség-fordítást (Újsziget, 1541), amely az első hazai nyomdában készült magyar nyelvű könyvünk (kiadta Abádi Benedek). Faksimile kiadását őrizzük.

Misztótfalusi Kis Miklós ún. **Aranyas Bibliája** (1685, Amsterdam): az első fennmaradt magyar nyelvű teljes bibliafordításnak, a Vizsolyinak (Károli, 1590) már a hatodik, javított kiadása. Tartalmazza a Szenczi Molnár Albert-féle zoltároskönyvet eredeti kottákkal, továbbá napi imádságokat, illetve a kiadásra vonatkozó őszinte, utólagos hibajegyzéket. Faksimile.

A **Jordánszky-kódex** a 16. század második évtizedéből való. Szövege egyik legjelentősebb és legnagyobb terjedelmű régi nyelvemlékünk, s külső megjelenésében is a legszebben illuminált magyar nyelvű kódexünk. Faksimile.

Pesthy Gábor: Novum Testamentum: Pesthy Gábor 1536-ban megjelent művéből, mely a négy evangéliumot tartalmazza, hazai könyvtárainkban mindössze négy teljes és négy csonka példány található 1895-ből. Hasonmás.

A **Vizsolyi Biblia** hasonmás kiadásban található meg a könyvtárban.

Muzeális gyűjtemény

A muzeális szekrényben elhelyezett állomány átszervezése folyamatban van: a régi, de törvényileg muzeálisnak nem számító dokumentumok selejtezésre vagy szabadpolcos elhelyezésre kerülnek, míg a muzeális állományba a magyar baptista kiadványok 1-1 példánya lesz elhelyezve végleges megőrzés céljából. E sokszor könyvtárunkban csak egy példányban megtalálható, nehezen fellelhető, értékes egyház- és iskolatörténeti emlékek széleskörű használhatóságáról digitalizálás és online közzététel gondoskodik majd.

A Könyvtár szolgáltatásai

Beiratkozási díj jelenleg nincs.

Könyvek kölcsönzése, helyben használata, illetve fénymásolásra való elvitele. A kölcsönzés beiratkozáshoz kötött, egyházi munkatársak, a BTA oktatói és hallgatói vehetik igénybe. Külső felhasználók az állományt helyben használhatják, illetve másolatot készíttethetnek.

- Időszaki kiadványok (újság, folyóirat) helyben használata, illetve fénymásolásra való elvitele
- Helyben olvasás
- Audiovizuális dokumentumok kölcsönzése, illetve órai használatra való elvitele
- Elektronikus dokumentumok kölcsönzése, helyben használata
- Könyvtárközi kölcsönzés
- Az olvasóterem használata
- Elektronikus katalógus használata (Huntéka integrált könyvtári rendszerben)
- Kiállítás szervezése, tartása
- Órai előadások tartása
- Találkozók helyszínbiztosítása
- Könyvtári óra tartása
- Számítógép-használat
- Internethasználat
- Irodalomkutatás

Terveink, tennivalóink

Jelenleg az egyik legkomolyabb problémát a könyvraktár hiánya okozza, így nehézkes az új kiadványok elhelyezése. Szorgalmazzuk raktárhelyiség kialakítását, illetve az állomány tervszerű állományapasztás keretében történő tisztítását, revízióját. Ennek keretében a szépirodalom – kivéve a baptista vonatkozású, vagy más módon releváns anyagot – kivezetésre kerül, mivel a könyvtár teológiai szakkönyvtár, és a szépirodalom gyűjtése nem tartozik a feladatkörébe, illetve nem is keresik.

A könyvtár – szintén a helyhiányból adódóan – egy példányban gyűjti dokumentumait; a tananyagot képező, keresett irodalom esetében igyekszünk a példányszámot kibővíteni.

Tervezzük állományvédelmi rendszer / kapu bevezetését is.

Szükséges lenne állandó költségvetési keret meghatározására a gyűjtemény bővítésére, adatbázisokra, folyóirat-előfizetésre, illetve egyéb – pl. köttetés, restauráció – tevékenységek elvégzésére.

Részben a történelmi hányattatásnak, részben a könyvtáros személyzet állandó alacsony számának köszönhetően jelenleg is sok a feldolgozatlan dokumentum. Ennek orvoslására bevezethető lenne pl. a diákok rendszeres / nyári foglalkoztatása. Ezen feladatok közé tartozik a zenei gyűjtemény állományának katalógusba rögzítése és rendezése is.

Gyakran nehézséget okoz a kötelesepéldányok beszerzése (egyházi kiadványok, BTA-s jegyzetek). A források alapján régebben élénkebb kapcsolat élt testvérgyülekezetekkel, határon túli baptista egyházakkal (Erdély, USA), más felekezetekkel (cserekiadványok pl.), a kiadványcsere tekintetében is. Reményünk szerint a Baptista Tudástár keretében e kiadványcserekapcsolatok is újjáélednek.

Szükséges volna továbbá a minőségirányítási alapidokumentumok elkészítése, az SZMSZ frissítése, illetve a könyvtári honlap átdolgozása is.

Felhasznált és további irodalom

- A Baptista Teológiai Akadémia Könyvtára / összeáll. Szommer Hajnalka.
- A BTA Könyvtára Szervezeti és Működési Szabályzata Emlékkönyv a Baptista Teológiai Szeminárium alapításának 75. évfordulójára / szerk. Somogyi Barnabás. Bp., MBE, 1981.

Éves beszámolók, statisztikák

- Gerzsenyi László – Mészáros Kálmán: A magyarországi baptista teológiai oktatás története: 1906-2006. Budapest, MBE, 2011.
- „Krisztusért járva követségben”: tanulmányok a magyar baptista misszió 150 éves történetéből / szerk. Bereczki Lajos. Budapest, Baptista Kiadó, 1996.
- Osgyán Szilvia: A Baptista Teológiai Akadémia Könyvtára. Szakdolgozat, BTA, 1991.
- Szúcs Pál Győzőné: A Baptista Teológiai Akadémia Könyvtár (BTA) bemutatása. Szemináriumi dolgozat, EKTF, 2004.

A beszámolót a fenti források felhasználásával összeállította (2023.05.09.):

*Nagyné Maros Gabriella
a BTA vezető könyvtárosa*

II.
TEOLÓGIAI
TANULMÁNYOK

Dr. Mészáros Kálmán

„Engem várnak a szigetek!”

Molnár Mária misszionárius mártírhalálának 80. évfordulója alkalmából felekezetközi emlékkonferenciára került sor 2023. március 25-én a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen. Molnár Mária (1886-1943) református diakonissza, ápolónő volt, aki 1927 és 1943 között a Csendes-óceáni Pápua Új-Guinea szigeten végzett egészségügyi és hittérítői szolgálatot a német Liebenzelli Missziós Társaság misszionáriusaként. A második világháború alatt is szolgálati helyén maradt, majd japán fogságba esett és 1943 március 16-án kivégezték. A halálig kitartó hűséges szolgálata már életében és azóta is sokakat inspirált arra, hogy egyházi szolgálatot vállaljanak, és Jézus Krisztus példáját kövessék hitükben és életükben.

A konferencián református, római katolikus és baptista lelkipásztorok, teológiai tanárok, valamint történészek tartottak előadást magyar misszionáriusok ázsiai és afrikai szolgálatairól. Ennek kapcsán kapott meghívást *dr. Mészáros Kálmán* egyház-

történész, a Baptista Teológiai Akadémia rektora is, hogy ismeresse *Füredi Gabriella Kamilla* baptista misszionárius Afrikában végzett hittérítő, gyógyító és humanitárius szolgálatát.

Az előadó bevezető szavaiban megemlítette, hogy számos baptista fiatal kapott szellemi érintést Molnár Mária mártír misszionárius mindhalálig hű életpéldája nyomán, többek között akkor, amikor 1936-ban rövid időre hazautazott Magyarországra és Tahiban, a baptista ifjúsági táborban beszámolt a pápuák között végzett missziómunkájáról.

Többek között akkor kapott elhívást *Cserepka János* lelképásztor is, aki később feleségével *dr. Ilonka Margit* orvos misszionáriussal együtt a dél-amerikai Bolívia bennszülött lakossága között végzett külmissziós szolgálatot. Rajtuk kívül *dr. Tóth Piroska* orvos misszionáriust említhetjük, aki Pakisztánba és Afganisztánba kapott kiküldetést. Meg kell említenünk *dr. Haraszti Sándort*, aki Albert Schweitzer meghívására indult az afrikai Gabonba, ahol Lambaréné-ben, később Tanzániában, Ghánában és a Gázai övezetben, valamint Argentínában és Brazíliában is dolgozott önkéntes orvos-misszionáriusként. Legutóbb pedig *Papp Szilvia* kapott kiküldetést az afrikai Mozambikba misszionárius szolgálatra. Ezt követően ismertette az előadó a debreceni külmissziói konferencián *Füredi Gabriella Kamilla* afrikai misszionárius életútját:

Füredi Gabriella Kamilla **afrikai misszionárius életútja¹** **(1951 - 2016)**

Füredi Kamilla volt az 1989-es rendszerváltás utáni első magyarországi misszionárius, aki Isten hívásának engedve, Afrikába utazott, hogy megossa az evangélium üzenetét Sierra Leone népével.

Első hallásra talán még romantikusnak is tűnhetett volna egy ilyen vállalkozás. Sokan voltak már olyanok a történelemben,

---

¹ Elhangzott az „Engem várnak a szigetek” Felekezeti Emlékkonferencián 2023. március 25-én, a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen

akik szerették a kalandot, az új kihívásokat, és elindultak távoli egzotikus népek közé, hogy rövid ott tartózkodás után, beletekinthetnek a bennszülöttek küzdelmes életébe, gyorsan visszatérjenek korábbi biztonságos környezetükbe.

Egy misszionárius élete azonban nem ilyen. Ezt isteni elhívás nélkül nem is lehetne föl vállalni. Isten Szentlelkének érintése, ereje, vezetése nélkül kudarca ítélt vállalkozás lett volna. Akit viszont Ő hív el, Ő készít fel, Ő tölt be Szentlelke teljességével és erejével, abban túlaradó szeretet, együttérzés, segítőkészség ébred a lelki és anyagi szükségben élő embertársai iránt.

Füredi Kamillát úgy ismertem meg, mint aki vallásos háttér nélkül nőtt fel, de Isten Lelke megragadta, hitet ébresztett benne, szellemi családjának tagjává tette. Kamilla 1951. augusztus 28-án született Kispesten. 9 éves volt, amikor Isten ígéje megragadta a szívét, és elkötelezte magát Krisztus követésére. Bemerítésére 1967-ben, 16 éves korában került sor.

Erről az időszakról így tett tanúságot egy rádióriportban: *„Én tulajdonképpen kilenc éves voltam, amikor megtértem. Jártam a kispesti gyülekezetbe, ott volt egy idős testvérnő, aki egy kis füzetecskét nyomott a kezembe, ami Molnár Mária misszionárius életéről szólt „Engem várnak a szigetek” címmel. Ezek a füzetek felkeltették az érdeklődésemet, és foglalkoztatott, hogy misszionárius legyek. Aztán tizenöt éves koromban a szüleim halála után bemerítkeztem, nagyon jó közösségbe tartoztam úgy a kispesti gyülekezetben, mint a pestlőrinci ifjúság körében nagyon jó alkalmaink, bibliaóráink voltak, közös kirándulások, és sokat tanultam az evangelizációról, bizonyágtételről. Nagyon különös élmény volt számomra az, amikor Jézusról beszélhettem és azt éreztem, hogy a Szentlélek segít, amikor valakinek bizonyágot tettem Róla.”*

Szolgálatát először a Budapest-Kispesti Baptista Gyülekezetben kezdte meg. Majd a Magyarországi Baptista Egyház (MBE) központ irodájában kapott munkát. Ez idő alatt intenzív nyelvtanulásba kezdett, és szerzett teológiai diplomát a Szabadegyházak Tanácsa Lelkészképző Intézetében, valamint a Debreceni Református Hittudományi Akadémián, ahol egyetemi (MA) végzettséget szerzett 1981-ben. Lelkészképesítő vizsgadolgoza-

tának címe: A szenvedő szolga alakja Deutero-Ésaiásnál – Prof. Karasszon Dezső jelesre értékelte 1981. május 21-én.

Tanulmányokat folytatott 1985-ben Svájcban a Zürich melletti Rüslikoni Nemzetközi Baptista Intézet (SITE) nyári egyetemén. A Kiskőrösi Baptista Gyülekezetben 1987. május 24-én misszionáriusi szolgálatra avatták fel. Az aláírók között olvashatjuk többek között Viczián János egyházelnök, valamint Dávid Hopper az amerikai Déli Baptista Szövetség európai képviselőjének nevét is.

Először az Európai Baptista Misszió (EBM) kötelékében nyílt lehetősége Afrikába utazni. Erről az időszakról így vall: *„Szerettem volna érettségi után teológiát tanulni, merthogy misszióba szerettem volna menni, de hát a lelkipásztor akkor azt ajánlotta, hogy inkább tanuljak először valami rendes szakmát. Ez még a kommunista időszakban történt, amikor nem nagyon lehetett külföldre kijutni, úgyhogy egy kicsit várni kellett néhány évtizedet, amíg végül is el tudtam jutni a misszióba.”*

1987-1995 között a Nyugat-afrikai Sierra Leone-ba kapott kiküldetést, ahol az Európai Baptista Misszió misszionáriusaként tevékenykedett. Erről az időszakról így emlékezett meg: *„Az első évben egy kis egészségügyi missziós állomáson voltam, ahol három nővér mellé voltam beosztva, akiknek magasabb egészségügyi végzettségük volt, akik vezették ezt a misszióállomást. Főként abból állt a munkánk, hogy alapvető gyógyszereket biztosítunk környező vidéki kis falvakban. Így az emberek hozzájutottak a malária elleni tablettákhoz, hisz a malária ma is a legveszélyesebb betegség Afrikában, és a legtöbb ember most is maláriában hal meg, így ezek a gyógyszerek nagyon sok embernek az életét megmentették.*

Bár én a klinikán segédkeztem, ugyanakkor egy kis gyülekezet felelős misszionáriusa voltam. Még imaházuk sem volt, úgyhogy a klinikánk verandáján jöttünk össze. A gyerekekkel foglalkoztam, akikkel bibliai történeteket játszottunk el, beszélgettünk, közben a nyelvet is tanultam.”

Ezt követően a fővárosba Freetownba került, ahol a női bibliakörök megszervezésével foglalkozott. Ezen kívül különböző

baptista gyülekezetet látogatott a fővárosban, ahol a hét különböző napjain női bibliaórát tartott. 1989-ben felkérést kapott a Sierra Leone-i Baptista Lelkészképző Bibliaiskola tanári, majd igazgatói feladatkörének betöltésére.

Sierra Leone akkoriban véres polgárháborúba sodródott. Az országban tevékenykedő misszionáriusok élete is kockán forgott. Kamilla erről az időszakról így nyilatkozott: *„Sierra Leone Magyarországnál egy kicsit kisebb területű ország. Lakosai száma akkor úgy 6 millió körül lehetett. Ma már ennél több, talán 7-7,5 millió. Én '87-ben kezdtem a szolgálatot, akkor még egy elég kis békés ország volt, de nemsokára a környező államokban, többek között Libériában kitört a polgárháború, és az átterjedt Sierra Leone-ba is. A fő probléma akkor a gyémánt bányákból meggazdagodott elit és a mélyszegénységben szenvedő bennszülött lakosság között feszült.*

Először a kormány katonákat küldött a frontra, de nem kaptak jó felszerelést, ellátást, úgyhogy aztán egyszer megunták a katonák, felültek egy nagy teherautóra és a fővárost Freetownt vették célba. Én éppen akkor mentem kifelé a fővárosból egy lelkesértekezletre, az egész országból jöttünk volna össze, és hát láttuk, hogy egy nagy katonai autó jön szembe velünk, lehúzódtunk az út szélére, jól is tettük, mert, ahogy elhaladtak a katonák mellettünk, a levegőbe lőttek, és a golyók az autónak a tetejét át is lőtték...”

Kamilla is nagy nehézségek között menekült ki a háborús körülmények közül. 1995-ben visszatért Magyarországra, de nem találta lelke nyugalmát. Kereste a módját, hogy miként térhetne vissza a korábbi misszióföldre. Kezdetben ez teljesen reménytelennek tűnt. 1997-ben aztán az Egyesült Államokba, Cleveland (Ohio) városába települt át, 2004-ben amerikai állampolgárságot is szerzett, azt remélve, hogy amerikaiként talán nagyobb eséllyel juthat vissza Afrika földjére. Hosszan tartó imádságos időszak következett, aztán ismét megnyitotta Isten az ajtót előtte. Amikor erre lehetősége adódott, az amerikai és az óhazai magyar testvérek összefogásával és hathatós anyagi támogatásával indulhatott ismét vissza a megkezdett lelki munka folytatására.

2005. szeptember 23-án újra Sierra Leonéba utazott, ahol azzal a ténnyel kellett szembesülnie, hogy nem volt pénz a Bibliaiskola folyamatos működtetéséhez. Emiatt az amerikai magyar testvérekhez fordult segítségért. 2006. augusztus 31-én az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség, a Magyarországi Baptista Egyház, valamint a Baptista Szeretetszolgálat támogatásával visszatérhetett a Sierra Leone-i misszióba.

Időközben Kamilla kiadott egy önálló könyvet is, melyben egy misszionárius ún. „imaleveleit” vehettük a kezünkbe. Ez által betekintheztünk egy missziómunkás mindennapi életébe, gondjaiba, sikereibe és kudarcaiba. A végzett lelki munka örömeibe és kétségeibe. Munkatársaival, barátaival, lelki testvéreivel való kapcsolatrendszerébe.

2006-ban könyve jelent meg a Magyarországi Baptista Egyház gondozásában: Egy misszionárius levelei / Letters of a Missionary

Ezek a levelek arra is serkentettek bennünket, hogy bizonyos mértékig mi is bekapcsolódjunk a Jézus Krisztus által meghirdetett nagy misszióparancs teljesítésébe: *„Menjete el tehát, tegyetek tanítóvánná minden népeket, bemeítve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”* (Máté 28,18-20)

Kamilla összesen 18 esztendőöt töltött az afrikai missziómézőn. Ezekben az években sok próbán kellett keresztülmennie. Meg kellett küzdenie szegénységgel, nélkülözéssel, betegségekkel. Közel tíz évvel ezelőtt a Magyar Baptista Szeretetszolgálat önkénteseként élelmiszersegélyeket továbbított az ebola halálos veszedelmével küzdő Sierra Leone népének. Halált megvető bátorsággal vett részt az adományok kiosztásában, és a betegek gyógyításában is. A sok erőfeszítésben az ő szervezete is súlyosan legyengült és kórházi ellátásra szorult. Ebben a helyzetben döntött úgy, hogy további gyógykezelésre hazatér.

2015 augusztusában a Baptista Szeretetszolgálat különleges mentőakciója révén érkezett vissza Magyarországra. Szerettük volna a repülőtéren ünnepélyesen fogadni és ott köszönteni, de erre nem volt lehetőség, mert azonnali orvosi beavatkozásra és kórházi ellátásra szorult. Amikor először meglátogattam a kórházban, majd lábadozó betegként megjelent szeretett anyagyülekezetében a Kispesti Baptista Gyülekezetbe, mint lelkipásztor egy történetet idéztem föl előtte, miszerint:

„Egy idős misszionárius több évtizedes kínai földalatti missziós szolgálat után tért vissza Amerikába. A lelkimunka nem volt könnyű, bár sokan megtértek és be is merítkeztek az évtizedek alatt, Kínában bujkálnia kellett, sok üldözés és zaklatás érte.

Ugyanazon a repülőgépen utazott egy ismert popsztár is, aki tíznapos sikeres kínai turnéja után tért vissza az Egyesült Államokba, és már a gépen újságírók kérdezgették, fényképezték, hősként ünnepelték, mint akinek a nyugati zenével, kultúrával sikerült meghódítania Kínát.

A repülőtéren még nagyobb volt a felhajtás, tévések, rajongók és tapsvihar fogadta. Az idős misszionárius nagyon megrendült. Ő több évtizedig szolgálta Krisztust, az egész életét odaajándékozta, és most, hogy hazatért, senki sem várja, senki sem köszöntötte őt, nem kapott virágot, és interjút sem kértek tőle. Mélyen elszomorodott, és a lelkére fájdalom ült. Ekkor Isten hangja csendesen megszólalt a szívében: „Kedves Gyermekem! Várj még türelemmel, hiszen te még nem érkezél haza.” – „Igen, én még nem érkeztem haza...” – ismételte magában Kamilla...

Nagy öröm volt számára, amikor 2016 májusában közvetlen afrikai munkatársai, a Sierra Leone-i Baptista Szövetség elnöke és főtitkára látogattak Budapestre. Ennek kapcsán május 8-án Afrika Vasárnapot szerveztünk anyagyülekezetében, a Kispesti Baptista Gyülekezetben.

A templomunk tele volt sok afrikai keresztyénnel, együtt dicsértük egész nap hálaadással az Urat. Ekkor mondta el zárszóként különös álmát, melyet személyes üzenetként kapott azokban a napokban elhívó Urától:

„Kamilla, kinyílt előtted az ajtó, ha akarsz, hazajöhetsz a mennyeországba” – mondta bizonyágtételében. Majd időt kért Istentől, hogy elrendezze hátramaradt dolgait. Majd így folytatta: „Mielőtt végleg 'igent' mondanék, és belépnék azon a bizonyos ajtón, szeretném tudni, hogy ki áll majd a helyembe, ki végzi tovább az általam megkezdett missziómunkát...”

Azóta Kamilla már hazatért, 2016. július 19-én be is zárult a Mennyeország ajtaja mögötte. De vajon ki indul majd a külmiszió mezejére? Ki lép majd Kamilla nyomába? Hálaadással köszönjük meg Istennek Kamilla példamutató életét és imádkozzunk a következő ott munkálkodó misszionáriusunkért!

Dr. Mészáros Kálmán

a BTA rektora, tanszékvezető egyetemi docens,
egyháztörténész, lelkipásztor

Macher Tivadar

A hegyháti német nyelvű misszió kezdetei

A Dunántúl déli részén, a Mecsek-hegység északi nyúlványai lassan dombokká szelídülnek ott, ahol a Hegyhát vidékén többek között Egyházaskozár (a XX. sz. 4. évtizedéig Ráczkozár) és Bikal, két szomszédos falu fekszik egymás mellett. A török hódoltság alatt kipusztult lakosság helyére a XVII. sz. végén először szerbek (rácok) települtek határőrizeti feladatokkal, majd a XVIII. században több hullámban is német telepesek kerestek új otthont. A két település élete nagymértékben összefonódott, nem csak a közelség miatt, hanem azért is, mert az evangélikus irányzat elismeréséig (II. József, 1781. okt. 25. Resolutio de Tolerantia Christina) a kozári evangélikus hívők a bikali római katolikus parókiához tartoztak. A környék ebben az időben Eszterházy birtok volt, és a dombóvári uradalomhoz tartozott. A betelepítés nagy úttörője Birkenstock Henrik volt, akit a herceg tanácsadójának is tekintett ilyen ügyekben. Birkenstock Ráczkozár bírója is volt egy ideig, és igen jelentős szerepet játszott a helyi evangélikus gyülekezet megszervezésében, és a templom felépítésében.¹

A dél-dunántúli német nyelvű missziónak három jelentősebb központja volt. Pécssett 1889-es bemelegítéssel alakult meg a gyülekezet, mely sok küzdelem árán a 20. sz. elején erősödött meg és vált a baranyai misszió központjává, majd a század második felében felszívó hatásával megtartó erejévé. Bonyhádon az 1893-ban alakult gyülekezet egy éven belül négy bemelegítésen 42 személy csatlakozásával, az észak-baranyai régió forrásává vált, míg a kitelepítés derékba törte az eredményes missziót. Egyházaskozáron bonyhádi segítséggel 1904-ben indult a gyülekezet, melynek szellemi környezetét e dolgozatban vizsgálni kívánom.

¹ Pfeiffer 1997.

I. A hegyháti misszióban kialakult irányok

Mint az ország más területein, a Hegyhát vidékén, vagyis Baranya megye északi csücskében is **több forrásból** táplálkozva és **több irányban** fejlődve jelent meg a keresztyén evangéliumi misszió. Éppen ezért nem szorítkozik a baptista felekezet történetére, mert az beágyazódik egy szélesebb missziós mozdulásba: evangélikus (gyülekezet az egyházban), baptista, szabadkeresztyén és methodista lelkeségi vonulatba.

1. Testvérgyülekezet

Bikalon az evangéliumi misszió különböző okból kifolyólag több formát is öltött. Először Istent kereső parasztok kis bibliaköre, majd **evangélikus közösség (gyülekezet az Egyházban)**, aztán **Laub János hatására szabadkeresztyén gyülekezet, végül pedig külső kényszer hatására baptista gyülekezet lett belőle**. Ennek a folyamatnak korai eseményeiről Laub János naplójából értesülhetünk².

(Laub János a Berliini Alianz Misszióiskolában tanult 1914-ben egy évet, majd később ennek jogutódjában, a Wiedenesti Bibliaiskolában – jelen időben Forum Wiedenest – nyári kurzusain képezte tovább magát. Gyakorlatilag a szabadkeresztyén mozgalom misszionáriusa volt, amíg a törvény ezt lehetővé tette. 1937-ben kényszerűségből belépett a baptista közösségbe a bikali gyülekezettel együtt. A háború után pedig baptista lelkipásztorként működött. Dombóváron halt meg 1972 februárjában. Szolgálatának első évtizedeiben naplót írt, melyet gyermekei kivonatossan lefordítottak és így elérhetővé vált.)

Kezdjük édesapjával: Laub Henrik (sz. 1868.), takácsmester 1887. körül tért meg Bikalon. Régóta kereste lelke üdvösségét, saját bevallása szerint már a konfirmációja idején is kész lett volna megtérni, de nem volt senki, aki világosságra vezetne volna. Egyszer egy vándorló iparoslegény azt mondta neki: „Henrik, ha így folytatod, örökre elveszel!” Kereste a hitet, de a

² Laub János naplója 1. kötet

papok sem tudtak neki üdvösségre vezető útmutatást adni. Történt aztán hogy részegen leesett a lóról, és ott, az árokban megtért. Elégette varázsló könyveit, elhagyta a baráti körét és bizonyoságot tett mindenkinek. Egy kis bibliás csoport jött létre körülötte. Missziós lelkületével a ráczkozári baptista misszió indulásában is közrejátszott (a későbbi kozári baptista gyülekezet alapítója, Allinger János jó kapcsolatban állt Laubékkal), bár ő maga nem volt baptista. Ekkor még az Evangélikus Egyház keretein belüli kis közösség vezetője volt, mely a napló szerint 1909-ben alakult Egyházon belüli gyülekezetté.

1919-ben fia, János vette át a bikali közösség lelkigondozását. A Berliini Alianz Bibliaiskolában győződött meg a hitvalló keresztség helyességéről, és szolgálata elején gyülekezetét is meggyőzte erről. A húszas évek elején előbb a bemerítkezést vállalták fel, majd később az egyházból való kilépést is. A fennmaradt dokumentumok szerint 1924-ben, 1927-ben és 1929-ben is történtek kilépések. Az erről szóló eredeti dokumentumok a Egyházaskozári Evangélikus Egyházközség lelkészi hivatalában található.

Ekkor egy szabadkeresztyén gyülekezet alakult itt ki, kapcsolatokat ápoltak dr. Kiss Ferenc, Berliner Hugó és Ungár Aladár budapesti missziómunkásokkal. Ugyanakkor a környék missziójában is részt vettek a methodista és baptista gyülekezetekkel karöltve. Laub János Tékesen, Ráczkoráron, Bonyhádön és Pécsen is szolgált, Gyönkön pedig a pünkösdi-baptista ellentéteket próbálta simítani. Később több kelet- és közép-európai országban is végzett missziómunkát.

Neki magának is sok gondja támadt akadémuskodó testvérekkel, és feljelentésük nyomán a hatóságokkal is. Egy hosszúra nyúló vádaskodás, pereskedés folyamán a hatóságok betiltották a szabadkeresztyén gyülekezetek működését (Bikal, Kaposszekcső, Szárazd, Dombóvár...), melyek aztán idővel a baptista közösséghez csatlakoztak még a 2. világháború előtt.

2. Evangélikus Közösség („Kirchgläubige“)

Hozzávetőlegesen egy évtizeddel később Ráczkozáron is indult hasonló misszió: a Közösség (Gemeinschaft). A bikalival ellentétben az itteni Közösség végig megtartotta ezt az arculatát.

A nagyegyházi belmissziós törekvések sok helyen eredményeztek ilyen egyházon belüli közösségeket (Bikal, Kaposszekcső, Áta...). Külföldön, pl. a svájci St. Chrischona mozgalom is hasonlóan indul. A hazai körökben talán jobban ismert Bethánia mozgalommal ellentétben a dél-dunántúli evangélikus környezetben az ilyen közösségeket nem a megtért lelkészek irányították, hanem az egyszerű laikusok, esetleg a megtérés nyomán belmissziós bibliaiskolát végzett hívők, akik nem lettek hivatásos lelkészek.

Paul Wissweder, a Dél-Kelet Európai Misszió evangélistája szolgált Kozáron az evangélikus templomban, mely alkalommal Lehmann Henrik és Macher Henrik megtértek. Regina Gasser-Macher, Macher Henrik unokája visszaemlékezéseiből:

„Macher Henrik Tarrósról érkezett legényként Egyházaskozárra, egy parasztnál szolgált. A Binder családból házasodott, Katalint vette el. Henrik tudott harmonikán játszani, és vasárnaponként meg lakodalmakon szívesen húzta a talp alá valót. Ez nem tett jót a házasságuknak.

Az elbeszélések szerint külön-külön kezdtek érdeklődni, és nyomorúságukban a Bibliához fordultak. Így találtak élő hitre Jézus Krisztusban. Henrik aztán levelet írt a Dél-Kelet Európa Misszió Bibliaiskolájába, melyben egy gyülekezet alapításához kért segítséget.

Barátjával, Lehmann Henrikkel együtt határozták el a gyülekezet megalapítását, és imádkoztak azért, hogy még többen megtérjenek Jézus Krisztushoz. Isten meghallgatta az imákat, és így minden vasárnap délután egy kis gyülekezet jött össze az elülső szobánkban, akiknek nagyapa legtöbbször egy prédikációt olvasott fel Moderson Ernő „Heilig dem Herrn” (Az Úrnak szentelve) c. füzetéből.”³

---

³ Gasser-Macher

A Macher házaspár megtérése 1905-1910. között történhetett. A gyülekezet, mely megalakult, az Evangélikus Egyházon belüli közösség maradt, tagjai nem léptek ki az Egyházból. Két érdekes tény is lehet e helyen kiemelni. Az egyik, hogy a már említett bikali szabad közösség 1909-ben alakult egyházon belüli gyülekezetté.⁴ Vajon van összefüggés a két esemény között?

A másik, hogy az említett Lehmann Henrik felesége ekkor már baptista volt! Lehmann Henrikné, Alinger Erzsébet 1904-ben merítkezett be a második baptista bemerítés során.⁵ Vajon Henrik, aki néhány évvel később megtért, miért nem csatlakozott a baptistákhoz?

Lehmann János, Lehmann Henrik öccse Ausztriában, Hausdorfbán, a Dél-Kelet Európa Misszió Bibliaiskolájában tanult, majd elvállalta a Közösség pásztorolását. Fizetés nélkül végezte ezt a szolgálatot, amíg bírta. 1925-ben a Közösség nagyobb részével együtt átment a baptista gyülekezetbe, és 1925 novemberében már kozári baptista lelkipásztorként részt vesz a pécsi ünnepen, Bretz Vilmos avatásán. A Közösségben lényegében egy család maradt néhány más személlyel.

A megfogyatkozás ellenére volt evangelizációs élet a Közösségben. Az egyik gyülekezetalapító, Macher Henrik fiai (Ádám az Üdvhadsereg tisztjeként, Péter st. chrischonai diákként) tartottak evangelizációkat jó eredménnyel.

Macher Péter 1940-ben tért vissza svájci tanulmányaiból, és átvette a ráczkozári evangélikus közösség pásztorolását. Hamarosan a Közösséggel csatlakozott a Bethánia mozgalomhoz. Ennek keretén belül a fiatalokkal többször elmentek Alcsútra, a református nyári táborba. Macher Péter svájci származású feleségével együtt a front előtt, 1944-ben Svájcba menekült. Ott szolgált lelkipásztorként különböző chrischona gyülekezetekben.

A kitelepítés 1947-48-ban véget vetett a Közösség életének. Macher Henrik, az alapító még szeretne volna életben tartani,

⁴ Laub János naplója 1. kötet

⁵ Register Ráczkozár 1923

de családja már nem támogatta őt ebben a törekvésében. A megmaradt tagok részben az evangélikus gyülekezetben maradtak, részben a baptista gyülekezethez csatlakoztak.

3. Baptista

Ráczkozáron először a baptista misszió gyökerezett meg a 20. sz. első évtizedében. A gyülekezet egy későbbi lelkipásztora, Lehmann János visszaemlékezései szerint: „Kozár környékének lakosai számára a kegyelem napja 1900-1904. között virradt fel. Egy mucsfai bibliaárus hozott a kozári embereknek bibliákat és imakönyveket. Az emberekben Isten utáni vágy ébredt, kérdéseik keletkeztek...

Allinger János jó kapcsolatban állt a Laub családdal. Így aztán sokat beszélgettek Istenről és az Ő Országáról. Elmondta vágyát, hogy szívesen találkozna olyan emberekkel, akik Istennel élnek.

Néhány nappal később Bräutigam Henrik és Schlitt E. Henrik Kozár felé vették útjukat. Ez 1903-ban történt.

Az első összejöveteleket Spangenberg János házában tartották. Allinger apó minden ellenségeskedés és üldöztetés ellenére Jézus oldalára állt.”⁶

1904. február 9-én aztán Allinger János, Allinger (Tencz) Zsuzsanna és Allinger Henrik bemerítkezett Bonyhádona baptista Meyer Henrik által. Ennek a bátor cselekedetnek súlyos következményei lettek. A falu és az evangélikus hitközség vezetői, ahol csak tudtak, ártottak az Allinger családnak.

Történt egy vasárnap reggel, amikor az Allinger család a gyülekezetbe igyekezett volna, hiányzott a szekér. Nem kellett sokáig keresni, megtalálták. Trágyával megpakolva ott díszelgett a gazdasági épület tetején. Úgyes legények a faluból szétszedték a kocsit, a tetőre szállították és megtöltötték trágyával. Így szerették volna ellenőrizni, hogy a család komolyan veszi-e a vasárnap megszentelésének parancsát. A szekeret hétfőn hozták le a tetőről.⁷

⁶ Kübler Theo 2004

⁷ Kübler Theo 2004.

Az ellenségeskedés magasabb helyekre is elhallatszott. Felsőbb bírói vizsgálatok azonban azt állapították meg, hogy „az Allinger család társadalmi kötelezettségeit teljesíti, és nem ők a probléma okozói.” A család ezután hatósági védelem alá került. Három gyermekük még az évben megtért és bemerítkezett. 1910-ig aztán még 13-an csatlakoztak a kis gyülekezethez a Kraft, Rück, Stein, Weiss, Till, Spangenberg, Tenz és Kübler családokból.

Még az első világháború előtt sok küzdelem árán felépítették imaházukat. 1912-ben határozta el a 23 tagú gyülekezet, hogy egy 250 fős imaházat épít. A kozári lakosok nem nézték jó szemmel ezt a munkát, és minden eszközzel akadályozni próbálták. Amit nappal a baptisták felépítettek, éjjel az ellenség lerombolta. Csak Spangenberg bíró – kinek felesége baptista volt – közbelépésére tudták befejezni az elkezdett munkát, és használatba venni a pótszékekkel együtt 300 fő befogadására alkalmas imaházat.

Az első prédikátor Kreis Jakab volt. 1913-ban hívta meg a gyülekezetet, és 8 éven keresztül szolgált itt. 1921. végére az akkori 72 tag Ráckozár, Bikal, Tékes, Mucsfa, Kisvejke, Izmény és Györe falvakban lakott. Az utóbbi két helyen nem volt összejövetel.

Löbl János, a szomszédos Tofú tanítója 1921-ben baptizált. Néhány hónapra ő vette át a szolgálatot. 1922. végén egy évre Bauer József Bonyhádról, majd fia szolgált lelkipásztorként.

Ezek az évek nehéz napokat hoztak a gyülekezet számára. 1923-ban 12 tag Tékesen átment a bikali (darbista) testvér-gyülekezetbe. Más elköltözések és halálozások következtében a taglétszám 106-ról 55-re csökkent. 1925-ben azonban nagy változások történtek.

1925-ben az előző pontban említett evangélikus közösségi mozgalom vezetője, Lehmann János, aki addigra már a Dél-Kelet Európa Misszió egyik bibliaiskoláját elvégezte, 9 családdal együtt átlépett a baptista gyülekezetbe. Még az évben felkérték lelkipásztornak, és 1926. január 31-én felavatták.

Áldásokban gazdag esztendőket következtek Ráckozárra (1936-tól Egyházaskozár) és környékére. A növekedésben

jelentős szerepe volt a dunamelléki németajkú gyülekezetek összefogásának. Már 1912-ben megalakult a németajkú gyülekezetek Dél-Kelet-Európai Missziója. Az 1913-as bukaresti konferencia után 1914-ben Bonyhádon tartottak ilyen alkalmat. A világháború után Dunamelléki Misszió (Donau-Länder-Mission) néven erőteljes, közös missziómunkába kezdtek amerikai lelki és anyagi segítséggel. Füllbrand Károly neve, aki az Észak-Amerikai Német Szövetség Általános Misszióbizottsága küldöttjeként járta a térséget, még ma is fogalom az idős német testvérek között. Az akkori német nyelvű misszióról Lukovitzky (Lant) Emil, bonyhádi lelkipásztor a Békehírnökben is beszámol egy hosszú cikkben.⁸

4. Metodista

A századfordulón Ráczközáron az első megtérők között volt Schmidt János is. Ő később Dombóváron metodista lelkész lett, majd Budapesten országos szuperintendensként végezte az igehirdetés szolgálatát. Szécseire változtatta a nevét. Nyugdíjasként évekig Rákosszentmihályra járt a baptista gyülekezetbe, hirdette az igét, erősített a maroknyi népet. Egyik testvérünk megkérdezte tőle: „Mennyire más most, tíz embernek prédikálni, mint korábban százaknak?” Válasza ez volt: „Nem a létszám a fontos, hanem a szomjazó lelkek. Csontjaimban rekesztett tűz, szólnom kell az igét, alkalmas és alkalmatlan időben.”⁹

A kaposszekcsői metodista gyülekezet gyökerei tulajdonképpen Reichert Gyuláig nyúlnak vissza („Ama fényes hajnali csillag”), aki néhány évi segédlelkészi szolgálat után 1911-1915-ig Kaposszekcsőn szolgált lelkészként. Itt megtértek, és sokan megújultak szolgálata nyomán. Az ellenséges környezet, valamint felesége halála is hozzásegíthette ahhoz, hogy néhány év hanyattatás után metodista lelkész lett, majd két év után továbbment, és Budapesten baptista gyülekezetekben

⁸ BéHi 1936. dec. 19.

⁹ Kübler Henrikné

szolgált. (Reichert Gyuláról az eddigi legbővebb anyagot Kovács Zoltánnál találtam.¹⁰)

Térjünk vissza Schmidt Jánoshoz. A methodista történetírás a következőket jegyzi fel róla: „1920-ban Kaposszekcsőn a Schmidt János által már két éve vezetett hívő közösség belépett a Methodista Egyházba. A közösség tagjai a helyi evangélikus gyülekezet tagjai voltak, a methodistákhoz való csatlakozáskor 17 személyt említenek a források. Kaposszekcsőn Schmidt lett megbízva a munka ellátásával, amit óriási ellenállás fogad. Az evangélikus egyház példátlan módon kiközösíti a methodistákat a gyülekezetből. A helyzet komolyabbra fordul, amikor Schmidt Jánost és Hecker Henriket Sásdon összejövetel tartásáért letartóztatták, és éjszakára fogdába zárták. Másnap reggel Schmidtet 300 koronás pénzbüntetésben részesítik, az istentiszteletet megtiltják. Néhány hónap múlva, 1921. április 14-én Schmidt letartóztatása megismétlődik. Ekkor egy kaposszekcsői istentiszteletet kerget szét a csendőrség, a lelkész pedig a községháza fogdájában tölti az éjszakát, a tagokat 'kommunistikus üzemekkel' vádolják.

Schmidt János... 1921 augusztusában, utazott el Frankfurtba, hogy megkezdje teológiai tanulmányát. 1924/1925-ös első missziói konferencián a püspök... vénné szenteli többek között Schmidt Jánost és Löbel Jánost.”¹¹

Az utóbb említett Löbel János tofúi tanítóként tért meg, a ráczkozári baptista gyülekezetbe tagolódott be, és 1922-ben néhány hónapig a lelkészi szolgálatot is átvette. Ezt Lehmann János baptista lelkésztől tudjuk.¹²

Schmidt-Szécsei János mellett Kaposszekcső más methodista szuperindendenseket is adott a közösségnek. Innen származik Hecker Ádám és fia, Hecker Frigyes.

---

¹⁰ Kovács

¹¹ Khaled 2011

¹² Kübler Theo 2004

II. Gondolatok a hegyháti misszió kapcsán

A fenti adatokat olvasva, felvetődik a kérdés: Miért vált a kétségtelenül ébredésnek nevezhető lelki megmozdulás ilyen sok ágra? Miért nem maradt a szoros lelki közösség szervezeti közösségként is egyben? A kérdés teljes megválaszolásához sokkal több információra lenne szükség, de néhány gondolatot mégis szeretnék közreadni a teljesség igénye nélkül.

1. Különböző eszmei áramlatok

A térség lelki kibontakozásának komoly előzményei voltak. Ez így természetes, hiszen sehol sem indul el véletlenszerűen misszió, hanem többre vágyó keresztyének imádsága és fáradságos szolgálata nyomán történik az ébredés.

a) Isten vándorló szolgálói

A XIX. század végére a keresztyén élet ellaposodott Európának ezen a részén is. Az egyszerű nép a templomokban már nem kapta meg azt a lelki táplálékot, melyre szüksége lett volna. A század második felében a Brit és Külföldi Bibliatársulat munkatársai járták a magyarországi falvakat, Bibliákat és keresztyén irodalmat árusítottak. Szigorúan felekezetközi munkájukkal elérték azt, hogy a falusi parasztok sok helyen a hosszú téli estéken Bibliát olvastak, és arról egymás között beszéltek is. Így indult el pl. a távoli Nagyszalontán a magyar nyelvű baptista (lásd: Kornya Mihály), és a testvérgyülekezeti (lásd: Kiss Ferenc, orvosprofesszor) misszió. Többet erről Kiss Ferencnél lehet olvasni.¹³

Lehmann János visszaemlékezése szerint: „Egy mucsfai bibliaárus hozott a kozári embereknek Bibliákat és imakönyveket.”

Egyszerű hívő emberek is vándorlásaik során bizonyosságot tettek hitükről. Így történhetett például az is, hogy egy ismeretlen

---

¹³ Kiss Ferenc

iparoslegény figyelmeztette Laub Henriket kicsapongó életének következményeire. A mindennapi élethez és gazdálkodáshoz tartozó események során hangzottak bizonyágtételek a tékesi első hívők felé is. Kozári baptista és evangélikus testvérek vonatra várva, illetve marhavásár alkalmával építettek ki missziós kapcsolatot. Talán a legkülönösebb az, amikor egy erdélyi baptistából lett szabadkeresztyén evangélista 1914. évi munkálkodásának nyomait találjuk a ráczkozári anyakönyvben: Bikalon és Tékesen öt, ill. három személyt merített be.¹⁴

b) Meglevő felekezetek

A kozári Allinger János érdeklődésére baptista testvérek tudtak választ adni, mivel Pécssett és Bonyhádon már élt baptista gyülekezet, melynek munkatársai hirdették az evangéliumot a környéken.

Schmidt János 1920-ban a kaposszekcsői közösségével a metodistákhoz csatlakozott. A világháború után nagyon kevés methodista maradt az országban, de egy magas rangú európai küldöttség jött Budapestre, és minisztériumi emberekhez is eljutottak. Emellett komoly segínyt is hoztak a háború sújtotta országnak. Természetesen azonban a komoly lelkületű missziómunkások tevékenysége segített abban, hogy fellendült a methodista misszió.

c) Külföldi missziók

„Paul Wissweder, a Dél-Kelet Európai Misszió evangélistája szolgált Kozáron az evangélikus templomban, mely alkalommal Lehmann Henrik és Macher Henrik megtértek.” - írja Regina Gasser-Macher. A két férfi ettől a missziótól kapott ösztönzést az evangélikus közösség megalapításához és fenntartásához. Később Lehmann Henrik öccse, János a Misszió tanintézményében, Hausdorfban tanult.

Laub János a berlini Alianz Bibliaiskolába került, onnan a szabadkeresztyén (testvérgyülekezeti) gondolkodást hozta magával.

---

¹⁴ Macher Tivadar 2021

Az Észak-Amerikai Német Baptista Szövetség (North American Baptist Conference) is komoly erőfeszítéseket tett a Duna-menti német ajkú misszió támogatására. Füllbrandt Károly neve hangzik el nagyon sokszor a visszaemlékezésekben.

2. Emberi motívumok, kapcsolatok, összefonódások

A hegyháti térségben ismereteim szerint elsőként a bikali Laub Henrik tért meg fia, Laub János naplója szerint kb. 1890-ben. A körülötte kialakult bibliás közösség az evangélikus gyülekezeten belül maradt. Bizonyára ők is kapcsolatban voltak Bräitigam Henrik és Schlitt E. Henrik baptista lelkimukásokkal, akikhez lehet, hogy éppen ők irányították a velük jó kapcsolatban levő kozári érdeklődőt, Allinger Jánost. Így Kozáron baptista misszió indult 1903-ban.

Az evangélikus közösség (Macher-Lehmann) talán csak néhány évvel később kezdődött az evangélikus templomban (!) tartott evangélizáció nyomán. Vajon az evangélikus hívő Laub csoport a szomszéd faluból jelen volt ezen az evangélizáción? Valószínűleg, hiszen ebben az időben alakult a kis bibliázó közösség gyülekezetté. Nyilvánvaló, hogy az evangélista, Paul Wissweder hozta a „gyülekezet a gyülekezetben” elvet is magával, melynek alapján a Macher-Lehmann közösség megalakult Kozáron.

a) Az evangélikus és a baptista közösség viszonya Kozáron

Milyen volt a kapcsolat Kozáron a baptista és az evangélikus közösség között (nem az evangélikus egyházközségeit értem ez alatt!)? Az első évtizedekben nem sok kapcsolatról tudok. 1925-ben aztán erős rokoni szálak mentén „összefonódott” a két közösség: Lehmann János, aki akkor már bibliaiskolát végzett vezetője volt az evangélikus közösségnek, kilenc családdal együtt átment a baptista gyülekezetbe, és ott lelkipásztori szolgálatot vállalt. Fájdalmas volt ez a válás, és meg is fogalmazódott az a vád, hogy a gazdag baptista parasztok átcsábították a megélhetési gondokkal küzdő lelkipásztort. A Község ugyanis részben azért, mert szegényebb családokból állt, részben pedig azért, mert más elveket vallott, nem tudott gondoskodni a Lehmann családról, hitből kellett megélniük.

A baptista közösségre rendkívül pozitív hatással volt ez az esemény. Az 1923-25. kríziskorszak idején 106-ról 55-re csökkent le a taglétszám, de most elindult egy virágzó korszak. Már Lehmann testvér első évében, 1926-ban 90-re nőtt fel a létszám. Ez még alapvetően az áttérésekből (visszatérésekből) származhatott, de a további számszerű növekedés, gyülekezetalapítások, mozgalmas missziói és zenei élet következtében az 1942. évi statisztikában a lelkipásztor 281 fős taglétszámot jelenthetett. A következő évben aztán Tékes és Kaposszekcső önállósult közös lelkipásztor, Rauch János vezetésével.¹⁵

Kettős hatása volt az 1925-ös eseménynek **az evangélikus közösségre nézve**. Egyrészt a teológiai álláspontok megkeményedtek. A Közösség ezután gyakorlatilag a népes Macher családra épült, rajtuk kívül teljes család talán nem is volt. Ez a család is szétszóródott. Henrik gyermekei közül János az itteni vállalkozásának csődje után Amerikába ment ki. Ádám Budapestre kerülve, fiatalon az Üdvhadsereg tüzes prédikátora lett. Péter elment St. Chrisonába (Svájc, Basel mellett) tanulni, majd hazajött, és átvette magyapjától a Közösség vezetését. A teológiai megkeményedés abban nyilvánult meg, hogy még a harmadik generációnak is nehézségei támadtak, amikor Budapestre kerülve baptista közösségbe akartak illeszkedni. Katalin és János bemerítkezését a gyülekezetalapító nagyapa, de az édesapa (szintén Henrik) is nehezen vette tudomásul. Weiss Katalin, a gyülekezetalapító menyje pedig, aki sógornője volt Lehmann Jánosnak, és egész népes családja átment a baptista közösségbe, csak férje halála után, 1985-ben, 83 évesen merítkezett be. Fia, Macher János németországi baptista lelkipásztor merítette be a kozári imaházban.

Pozitív hatása is volt azonban ennek az eseménynek. A két gyülekezet közötti kapcsolatok a rokonság miatt megerősödtek. Egymás evangélizációira elmentek, és amikor 1938-ban Macher Péter négy diáktársával együtt St. Chrisonából hazajött, a Közösség evangélizációját a baptista kápolnában tartották.

---

¹⁵ Register Ráczkozár 1923

*b) A tékesi misszió kezdetei*¹⁶

Tékesen a két közösség párhuzamosan dolgozott a misszióban. Márcz Henrik visszaemlékezései alapján a következőket tudjuk: „1914-ben Lehmann Henrik és sógora az alsómocsoládi vasúti állomáson, ahová traktátusküldeményért mentek, találkoztak Eichel Ádám és Rittinger János tékesi lakosokkal. Beszélgetésük nyomán kapcsolat alakult ki közöttük. A tékesiek többször átmentek Ráczkozásra, istentiszteletre, de Lehmannék is átmentek időnként Tékesre istentiszteletet tartani Eichel Ádám lakásán. Mintegy két évig tartott ez a kapcsolat a kozári evangélikus Közösség tagjaival.

Közben Allinger János, az első kozári baptista (már több mint tíz éve bemelegített) Tékesen járt tehénvásárlás ügyében. Márcz Henriktől vásárolt, és itt is kapcsolat alakult ki a bizonyágtétel nyomán. Baptista istentiszteletek is kezdődtek.”¹⁷

Úgy tűnik, hogy a kialakult tékesi gyülekezet fogadta Laub János szolgálatait is. Ez a kettősség súrlódást is hozott létre a tékesi kis gyülekezetben, Eichel Ádám például Laub János felé, felesége, Márcz Katalin pedig inkább a Lehmann János felé vonzódott. Persze azért együtt jártak a gyülekezetbe, mert csak egy gyülekezet volt Tékesen.¹⁸

E feszültségre utal az az adat, melyet Lehmann Jánostól tudunk. 1923-ban 12 tékesi baptista átlépett a bikali darbysta (testvérgyülekezeti) közösségbe. Hogy ez a kozári baptista gyülekezet 1923-25-ös kritikus helyzetének oka, vagy következménye, azt nem tudjuk. A gyülekezet további fejlődését azonban meghatározta két tényező. Az egyik Lehmann János lelkipásztori szolgálatával (1926) elinduló kozári virágkor, a másik pedig az 1936-os eseményekben keresendő. Ekkor történt az, hogy hamis atyafiak bevádolták Laub Jánost, minek következtében ő három hónapig ártatlanul börtönben is volt. Ennek kapcsán a hatóságok felfedezték, hogy a darbysta gyülekezetek el nem ismert felekezethez tartoznak, és

¹⁶ Macher 2017

¹⁷ Solymár

¹⁸ Macher Henrikné, Márcz Katalin szóbeli közlése nyomán

betiltották dél-dunántúli működésüket (Szárazd, Dombóvár, Bikal, Kaposszekcső). Egy év gondolkodás után Laub János és a bikali gyülekezet belépett a baptista közösségbe, és ezután Lehmann János oldalán baptista igehirdetőként szolgált!

1936-ban a tékesi baptisták száma 3-ról 21 tagra emelkedett. 1943-ban Tékes önállósult, és Kaposszekcsővel közös lelkipásztora Rauch János lett.

c) *Metodista misszió*

Khaled László szerint a Metodista Egyház 1924/25-ös konferenciáján a püspök vénné szentelte Löbel Jánost. Löbel János, tofúi születésű hidasi tanító¹⁹ a Hidasai Metodista Gyülekezet alapítója és lelkipásztora hosszú ideig. Ugyanakkor a kozári visszaemlékezésekben szerepel egy Löbl János, tofúi tanító, aki 1921-ben baptizált, és még az évben néhány hónapra átvette a lelkészi szolgálatot. Ifj. Scheuermann Henrik tanulmánya szerint Löbel János 1922-ben jelentkezett metodista lelkésznek.

Schmidt (Szécsei) János kozári születésű, és az első megtérők között volt. 1920-ban már Kaposszekcsőn vezet két éve egy gyülekezetet, mellyel együtt abban az évben belép a metodista közösségbe. Küblerné, Kati néni emlékeiből idézek, aki 1925-ben született, amikor Schmidt-Szécsei János már metodista volt: „Gyermekkori emlékeimhez tartoznak Schmidt János látogatásai a Macher családnál (Ráczkozáron). Együtt imádkoztak és megbeszélték az Úr csodálatos dolgait; az evangélikus és a baptista közösség fejlődését és életét. A Szécsei és a Macher család életük végéig egymásért imádkozó és egymást segítő testvérek maradtak. Szécsei testvér utolsó vigasztalására is emlékszem, mikor Macher István nagybátyámra kerül a szó, aki a Don mellett tűnt el az orosz harcmezőn. Szécsei testvér egy bibliaverssel vigasztalta a nagymamát: *‘Higgy az Úr Jézus Krisztusban és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe.’* (ApCsel 16,31) Ebben az igében találtam én is vigasztalást és erőt.”

---

¹⁹ Schauerermann

Szintén Kati néni emléke: „A kis közösség öröme ifj. Macher Henrik (sz. 1930. a Közösséget alapító M. Henrik unokája) Dombóváron Schmidt Jánostól megtanult harmóniumozni, így az istentiszteleteken a szép 'Reichslieder'-eket már harmónium hangja mellett énekeltük.”

Schmidt Jánossal való kapcsolaton túl a Macher család nagyon jó kapcsolatokat ápol a kaposzekcsői Hecker családdal is, mely több metodista szuperintendenst is adott közösségének.

Záró gondolatok

Gyermekkoromtól kezdve hallottam ezt-azt Kozárról, a nagy rokonságról, és csak lassan állt össze a kép bennem. A legutolsó és legnagyobb ösztönzést Theo Kübler két összeállítása adta, melyeket a 2004. évi kozári jubileumra, és egy 2006-os családi találkozóra készített a kozári gyülekezet történetéről, illetve a Macher-Weiss-Kübler-Lehmann-Kraft családok adatairól.

A kép, amely összeállt, számomra lenyűgöző és tragikus egyben.

Lenyűgöző, mert a XX. sz. elején az ismeretlenből, a láthatatlanból, névtelen és nevesített hithősök imáiból és hűséges munkálkodásából előállt valami, ami emberek tízezreinek az életét határozta meg pozitív módon. S ez a hatás nem korlátozódik egyetlen felekezetre. Csak a kozári evangélikus Közösség egyik gyülekezetalapítója, Macher Henrik leszármazottai között legalább 8 felekezet (evangélikus, baptista, chrischona gyülekezetek, szabad evangéliumi gyülekezet, üdvhadsereg, református, wineyard, katolikus) híveit és szolgálattevőit találhatjuk.

Tragikus is, mert a század viharai szétszórták ezeket a gyülekezeteket. A kozári gyülekezet a bikalival együtt 10 tagnál kevesebbet számlál. Tékesen már régen eladták az imaházat, nem tudok jelenlevő szabadegyházról. Kaposzekcsőn a metodista közösség van jelen egy idősotthonnal. Hiszem azonban, hogy a viharok nem csupán pusztítást végeztek, hanem széthordták a magot, mely új helyen új termést hozott, hoz.

Remélem azt is, hogy ez az írás egy kis bátorítást ad olvasóinak arra, hogy érdemes Isten Országáért dolgozni.

Macher Tivadar
az FFT titkára

Irodalomjegyzék

- Kiss Ferenc – Kiss Ferenc: Magyar parasztproféták; E. H. Broadbent: Zarándok Gyülekezet c. könyvnek az Evangéliumi Iratmisszió által kiadott magyar fordításának függelékében jelent meg.
- Khaled 2011. – Khaled A. László: A magyarországi metodizmus története 1922 és 1948 között; Disszertáció a PTE Bölcsészettudományi Karán, 2011.
- Pfeiffer 1997. – Pfeiffer János: Egyházaskozár története, Egyházaskozár, 1997.
- Scheuermann – Ifj. Scheuermann Henrik: A Pécsi Körzet története a II. világháborútól 1966-ig; A pécs-hidasi metodista körzet honlapjáról.
- Solymár – Solymár Imre gyűjteménye; a család birtokában Bonyhádon.

A Baptista Levéltár Pécsi Fiókjában található források (7627 Pécs, Bokor u. 52.)

- Gasser-Macher – Regina Gasser-Macher, sz. Macher Regina visszaemlékezései; Kézirat.
- Kübler Theo 2004. – Kübler Theo: Jubileumi magazin 2004. A kozári gyülekezet alakulásának 10. évfordulójára készített kézirat.*
- Kübler Henrikné – Kübler Henrikné sz. Macher Katalin visszaemlékezései; Kézirat.
- Kovács – Kovács Zoltán: Egy fejezet a megújulásból: A Györkönyi Metodista Gyülekezet kialakulása.
- Laub János naplója – Laub János naplójának kivonata, gyermekei kiadásában; Kézirat.

- Macher 2017. – Macher Tivadar: A tékesi evangéliumi missziótörténete; Pécs, 2017.
- Macher 2021. – Macher Tivadar: A dél-dunántúli evangéliumi misszió néhány érdekes kérdése a 19-20. század fordulóján. Előadás Pécs-Baranya évszázadai, helytörténeti konferencia 2021.
- Register Pécs 1923. – a Pécsi Baptista Gyülekezet anyakönyve.
- Register Ráczkozár 1923. – Az Egyházaskozári Baptista Gyülekezet anyakönyve.

Bereczki Lajos

Az 1848-as egyházi vonatkozású törvények és a felekezetek törekvései

1. A törvények

175 évvel ezelőtt a Protestáns Egyházi és Iskolai Lap 1848. április 16-án megjelent számának vezércikke így kezdődött:

„A feltámadásnak hármias ünnepét üljük a napokban. A természet új életre ébred az enyészetes télnek álmaiból; a kereszténység nemsokára hangoztatandja a Krisztus feltámadott szózatot és a szabadság diadalmasan tördelvén szét a szolgaság lánczait, magasabb életet áraszt és ébreszt mindenütt. Fogadják hozsannával a feltámadás hármias ünnepét! A legújabb törvénycikk a vallás dolgában egyik szüleménye a ránk virradt azon szabadságnak, melly a lelkiismeretről s az istentiszteletről leoldá a bilincseket.”

V. Ferdinánd király 1848. április 11-én berekesztette az utolsó rendi országgyűlést, és szentesítette törvényeit. Ezek nem változtattak ugyan hazánk Béctől függő közjogi helyzetén, a Pragmatica Sanctio és az 1791: X. törvénycikk érvényben maradt, de lerakták a polgári, parlamentáris Magyarország alapjait. Az ún. áprilisi törvényekben többek között kimondták az úrbéri szolgáltatások utólagos kárpótlással történő azonnali megszüntetését, a jobbágyfelszabadítást, a közteherviselést, a felelős magyar minisztérium megalakítását, rendelkeztek az évenkénti országgyűlésről és az országgyűlés követeinek népképviselőlet útján történő megválasztásáról.

Az áprilisi törvények között a XX. törvénycikk „A vallás dolgában” megnevezést kapta. Nyolc paragrafusból áll. Az első az

unitárius egyházat a törvényesen bevett vallások közé sorolta.¹ E törvény létrejöttét az unitáriusok a kolozsvári Egyházi Képviselő Tanács 1848. április 18-án tartott ülésén vették tudomásul, s örömeiket azzal is kifejezték, hogy feliratot intéztek a miniszterelnökhöz.

A XX. törvénycikk két legfontosabb paragrafusát idézzük most. A második paragrafus az uralkodó vallás létjogát tagadva kimondta:

„E hazában törvényesen bevett minden vallásfelekezetekre nézve, különbség nélkül, tökéletes egyenlőség és viszonyosság állapotát meg.”

Ezzel a katolicizmus megszűnt államvallás lenni. Az egyenlőség és viszonyosság azt jelentette, hogy bármelyik felekezetből bármelyikbe szabadon át lehetett térni, a törvény előtt egyenlők voltak, egymás iskoláit szabadon látogathatták, a polgári és politikai jogok gyakorlása terén az egyházak tagjai egyenjogúak voltak.

A következő, a harmadik paragrafus később sok vitára adott alkalmat, mert csak a végrehajtást elodázó kerettörvény lett. Eszerint:

„Minden bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségai, közálladalmi költségek által fedeztessenek, s ez elvnek részletes alkalmazásával a ministerium az illető hitfelekezetek meghallgatásával a közelebbi törvényhozás elibe kimerítő törvényjavaslatot fog előterjeszteni.”

Mindenesetre ez az első törvény Magyarországon, amely a közoktatás anyagi fedezetéről intézkedik, mégpedig úgy, hogy erről az állam gondoskodik a központi költségvetésből.

A jogi egyenlősítés folyamányaként a támogatásbeli egyenlősítés elve következett. Ennek következetes véghezvitele esetén szekularizálni kellett volna a felekezetek, elsősorban a katolikus egyház hatalmas birtokvagyonát, s ebből, illetve az állami költségvetésből a számaránynak megfelelően kellett volna finanszírozni az egyházi és iskolai kiadásokat.

---

¹ Az 1848: XX. tc. értelmében bevett felekezetnek minősült: 1) latin, görög és örmény szertartású római katolikus, 2.) református, 3) evangélikus, 4) unitárius, s) ortodox-szerb és román.

Az áprilisi törvények között van még három, mely egyházi vonatkozású. A végrehajtó hatalmat a felelős magyar minisztérium kezébe letevő III. törvénycikk hetedik paragrafusa kimondta, hogy az érsekek, püspökök, prépostok és apátok kinevezése a felelős magyar miniszter ellenjegyzésével a királyt illeti meg. A törvény tehát továbbra is elismerte a király főkegyúri jogát, amelyhez a katolikus főpapság ragaszkodott, mert védelemnek érezte a politikai változásoknak kitett kormányzati hatalommal szemben.

A IX. törvénycikk eltörölte a robotot, a dézsmát és más szolgáltatásokat, s ez az egyháziakat, mint feudális földesurakat is érintette. A XIII. törvénycikk a papi tized megszüntetéséről rendelkezett. Mivel az egyházi rend minden kárpótlás nélkül lemondott a tizedről, az ország rendjei ezt a haza oltárára tett áldozatként értékelték és törvénybe iktatták. Ahol a lemondás az alsópapság megélhetését érintette, ott a király a minisztérium által illő ellátásról (congruáról) gondoskodik.

Háttér és előzmények

Az 1848: XX. törvénycikk társadalmi igénynek kívánt eleget tenni a forradalmi jelszavak jegyében. A márciusi ifjak által fogalmazott „Tizenkét pont”-ban a negyedik helyen állt: „Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.”

Az ehhez hasonló megnyilvánulások nem voltak ritkák abban az időben, a Tiszántúli Református Egyházkerület által 1848 márciusában készített javaslatok pedig egyértelműen kihatottak a törvény előkészítésére és megszövegezésére. Szoboszlai Pap István püspök egyházkerületi gyűlést hívott össze 1848. március 22-23. napjaira, melyen többek között egy tíz pontból álló „kérelemlevelet” állítottak össze, és azt eljuttatták az országgyűléshez.

Az első két kívánalom így hangzott:

„1. Kívánjuk az általános lelkiismereti szabadságot, hitfelekezetek közötti teljes és tökéletes egyenlőséget és viszonyosságot, következőképpen az uralkodó és bevett vallásoknak nevét, emlékezetét, eszméjét örökre megszüntetni kívánjuk. 2. Kívánjuk, hogy minden vallásbeli felekezetek szükségait az állam kincs-

tára teljesítse, hivatalnokait az állam fizesse, nyugdíjazza, felekezeti népesség arányában.”

A vallásügyi törvényjavaslat március 31-én került tárgyalásra. Kossuth Lajos terjesztette elő az alsó táblán, ahol egyhangúlag elfogadásra talált.²

A főrendiház is elfogadta végül az eredeti törvényjavaslatot, bár a katolikus főpapság heves vitát gerjesztett. Scitovszky János pécsi, Ocskay Antal kassai, Fogarassy Mihály skodári püspökök felszólalásai során a második, de főképp a harmadik paragrafusban foglaltakat támadták. Féltették a katolikus egyház jogait, vagyonát és alapítványait. Katolikus és protestáns részről számos hozzászólás elhangzott még, közöttük csillapítólag hatottak két református főúr – báró Vay Miklós és gróf Teleki Domokos – szavai, akik alaptalannak minősítették a katolikus aggodalmakat. Az udvar is mérlegelte a szekularizáció várható lehetőségét, de úgy látta, hogy elháríthatja megvalósulását a király legfőbb kegyúri jogának ismételt megállapításával. A protestáns köröket az államnak az egyházak belügyeibe való beavatkozásának, sőt az esetleges államosításnak a kérdése foglalkoztatta. Túlsúlyban maradt azonban az a mértéktartó vélemény, hogy az egyház nem mondhat le önrendelkezési jogáról. Az ezzel járó kötelezettségeinek vállalása mellett azonban elvárhat annyi államsegélyt, amennyivel intézményeit a kor színvonalán fenntarthatja.

Az előzményekbe beleérthetjük természetesen a protestánsok több évszázados küzdelmét a vallásszabadságért és jogegyenlőségért. Beleérthetjük az 1791: XXVI. törvénycikk elfogadásával megindult folyamatot, mely a reformkori országgyűléseken kapott új lendületet. 1825-től rendszeresen tárgyaltak vallásügyi kérdéseket az országgyűléseken. A fő problémát a vegyes házasságok, az ezzel összefüggésben lévő reverzálisok, és a katolikusból protestánsra való áttérések jelentették. A korszak szabadelvű közhangulatát jellemezte az is, hogy a liberális ka-

² Érdekes ezzel kapcsolatban felidézni Kossuth 1871. január 12-én Torinóban keltezett levelét, melyben azt írta, hogy legjobban szerette volna az „uralkodó vallás szörnyetegét” azzal megszüntetni, hogy az állam egyik egyháznak sem ad semmit. A protestánsoknak eddig sem adott, s ezután a katolikusoknak sem fog állami ellátást adni, de ő és pártja érezték, hogy ezzel a klérust Bécs karjaiba kergették volna.

tolikusok a protestáns követekkel együtt léptek fel, és ők is fel-emelték szavukat a súlyos visszaélésekkel kapcsolatban. Kölcsey Ferenc írta naplójában: „Mikor a linzi békét és bécsi szerződést még vérrel kellett kiküzdeni ki merte volna jövedölni, hogy 1833-ban a magyarországi gyűlésen a Luther és Kálvin fiai hallgatva nézik, míg Pázmán hitének sorsosi érettük egymással vetekedve szólnak.”

Meg kell azonban állapítanunk, hogy 1848-ig a magyar országgyűlés nem fogadott el olyan törvényt, a király vagy a kormányzati dikasztériumok sem adtak ki olyan rendelkezést, amely a római katolikus egyház államegyház voltát megszüntette volna.

2. Az egyházak elképzelései és törekvései

A protestáns közvélemény lelkesen fogadta az áprilisi törvényeket, benne a XX. törvénycikket. Az evangélikus egyházban például a bányai kerület püspöke, Szeberényi János az 1848-as törvényeket többre értékelte, mint a protestantizmus biztonságát szavatoló összes törvényt és békekötést együttvéve.

A vallásügyi törvény alkalmazásáról azonban az egyházi gyűléseken, valamint a Protestáns Egyházi és Iskolai Lap (PEIL) hasábjain élénk vita bontakozott ki. Elsősorban az állami támogatásról, az egyházak autonómiájáról és az iskolák jövőjéről folyt a polémia. Lényegében két táborba sorolhatjuk a vitázókat. Az egyik fél a teljes egyházi önkormányzat fenntartásának fontosságát hangsúlyozta. Szerintük az 1848: XX. törvénycikk ezt nem rombolhatja le.

„Sem a status, sem az emberiség, sem a tudományosság alapos vádat nem emelhet a protestáns szellem működése ellen, és legkevésbé a magyar protestantizmus ellen, és az garancia arra nézve, hogy e status az új Magyarország leghűségesebb és legmunkásabb souverainjét találván a protestantizmusban, annak működéseinek előmozdítására bizvást adhat segélyezést anélkül, hogy működésébe beavatkoznék...”

A másik álláspont képviselői nem ragaszkodtak egyházuk önkormányzatához. Megengedhetőnek találták még azt is, hogy a püspököket az egyház három jelöltje közül a vallás- és közokta-

tásügyi miniszter nevezze ki. Volt olyan vélemény, mely szerint a minisztériumnak joga van megváltoztatni az egyház szerkezetét, mert az államnak csak a vallást nem szabad befolyásolnia. Az állami fizetés módjáról és mértékéről is különféle vélemények láttak napvilágot. Egyes tervek a lelkipásztorok és tanítók fizetését teljesen az államra óhajtották hárítani, lemondva az egyházi tisztviselők javadalmi földjeiről. Mások szerint a lelkészek és tanítók fizetését alapvetően a gyülekezetek biztosítsák, az állam csak egészítse ki. Voltak, akik bármiféle állami támogatás esetén veszélyeztetve látták az egyházi autonómiát.

A nézetek az iskolaügy kérdésében ütköztek a legélesebben. Az egyik fél az iskolák teljes államosítását sürgette:

„Legyenek az iskolák közösök, csak ez az út, melyen a honnak sokféle nemzetiség, nyelv, vallás által különben is annyira széttépett népe összeolvadhat, nem nyelvben és hitben, hanem mind a magán, mind a közélet érdekében sokkal több, testvéri szeretetben.”

Az unitáriusok a már említett Kolozsváron fogalmazott és a miniszterelnökhöz intézett feliratukban leszögezték:

„A nevelés ügyét az álladalomnak kell rendeznie és vezetnie, hogy e tekintetben, miután a lelkiismeret szabadsága biztosítva van, a nevelés munkája irányításában vallásfelekezet nem létezhetik.”

Haubner Máté dunántúli evangélikus püspök szerint a hatékonyabb iskolarendszer érdekében minden népiskolát közössé és községivé kell nyilvánítani, a párhuzamosan működőket össze kell vonni. Az elemi iskolákban meg kell szüntetni a felekezeti hittant, helyette a minisztérium készíttessen egységes erkölcsstani olvasókönyveket.

A másik fél továbbra is alapvetőnek tartotta az egyházi jelleg biztosítását. Iskoláikat államsegéllyel pótolva régi alapítványaikból kívánták fenntartani.

A református Ballagi Mór akadémikus az egyházak iskolai autonómiáját támogatta. A népiskola utáni népnevelést a lelkészekre akarta bízni, ebben látta az egyház jövőjét. Egyébként is az egyházak teljes iskolai autonómiája nem zárja ki a nyitottságot a társadalom aktuális problémái iránt.

Mire az állammal való tárgyalás sorra került, a protestáns egyházak a teljes iskolai autonómia mellett álltak ki. Az államosítás és az autonómia híveinek közös aggodalma is volt. A katolikus egyház túlzott befolyásától akarták óvni egyházaikat és iskoláikat. Az államosítás pártolói számára a liberális állam jóval kisebb veszélyt jelentett az iskolákra, mint a katolikusok túlereje. Sőt az államban még szövetségest is láttak. Az autonómia megtartását akarók úgy vélték, hogy egy többségében katolikus országban az államosított iskolák előbb vagy utóbb a katolikus szellemiség befolyása alá kerülhetnének.

Az 1848: XX. törvénycikket az alsóházban a katolikus vallású követek is megszavazták. A főrendiházban a püspöki kar szónokai a vallás egyenlőség elve ellen nem emeltek kifogást, támadták azonban a viszonyosság elvét, s tiltakoztak a harmadik paragrafust illetően. Mivel módosító indítványukat nem fogadták el, a főpapság óvást emelt a XX. törvénycikk ellen. Április 7-én Rónay János csanádi követ a katolikus autonómiára vonatkozó törvényjavaslatot nyújtott be. Deák Ferenc igazságügy-miniszter méltányosnak tartotta a felvetést, egyben sajnálkozását fejezte ki, hogy ilyen későn került az országgyűlés elé. Végül a katolikusok beleegyezésével levették a napirendről.

Az áprilisi törvények elfogadását követően a püspökök körlevelei arra utalnak, hogy a katolikus egyházi körök örömmel üdvözlik az átalakulást. A polgári berendezkedést az egyház tanítása szerint is úgy tekintsék a lelkészek, írja például április 20-án kelt körlevelében Zichy Domokos veszprémi püspök:

„Mint az ember földi viszonyainak Isten hatalmával is megerősített rendjét, melyet mindenki tisztelni, és ahhoz alkalmazkodni tartozik.”

Az alsópapság soraiban hamar mozgolódás kezdődött, s a szerzetesrendek is reformokat kezdeményeztek. Példaként innen is, onnan is egy-egy esetet vegyünk szemügyre!

Már áprilisban a pesti lelkészkedő papság egy része tizenkét pontból álló röpiratot tett közzé, melyben a cölibátus eltörlését, a nemzeti ruhaviseletet, a szakáll és a bajusz engedélyezését, a magyar nyelvű liturgiát követelték.

A ferencesek is belső átalakulásokat kívántak, s végrehajtásukra Albach József Szaniszlót kérték fel. Albach, aki korának egyik legnépszerűbb prédikátora és például Széchenyi István gyóntatója volt, kitért a feladat elől.

Ezt részben betegsége miatt tette, részben pedig azért, mert meggyőződése volt, hogy az átalakítás felesleges, mivel a szerzetesrendeket eltörlik, sőt az egyház befolyása az iskolákra is megszűnik; ha nem így történe, az szerinte „valóban szerencsétlenség volna”.

A katolikus főpapság számára meghatározó fontosságú kérdés volt, hogy a bevett egyházak jogi egyenlősítésével együtt jár-e a vagyoni és kormányzati harmonizáció is. Az előbbi az egyházi javak szekularizálását és az egyházak állami költségből való fenntartását jelentette. Az utóbbi a katolikus egyház önkormányzatának megalakítását tette volna szükségessé. 1848. április 8-án Pozsonyban Scitovszky János pécsi püspök lakásán gyűltek össze a főpapok, hogy a XX. törvénycikk következményeiről tárgyaljanak. Egyetértésre jutottak, hogy egyháziakból és világiakból álló autonómia létesüljön, melynek fő feladata az egyház vagyonának, alapítványainak kezelése, az egyházi iskolák fenntartása és felügyelete. Így elhárítható lenne a vagyon szekularizálása. (Számítottak természetesen a katolikus Habsburg-uralkodó patrónusi oltalmára is.) A katolikus püspöki kar tehát önvédelmi akcióinak részeként kezdeményezte az autonómia megteremtését. Célja volt még ezzel az államtól való minél nagyobb függetlenség elérése is, hogy zsinatokat tartson, a belső megújulást elősegítse.

A katolikus egyház vagyonát nem szekularizálták 1848-ban. Birtokállományát annyi veszteség érte, amennyi a jobbágyfelszabadítással függött össze. Nem valósult meg az autonómia sem. Egyrészt azért, mert a szabadságharc körülményei nem kedveztek az ügynek, másrészt azért sem, mert a püspöki kar is megosztott volt politikailag. Akik a főkegyúri jogot gyakorló uralkodóhoz ragaszkodtak, és szembefordultak a magyar kormánnyal, azok már nem tartották aktuálisnak és kívánatosnak az autonómiát. Tekintetbe kell venni a további akadályok sorában, hogy az önkormányzatnak szabályoznia kellett volna az

egy-egyházi szintek közötti viszonyt, s ennél is problematikusabb volt a klerikus és a világi elem viszonyának szabályozása. Nem hagyható figyelmen kívül az autonómiára törekvés kapcsán a főkegyúrhoz (alacsonyabb szinten a kegyurakhoz), valamint a Szentszékhez fűződő viszony mikéntje sem.

Kísérletek a vallásügyi törvény végrehajtására

Az 1848: XX. törvénycikk végrehajtása körül kezdettől fogva nehézségek mutatkoztak. A protestáns egyházaknak rövidesen látniuk kellett, hogy másként fest a törvény papíron és másként a valóságban. A minisztériumot maga a törvény utasította, hogy az érintett felekezetek meghallgatásával az országgyűlés elé részletes javaslatot terjesszen be. A harmadik paragrafus gyakorlati megvalósítása érdekében báró Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter előbb augusztus 1-re, majd egy hónappal későbbre értekezletre hívta a három protestáns egyház képviselőit.

A meghívottak némileg keserűen készülődtek a tanácskozásra. Egyrészt azért, mert Eötvös József „az egyházi és iskolai reformról” tartandó értekezletről írt, ők viszont úgy látták, hogy ez nem lehet miniszteri konferencia tárgya. Az ilyen reformok egyházaik autonómiájába tartoznak. Másrészt bántó volt a meghívón szereplő elnevezés is, mert „helvét és ágostai hitűeket” említett, holott az 1844: III. törvénycikk által használt „ágostai és helvét hitvallású evangéliumiak” megnevezéshez ragaszkodtak, vagy az „evangéliumiak” elnevezéshez, mert „nálunk nem a hitvallás, hanem az evangélium a norma fidei.” Ugyancsak sértőnek találták a protestánsok a kultuszminiszter népiskolai törvényjavaslatát, mivel azt megkérdezésük nélkül terjesztette az országgyűlés elé.³

1848. szeptember 1-7. között került sor az értekezletre Pesten, melynek megnyitásakor a tiszántúli református kerület képviselői az eseményekre való tekintettel a tárgyalások elhalasztá-

³ A képviselőház 1848. augusztus 3-tól 12-ig tárgyalta a népoktatási törvényjavaslatot, amelyet – jelentős módosításokkal – elfogadott. A felsőház azonban augusztus 25-én a súlyos politikai helyzetre hivatkozva az országgyűlés legközelebbi ülészakára utalta át a törvénytervezetet, így Eötvös József javaslatából 1848-ban nem lett törvény. Akkor ezt mind a protestánsok, mind a katolikusok megalégedéssel fogadták.

sára tettek indítványt. Ezt azonban a többség nem támogatta, így azután az evangélikusok, reformátusok és unitáriusok előbb külön-külön, majd szeptember 3-án a pesti vármegyeház nagytermében közösen tanácskoztak.

Néhány óra alatt egységes álláspontra jutottak. Kívánalmait – melyek jóval szerényebbek voltak a korábbi hónapokban megfogalmazott követeléseiknél – Szoboszlai Pap István református püspök terjesztette a miniszter elé, mint a három protestáns felekezet által választott küldöttség megbízott szónoka.

A protestáns vezetők egységesek voltak abban, hogy a legteljesebb autonómiát kívánják megőrizni, és az iskolák egyházi jellegéhez ragaszkodtak. A püspök kijelentette, hogy az anyagiak tekintetében tudomásul vették, a háborús állapotok miatt rövid távon nincs kilátás az ígért állami támogatásra. Ezért csak annyit kértek, hogy ahol a lelkészek a tized eltörlése miatt jövedelem nélkül maradtak, ott segítsen az állam. Egyébként a falusi papok és tanítók részére csak jövedelem-kiegészítést kérnek.

A jövőre nézve ragaszkodnak eddigi alapítványaik kezeléséhez, és csak az egyházi munka ellátásához ezek jövedelmén felül hiányzó összeget kérik az államtól. Eötvös József válaszában a rendelkezésre álló csekély anyagi eszközökre mutatott rá, s közölte, hogy segítségként egymillió forintnál többet nem ígérhet. Kijelentette még, hogy a protestánsok kívánalmait az országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslattal szeretné teljesíteni, úgy azonban, hogy a bevett vallásfelekezetek egyikének érdekei vagy elvei se szenvedjenek sérelmet. Ez utóbbi nagyon lehűtötte az idős püspök és a protestáns vezetők lelkesedését, mert a bécsi béke hírhedt záradékát hallották ki belőle.

Szoboszlai Pap István fel is jegyezte:

„Úgy tetszett, mintha amaz örökre gyászos emlékü szavak újultak volna meg: Absque tamen praeiudicio romano catholicae religionis.”

Az 1848: XX. törvénycikk végrehajtása elmaradt. A megindult szabadságharc nagymértékben emésztette az állam anyagi erejét, és a felgyorsult események sodrában perifériára szorultak az egyházpolitikai kérdések. Maguk a protestánsok sem sürgették igényeik gyors kielégítését, mondván:

„A protestáns egyházaknak is vannak követelései az álladalom s a társegyházak irányában az egyenlőség és viszonzosság alapján. [...] De mi [...] szent kötelességnek ismerjük igényeink és követeléseinkkel háttérbe húzódni, sőt mindent gondosan távoztatni, midőn legnagyobb egyesítésre van szükség, mert a haza mindenek előtt.”

Végül álljon itt egy Kossuth Lajostól vett idézet:

„Protestáns vagyok, nemcsak születésre és neveltetésre protestáns, hanem meggyőződésből. De kijelentem, hogy ugyanolyan lelkesedéssel küzdenék azért, hogy a katolikusoknak kivívjam a vallásszabadságot, mint ahogy a protestánsokét kivívjam és egyúttal minden ember számára biztosítam szabad vallásgyakorlata védelmét.”

Bereczki Lajos,
a BTA rektorhelyettese

Felhasznált irodalom

- *A vallás és közoktatásügyi miniszter által 1848-dik évi szept. 1-ső napjára egybehívott magyarhoni helvét-hitvallású öt egyházkerület képviselőinek értekezleti jegyzőkönyve.* [k. n.]. Debrecen, 1867.
- *A magyarországi protestáns egyházra vonatkozó összes országos törvények.* Szerk.: Beöthy Zsigmond. Tettey N. és Tsa. Budapest, 1876.
- Baráth Béla Levente: Tiszántúli szemmel... Kiss Áron emlékeztetője az 1848. szeptemberi miniszteri értekezlethez kapcsolódó egyházi tanácskozásokról. In: *„Krisztusért járva követségben...” Teológia – igehirdetés – egyházkormányzás. Tanulmánykötet a 60 éves Bölcskei Gusztáv születésnapjára.* Szerk.: Fazakas Sándor – Ferencz Árpád. DRHE. Debrecen, 2012. 473-494.
- Bíró Sándor – Bucsay Mihály – Tóth Endre – Varga Zoltán: *A magyar református egyház története.* Kossuth Könyvkiadó. Budapest, 1949.

- Bucsay Mihály: *A protestantizmus története Magyarországon. 1521-1945.* Gondolat Kiadó. Budapest, 1985.
- Csohány János: *Magyar protestáns egyháztörténet. 1711-1849.* Debreceni Református Theológiai Akadémia. Debrecen, 1943.
- Gergely Jenő: *A katolikus egyház 1848-49-ben.* In.: Valóság. 41. évf. (1998) 9. szám. 74-82.
- Hermann Egyed: *A katolikus egyház története Magyarországon 1914-ig.* Aurora. München, 1973.
- *1848-1849. A szabadságharc és forradalom története.* Szerk.: Hermann Róbert. Videopont. Budapest, 1996.
- *Magyarország története. 1848-1890.* Szerk.: Katus László. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1972. (Magyarország története tíz kötetben. 6/1-2)
- Kertész Botond: *Az evangélikus egyház 1848-ban.* In.: Lelkipásztor. 73. évf. (1998) 6. szám. 202-205.
- Meszlényi Antal: *A magyar katolikus egyház és az állam 1848-49-ben.* Szent István Társulat. Budapest, 1928.
- Protestáns Egyházi és Iskolai Lap. 1848. március-októberi számok.
- Révész Imre: *A magyar protestantizmus története.* Minerva. Kolozsvár, 1923.
- Sarnyai Csaba Máté: *A katolikus papság és a politika 1848 tavaszán.* In.: Vigília. 63. évf. (1998) 10. szám. 740-745.
- Sarnyai Csaba Máté: *A püspöki kar által támogatott autonómia-elképzelés 1848-ban.* In.: *Állam és egyház a polgári átalakulás korában Magyarországon 1848-1918.* Szerk.: Sarnyai Csaba Máté. Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség, Budapest, 2001. 63-88.
- Sarnyai Csaba Máté: *Úrbéli kárpótlás és/vagy arányosítás. A szekularizációs törekvések püspökkari értékelése 1848 végén.* In.: Századok. 132. évf. (1998) 2. szám. 397–416.

- *A katolikus egyház Magyarországon.* Szerk.: Somorjai Ádám – Zombori István. Magyar Katolikus Püspöki Kar Egyháztörténeti Bizottsága. Budapest, 1991.
- Szántó Konrád: *A katolikus egyház története. 2. kötet.* Ecclesia. Budapest, 1985.
- Szekfű Gyula: *Magyar történet.* Királyi Magyar Egyetemi Nyomda. Budapest, 1935. (Magyar történet, 5. kötet)
- Warga Lajos: *A keresztyén egyház történelme. 3. kötet.* Radil Könyvnyomda. Sárospatak, 1908.
- *A magyarhoni protestáns egyház története.* Szerk.: Zsilinszky Mihály. Athenaeum. Budapest, 1907.
- Zsilinszky Mihály: *Az 1848-iki vallásügyi törvénycikk története.* Franklin. Budapest, 1908.

III.

Adattár

1.

2022-BEN BEIRATKOZOTT HALLGATÓK**NÉVSORA***Teológia - BA alapszak*

Ádász Ágnes	Földi Melinda Edit
Ambrúzs Bettina	Franku Dóra
Bajkó-Kasza András	Frank Viktor
Balázs Attila	Frisch Bianka Ágnes
Balogh Tamás Kornél	Fülöp Melánia
Bán Attila	Gavallérné Császár V. Andrea
Bandorné Lipcsei Anikó	Gazi Zoltán
Bánsági Kristóf	Gönczi József
Bartos János	Halász Győző Mihály
Biró Hajnalka	Hercegné Balog Hermina
Bodnárné Záborszki Éva	Hollós Enikő Dorottya
Bognár Hanni	Horváth György
Borbándi Ilona	Horváth Mónika Brigitta
Bugyi Zoltán József	Horváthné Bartkó Nóra
Buzás-Buják Bettina	István András Sámuel
Cérna Júlia	Járik Hedda Júlia
Csapóné Laurinyecz Renáta	Jeneiné Nagy Marianna
Czeplédi Dávid	Józsa Jácint
Czibanó Barbara	Juhász Dezső
Demjén Gergely	Juhász József Mihályné
Duka Roland Balázs	Kacsuk László Márk
Duka-Szurop Tímea	Kalbantner Dániel
Erdei-Kovács Zsolt	Kalmár Anita
Erdős Csilla Edna	Kapor Tímea Ildikó
Ésik-Gergely Dóra	Kecskeméti Tibor
Fábián Inesz	Kertész Csaba
Ferencz Vilmos	Király Márk
Flóra Gyula Antal	Kiss Máté
Flóra-Virág Beáta	Kotócz Krisztina Zsuzsanna
Flóra Zoltán József	Kovács Dóra Karolina

Kovács Éva	Rózán Ágnes Gabriella
Kovács Melinda	Rudolf Lilla
Kozák Balázs Csaba	Sánta József
Lukács Zoltán	Sárdi Buda Árpád
Mariánné Elek Enikő	Simonné Bíró Marianna
Marosvölgyi Levente	Erzsébet
Mencsik Erik	Szabó Noémi
Mészáros Katalin	Szenner Alexander
Mészárosné Székely Zsuzsanna	Szilágyi Istvánné
Mészáros Zoltán	Szilágyi Petra
Mohácsi Annabella	Szóllósiné Szűcs Róza
Molnár Adél	Tölgyesi Bianka
Molnár Anna	Tóth Katalin
Nagyné Koncz Hajnalka	Tóth Noémi
Nagy Réka	Ujlaki Eszter
Németh Nándor Zoltánné	Vámos Vivien Angéla
Oláh Kitti	Varga Annabella
Orgován Lajos	Varga Balázs
Pákh Csenge	Varga Edina
Papp Imre	Varga Sándor
Pataki Csongor Tibor	Varró Krisztián
Pauler Péter	Vernyik Anita
Pazonyi Adrienn	Vigh Emese Csenge
Prumek Krisztián	Vild Zoltán
Pusztán Dániel	Völgyesi István
Rádai Alex	Zubor Ákos
Rostás Péter	

Kántor - BA alapszak

Bolyki Dávid	Borbély Péter
Bolyki Máté	Jobbágy Levente
Boncidai Zsófia	

2022/23 Teológia – MA mesterszak

Balogh Benjámín
Balogh Sándor
Bodáné Gajdács Rebeka
Budai Anna
Dányi József
Dévényi Dusan
Dóczé Sándor Efraim
Fűrészkes-Szálasi Rudolf
Fuzik Zsolt
Hegedűs Ádám Endre
Inczédi Zsuzsanna
János Rebeka
Járik Gergely
Juhász Gergely Pál
Koncsárd Balázs

Kovács Benjámín
Lehoczkiné Tóth Erika
Moroz Lóránd
Mottl Buonsante Ágnes
Nagy Gábor
Óri Dávid
Percze Erzsébet
Polereczki Ráhel
Soczó-Horváth Judit
Szász Veronika
Szlovák Tibor
Yang Dong Yang
Zakár Zsuzsanna
Zsemlye Alfréd

2.

2023-BAN DIPLOMÁZOTT HALLGATÓK

NÉVSORA

Teológia - BA alapszak

Ács Virág	Karika Renáta
Áldó Ágnes	Kis Evelin Anna
Antóni Gyula Jenő	Kis Katalin
Antóniné Paczek Mónika	Kocsis Barna
Balatoniné Olasz Ilona	Konkoly Tivadarné
Balog Krisztiánné	Kovács Péter
Balogh Roland	Krisán Zoltán
Baranyi Zoltánné	Kutiné Ádám Szilvia
Baricsán István	Langó Rozália
Bertalan Csaba	Lovászné Kajtor Klaudia
Bohács Istvánné	Mező Erika
Borbándi Ilona	Molnár Anna
Budai Dániel	Molnár Jusstina
Czakó Izabella	Nagy Ervin
Csapó Imre	Nagy Eszter Gabriella
Csernák Loretta	Nagy Hajnalka
Elek Beáta	Nagy-György Tünde Judit
Erdei-Kovács Zsolt	Oláh Ferenc
Fehér Lászlóné	Oláh-Nagy Norina
Felföldi Andrea	Ölvedi-Gazsó Jázmin
Fodor Jonatán	Pap Judit
Gurbán Istvánné	Pap Lénárd
Gyarmatiné Kemenczei Ildikó	Pintér Zoltánné
Henrik Éva	Rác Renáta
Hercegné Balog Hermina	Radóczy Sándor
Hidvéginé Varga Eszter	Rechnitzer László
Hoffmanné Baranyi Róza	Rózsa Béláné
Husztai Attila	Ruszin-Lovas Anita
Kárászi Edina	Sör Katalin Éva
Kardos Ferenc	Stanákovits Veronika

Stoff Erika Andrea
Süli Zsoltné
Szegedi Teréz
Szelle Dávid Árpád
Szép Adrienn
Szoboszlai Anikó
Sztanev Miklós

Urbán Renáta
Varga Krisztina
Versegi Chunfang
Veszely Edina
Vikor Zsoltné
Yang-Somogyi Hermina

Kántor - BA alapszak

Palotai Annamária

Szoukup Gergely

Teológia - MA mesterszak

Albu Levente
Barkóczy Tünde
Barta Katalin Gabriella Dr.
Béres Katalin Tünde
Cifrinec Sándor
Erdézné Kárpáti Judit
Halász Péter
Jakab Ferenc
Kovács Alexander Dániel
Kovács Zsuzsanna
Lehoczkiné Tóth Erika

Lénárt Ferenc
Mucsiné Fodor Hajnalka
Muraközy Lajosné
Németh Levente
Szécsi Zsolt
Szigethi Dóra
Varga Barnabás
Varga Barnabásné
Wylie Henrietta
Zubor Zoltán Miklós
Zupkó Anita

3.

KITÜNTETÉSBEN, JUTALOMBAN RÉSZESÜLT HALLGATÓK

Kitűnő diploma

Ács Virág	BA
Baranyi Zoltánné	BA
Béres Katalin Tünde	MA
Bertalan Csaba	BA
Bohács Istvánné	BA
Erdézné Kárpáti Judit	MA
Fodor Jonatán	BA
Kovács Zsuzsanna	MA
Lénárt Ferenc	MA
Nagy Ervin	BA
Pap Judit	BA
Rechnitzer László	BA

Kitűnő Szakvizsga

Ács Virág	BA
Áldó Ágnes	BA
Nagy Hajnalka	BA
Oláh Ferenc	BA

Kitűnő szakdolgozat

Bertalan Csaba	BA
Jakab Ferenc	MA

Közösségi munka

Balogh Benjámín	BA
-----------------	----

Páth Géza-díjat kapott

Kovács Benjámín

4. OKTATÓK ÉS MUNKATÁRSOK A 2022/23-AS TANÉVBEN

Vezetők

Dr. Mészáros Kálmán	rektor
Bereczki Lajos	rektorhelyettes
Paróczi Zsolt	rektorhelyettes
Balla Péter	gazdasági főigazgató
László Gábor	főtitkár
Urbán Gedeon	tanulmányi igazgató
Prof. Em. Dr. Veres Sándor Péter	MAI igazgató

Oktatók

Bacsó Benjámín	tanársegéd
Balla Péter	tanársegéd
Csáki Attila	óraadó
Csikós Attila	óraadó
Dr. Borzási Pál Zoltán	adjunktus
Dr. Garai Zsolt	tanszékvezető, főisk. docens
Dr. Giorgiov Dorin Adrián	adjunktus
Dr. Hubert-Szabó Emeric	adjunktus
Dr. Kis-Juhász Vilmos	adjunktus
Dr. Kovács József	tanszékvezető, főisk. docens
Hidász Tamás	óraadó
Katona Béla	óraadó
Kiss János	óraadó
Kónyáné Puskás Laura	mesteroktató
László Gábor	tanszékvezető, főisk. docens
ifj. László Gábor	óraadó
Marton Zsolt	mb. tanszékvez., tanársegéd

Dr. Mészáros Kálmán	tanszékvez. egyetemi docens
Dr. Mikó Gyula	óraadó
Muckné Király Éva	óraadó
Nemeshegyi Zoltán	főiskolai docens
Pető István	mesteroktató
Pintérmé Munkácsi Bea	óraadó
Dr. Sebjan-Farkas Zsolt	adjunktus
Selmeczi Nimród	óraadó
Serafin József	főiskolai docens
Dr. Szilágyi Béla	óraadó
Dr. Szűcs Zoltán	óraadó
Tóka Ágoston	óraadó
Tóth Sándor	óraadó
Újváriné Szabó Anikó	óraadó
Urbán Gedeon	főiskolai docens
Dr. Urbán Szabolcs	óraadó, egyetemi tanár
Dr. Várady Endre	tanszékvezető, főisk. docens
Prof. Em. Dr. Veres Sándor Péter	tanszékvez. egyetemi tanár

Munkatársak

Bokros Andrea	esélyegyenlőségi koordinátor
Bornyász Borbála	gazdasági ügyintéző
Dr. Bukovszky Ákos	külügyi titkár
Husza Csabáné	rektori titkár
Husza Csaba	kiadványszerk., technikus
Kelédi Márton	tanulmányi osztályvezető
Makra Imre Zsolt	portás, gondnoksági munkatárs
Molnár József	gondnok, jegyzettáros
íjf. Molnár József	portás
Molnárné Novák Márta	tanulmányi előadó
Nagy-Kasza Dániel	kárpátaljai FKK koordinátor
Nagyné Marosi Gabriella	könyvtáros
Papp Jonatán	tolmács, tanulm. munkatárs
Pfischer Emese	könyvtáros

Szabó Hanna	takarító
Szoukup Gergely	rendszergazda
Újvári Ferenc	főiskolai lelkeszség vezető
Újváriné Szabó Anikó	nyelvi lektorátus vezető
Zsigmond István	gondnoksági munkatárs, portás

